

Behçet Necatigil

Şiirler

BÜTÜN YAPITLARI

Hazırlayanlar: Ali Tanyeri - Hilmi Yavuz

4.
baskı

YKY

ŞİİRLER

Behçet Necatigil (16 Nisan 1916-13 Aralık 1979, doğ. ve ölm. İstanbul) İstanbul Yüksek Öğretmen Okulu'nu bitirdi (1940), Kars Lisesi'nde başladığı edebiyat öğretmenliğini İstanbul Eğitim Enstitüsü'nde (1960-Ekim 1972) sona erdirdi. Zincirlikuyu mezarlığında gömülü. İlk şiiri "Gece ve Yas", lisede öğrenciyken *Varlık* dergisinde çıktı (1 Ekim 1935). *Edebiyatımızda İsimler Sözlüğü*'nde kendisi için şunları yazmıştı: "Şiirde kırk yılını, doğumundan ölümüne, orta halli bir vatandaşın; birey olarak başından geçecek durumları hatırlatmaya; ev-aile-yakın çevre üçgeninde, gerçek ve hayal yaşantılarını iletmeye, duyurmaya harcadı. Arada biçim yenileştirmelerinden ötürü yadırgandığı da oldu, ama genellikle, eleştirmenler onun için, tutarlı ve özel bir dünyası olan bir şair dediler."

Şiirleri şu kitaplarda toplandı: *Kapalı Çarşı* (1945), *Çevre* (1951; 1960), *Evler* (1953; 1968), *Eski Toprak* (1956 [1957 Yeditepe Şiir Armağanı]; 1965), *Arada* (1958), *Dar Çağ* (1960), *Yaz Dönemi* (1963 [1964 Türk Dil Kurumu Şiir Ödülü]; 1968), *Divançe* (1965), *İki Başına Yürümek* (1968), *En/Cam* (1970), *Zebra* (1973), *Kareler Aklar* (1975), *Sevgilerde* (1976; kendi seçtiği şiirler), *Beyler* (1978), *Söyleriz* (1980; haz. Kâmuran Şipal). Radyo oyunlarını *Yıldızlara Bakmak* (1965), *Gece Aşevi* (1967), *Üç Turunçlar* (1970), *Pencere* (1975) kitaplarında bir araya getirdi. Poetikaşını içeren kimi yazılarını *Bile/Yazdı* (1979) adıyla kitaplaştırdı. *Edebiyatımızda İsimler Sözlüğü* (1960), *Edebiyatımızda Eserler Sözlüğü* (1979) ve *100 Soruda Mitoloji* (1969) gibi, kendi deyişiyle "öğretmenlik mesleğine ilişkin, ek çalışmalar" da yaptı. Ayrıca, şiir (*Fener, Gece ve Yıldızlar*, Borchert; *Şarkılar Kitabı*, Heine), öykü (*Gençlik Güzel Şey*, Hesse), roman (*Sis*, Unamuno; *Malte Laurids Brigge'nin Notları*, Rilke; *Venedik'te Ölüm*, Mann; *Açlık*, Hamsun; *Kör Baykuş*, Hidâyet), oyun (*Kapuların Dışında*, Borchert) ve inceleme-araştırma (*Türk Halk Kitapları [Mukayeseli Masal Bilgisine Bir İlav]*, Spies; *Küçük Mitoloji Sözlüğü*, Hitbrunner) çevirileriyle de çeviri edebiyatımızı zenginleştirdi.

Bütün Eserleri, Ali Tanyeri ve Hilmi Yavuz'un notlarıyla yayımlandı (Cem Yayınevi, 1981-85, yedi cilt; *Mektuplar*: 1000 Tane Yayınları, 1989).

1980 yılında ailesi tarafından Necatigil Şiir Ödülü kuruldu.

1994'te YKY Necatigil'in bütün yapıtlarını yeniden yayımlamaya başladı: *Şiirler 1948-1972* (1994; *Dar Çağ, Yaz Dönemi, Divançe, İki Başına Yürümek, En/Cam, Zebra*), *Şiirler 1938-1958* (1995; *Kapalı Çarşı, Çevre, Evler, Eski Toprak, Arada, Ertuğrul Faciası* (1995; radyo oyunu, ilk basım), *Şiirler 1972-1979* (1996; *Kareler Aklar, Beyler, 'Söyleriz*, kitaplarına girmemiş şiirleri), *Bile/Yazdı* (1997), *Radyo Oyunları* (1997), *Serin Mavi* (1999; eşine mektupları, ilk basım), *Düzyazular 1* (1999; yazılar), *Düzyazular 2* (1999; konuşmalar, konferanslar), *Mektuplar* (2001; genişletilmiş basım). *Şiirler*'in bu yeni basımı, Necatigil'in bütün şiirlerini tek ciltte topluyor.

*Behçet Necatigil'in
YKY'deki kitapları:*

- Şiirler 1948-1972 (1994)
Ertuğrul Faciası (*radyo oyunu*; 1995)
Şiirler 1938-1958 (1995)
Şiirler 1972-1979 (1996)
Bile/Yazdı (*poetika*; 1997)
Radyo Oyunları (1997)
Serin Mavi (*eşine yazdığı mektuplar*; 1999)
Düzyazılar 1 (*yazılar*; 1999)
Düzyazılar 2 (*konuşmalar, konferanslar*; 1999)
Mektuplar (2001)

BEHÇET NECATİGİL

Bütün Yapıtları

ŞİİRLER

KAPALI ÇARŞI
ÇEVRE
EVLER
ESKİ TOPRAK
ARADA
DAR ÇAĞ
YAZ DÖNEMİ
DİVANÇE
İKİ BAŞINA YÜRÜMEK
EN/CAM
ZEBRA
KARELER AKLAR
BEYLER
SÖYLERİZ
KİTAPLARINA GİRMEMİŞ ŞİİRLER

İSTANBUL

Yapı Kredi Yayınları - 1597
Şiir - 151

Bütün Yapıtları: Şiirler / Behçet Necatigil
Hazırlayanlar: Ali Tanyeri- Hilmi Yavuz

Kitap editörü: Selahattin Özpabalıyıklar

Kapak tasarımı: Nahide Dikel

Baskı: Mas Matbaacılık A.Ş.
Hamidiye Mah. Soğuksu Cad. No: 3 Kağıthane-İstanbul
Telefon: (0 212) 294 10 00 e-posta: info@masmat.com.tr
Sertifika No: 12055

1. baskı: İstanbul, Şubat 2002
4. baskı: İstanbul, Ocak 2009
ISBN 978-975-08-0392-2

© Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş., 1993
Sertifika No: 12334

Bütün yayın hakları saklıdır.

Kaynak gösterilerek tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında
yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş.
Yapı Kredi Kültür Merkezi
İstiklal Caddesi No. 161 Beyoğlu 34433 İstanbul
Telefon: (0 212) 252 47 00 (pbx) Faks: (0 212) 293 07 23
<http://www.yapikrediyayinlari.com>
e-posta: ykykultur@ykykultur.com.tr
İnternet satış adresi: <http://alisveris.yapikredi.com.tr>
<http://www.yapikredi.com.tr>

İçindekiler

KAPALI ÇARŞI

- 17 • Yel Değirmenleri
- 17 • Haltercümesi
- 18 • Gece Vakti
- 18 • Boşuna
- 19 • Kara Sevda
- 19 • Dost
- 19 • Mezar Yolu
- 20 • Hep Böyle
- 20 • At Var, Meydan Bulunmuş
- 21 • Ayrılıklar
- 21 • Lâdes
- 21 • Soru
- 22 • İlkteşrin
- 22 • İstenmeyen
- 22 • Sade
- 23 • Başka Türü
- 23 • Hayır Sahibi
- 23 • Aile
- 24 • İhtiyarlık
- 24 • Hastane
- 24 • Kabul Günü
- 25 • Yabancı Şehir
- 25 • Selâmet
- 25 • Gençken I
- 26 • Gençken II
- 26 • Balık
- 27 • Ana Cadde
- 27 • Okumak Hakkında
- 27 • Körebe
- 28 • Ayrılıklar II
- 28 • Misafir
- 28 • Sevda Peşinde I
- 29 • Sevda Peşinde II
- 29 • Akşam Serinliği
- 29 • Ex Libris

- 30 • Üzüntülü
- 30 • Bir Başkasına Karşı
- 30 • Kahveci Kızı
- 31 • Şeb-i Gam
- 31 • Reçel
- 32 • Fenni Eğlence
- 32 • Diyalog
- 32 • Müjdeciler
- 33 • Bir Ölümden Kalanlar
- 34 • Kır Şarkısı
- 34 • Tempora Mutantur
- 35 • Ağıt
- 35 • Kovboy Filimleri

ÇEVRE

- 39 • Şayet Aşk
- 39 • Şayet Aşk II
- 40 • Şayet Aşk III
- 40 • Toz pembe
- 40 • Fark
- 41 • Kördüğüm
- 41 • Zor Geçit
- 42 • Yenilik
- 43 • Yarı Gece
- 43 • Çevre
- 44 • Evler
- 45 • Evcik
- 47 • Yıldızlar
- 47 • Gençlik
- 48 • Tahta, Kürsü, Çocuklar
- 49 • Yazlık Bahçe
- 50 • Varyete
- 51 • Geceleyin Erkekler
- 52 • Renkli Fener
- 53 • Kızlar
- 53 • Boşluk

- 54 • Barbaros Meydanı
 55 • Barbaros Meydanı II
 56 • Elif
 59 • Nineler
 59 • Yıkık Duvar
 60 • Dünya
 60 • Fıkra
 61 • Kumar
 61 • İthaf Edilemeyen Şiir
 62 • Cevher
 62 • Bayram Ziyareti
 62 • Bâri
 63 • Lâdes
 63 • Sizin Hikâyeniz
 64 • Hülyâların Şiiri
 65 • Uykusuz Gecede Dörtlükler
 66 • Kar Fırtınası
 67 • Dalila
 68 • Yakarış
 68 • Denizaltı
 68 • Kaydı Silinen
 69 • Aranağme
 69 • Kazıkçılar Yokuşu
 70 • Yeni Yıla Girerken
 70 • Kış Ayları
 71 • Omzumdaki Cenaze
 71 • Buğulu Cam
 72 • Lamba
 72 • Değişen Dünya
 73 • Alicengiz
 74 • Maskeli Balo
 74 • Oyun 4 Tablo
 75 • Biz
 76 • Zincir
 77 • Üç Turunçlar
 78 • Duman
 80 • Ölü Utanıyor
 81 • Dağlarda Ateşler Yandıkça
 82 • Ölümden Sonra

EVLER

- 85 • Evin Halleri
Evin Yalın Hali
 85 • Ölü Çizgi
Evin -i Hali, Sabah
 87 • Kumaş
Evin -e Hali, Gün Boyu

- 87 • Evlerle Savaş
 88 • Kurşun
 89 • Serin Mavi
 90 • Raf
 91 • Fareli Köy
Evin -d Hali, Saadet
 91 • Perili Ev
 92 • Bir Ev Bir Çocuk
 92 • Mavi Işık
 93 • Çizgi
Evin -den Hali, Uzaksınız
 93 • Varsa Ev
 94 • Ekmek Kırıntıları
 94 • Çay
 95 • Ayrı Evlere Çıkmak
 96 • Keyif
 97 • Dolmak Boşalmak
 97 • Sokaktan Gelmek
 98 • Gözleri Badem
 99 • Gizli Sevda
 99 • Alaca
 100 • Ters Yüz
 100 • Aşk Gelmiş Cihana
 101 • Çoğumuz
 101 • Avunmak
 101 • Hallerin Esiri
 102 • Sergi

ESKİ TOPRAK

- 107 • Katır Kuyruğu
 107 • Çalar Saat
 108 • Geceye Girerken Balad
 109 • Kör Işık
 110 • Yaz Ayları Dinlenmek
 110 • Havasız Soluklar
 112 • Kış Korkusu
 113 • Geçim
 113 • Çarmıh
 114 • Yapışkanotları
 115 • Uzun Ev
 115 • Gözleri
 116 • Elmalar
 117 • Gece Vakti Bir Sokağı
 Düşünmek
 117 • İnsan Saat
 118 • Sahipsiz Gölge
 121 • Sisler İçinde İnsanlar

- 121 • Gülüşleri
- 123 • Kan
- 124 • Kongo
- 125 • Yay
- 125 • Dışarda
- 126 • Kırk Cam
- 126 • Engeller
- 127 • Çalışmak
- 127 • Yıldızlarda Uyku
- 128 • Üstümüzdeki
- 128 • İnce Ses
- 129 • Saklı Su
- 129 • Tekinsiz
- 130 • Astar
- 131 • Sevgilerde
- 131 • Donmuş Dallarda Çiçek
- 132 • Kaplar Denizin Yüzünü
- 133 • Besinler
- 133 • Birikir
- 134 • Dar Dörtgende Günler
- 136 • Edebiyat Matinesi
- 137 • Şimdi Değil Sonra
- 137 • Yalan Ses
- 138 • Hayır!

ARADA

- 141 • İçerlek
- 142 • Kilim
- 144 • Camgöz
- 145 • Ev Çölü
- 146 • Coğrafyada Şart Kipi
- 147 • Sınır
- 147 • Dörtlü Yonca
- 148 • Çocuklar
- 148 • Kırk
- 149 • Kininlerle
- 150 • Birey
- 150 • Gölge
- 151 • Kayşa
- 151 • Gelen Kim
- 152 • Görgü
- 153 • Baş Sağlığı
- 153 • Gecede Hatırlamak
- 154 • Işığı Kesen Duvarlar
- 155 • Eşyalar, Sessizlik
- 155 • Genişliğe Övgü
- 156 • Gece Durumu

- 156 • Karanlık Oda
- 157 • İkinci Çayı
- 157 • Kokteyl Parti
- 158 • Eski Hastalık
- 158 • Kirli Soru
- 158 • Ekler
- 159 • Fosfor
- 160 • Kuğulu Göl
- 161 • Heraklit'in Suları
- 162 • Yaş
- 162 • Ölüme Yol!
- 163 • Kitaplarda Ölmek
- 164 • Köprü
- 164 • Arada

DAR ÇAĞ

Dar Çağlarda Yaşamak Zorluğu

- 170 • Eli Kalem Tutmak
- 170 • Derler
- 171 • Yorum Korkusu
- 171 • Sinek
- 172 • Kuyruk
- 172 • Hesaplar
- 173 • Ilık Saat
- 173 • Bahara Girerken Balad
- 174 • Atlar
- 174 • Töre
- 175 • Mask, Maske
- 176 • Travers
- 177 • Ölüm Vakti
- 177 • Bilmem Ne Canavarı
- Geçici Durakları Yaşamamın*
- 180 • Su
- 180 • Ve Çiçek
- 181 • İncir Yaprakları
- 182 • Kadındılar
- 182 • Kopuşlar
- 183 • Geçmek
- 184 • Güçsüz Dilek
- 184 • Ve Görmemiz
- Bilmediğimiz Birini
- 185 • Ağır Yaprak
- 185 • Atlama Tahtası
- 186 • Kırıl Suyu
- 186 • Ödemek
- 188 • Dönme Dolap
- 189 • Dal

Dar Çağlara Karşı Koymak
Atatürk'le
192 • Atatürk
192 • Resim
195 • Atatürk'ü Duymak
195 • Türklük, Atatürk
196 • 1960 (28 Nisan-27 Mayıs)
198 • Her Zaman Atatürk

YAZ DÖNEMİ

203 • Öğreti
203 • Zaman Kayması
204 • Küf
204 • Venüs Çizgisi
205 • Günedoğrulum
205 • Çayır Çimen
206 • Zaman Denen Bir Tren
206 • Aşk Duyarlığı
207 • Ölü
207 • Çıkmak
208 • Hangi Kaç
208 • De
209 • Ses
209 • Nilüfer
210 • Kaçmalar
210 • Kısaltmalar
211 • Solgun Bir Gül Dokununca
212 • Abdal
212 • Kemik
213 • Pars
213 • İçerde
214 • Limit

DİVANÇE

Kasideler
218 • Şiir Döllemesi
218 • Ring
219 • Korku Çiçekleri
219 • Panik
220 • Sergi İzlenimleri
221 • Apartman
221 • Mekik
222 • Evlilik
223 • Siyah Beyaz
223 • Korku
224 • Kış Filesi

224 • Güz Kahvesi
224 • Çember
225 • Daktilo
Gazeller
228 • Divan
228 • Doğa
229 • Hava
229 • Açık
230 • Yine
230 • Ay Doğar Kahve
231 • İndirmek
231 • Zar
231 • Kuş
232 • Köşebent

İKİ BAŞINA YÜRÜMEK

235 • Yersiz
235 • Bir Mendilde Yaşları
235 • Alırsız
236 • Gitmek
236 • Giz
237 • Sürgün
237 • Kaknus
238 • İki Başına Yürümek
238 • Nişadır
239 • Kesik
239 • Yatak
240 • Çıkar Çıkmaz/da
240 • Bağ
241 • Kösele
241 • Çoğul
242 • Karşılar
242 • Periskop
243 • Yakını
243 • Eylemsiz Berber
244 • Eter
244 • Kör Hat
245 • Yatır
245 • Yaralar
246 • Kaçılır Yaşlılardan
246 • Deşmek
246 • Duvar
247 • Gölge Oyunu
247 • Liman
248 • Kantarma

EN/CAM

- 251 • Yazı
- 251 • Bir Yangında En Önce
- 251 • Otel
- 252 • Dağ
- 253 • Onlarda
- 253 • Burç
- 254 • Huni
- 254 • Gülmeleri
- 254 • Kunduz
- 255 • Köprünün Ayakları
- 255 • Neden/siz
- 256 • Ölü Örgü
- 256 • Küskün Yolcunun Türküsü
- 257 • Orman
- 258 • Ne Kadar
- 258 • Ananas
- 258 • Yük
- 259 • Katarak
- 259 • Çok Şey
- 260 • Kan
- 260 • Uçurtma

ZEBRA

- 263 • Zebra
- 263 • Kışla
- 264 • Tırpan
- 264 • Gibi Kar
- 265 • Döşek
- 265 • Çekül
- 265 • Durak
- 266 • Gele Geçer
- 266 • Teyel
- 267 • Siz Tek
- 267 • Ev - El
- 267 • Siper
- 268 • Yün
- 268 • Çeki
- 269 • Fire
- 269 • Cihannümâ
- 270 • Ökse
- 270 • Ses
- 271 • Yorulsa
- 271 • Şafakta
- 271 • Hey Can
- 272 • Oluk
- 272 • Yüz Yazmak
- 273 • Masa

- 273 • Köstebek
- 273 • Flüt
- 274 • Boz
- 274 • Mehlika
- 275 • Kibritler
- 275 • Kandı
- 276 • Yeni Bir Yer
- 276 • Koyu
- 276 • Konuk İşçi
- 277 • Uzaklarda Çok Ölü
- 277 • Göz
- 277 • Çirkinleme
- 278 • Kıyı
- 278 • Kalıt
- 278 • K T L
- 279 • Yadsı

KARELER AKLAR

Kareler

- 284 • Çıkartma
- 284 • Ah Akşam Oldu
- 285 • Karışık Tarife
- 285 • Eksik Yakınlıklar
- 286 • Fossil
- 286 • Yaşlanmak
- 286 • Yergi
- 287 • Dîvâne Derkenar
- 288 • Lâle
- 288 • Felç
- 289 • 66
- 289 • Uzun Köprü
- 290 • Remil
- 290 • Hece Okumak
- 291 • Yazmalar
- 291 • Hassas Terazi
- 291 • Evlilik
- 292 • Eşyalar
- 292 • Çekme
- 292 • Kırağı
- 293 • Gömlek
- 293 • Sınav
- 294 • Çoğul
- 294 • Savaş
- 294 • Engiz
- 295 • Bir Sözlükte Kitap Adları
- 295 • Merdiven
- 296 • Çatışma

296 • Dönmesiz
297 • Ölü Boy
297 • Kenet
Aklar
300 • İç Yapı
300 • Ters Yorum
300 • Dolama
301 • Bunalım
301 • Kıran
302 • Eprık
302 • Stadyum
302 • Bir Kapı
303 • Uzak Kapı
303 • Yad Kapı
303 • Karanlık Kara
304 • Üç Beş Damla Denize
304 • Sini
304 • Buldozer
305 • Temizlik
305 • Kadeh
306 • Meclis
306 • Dur Şimdi
306 • Testi
307 • Tütü
307 • Burç
308 • Yazı Gerçeği
308 • Yosun
308 • Direk Eğridir
309 • Çömlek
310 • Kuru Çay
310 • Cenazelere Gitmek
311 • Üstün Esre
311 • İğne
311 • İnce İpekli Yıkamak
312 • Sirk
312 • Türkiye Atlası
312 • Kent
313 • Ayrılık Destanı
313 • Gölde
314 • Eski Sokak
316 • Kirli Masa
316 • Horasan
317 • Tat
318 • Bir Albümden Resimler
318 • Çatı
319 • Kopuslar
320 • Maytap

320 • Duyguseptil
320 • Sinanpaşa
322 • Yoyo
323 • Sıcak Mutfak
324 • İnce Yapılı Göz
324 • Lobut
324 • Garnitür
325 • Hüthüt
326 • Tanuş Yapılar
326 • Klinik
327 • Bağban
327 • Unutmak
328 • Mat
328 • Gizde İz
328 • Hazır Giyim
329 • Ek Sayfa
329 • Umma
330 • Koy Malı
330 • Eşya Gücü
330 • Acı Utanmak
331 • Eskilemek
331 • Yollarda
332 • Yedikule
333 • Sofra
333 • Yılan
333 • Duraklar
334 • Zamlar
335 • Ölüler
335 • Uğrak
335 • Kar Kar

BEYLER
339 • Hücre
339 • Vantuz
340 • Abdal Musa
340 • Dar Gelir
341 • Aile Durumu
341 • Erte
341 • Kuytu
342 • İkinci Ev
342 • Sanı
343 • Kaynar Kazan Temmuz
343 • Eksik Güvence
344 • Yerde
345 • Bir Yatak ve Pike
345 • Ortam
345 • Balina

346 • Çağın Tanığı Olmak
347 • Küçük Zaman Sözlüğü
348 • Uyarlık Raporu
349 • Kent Sürgünü Bir Ana
349 • Dar Dolap
350 • Yazlık
350 • Bağdat
351 • Parıltı
351 • Spor
352 • Döner Ayna
352 • Beyler
353 • Termit
353 • Kuş Türküsü
354 • Yüzünden
355 • Taşlı Yol
355 • Dönüş
356 • Sıralar
356 • Bir Bir Daha Bir Daha
357 • Maden
357 • Kavşak
357 • Hangi Han
358 • Nice
359 • Kaptan
359 • Yol Çantası
360 • Duyuru
360 • Şimendifer
361 • Kukla Tiyatrosu
361 • Pergel
361 • Sandılar
362 • Bir Sokak
362 • Harman
363 • İçinde Ölü
363 • Kaçaklar
364 • Çökelek
364 • Dalar
365 • Akşam Şiiri
365 • Uzatmak
366 • Filigran
366 • Ad
366 • Balbal
367 • Kanda
368 • Strateji
368 • Yürür Merdiven
368 • Kara Kehribar
369 • Yalnızlığa Çıkma
369 • Der Biri Sizin İçin
369 • Özgeçmiş

370 • Semender
370 • Dargınlık
371 • Seni
371 • Karşı
372 • Saatler
372 • Nerde Neden
373 • İstampa
373 • Kapı
373 • Üçlü Gece
374 • Kondu
374 • Tatil
374 • Has Ölüm
375 • Bilerken
375 • Esin
375 • Kara Kuş
376 • Eşrefoğlu Rûmî
376 • İmza Günleri
376 • Sese
377 • Bir Susma Eğrisi
377 • Yarım Yaşam
378 • Üşürken
378 • Havlar
379 • Kalan
379 • Karantina
380 • Üzerine

SÖYLERİZ

383 • Bu Su
383 • Bilmeceler
384 • Temmuz Tikleri
385 • Yitik
385 • Lambalar
386 • Beygir
386 • Bellek
386 • Yakınlar
387 • Kediler
387 • Klinik Olaylar
388 • Anavana
388 • Yanılmalar
388 • Ölümler
389 • İyiler Konusu
389 • Sınıf Değiştirmek
390 • Esnaf
390 • Pancur
390 • Teleks
391 • Buz Üzerine
Bir Yorum

- 391 • Dünya Çocuk Yılında I
 391 • Dünya Çocuk Yılında II
 392 • Ders
 392 • Gider
 393 • Bir İstanbullunun Not Defterinden I
 393 • Bir İstanbullunun Not Defterinden II
 394 • Bir İstanbullunun Not Defterinden III
 394 • Bir Birey, Bir Rapor
 395 • Kan
 395 • Uzaklık
 396 • Protez
 396 • San
 397 • Gökte Ayak İzleri
 397 • Sorum
 397 • Orta Yurttaş
 398 • Evde Zaman Aşımı
 399 • Acındırmalar
 399 • Tiryak
 400 • Ali Ruhi
 400 • Kırlarda Trapez
 401 • Bir Hastalık ve Korku
 402 • Bu Saat
 402 • Kilit
 403 • Birlikte
 403 • Gerçeğin İki Yüzü
 403 • Tezcan
 404 • Çömlek
 404 • Bir Hasta, Bir Ölü
 405 • Yalnızlığın Biyokimyası
 405 • Perspektif
 406 • Rapor
 406 • Şairler
 406 • Bir Yer
 407 • Yitim
 407 • Kadran
 408 • Adım
 408 • Derdi
 409 • Fırın
 409 • Büyük Sular
 409 • Söyleriz
 410 • Dışardaki
 410 • Fol
 410 • Kalırız
 411 • Kendinizle
 412 • Aceleciler
 412 • Dönüşleri
 412 • Genç Evliler, Gecelikler
 413 • Eşya
 414 • Kanser Grafisi
 414 • Fildişi Sahili
 415 • İdam Mangası
 415 • Taşkın Sel
 416 • Şiirin Güneş Banyosu
 416 • Yemek Vakti
 417 • Gidiş Dönüş Bir Bilet
 417 • Ölenin Odası Gösterilir
 418 • Yazlıkta Saygı Türleri
 418 • Gündönümü
Başlık Konulmamış Şiirler
 421 • [Ben en Türkçe sözlüklerde bile diri]
 421 • [Biz de gittik önemli mi]
 421 • [Bir kesige bastırılan tütün]
 422 • [Ben önce kendi yurdumda]
 422 • [Bir kuyu açtınız gür su]
 422 • [Bir hastalık öldürücü değilse]
 423 • [Bir kedi yandaki masada]
 423 • [Bizi evlere bağlayan nedenler çeşitlidir]
 423 • [Herkes bir yerde kalır]
 424 • [Ben ne Batılı bir şair]
 425 • [Ben gidince bir renk uçar]
 425 • [Dilim dilim]
 425 • [Bendim geçen önünüzden]
 426 • [Yüzünüzde okunan sevinci]
- KİTAPLARINA GİRMEMİŞ ŞİİRLER**
 429 • Beşiktaş-Ortaköy
 429 • Bir Köprü'nün Üstünden
 430 • Kapılar I
 430 • Kandil
 431 • Ölüm Korkusu
 432 • Gece ve Yas
 432 • Kendime
 432 • Kapılar II
 433 • Kapılar III
 433 • Nirvana
 434 • Son Gürlüğü

- 434 • Beklemek
 435 • Şamdan
 435 • İntihar II
 435 • Gece ve Yas
 436 • Gecenin İntikamı
 436 • Akşamüstü
 437 • On Bir
 437 • Hasta
 437 • Gemiler
 438 • Bende Bir Şeyler Geçer
 438 • İntihar
 438 • İhtilâl
 439 • Hepsi Bir Bence, Yeter ki..
 439 • Ayrılış
 439 • Allahla Dargın
 440 • Hep Aynı Hikâye
 440 • Geceler
 440 • Akşamlar; Savaş, Sonu
 441 • Üç Arkadaş
 441 • Ömür
 442 • Nedamet
 442 • Gecede
 442 • Esaret
 443 • Cuma Günleri
 443 • Göz Yaşları
 443 • Sonbahar
 444 • Önsöz
 444 • İsimsiz
 444 • [Ey toplulukların
konuşkan insanları!]
 445 • [Odanın her şeyi tamam.]
 445 • Şehre Bağlı
 446 • Yollar ve Evler
 446 • Emniyet
 447 • Baş
 447 • Hazırlık
 448 • Kısık
 449 • [Siz gecelere karanlık
diyorsunuz]
 449 • Çeşit
 449 • İplik
 450 • İki Çapraz Çizgi
 451 • Geceye İftira
 451 • [Ben rahatında mıyım için]
 452 • Karanlık
 453 • Samanyolu
 453 • Burun Otu
 454 • Görücüler
 454 • Orhan Gürsel'e Ağıt
 455 • Lâle
 456 • Edebiyat Dersi
 456 • Gergin Tel
 457 • Doğu-Batı
 457 • Orhan Kemal
 458 • Bu Ozanlar
 458 • Vurgu
 459 • Site
 459 • Kanı
 460 • Kil
 460 • Yete
 460 • Geçtiyse...
 461 • [Yaşlılar, sakatlar,
aldatılmış olanlar,]
 461 • Değ
 462 • Türkiye Atlası II
 462 • Uyanmak
 463 • Çıkrık
 463 • Karbon Monoksit
 464 • Silgeç
 464 • Beraber Sololar
 464 • Korsan
 465 • RH Negatif
 465 • Sessiz Saat
 465 • Kalın Yerinizde
 466 • Şans
 466 • Olmak, Olmamak
 467 • Geçit
 467 • Bodrum
 468 • Not
 468 • Tükenişe Bir Yorum
 469 • Meddah İsmet
 469 • Onur
 470 • İnce Uç
 470 • [Çoktur bekleyenler]
 470 • [Defterimiz dürenlere]
 470 • [Çok oturdum sizinle]
 471 • Bir Kadını Savunmak
 471 • Kimya
 472 • [Ortalarda olurduk]
 472 • Pazarcular Akşamı
 473 • Kaldıraç
 473 • [Nerelere gideriz]
 473 • Sıfat
 474 • Bir Duygu

- 474 • Yazlık
474 • Kopuş
475 • Geç İlişki
475 • Ayrılık Durağı
476 • [Ne çok şairmişiz sevindim]
476 • [Her şey bir çeviri]
477 • Arkası
477 • [Biz isteyip isteyip de]
478 • Peygamberler
478 • Bir Şaire Ağıt
478 • Durak
479 • Duyuru
479 • [Kızmak için nedenler]
480 • [Onlar şak şak verdiler]
- 480 • Değişme
480 • [Yaşlıların büyük
bencilliklerini]
481 • Zamanla Ters Orantılı
481 • Atatürk'ü Duymak
482 • Bronskopi
482 • [Sana bu yaradan ölüm
yoktur,]
483 • [Gözlerinizi kapatmanız
gerekir]
483 • [Çıt yok bellekte]
485 • "Notlar" Üzerine
488 • Notlar

KAPALI ÇARŞI

1. Basım: Marmara Kitabevi, İstanbul, 1945

YEL DEĞİRMENLERİ

Yaşamak azaptır çok zaman,
Dualara açıldı ağız.
Tükendi dizlerde derman,
Akşamı bulamayacağız.

Sürülerini götürdü Beniisrail,
Gitmek düştü adamlara.
İmdada yetişti Ebabil,
Kuşlar vurdu camlara.

Geceye, göklere minnettarım,
Mütarekenin verdiği haz.

.....
Gün doğarken bozuldu tılsım,
Sokakların çağırışı sabah olur olmaz.

Beni kurtaracak biri yok hazırda,
Ölümün takibi henüz çok geriden.
Mihneti esvap gibi geçirip sırta,
Yel değirmenlerine hücum yeniden.

(Varlık, 195, 15 Ağustos 1941)

HALTERCÜMESİ

Yılların çarmıhında vücudumu günler,
Taşa tuttu.
Çivilenip kaldı ufkumda,
Mevsimler var, yağmur bulutu.

Kapalı kaynar tencerem bilinmez,
Et mi pişer, dert mi pişer.
Çağırmadılar ki beraber gidelim,
Gittiler birer ikişer.

Hâtıralar bana gelmekle,
Tamamen aldanmışlar.
Bir sır gibi ele verdi beni
Kuyularda kamuşlar.

Ümitlerim, ne var ne yok, bitti;
Nöbete geçti korkular.
Üstüme çevrilen aydınlıklar içinden,
Gece - - beni kurtar!

(*Hamle*, 4, 2. Teşrin 1940)
(*Değirmen*, 3, 1. Kânun 1942)

GECE VAKTİ

Erkekler evlere çekildi çoktan,
Katran gibi camlara yapıştı perde.
Göreyim sıkıntıyı sav başından,
Gel de dolaşma caddelerde.

Kale her zamankinden korkunç;
Gece vakti, karlar altında, kışın.
Üzüyor mu seni delikanlı,
Yollar gibi sokaklarda kalışın?

Yine yarın benimlesin bekleyiş,
Gelmedi posta treni!
Bu berbat düşünceler saatinde;
Tanrım, başı boş bırakma beni!

(*Varlık*, 200, 1 2. Teşrin 1941)

BOŞUNA

Yanımdan geçerken bir tuhaf baktı,
Arzulu ve davetkârdı mutlak.
Bense neden sonra farkına vardım,
Böyle işler bizden ne kadar uzak.

Şimdi - -
Ha başımı taşlara vurmuşum,
Ha düşmüşüm geceyle sokaklara;
Kimbilir ne zaman karşılaşırım,
Hem tanıyacağım da şüpheli bir daha.

(*Varlık*, 125, 15 Eylül 1938)

KARA SEVDA

Delicesine daha dün
Kitaplara düşküdü,
Almış yürümüş serserilikte.
Akıl mı bu, evi barkı bırak da sen,
İğri büğrü sokaklara dal
Geceyle birlikte.

Bir kız sevmiş yakın zamanda,
Bahse lüzum var mı geçmişten;
İflâh olmaz sanırım,
Geçti iş işten.

(*Gençlik*, 8, 1 Eylül 1938)

DOST

Dostumdu önceleri,
Göznurunu kitaplara dökmek varken
Âvare gezerdi caddelerde.
Dünya böyledir zaten,
Kadın olmasın ara yerde.

Bir varmış, bir yokmuş aramızdaki dostluk.
Kızına kıl kadar olsun göz koysaydım,
Derdim, buydu korktuğu.
Odama uğramaz oldu, semtimden geçmez;
Oysa bir ben vardım içli dışlı olduğu.

(*Varlık*, 123, 15 Ağustos 1938)

MEZAR YOLU

İnsan hiç olmazsa arada bir uğrar,
Böyle ihmalci değildin önceleri,
Biliyorsun, seninle avunuyorum,
Sana gidiyor yollar.
Akşamları parkta oturuyorum,
Haber soruyorum akasyalardan.

Ne kaldı şunun şurasında,
Ya on sene yaşarım, ya yirmi;
Mezara kadar taşımak sevgimi,
Bir teselli olacak.

HEP BÖYLE

Hep böyle:
Kömür aldı, mendiller sallandı;
Tirenler gitti ona doğru,
İstasyonda deliler gibi bunaldım.

Hep böyle:
Demir aldı, sular çalkandı;
Gemiler gitti ona doğru,
Gözümden bir daha düştü rıhtım.

Hep böyle:
Emir aldı, günün birinde yollandı;
Eller gitti ona doğru,
Yine ben telâş içinde kaldım.

(*Varlık*, 207, 15 Şubat 1942)

AT VAR, MEYDAN BULUNMUŞ

Defter elime geçti,
Gözlerimi kaybettim.

Defter duruyor yerinde,
Gözlerim geri geldi,
Ellerimi kaybettim.

Gözlerim, yuvasına döndü,
Ellerim bileklerine.
At var, meydan bulunmuş;
Defterimi kaybettim.

(*Yeni Zonguldak*, 11, 15 Nisan 1942)

AYRILIKLAR

Karadenizde gemilerin mi battı,
Ağzını bıçaklar açmaz,
Uzıntüdesin gayet.
Ben sızlanmışın çok mu,
İlme edebiyat öğretmeni anlattı:
Neyler bile etmiş şikâyet.

Baktın ki olacak gibi değil,
Unuttu diyelim nihayet;
Yine de bulunur tesellisi:
Dünyada başka kız yok mu,
İlini sallasan ellisi - -
Mesele bundan ibaret.

(*Varlık*, 220, 1 Eylül 1942)

LÂDES

Uzayacağa benzer,
Tutuştüğümüz lâdes.

İşi gücü bırakıp
Mezarlığa nâzır
Bir eve taşındım.

Ölüm, sen beni aldatamazsın,
Aklımda!

(*Varlık*, 219, 15 Ağustos 1942)

SORU

Bu diyardan gidemez,
Sen varsın.
Bu deveyi güdemez,
Sen olsan ne yaparsın,
Güznel kız?

(*Varlık*, 223, 15 1. Teşrin 1942)
(*Yeni Zonguldak*, 34, 23 Eylül 1942)

İLKTEŞRİN

Şu beyaz köpüklü deniz,
Hayra alâmet değil.
İskele gazinosu erkenden
Işıklarını söndürdü.

İnsansız caddelerde
Yağmurlarla dolaşmak,
Yorar bu zayıf vücudu - -
Allah yardımcım olsun.

(*Karaelmas*, 7, 15 Şubat 1943)
(*İnkılâpçı Gençlik*, 56-86, 17 Nisan 1943)

İSTENMEYEN

Ölüler rahata kavuştu,
Paravana arkasında.

Çağırısın diye can atıyorum,
Bana baktığı bile yok,
Gözü başkasında.

(*Varlık*, 236, 1 Mayıs 1943)

SADE

Ancak bulunduğun yerde,
Gündüzüm gündüzmüş,
Yokluğum seni de üzmüş,
Allah kısmet ederse
Kalkıp geleceğim.

Fazlası istenmez bence,
Gözlerin olmalı sade
Görüp göreceğim.

(*Karaelmas*, 6, 12. Kânun 1943)
(*İnkılâpçı Gençlik*, 56-85, 10 Nisan 1943)

HAŞKA TÜRLÜ

Haşka türlü sokaklarda gezenler,
Haşka türlü kiaplarda yazanlar.

Yer kalmadı bakmadığım:
Hayatta çeşitli sahne,
Sinemada pek çok filim,
Leşini seyrettim,
Hiçbiri bana benzemiyor.

HAYIR SAHİBİ

Merhaba gece vakti sokakta,
Bir fener ışığında durup
Şiir yazan!

Merhaba dostum!
Seni gökte ararken
Yerde buldum.
Yalnızlığını unuttur insan
Bir soba başında oturup.
Sıcak odama gelmez misin?

(Değirmen, 5 Şubat 1943)

ALİ.E

Sığ çıkıp günlük savaştan,
İvin yolunu tutmuşum.
Yemek yedik, çocuklarım uyudu.
İniyor üstüme yavaştan
Allahın beyaz bulutu,
Kederlerimi unutmuşum.

Hayatta olduğuma
Şeviniyorum şimdi:
Kavuştum çoluk çocuğuma,
Koltuğuma uzandım, rahatım.
Kahvem içime sindi,
Başladı gecelik saltanatım.

(İnsan, 22, Nisan 1943)

İHTİYARLIK

Rüya dolu gecede
Kendimi ihtiyarlamış görürüm.
Bırakmış eş dost beni,
Acılıym karım öleli,
Kalmışım yarı kötürüm.

O vakit acaba nasıl olurum:
Günüm geçer kahvede
Okuldan döner torunum,
Onu parka götürürüm.

Ömrüm yaklaşmış sonuna,
Çocuklar oynar ötede;
Ben dayanmış bastonuna
Cigaramı tütürürüm.

(*İnsan*, 23, Mayıs 1943)

HASTANE

Girip çıkıyorlardı
Beyaz odalardan.
Kadınlar vardı, kanser,
Genç kızlar gördüm,
Yüzleri vereme benzer.

Biraz beklemez misiniz,
Beraber gidelim.

(*Varlık*, 236, 1 Mayıs 1943)

KABUL GÜNÜ

Biliyorum saadet
Bana dünyada gelmez,
Ölümü bekliyorum.

(*Varlık*, 236, 1 Mayıs 1943)

YABANCI ŞEHİR

Bu Şehirde akşama doğru
İçime korku,
Ayaklarıma karasu iner.

Bu Şehirde akşama doğru
Gülünç gözüdür yolcu,
Sevsinler!

Bu Şehirde akşama doğru
Yalnız ve ağlamaklı olduğumu
Bilsinler.

(*Varlık*, 241, 15 Temmuz 1943)

SELÂMET

İçecek suyum bu kadarmıŐ,
Görecek günüm bu kadar.
Bu gemi çok durmaz bu limanda,
Yolun açık olsun!

Gidiyorsun.
Gazinosu varmış,
Denize karşı,
Beni oyalarmıŐ
Dükkânlarıyla çarşı.

O senin kuruntun,
Oldum olası gülmediğim
Yalnızlığıma dönmeliyim;
Hangi teselliden bahsediyorsun?

(*Harman*, 4, 15 Haziran 1943)

GENÇKEN I

Niçin ölümden bahsediyorsun,
Bu sevda nerden esti?
Şairler yazmadan önce
Kimse ölümlü sevmezdi

Sen onlara bakma,
Geldin gidiyorsun,
Kimin var, seni düşünür,
Bu yol deli dolu yürünür,
Yakındır, iki büklüm
Ararsın gençliğini.
Elinde fırsat varken
Beğen beğendiğini!

(*İnsan*, 20, Şubat 1943)

GENÇKEN II

Ben şayet geceleri sarhoşsam
Delil gösterin içtiğime,
Bir kızın yanına gidip konuşsam
Çok mu görülmeli gençliğime?
Bir gün gelir bu yollardan
Şahit ister geçtiğime.

(*Varlık*, 241, 15 Temmuz 1943)

BALIK

Sen balıkların en küçüğü,
Parmak kadarı.
Puslu bir gök altında yağmursuz
Bir ateş kenarı.

Büyük değildi seni bize kısmet eden
Dalgaların hatâsı.
Sen de gördün ya hoştu
İftihar ve sevgi dolu kalpler ortasında
Geçirdiğin tatlı korku,
Hoştu ateş sefâsı.

Sen, küçük balık, bu gezintiyi
Hâtraya çağırarak rumuz!
Sen, balık, sayende,
Eski bir dostu hatırlayarak
Derse devam ediyoruz.

(*Değirmen*, 7, Nisan 1943)

ANA CADDE

Daha işin başında,
Şaşırmış ne yapacağını
Hareketleri çılgınca.

Ben ne onu bilirim, ne ötekisini;
Ağzıma koymuşluğum da yok
Aşk içkisini.

Büyük sözü dinlersen
Uzat bardağını,
Konuş başka şeylerden.

(*Karaelmas*, 10, Ağustos 1943)

OKUMAK HAKKINDA

İnsanlar tanırım:
Hem gündüz, hem gecede
Rahat yüzüne hasret,
Böylesi benden öte.

İnsanlar tanırım:
Ne defter, ne kitap
Yaşar öylesine,
Bizimkisi bu hesap.

(*Varlık*, 241, 15 Temmuz 1943)

KÖREBE

Tanrı, Kur'anda der ki:
"Küllü men aleyhâ fân"
Yaşamak öyle güzel ki
Ölümü düşünmüyor insan.

Herkes bir yol tutturmuş kendince,
Bir düzen kurmuş iyi kötü.
Bana gelince - -
Başkaları dururken beni gördü.

(*Karaelmas*, 10, Ağustos 1943)
(*Kovan*, 19, Şubat 1945)

AYRILIKLAR II

Kervanlar kalktı gitti.
Yusuf kuyu köşesinde
Uyudu uyandı ah etti.
Yusufçuk bahçesinde
Dala dayandı ah etti
Kervanlar kalktı gitti.

Hasret ne vakte kadar?
Oğlan otel odasında
Oturur kalkar ağlar.
Kız, anası yanında
Aynaya bakar ağlar.
Hasret ne vakte kadar?

(Değirmen, 11, 2. Kânun 1944)

MİSAFİR

Evleri vardı
Rahat ve sade.
Dalmış, kalmışız, gece yarısı olmuş,
Bize müsaade.

İnşallah yine geliriz - -
Çocukları vardı,
Oynamışlar, yorulmuşlar bütün gün,
Köşede uyumuşlardı.

Saadetleri vardı,
Bir çatı altında, gözlerden uzak.
Dostum, fena olmaz, evlilik hakkında
Bir kitap okusak.

SEVDA PEŞİNDE I

Ben artık bulunduğun şehirden gittim,
İnsan kuş misali.
Sen hâlâ
O kalabalık evde olmalısın,

Gelip gidenin çok mu bâri?
Üzgünüm Leylâ,
Dünya hali!

(Yaratış, 8, 23 Mayıs 1945)

SEVDA PEŞİNDE II

Âşık olduğumu şundan anla:
Yolda giderken
Vatman çan çalar, şoför korna.
Aklıma eski bir hikâye geldi:
Leylâ ile Mecnun.

Bende bu sevda varken,
Dalgın ânımda bir gün
Ölürüm yol ortasında.
Yâra haber etseler bâri:
Seninki çiğnendi.

AKŞAM SERİNLİĞİ

Dört kol altmışaltı da
Olmasa akşamları,
Çıldırmağ işten değil.

Yine mi seni çektim
Kupa kızı?

EX LİBRİS

Felâketler, üzüntüler!
İpiniz aşar başımı, düşer yere,
Ayağıma dolaşmasını beklersiniz.
Ya ben yine tetikteysem,
Yine atlarsam tam vaktinde,
Ne dersiniz?

Dönüyor başım, dönüyor etraf
Bir değil, beş değil,
İnsaf!

(*Varlık*, 250-251, 1-15 1. Kânun 1943)

ÜZÜNTÜLÜ

Bir kanarya kuşum var,
Halime bakmayarak
Ötüyor şakrak şakrak
Ne talihsiz başım var.

(*Değirmen*, 8, Mayıs 1943)

BİR BAŞKASINA KARŞI

Nerden çıktın delikanlı
Yoluma?
Bakma benim güzel olduğuma,
Unut bu sevdâyı.

Boyum omzunda kalıyor,
Evimin erkeğini böyle düşünmüştüm
Okumaya doyamıyorum
Gözlerindeki temiz mânâyı.

Üzüntü düşmüş gülüşüne,
Ben de öyleyim bir başkasına karşı.
Benim derdim bana yeter,
Git işine!

(*Varlık*, 268-269, 1-15 Eylül 1944)

KAHVECİ KIZI

Allah beni çirkin yarattı,
Cazibem yok yürürken.
Kahveci kızına mı bakılır,
Güzeller dururken.

Fakir doğup büyüdüm,
Annem evlerde çamaşır yıkar.
Onlara git,
Zenginler var.

Okutmadılar orta'dan sonra,
Tahsilim de kaldı yarım.
Güzel olsam, zengin olsam
Anlarım.

(Kovan, 13, Ağustos 1944)

ŞEB-İ GAM

Fuzuli gibi -
Mum olmalıydı da
Mum yakmalıydım
Gam gecesinde.

Elektrik ışığı - kabul,
Fakat çok çiy düşüyor.
Karanlıkta otursam -
Bilinen şey,
Karanlıkta keder artar.

REÇEL

Yaz ayları gelmişken,
Biraz reçel kaynat
Vişne yahut çilekten.

Eylül ayrılık demektir,
Nafile kurtuluş yok
Bir gidip bir gelmekten.

Bu sefer kısmetimde
Karlı bir şehir olmalı;
Çamlıkları bulunur,
Şöyle bol manzaralı.

Üşümem merak etme
Sıcak tutar yün fanila,
Olmazsa örtünürüm
Battaniyeyi iki katlı.

O vakit o kış kıyamette
Ne kadar makbule geçer tatlı.
Kahvaltımı önüme serer,
Reçele ekmek banar, yerim.
Seni düşünür,
Kendi eliyle yapmıştı, derim.

(*Varlık*, 254-255, 1-15 Şubat 1944)

FENNİ EĞLENCE

Bardağa su koyunuz az veya çok,
Cıgaranızın külünü buna silkiniz,
Ateşli kül cız eder suya değince.

Aklınıza eski günler gelince
Yüreğiniz cız eder.

(*Kovan*, 21, Nisan 1945)

DİYALOG

— Gecenin geç saatinde
Hasta, yorgun halinle
Sokaklarda geziyorsun, doğru mu?

— Tutma kolumu!
Sen diyorsun şubat,
Ben diyorum sıcak,
Görüş farkı.

(*Kovan*, 21, Nisan 1945)

MÜJDECİLER

Saksağan akıllı hayvan,
Gaipten haber vermişti
Nuh'un gemisinde bir zaman.

Öter bahçedeki dalda:
Gözün aydın, gözün aydın!
Mektubum olduğunu yolda,
Ondan öğrenirim.

Postacı geldi gelecek,
Sen de mi istersin müjdeni,
Yavru örümcek?

Örümcek uğur demişler,
Bu söz atalardan kalma,
Ona da malûm oldu haber,
Koşup geldi odama.

Güzel saksakağan, hamarat örümcek,
Sağ olun elçilerim.

(Kovan, 20, Mart 1945)

BİR ÖLÜMDEN KALANLAR

Doğuşundan beridir sakladığı
Tanrının bir emaneti vardı.
Yatağa düştü,
Üçüncü gün akşam üstü, geri verdi güler yüzlü.
— Kalsın bende temelli, diye ağlar bazıları. —
"Pişirdiğim aşla, bağladığım başla gideyim,
Üç gün yatak,
Dördünde toprak olsun yerim!" derdi.
Geleni gideni yokken gençliğinde bile,
Akşamları gizli gizli, bilinmez
Kimi gözlerdi?

Tanrının sevgili kuluymuş,
Muhtaç olmadan öldü.
Ama gözleri yine kapıdaydı,
Belliymiş birini beklediği.
Son sözü bir kadın ismi oldu, hiç duymadığım.
Lâkin anlaşılmalı gitti, söylemek istediği.

(Gençlik, 5, 16 Temmuz 1938)

KIR ŞARKISI

Tam otların sarardığı zamanlar - -
Yere yüzü koyun uzanıyorum.
Toprakta bir telâş, bir telâş - -
Karıncalar ötedenberi dostum.

Ellerime hanımböcekleri konuyor,
Ne şeker şey onlar.
Uç böcek, uç böcek diyorum,
Uçuyorlar.

Pan'ın teneffüsü bile
Ilık - - okşamakta yüzü.
Devedikenleri, çalılık vesaire,
Bir âlem bu toprakların üstü.

Tabiatle haşır neşir,
Kırlarda geçen ikinci vakti.
Sakin, dinlenmiş, rahat
Bir gün daha bitti.

(Kovan, 15-16, 2. Teşrin 1944)

TEMPORA MUTANTUR

Baktım seneler kuş gibi uçuyor,
Baktım sonum bir avuç toprak - -
Sevdim gençlik icabı.
Ağaca bağlandı yaprak.

Ey dost, rüyamı hayra yor,
Çok görme Behçet'ine!
Kapıldım lezzetine,
Ey aşk, iki cihanda aziz ol!

Elveda tahsil gecelerinin kara bahtı,
Bütün kitaplar kapandı!
Lodos rüzgârı es esbildiğine,
Dinmesin gönlümdeki çalkantı!

Mecnun da beyâbânâ
Bu yollardan gitmişti.
Ben artık eskisi gibi değilim,
Devran değişti.

(Varlık, 276-277, 1-15 Ocak 1945)

AĞIT

Kapalı kızlarda duygu yok mu,
Onların da canı çeker.
Rüyalarda belli oluyordu,
Bir erkekle beraber

Aynalardan, taraklardan çıkardım,
Kaşlar, gözler, saçlar bütün eğreti.
Şeytana uydum herkes uyurken,
Bazı çareler öğretti.

Buldular, bıraktılar kolayca,
Arkadaşlarım - - belki haklı.
Kendimde boğdum herşeyi,
Cahil aklı.

Çirkin miydim, hayır, talihim yoktu belki.
Ümitli, sâdık, bekledi vücudum.
Seneler geçti geçti - -
Dal gibi kurudum.

(Yaratış, 4, 8 Ocak 1945)

KOVBOY FİLİMLERİ

Ucuz sinemalara giderim
Cebimde fazla para oldukça
Otururum koltukta.

Kovboy filimlerine biterim.
Kızı hesaba katma,
Artistler yalnız erkek.
Şarkı, çalgı, gürültü,
Kavga, yumruk, tabanca;
Yaşa, vur, kır sesleri
Çın çın öter salonda.

Sahneler basitmiş, basit,
İncelik yokmuş, yok;
Kötüler ceza yer en sonda,
Adalet var, iş onda!

Hak hukuk dağıtma yeri,
Kovboy filimleri.

(*Kovan*, 21, Nisan 1945)

ÇEVRE

1. Basım: Varlık Yayınları, İstanbul, Şubat 1951
2. Basım: Varlık Yayınları, İstanbul, Ocak 1960

ŞAYET AŞK

Şayet aşkın tohumu
Düşmüşse gönlüne
Suyunu esirgeme,
Aşkın hakkını yeme
Pişman olursun ömrünce.

Sana gölge verecek dallar
Fıskırır ancak gençlikten,
Büyüt bu fidanı ey genç
Hazır yeşermişken!

Ne demek istediğimi
Ömrünün ortalarında
Ansızın anlarsın
Alkol kana yayılınca

(*Varlık*, 337, 1 Ağustos 1948)

ŞAYET AŞK II

Bu arada belli olur
Aşkın ve cinsin tadı.
Bir bir yaşanır halde
Şairlerin yazdıkları.

Belli olur bir şiirin mânâsı
Sanki bizim için söylemiştir.
Yüzyılların gerisinde
Hülyalarımız yeşerir.

Aşkın şiddetine katlanmak zor gençlikte
Kurbanlar verilir bazı bazı.
Onunla, bir onunla tahammül:
İdeal, rüyaların kızı.

Azalnca ihtiyarlık çağlarında
Aşkın ateşi,
Bir sevda hâtırasıyla ısınmak
Her ihtimale karşı.

(*Varlık*, 341, 1 Aralık 1948)

ŞAYET AŞK III

Ebemkuşakları altında
Bilmem dikkat ettin mi
Uzakların güzelliği
Yaz yağmurundan sonra.

Şayet aşkın rahmeti
Gün olur kesilirse
Altın kemerler gibi
Hâtralar önümüzde.

Hadi ver ellerini
Ufkumdan esen samyelerine
Sabahların serini
Karişsin ellerinle.

TOZPEMBE

Yıllar yılı yanımızda
Kavruldun yağımızla.

Hiç bu böyle kalır mı,
Biraz geç de olsa
Göreceksin hayatın sana da güldüğünü,
Sabret yoksa.

Nasıl mı?
Topraklarda tohumlar vardır
Karlar altında kış boyu,
Kış geçer, bir bahar günü
Çiçek açar toz pembe,
Tıpkı öyle.

(Varlık, 348, 1 Temmuz 1949)

FARK

Aşkın tılsımı bize de
Dünyayı gözümüzden silse ya.

Değil bizim harcımız
Gören olur diyecek,
Çekingen kalacağız.

Herkes bize bakıyor.

(*Varlık*, 350, 1 Eylül 1949)

KÖRDÜĞÜM

Seni iş başında sırtına geçirdiğin
Siyah gömleğinle seviyorum.
Yanına çekinmeden giriyorum,
Arkadaşların beni tanıyorlar.

Bazan haftalarca yokum ortada
Aklına binbir şey geliyor
Acaba başkalarıyla mı geziyor
O güzel gözlerini saran tasada
Böyle üzüntüler var, biliyorum.

Ama, boşuna bu kuruntun
Küçük bir memurum ona bakarsan,
Aldığım ne, eğlencelerim olsun.

Ölüsünü göstermeyen cins kediler gibi uzağında
Hayalimde ufacık bir yuva kuruyorum.
Sonra yaşamak zorluğu geliyor akla
— Dikkat, kapılma aşka.. diyen sesler duyuyorum.

Bu kaygılı günlerimde bir zaman
Sana görünmemeyi yerinde buluyorum.
Orda burda, tek başıma, perişan
Dolaşıp duruyorum.

(*Varlık*, 317, Aralık 1946)

ZOR GEÇİT

Sen şu evvelce de yazdım:
Siyah gömleğinde, ince
Olmuyor ki ha deyince
Hayat bütün bütün zalım..

Devran döner Âdem-Havva üstüne
Dünya evlilikle baki.
Ama hayat dedikleri
Güçleşmekte günden güne.

Seni beni üzen dertte
Çarpar bir milletin kalbi,
Halkın çoğu bizim gibi
Bunun lafını etmekte.

Geçer hepsi geçer elbet,
Daralmış gönüller ferahlar.
Gelir o eski sabahlar,
Memleket eski memleket.

(*Varlık*, 322, 1 Mayıs 1947)

YENİLİK

Ne çıkar sönükse hayatınız
Tasaların altında
Gizli bir sevinç var mı
Siz ona bakınız.

En küçüğünden meselâ
Basit, harap bir oda
Kurtulmak için can attınız
Nerde kaldı başlasa ya
Pembe yataklarda yeni
Rahatınız.

Sevgiliniz de yanınızda
Seyre dalsanız ya ilerki dünyaları
Gözlerinde yalnızlık ayları
Ağlar aynı yastıkta,
İki kişi ayrı ayrı.

(*Varlık*, 358, 1 Mayıs 1950)

YARI GECE

Boğaziçi'nin ufak bir iskelesinde
Dolaştığım geceler oldu
Yorgun, uykulu bir kızdı bu
Son vapur yolcuları içinde.

Araya başka denizler girdi
Başka denizler attı beni başka uzaklara
O tarihten tam beş sene sonra
Gene oradayım şimdi.

Söylesem inanmazlar, söylemiyorum
Her gece gene o kız çıkmakta son vapurdan
Tıpkı eskisi gibi karanlıklarda kaybolan
Bu gölgeye hayal deyin siz olun da
Gözümle görüyorum, hayal diyemiyorum.

Sular bir an şıpırdadı kıyı boyunda
İşte gene son vapur, çekti gitti önümden
Arkamdan bir kız geçti
Adımlarının sesinden tanıdım: Uykulu,
Yorgun da.

Geçen bu genç kıza desem ki:
Bir haber ver hayatından, verir mi?

(*Varlık*, 362, 1 Eylül 1950)

ÇEVRE

Yarin mendili nakışlı
Okşadım ellerimle.
Göz göz üzerimde
Çevrenin bakışı.

Çevre ateş içinde
Daralmakta çember.
Biz yanarsak beraber yanarız
Seninle, beraber.

Çevre tortop
Vurur sırtıma sırtıma.
Yüksek dağların orada
Çevre yok.

(*Varlık*, 353, 1 Aralık 1949)

EVLER

İnsanlar yüzyıllar yılı evler yaptılar.
İrili ufaklı, birbirinden farklı,
Ahşap evler, kâğır evler yaptılar.
Doğup ölenleri oldu, gelip gidenleri oldu,
Evlerin içi devir devir değişti
Evlerin dışı pencere, duvar.

Vurulmuş vurgunların yücelttiği evlerde
Kalbi kara insanlar oturdu.
Gündelik korkuların çökerttiği evlerde
O fıkara insanlar oturdu.

Evlerin çoğu eskidi gitti tamir edilemedi.
Evlerin çoğu gereği gibi tasvir edilemedi.
Kimi hayata doymuş göründü,
Bâzuları zamana uydular.
Evlerin içi oda oda üzüntü,
Evlerin dışı pencere, duvar.

Evlerde saadetler sabunlar gibi köpürdü:
Dışardan geldi bir tane, nar gibi,
Arttı, eksilmedi.
Evleri felâketler taunlar gibi süpürdü:
Kaderden eski fırtınalar gibi,
Ardı kesilmedi.

Evlerin çoğunda dirlik düzen,
Kalan bir hâtıra oldu geçmişte.
Gönül almak, hatır saymak arama.
Evlâtlar aileye âsi işte,
Bir çığ ki kopmuş gider, üzüntüden.

Evlerde nice nice cinayetler işlendi,
Ruhu bile duymadı insanların.
Dört duvar arasında aile sırları,
Dört duvar arasında dünyanın kahırları.
Bunca çocuk, bunca erkek, bunca kadın
Gözyaşlarıyla beslendi.

Küçükler, büyük adam yerine evlerin kiminde:
Çocukları işe koştu kalabalık aileler.
Okul çağlarının kadersiz yavruları,
Ufacık avuçlardan akşamları akan ter
Tuz yerine geçti evlerin yemeğinde.

İnsanların kaderi besbelli evlere bağlı:
Zengin evler fakirlere çok yüksekte baktılar,
Kendi seviyesine evler kız verdi, kız aldı
Bâzıları özlediler daha yüksek hayatı,
Çırpındılar daha üste çıkmaya
Evler bırakmadılar.

Yeni yeni tüterken ocakların dumanı
–Kadın en büyük kuvvet erkeğinin işinde–
Erkekleri kaçtı, kadınları kaçtı
Evler dilsiz şikâyet, kaçmışların peşinde.

Şu dünyada oturacak o kadar yer yapıldı:
Kulübeler, evler, hanlar, apartımanlar
Bölüşüldü oda oda, bölüşüldü kapı kapı
Ama size hiçbir hisse ayrılmadı
Duvar dipleri, yangın yerleri halkı,
Külhanlarda, sarnıçlarda yatanlar!

(Varlık, 329, 1 Aralık 1947)

EVCİK

Kapı önünde Ayşe
Hanım hanımcık iş gördü,
Sonunda kendine göre
Bir yuva kurdu.

İlk ben oldum misafiri,
Güle güle otur'a gittim.
Bir yüksük-fincanda getirdiği
Hayal kahveyi içtim.

Kibrit kutusu sekide
Oturmuştuk bahçeye karşı.
Ortada hokkadan bir masa,
Üstünde örtü yerine
Yaldızlı çikolata kâğıtları.
Gözüm gazoz kapaklarına gitti,
Sorup öğrendim: Kapkacakmış.
Toplamış sokaktan ucu yanmış kibritleri:
Bu kış odun yakacakmış.

Yangın yeri bir arsadan bulduğu
Cam kırıkları: Para.
Ev çevirmek kolay, diyordu,
İş tutumlu olmakta.

Ayşe'yi o anda görmeliydiniz!
Eski kadınların kanıyla evcimen
Sisli geleceklere hazırlık
Çıkmıştı çocuk varlığından
Zamanların ötesine tertemiz.

Ayşem gibi, dünyada,
Ayşeler dolu.
Hepsi "evcik" oynar
Ötedenberi.
Ayşeler büyür,
Günün birinde
Oyun-ev'leri
Sahici olur.

Ama hepsinin mi
Hepsinin değil.

Ayşelerin kimisi
Yuvadan, evden yoksul
Sert rüzgârlar önünde
Güz yaprakları gibi
Boşluklara savrulur.

(Aile, 11, Sonbahar 1949)

YILDIZLAR

Seni karanlıkta yatırıyorlar.
Korkuyorsun gecedен:
Bakıp bakıp pencereden,
Yatağına sokuluyorsun.

Ben hep eski yerimdeyim, biliyorsun.
Hava açık olduğı zamanlar
Beni seyrediyor, seviniyorsun.

Ne olurdu, ben de,
Sana göründüğüm şekilde
Odana gelseydım.
Ateşböcekleri gibi,
Küçük avucunda
Yanıp yanıp sönseydim.

Seneler geçip gider, büyüsün.
Bir gün olur, hepsi biter:
Endişeler, o çocuk üzüntün
Hepsi biter.
Aydınlanır seninçin geceler,
Güneş gibi görünürsün.

Biraz sabır, küçük çocuk, biraz sabır.
Ama, Allahın koyduğu yerde,
Yıldızlar daima yalnızdır.

(Varlık, 336, 1 Temmuz 1948)

GENÇLİK

Çokları ilk gençliğinde
Hülyâlı olur, sevdâlı olur
Ekmek elden, su gölden
Evin parası cebinde
Karun misâli olur.

Kaç kişi çıkar o devirde
Geçici dünyada insana
Kalıcı değil ana baba

Bunu derinden bilir de
Takar dişini tırnağına.

Hey gençlik, gençlik, gençlik
Âvârelik günleri
Ne tatlıdır o yok mu
Duymamak yokluğunu
Dünyada hiçbir şeyin.

Hey gençlik, gençlik, gençlik
Kitaplarda bunalmış
Bir gencin hüznüleri
Elde yok, avuçta yok
Mahrûmiyet günleri.

(Kaynak, 17, 1 Mayıs 1949)

TAHTA, KÜRSÜ, ÇOCUKLAR

Tahta sınıfa karşı
Kürsü tahtanın yanında
Sınıfta otuz çocuk vardı.

Tahtanın önünde silgi
Üç dört tebeşir
Öğretmen içeri girdi
İlk ders cebir.

Tahta tahtadır ama
İnsanlardan anlayışlı
Hiç sevmediği halde
Tahta cebiri kavradı.

İkinci dersin öğretmeni
Geçti kürsüye oturdu
Tahta yan gözle ilgili
Öğrendi Auguste Comte' u.

Üçüncü derste tahtaya
Bir öğrenci kalktı fakir
Yaz dedi öğretmen yazdı:
"Hayata neş'e güneştir,
Melâl içinde beşer
Çürür bizim gibi."

Tahta şairin halini
Çocuğunkine benzetti
Üzüntüler, yoksulluklar elinde
Çocuk da çürüyüp gitmişti.

Dördüncü ders boş geçti
Zil çalsın bekle çalmaz
Tebeşiri kaptığı gibi
Bir çocuk geldi haylaz
O cânım mısralara
İki çizgi çizdi çapraz
Yazdı iri iri: "Yuha!"
Kayboldu tahtanın nuru
Kayboldu tahta
Sonraki çizgiler altında.

(*Varlık*, 360, 1 Temmuz 1950)

YAZLIK BAHÇE

İçkili, çalgılı
Yazlık bahçeler vardır,
Varyeteler, oyunlar oynanır,
Zengin işi.
Varlıklı yerlerden uzakta
Eski bir arsadan bozma
Bizimkisi.

Bu dediğim bahçede
Geceleri rüzgâr çıkıyor.
Evler cehennem gibi
Durulmaz oturulmaz,
Sıcakta bunalmış milleti
Bahçe kendine çekiyor.

Bu dediğim bahçede
Sinema oynatıyorlar.
Kurudukça insanların
Damakları, dilleri,
Gazoz patlatıyor, ağız ıslatıyorlar.
Hovardadır bu bahçenin gençleri:
Laf atıyor, cigara fırlatıyorlar.
Karanlıktan istifade
Gençler kaynatıyorlar.

Bu dediğim bahçede
Civârın bütün halkı
Ya birer ikişer,
Yahut evcek gelmişler.
Hepsi burda senli benli:
Emzikteki tazeler
Çocuk uyutuyorlar.
Hepsi burda okumuşu, cahili:
Yazıları sökemeyen kadınlar
Filmi okutuyorlar.
Küçük kızlar göremiyor perdeyi
Anneleri kaldırıp tutuyorlar.
Bir âleme dalmış, gitmiş her biri:
Gözlerinde büyümüş filmde oynayanlar
Kendi hayatlarını burda unutuyorlar.

Bu dediğim bahçede
Gökyüzünden hayretle
Bize bakan küçük yıldız,
Bunca insan içinde
Seni gören kaç kişi?

Boşver, anam babam, boşver
Al bir parça eğlencelik,
Bul bir iskemle kendine,
Sat anasını dünyanın,
Bak keyfine!

(Varlık, 326, Eylül 1947)

VARYETE

Kız sen değil miydin olur hay hay diyen
İç bir parça içki de gerisi kolay diyen
Kız senin bu haline sözlüklere baktım söz yok
Kız sen ne yalancı şeysin hiç de mi yüz yok.

Eteklerin uçurtmalar gibi uçar hareli
Dostun biri kadeh sunar elime
Yorgun alna şifa imiş yâr eli
Kız bak benim sefil nâçar halime
Gönlüm göğsüm yareli.

İster tef al eline ister oynat zilleri
Dolmuş senin gözlerine bu dünyanın halleri
Bu dünyanın halleri
Gündüzleri çökertiyor belleri
Geceleri gözyaşından akıtıyor selleri
Bir of etmek ofu oftan duyulmak
İşte budur sana çeken kulları.

Kız anladık anladık sende de iş yok
Sökmek için kederi ustaca bir giriş yok.

Mağrur olma oyuncu kız oynuna
Gülmesini biliriz biz yalandan
Güzel hatrın uğruna.

“İçerim yanıyor, dışarım serin”
Olmasını biliriz.
Öyle olsun bizleri sen şenlendirdin
Ama bil ki âlâsını numaradan
Yapmasını biliriz
Ferman senin gelin dedin
Geliriz gene geliriz.

(Sanat ve Edebiyat Gazetesi, 31-32, 9 Ağustos 1947)

GECELEYİN ERKEKLER

Gölgelerin alçaldığı saatler
Gözünüze çarpmış olmalı:
Sessiz panik darmadağın eder adamları,
Gece baskını, yer yer.

Duyan kaçır alârmı, .
Kendi derdinde herkes.
Ortalıkta dolaşmaya gelmez,
Duyan kaçır, başka çıkar yol var mı?

Evlerine dönenler ayrı
Onlar gider huzura ve aşka.
Erkeklerin sokakta kalanları
Bambaşka.

Sinyal gibi sarınca ışıklar etrafı,
Yerli yerine çekildikte;
Gece baskınıyla birlikte
Başlar yalnızların azabı.

Ey garip, senin de yerin yoksa eğer
İşte meyhane.
Gel, yalnız adam, sığınağa sen de gel
İçki bahane.

Çünkü geceye karşı konur iki türlü:
Biri ailece evlerde
Öbürü har vurup ömrü
İçkili yerlerde.

(*Varlık*, 316, Kasım 1946)

RENKLİ FENER

Kızlı kadınlı Beyoğlu geceleri
Gülüşleri bir tuhaf
Yürüyüşleri garip
Yollu oldukları belli.

Yerleri
Pastaneler, duraklar, sinema önleri
Allahın talihsiz kulları
Onlar, pazarlıkta uyuşulan,
İnce eleyip sık dokumadan
Alıp çıktığımız kadınlar
Beyoğlu'nda, geceleri.

Zevkettelerimiz önce
Tiksindiklerimiz ayrılınca
El ağız sildiklerimiz
Hastalıklı bildiklerimiz
Sellere kapılınca
Gene de gittiklerimiz
Onlar, Beyoğlu'nda.

(*Yirminci Asır*, 3, 20 Şubat 1947)

KIZLAR

Size kem gözle bakamam,
Kardeş bilirim hepinizi.
Hattâ en âşiftenizi
Zavallı bulurum bulsam bulsam.

Kendi mahallesinde
Kurumuş kalmış kızlar.
Nüfus kütüklerinde
Kocaya varmış kızlar.
Sevmiş, sevilmemişler
Kadri bilinmemişler.

İffette âciz olan
Hoppa, ellerde kızlar.
Mihnette dilsiz olan
Başka yerlerde kızlar.

(Yenilikler, 3, Mayıs 1946)

BOŞLUK

Bu kuytu sokaktan geçmek
Nerden aklıma geldi
Günlerden pazardı
Güzel günlerden biri.

Pencerede oturan kız
Eli alnuna dayalı
İçi sıkılıyordu
Çalışan kızlardan olmalı.

Yüzüne saçları gibi yaymış kederi
Seyrediyordu
Sokaktan geçenleri.

Pencerede oturan kız
Gözlerinde yorgunluğu
Bir bezginlik içinde
Gün bitmek bilmiyordu.

Dönmüş evdekilere sırtını
Omuzlarında bir yük gibi
Dünyanın yalnızlığı.

Pencerede oturan kız
Hep böyledir pazarları
Akşamı bekler
Eli alnuna dayalı.

(*Varlık*, 346, 1 Mayıs 1949)

BARBAROS MEYDANI

Biliyorum, ayıp ve mânasız
Ama peşlerinden gidiyorum
Gezmeye çıktıkları vakit
Ana kız.

Utandır da belki
Anasının sırtındaki
Yeldirmeden,
Kız bir adım önde gider
Sezdirmeden.

Beşiktaş'ta Barbaros Meydanı
Sağı anıt, solu türbe
Ortası kare şeklinde,
Parkıdır yoksulların
Bilhassa yaz ayları.

Fidanların, mezarların önünde
Yontulu taşlar çepçevre,
Yer yer banklar konulmuş
Meydana dolmuş millet,
Sıra sıra oturmuş.
Ah genç kız kalbi,
Sıralara bakar elbet.

Meydanın ilersi deniz kıyısı
Karaya çekilmiş kayıklar,
İskele gazinosu yanda
Sulara dökülmüş ışıklar,
Üsküdar şu karşıısı.

O nemli topraklara
Ana çöker yorgun argın,
Kalmış gözü arkada
Kendi ayakta kızın

En gürültülü şarkılar
Çalarken plakta,
Onlar orda oturur
Denize bakarlar.
Avunmaya muhtaç bu gençlik
Ey kız anası ihtiyarlar,
Ey denizlerden esen serinlik.

(Sanat ve Edebiyat Gazetesi, 1, 4 Ocak 1947)

BARBAROS MEYDANI II

O dediğim yere yaz mevsiminde
Geceleri sık sık giderdim.
Elektrik direkleri dibinde
Toplananlar yok şimdi.
Toz toprak içinde
Güreş eden çocuklar,
Top oynayanlar yok şimdi.
Kol kola gezinen genç kızlar,
Peşlerinde dolaşanlar yok şimdi.

Garip adamlar görürdüm:
İçmiştiler, müthiş.
Zayıf kadınlar görürdüm:
Bitmiştiler, bitmiş.
Kalabalık aileler
Evlerinde duramamış,
Kalkıp gelmiştiler.

O dediğim deniz kenarında
Yavaş sesle konuşan
Kadınlar otururdu,
Kahkahayla gülüşen
Genç kızlar bulunurdu,
Hovarda hoyrat itişen
Delikanlılar dururdu.

Böyle miydi o vakitler burası
Mezarların, fidanların önünde
Beşiktaş'ın fakir fukarâsı
Hava alır, eğlenir, dinlenirdi.

Gece yarısına doğru
Barbaros meydanı halkı
Evlere dağılırdı
Erkekli kadınlı.

(Varlık, 328, 1 Kasım 1947)

ELİF

Tepebaşı bahçesinin arkası
Bir asfalt cadde
Asfaltın sağında
Sıra sıra akasya.

Bu cadde akşamları
Panayırdan farksız
Kaynaşan insanları
Görmelisiniz.

Caddenin bir yanı
Dik sırtlar
Kasımpaşa, dik sırtlardan aşağı.

Caddenin bitiminde
Şişhane yokuşu başlar
Yokuşun başında
Çevresi parmaklık
Bir kahve var.

Kasımpaşa'dan Beyoğlu'na
Dik sırtlardan çıkan yollar
Yolların biri
Kahvenin ardından uzar.

Kahve, bahçeli kahve
İki tarafa da bakar
Caddeye ve Halic'e
Halic'in uzaklığı
Bir kol kadar.

Bu yaz ömrüm geceleri
Çokluk bu kahvede geçti
Kahvenin bahçesinde
Ağaçların altı
Boydan boya mermer masa
Ağaçlar dedimse
Çam ve akasya.

Ufukta gün sönüyor
Güneş bıraktı bizi
Halic'e bakarak
İçelim kahvemizi.

Kahvenin ön tarafı
Bir asfalt cadde
Geçilmez taşıttan akşamları
Taksiler sel halinde.

Çekelim üstümüze
O eski yalnızlığı
Ufukta gün sönüyor
Asfaltta, gerimizde
Taksilerin çığılığı
Çarklar dönüyor.

Birisi oturmuş bahçede
Gelip geçeni görüyor
Adamlar çıkıyor yokuştan
İniyor adamlar yokuşu
Tozlu bir yol geliyor
İzbe evlerden doğru.

Saatler geçiyor
Bir gündüzü yaşarken Beyoğlu
Üflemiş lambasını karanlıkta
Uyuyor
Kasımpaşa.

Bu yaz ömrüm geceleri
Şişhane yokuşunda
Çokluk bu kahvede geçti.
Bir geceydi, gözlerim.
Bir kıza ilişti.

Çökmüş üzerine
Gündüzün yorgunluğu
Kuyu gibi derinde
Uyurken Kasımpaşa
Yanında bir delikanlı
Yukarı çıkıyordu.

İlk görüşüm bu kadarla kaldı
Bir başka gece gene
Önümden geçti
Yanında iki delikanlı,
İçmişti.

Beyoğlu'ndan Kasımpaşa'ya
İnmek fena
Kasımpaşa'dan Beyoğlu'na
Çıkmak iyi
Kasımpaşa yolları
Çıkışlı, inişli.

Taşıtlar ne de çok arkada
Söndürmüş lambasını
Uyurken Kasımpaşa
Işıklar içinde Beyoğlu
Uyanır hayata.

O kız başka geceler de göründü
Yokuş yukarı
Sayıları değişen erkeklerle
Beyoğlu'ndan yana saptı.

Kasımpaşa yolları
İnişli, çıkışlı
Yüzü koyu karanlıklar mahşeri
Yalnızdı
Bir gece gölge gibi
Kaydı yokuş aşağı.

Bu şiir senin için Elif
Yazarken seninle doluydum
Asıl adın başka olsa bile
Kıştı gece yarısı
Kasımpaşa önlerinde

Yazarken seninle doluydum
İncecikten yağan kar
Tozuyordu Elif diye
Adımı Elif koydum.

(*Varlık*, 367, 1 Şubat 1951)

NİNELER

Küçüldünüz temelli
Çocuklar kadersiniz.
Halinizden belli
Hâtıralarla yaşarsınız.

Nineler, gece gündüz aklınız
Dünyasını sürmemiş
Oğlunuza gider.
Muradına ermemiş
Yavrunuza gider.

Mesut yuvanız vardı
Yiğit kocanız vardı
Şunun bunun elinde
Hor tutulursunuz
Ağrınıza gider.

Ya çoğunuz inmeli
Ya gözünüz perdeli
Ağır işitir kulağınız.

Nineler yazık oldu size
Oğlunuzun, kızınızın
Arkasına kaldınız.

(*Yenilikler*, 4-5, Ağustos 1946)

YIKIK DUVAR

Çıkmak istedim üste
Altlarına aldılar.
Yükseklerdeydi gözüm
Düştüm sâyelerinde
Rahatladılar.

Bari onlar ilerleseydi
Eski tas, eski hamam
Oldukları yerde kendileri.

İçlerinde rasladıklarım var
Beni kurban ettiklerini
Belli ediyorum halimle
Bakmadan geçiyorlar.

(*Varlık*, 331, 1 Şubat 1948)

DÜNYA

Hani nerde
Gönül rahatı
Bana verdiğin şeylerde
Herkesin gözü kaldı.

Hey dünya, hain dünya!
Bana verdiğin de ne
İki dilim ekmek, bir yudum su
Ama beri yanda, beri yanda
Dağlar gibi korku.

Böyle bağış yerinde dursun
Al malını geriye
Senin olsun.

(*Kaynak*, 1, 1 Ocak 1948)

FIKRA

Kılık kıyafetine dikkat etmeli insan
Kimse bakmıyor bana
Üstüm başım perişan.

Sırtında
Samur kürkün olunca
Beysin, paşasın
İlâhi Nasreddin Hoca
Kürküyle yaşasın!

(*Varlık*, 354, 1 Ocak 1950)

KUMAR

Herkes fikrini söyledi
Bu hususta.
Benim de bir sözüm var
Sorulursa.

Hayat düzenle dolsun da
Kumar olmasın, kabil mi?
Hayat kumara benzer
Nerde bende o tâlih
Hiç el tutamıyorum.

Karaya vurmuş balık gibi kumda
Çırpın dur.

(Sanat ve Edebiyat Gazetesi, 43-44, 1 Kasım 1947)

İTHAF EDİLEMEYEN ŞİİR

Anlayamadım gitti
Bizde hiç bilinmiyor
Dost kıymeti.
Ben onun kahrını
Yıllar yılı çekeyim de
Bir gün demesin
Behçet ne halde.

Kendi derdimi bâzan
Anlatmaya kalksam
Yerden yere vuruyor.

Bâzan yüze gülücü
Arkadan kuyu kazıyor
Baksan başka zaman
Evliyâyâ benziyor.

Bâzan iş olsun diye
Bir laf çıkarıyor
Herkes beni bilmez ki
Çoğu sâhi sanıyor.

Anlayamadım gitti
Bizde hiç bilinmiyor
Dost kıymeti.

(*Varlık*, 339, 1 Ekim 1948)

CEVHER

Veremedim cevherimin hakkını
Ellerime bakındı
Avuç avuç tenhâlık.

Millet düşmüş paralı iş peşine,
Hayatımı ben harcadım boşuna.

Anladın ya insanlardan farkını
Peynir ekmek yemişim ben aklımı
Para, para, dünyalık.

(*Yeditepe*, 2, 15 Nisan 1950)

BAYRAM ZİYARETİ

Gidecek yeri olmayan biri
Aslanları görmeye parka gitti.

Aslanlar taştan
O bir insan
Nasıl anlaşırlar?

Anlaştılar.

(*Varlık*, 313, Ağustos 1946)

BÂRİ

Elimizi çabuk turalım
Nöbeti savan savana
Sıra bize geliyor.
— Yaşamadık ki ölmesi olsun!

Bâri biz de biraz bir dem sürelim
Şu dünyada ne var ne yok görelim
Görelim de ondan sonra ölelim,
— Olunca böylesi olsun!

(*Varlık*, 334, 1 Mayıs 1948)

LÂDES

Vaktiyle yazdığım gibi:
Uzayacağına benzer
Tutuştüğümüz lâdes.

Bak, kaç sene geçti
Aldatamadın beni
Ölüm kardeş!

SİZİN HİKÂYENİZ

Beklersiniz hastalığınız geçsin
Bir şeyiniz kalmasın bahara,
Hayatınızı bir yoluna koymanın
Sırası ondan sonra.

Karlı yağışlı havalar
Düzelir sonunda,
Hiç eski sözünüzde mi durursunuz
Mevsim bahar, sizde sıhhat olsun da.

Sizi eve bağlayan bir şey yok,
Hürsünüz uçan kuş gibi.
Parasızlık bu sefer de bahaneniz,
Canım, ne zaman paranız olmuş ki!

Yaz yine öylesine biter
Daldan dala, sorumsuz.
Sonbahar yağmurları başlayınca
Yine kötümser olursunuz.

Çocukların karşısında
Sızlar gönlünüzün bir yeri,
Size de uzansın istersiniz
Bir kadının elleri.

Siz de bir yuva kuracaksınız,
Artık kararınız karar.
Hayat pahalı, geçim zormuş
Olsun istediği kadar.

Bu iş yeşermiş ekinlerin
Birden kurumasına benzer,
Bir çığ gibi düşmüştür yolunuza
Hesapta olmayan engel.

Meselâ bir felâket
Kopmuştur evinizde,
Katlanacaksınız
Ne var ki elinizde.

Bir sürü bağlarla çevrilisiniz
Koparıp da başlamanız kaşil değil hayata,
Karanlık kaderlerin kurbanı
Kaldınız ortalarında.

Ölüm, ölüm! Uzaktan uzaktan,
Sesleriyle büyülü gibisiniz.
Gittikçe kararan bu dünyadan
Canım, siz de bu şekilde gidiniz.

(*Varlık*, 343, 1 Şubat 1949)

HÜLYÂLARIN ŞİİRİ

Uzun gece nasıl geçer başka türlü
Hülyâlara haydi dedim fırsat
Hülyâlar beni başka âlemlere götürdü.

Bir Uzak-Doğu şehrinde buldum kendimi
Arabacı çekçeğini sürdürdü
Geçtim Tibet'e
Dalay-Lama borusunu üfürdü
Bir tepe:
Everest.
Altımdaki dağlar nokta kadar
Vahşi ve hür bir türküyü
Söylüyordu rüzgâr.

Bir şimşek hızla aktı yanımdan
Bu da iş mi
Hülyâların seccadesinde
Benim gibi gitmiş mi?

İndim bir başka diyâra
Unuttum şimdi neresi
Hep varlıkları gördüm
Darlık yok gibi dünyada.

Bir güzelim şehir
Gökyüzü berrak
Evlerinde
Mesut insanlar kaynaşır.

Lambamı yaktım ki
Sisli İstanbul, çıplak oda
Yok içinde gördüklerimin biri
Güldüm: Ben kim oluyorum da
Yazıyorum hülyâların şiirini.

(*Yeditepe*, 8, 1 Eylül 1950)

UYKUSUZ GECEDE DÖRTLÜKLER

Gece öylesine kahırlı
Uykum kaçtı
Şiir yazdım
Sabaha karşı.

İlkâye? Hayır!
Parça parça hikâyeler belki
Bağıntısız hâtıralar
Bir araya geldi.

Bir köy, anızlar kesmiş tabanlarımı,
Şehirlere getirildim sonra.
Çocuk anasız kaldı mı
İşten geçmiş ola.

Bir kız, barlara büyüyor,
Şu anda duymakta erkeği.
Beyaz göğsünde kirli
İvinin ekmeği.

Bir tohum, bula bula orasını bulmuş,
Bir uçurum kenarı, bağı açık sellere.
Meydanda öteki fidanların kaderi,
Görmemiş olsa hadi neyse.

Sen, yaşadın kaç sene yaşadınsa,
Silinip gittin, bir gölge gibi.
Gibisi fazla,
Bir gölgesin fotoğraflarda şimdi.

Bir sevgili, dinlememiş evini,
İnanmış varmış size.
Bir sıcaklık duymaz mısınız,
Ellerinizde?

Bir yara, uzanır çok defa yıllara
Atar topraklarını bir ordan, bir ordan
Kötebekler gibi alttan alta,
Yeşeren öbekler gibi yağmurdan.

Bir kadın, Havvâ'nın yatağında
Tam da ay buluta girdi
Hülyâların burasında
Üç nokta yahut çizgi.

Düşünce, yüzyıllardır insanların içinde
Yaşiyor, herhangi bir düşünce.
Olup biten bunca şeye karşılık
Ölmüyor, öldürsünler mümkünse.

Şiir, onbir dörtlük, onbiri de başka
Böyle olacağını biliyordum,
Başlarken de söyledim ya
Uykusuzum.

(Yeni Şiirler, 1950 [Varlık Yayınları])

KAR FIRTINASI

Kapalı oda, aylardan temmuz
Hesap kitap yormuş zihnimi
İçim geçti, daldım
Yine ben o ihtiyardım:

Yaşadım eski bir şiirimi.
Bulandı birden ayna:
Ak saçlı bir adam belirdi
Uzandı geçmiş zamana.

İlk okul, lise, üniversite
Sevda çılgınlıkları
Aklımda yok sandığım yıllar
Hastalıklar, soğuk algınlıkları
Belimi büken kahırlar.

Uzun bir gezintiden sonra
Gülümsedim aynada mahzun
Mahzun da söz mü
Bunun tamamen aksi
Bir hal içinde
Görüyordum yüzümü
Yüzüm hayal içinde.

(*Yenilikler*, 1, Şubat 1946)

DALİLA

Siz hiç ömrünüzde
Dağbaşlarından geçtiniz mi
Deli boranlar gördünüzse
Anlarsınız halimi.

Çocukluğumdan bugüne
Bir tipiye tutuldum
Kuzey buz denizlerinde
Saplanıp kalmış bir gemi.

Telâşlanma, yakında
Yakındası yok artık
Gençlik böyle olursa
Felâket ihtiyarlık.

(*Varlık*, 356, 1 Mart 1950)

YAKARIŞ

Allahım, çocukluğumda olurdu her ne dersem:
Annem rüyalarım gelirdi mezarından,
Ninem Çarşamba pazarından
Haftalık erzak alırdı.

Allahım, görüyorsun, üşümüşüm,
Uzatsan da sıcak kanatlarını
Altına giriversem.

(*Varlık*, 304-305, 1-15 Mart 1946)

DENİZALTI

Milyonlar gözükür kayıta
Aslında bilinmez ne kadardır
Bir ülkenin halkı.
Harb patladı, nüfus azaldı
Çehreler ufaldı.
Toprağın üstü kan içinde yüzdü
Ölüleri yerleştirmekte
Âciz gökyüzü.

Zırhlılar gittikten sonra
Deniz üstü dalgasız
Sormalı balıklara
Nasıldır deniz altı.

İnsanlık sevgisi lafta kaldı.

(*Yenilikler*, 2, Mart-Nisan 1946)

KAYDI SİLİNEN

Nerden bilirdim güzel şafaklardan,
Tatlı batılardan başka
Kızılıklar göreceğimi.
Nerden bilirdim yâdelde
Savaş meydanında öleceğimi.

Norveç tarlalarından birinde
Cesedimi buldu bir köylü kadını,
Baş ucumda ağladığına göre
Oğluna benzetmiş olmalı.

Köhne kaydı siler gibi
Düştüler beni
Tabur mevcudundan.

Üstümde yazılı eşya
Alınmadı geriye,
Zimmetimde görünüyor.

(*Yaratış*, 9, 1 Mart 1946)

ARANAGME

İ lanğı bir, hangi iki
Duvarlar, duvarlar
Boy boy hisarlar gibi.
Birinciyi aşınca
Öbürü daha yüksek.
İkinciyi aşınca
Öbürü daha yüksek.

Defedin şu herifi
Geçmiş de karşıma
Gülüyor keyifli.

Sana göre hava hoş
Dünyan dünya.
Bir de gel de bize sor
Can burnumun ucunda.

(*Varlık*, 344, 1 Mart 1949)

KAZIKÇILAR YOKUŞU

Hiç aklından geçer miydi
Sana kalsın meydan
İ laydi, işin rasgitti.

İstif istif üstüne
Katar katar develer
Millet yükünü tutmuş
Sen de tut be birader.

Elinde bir gümüş tasma
Tak boynuna her gelenin
Gözünün yaşına bakma.

İşleri baştan başa hile
Benim diyenleri çok gördük.
Bırakmaz bizi böyle
Allah büyük.

(*Varlık*, 333, 1 Nisan 1948)

YENİ YILA GİRERKEN

Yeni yıl mı, karakış.
Duvarlara ipleri
Gerdin mi
Kurusun çamaşırımız.
Yaşlanmak, bırak yaşlanmayı.
Soğuk demişler buna
Rüzgâr gelen camlara
Kâğıt sıvadin mı?

Başka odamız da yok
Bir misafir gelirse.
Ne çıkar, çoluk çocuk
Otururuz böylece.

Karakışın ettikleri.
Aldırma, yaz aylarını düşün
Bir kaderi yaşayıp bizim gibi
Çocuğumuz büyüsün.

KIŞ AYLARI

Kış ayları boyunca
Ecel kıydı çoğumuza.

Şubat hasatla geçti
Mart ayı, dert ayı
Kan kusmayı öğretti
Anamıza, oğlumıza.

Devran büktü belimizi
Geçme kapım önünden
Görüyorsun halimizi.

(*Varlık*, 345, 1 Nisan 1949)

OMZUMDAKİ CENAZE

Sen
Çocuk arabalarında
Gezdin mi küçükken,
Otomobil yüzü
Gördün mü ömründe,
Zavallı adam
Şık taşıtlara binmeden
Öldün mü nihayet?

(*Sanat ve Edebiyat Gazetesi*, 43-44, 1 Kasım 1947)

BUĞULU CAM

Gökleri yıldızları geç bir kalem
Bırak mâzi malı bu ağızları
Bak ne düşünmekte elâlem
Kaşık kadar kaldı yurdunun kızları
Bu bahar vakti verem
Aldı gıdâsızları.

Geçim derdi canımıza tak dedi
Gel de bahset havadan sudan
Kalmadı yaşamının eski tadı
Nerdesiniz yurdumun bolluk çağları
Kalkın da artık derin uykudan
Emrinize verelim mısırâları.

(*Varlık*, 321, 1 Nisan 1947)

LAMBA

Başkası olsa
Çıldırır bu karanlıkta.

Konsolumun üstünde
Bir lamba eski
Kalkıp yaktığım gibi
Rüzgâr mı ne
Sönüyor.

Şişesinin etrafına
Siper ettim ellerimi
Sönüyor.

Anlaşılan yağdı bitti
Sonra
Sonrası hiç tabi.

Öteki odalarda
Lambalar
Yanıyor.

(*Varlık*, 347, 1 Haziran 1949)

DEĞİŞEN DÜNYA

Çocukluğumun geçtiği sokakta
Biraz dolaşayım dedim
Şimdi oturduğum yerden uzakta.

Öyle bir hüznü çöktü ki içime
Ne bileyim,
Ağlıyasım geldi kendi kendime.

İnsanları değişmişti
Ondan belki de.
Sonra pek çok evlerin yerinde
Yeni yeni binalar belirmişti.

Ahtapotlar gibi apartmanlar
Buraya da salmış kollarını
Yoksul aileler çekilmişler
Satıp savıp mallarını.

Böyle böyle benim eski mahalle
Hoyrat servetlerin karşısında
Silinip gitmiş bile.

Eski günler nerdesiniz
Açın kapınızı da evinize gireyim
Ama nerde o evler
Ne bileyim.

Şimdi anam ağlıyor
Zenginliği, fakirliği
İnsan zamanla anlıyor.

(Yeni Şiirler, 1949 [Varlık Yayınları])

ALİCENGİZ

Alicengiz'e ilk defa
Masallarda rasladım.
Dervişin bütün kendini
Dervişe karşı kullandı
Kurtardı kendini.

Alicengiz'e sonradan
Hayatta da rasladım.
En müşkül durumlarda
Zeki, hem de nasıl, cin gibi
Sıyrılıyordu kolayca.

Alicengiz'den bu işin
Sırrını sordum.
Tehlike var baktın ki
Hemen kılık değiştir
Benim yaptığımı yap, dedi,
Yerine göre tavşan ol
Yerine göre tilki.

Taklit etmek istedim Alicengiz'i
Hayır, kolay değil, hayır
Elma olmak ellerde
Bıçaklar hazır iken,
Serçe olmak dallarda
Atmaca nâzır iken.

(Yazı, 3, 15 Nisan 1949)

MASKELİ BALO

Siz gene o maskeli balodan döndünüz,
– Ben bu ismi verdim hayata –
Duracak haliniz kalmadı ayakta,
Soyunup dökünüz.

Siz kurt oğlu kurtsunuz
Bir ben biliyorum sizi
Bir ben görüyorum, kuzu postuna girdiğinizi,
Bravo, gene nasıl da yutturdunuz!

Gene parmağım ağzımda kaldı
Mâsumluk akıyordu yüzünüzden,
Gene nasıl da çevirdiniz üstünüzden
Dünyanın düşman bakışını kurtlara karşı.

Yaklaştılar yanınıza korkusuz
Gene herbirini, kıstırdınız, gizli
Tıkır tıkır yürütürken işinizi
Gene bıyık altından gülüyordunuz.

Maskeli balo bitti, gene gece, evinize döndünüz
Ayakta duracak haliniz kalmadı şimdi
Bakmayın aynalara, aynalar kirli
Aynalarda rezil olur yüzünüz.

(*Varlık*, 351, 1/Ekim 1949)

OYUN 4 TABLO

— Hasta olsan suya hasret
— Ben bir hasta olsam ilkin
Yanan tutuşan alnımda
Yalnız senin serinliğin.

— Yorgun olsan iş dönüşü
— Ben bir yorgun olsam akşam
Sendeki dermanı
Kimselerde bulamam.

— Şiir yazsan gönlünce
— Ben bir şiir yazsam gece
Sen sevinirsin
Herkeslerden önce.

— Ben senin yolunda
Yaya kaldım, yorulдум.
Şimdi kızsam da sana
Ölsen ardında
Ağlayanın ben olurđum.

(*Vatan*, 13 Haziran 1954)

BİZ

Hayatımızın duvarı
Yalçın dağlara dayalı
Yaşamak bu dünyada
Dayanmaya bağılı.

Caddeler adam almıyor
Tutulmuş sokak başları
Kendimize bir yol açmalı
Gececek kadar.

Değirmeni döndürmek zor
Tek başına
İlele bu zamanda
Erkeğin kazancı yetmiyor.

İliç de açgözlü değiliz
Ne yapalım fazlasını
Yetecek kadar
Karnımız doymalı.

Sen gel benim yamacıma
Tut elimden benim sıkı
Yaşamak bizim de hakkımız
Kaldı ki.

(*Varlık*, 368, 1 Mart 1951)

ZİNCİR

Pazar günleri fena
Kapanıp kalmak odalarda,
Penceremin önü sokak
Bakıyorum arada.

Bakmak başlıbaşına bir iş
Görmek inceden inceye,
Ne güzel günler geçmiş
Bugüne gelinceye.

Bugün - - bugün iyi
Belki de hepsinden,
Yarının ne olacağı
Şimdiden bilinir mi?

Bilinir, geceler karanlıktır
Gündüzler, evet, aydınlık.
Ona göre güneşler doğsa bâri,
Geceler içinde kaldık.

Geceler dedim aklıma geldi:
Uyurken, sızlıyor, duyuyorum
Söküklerin üstünde
Anacığımın elleri.

Eller kimi zaman el kalır
Çokluk çıkar ellikten,
Doğrudur şairlerin sözleri:
Her şeyde bir parıltı güzellikten.

Çalışan eller güzeldir,
Elleriyle bir nine
Çizgi çizgi, kırış kırış
Ellerini görme.

Görmek başlıbaşına bir iş.
Bakmak hattâ karıncaya.
Evet, söz gelişi, neler yok ki
Ona varıncaya.

Var git şairlere
Sor onlardan hayati,
Şairlerin yazdıkları
Çok işimize yaradı.

İşler.. Açma o bahsi!
Akşamları bulmak zordur zor,
Şöyle bir oh demeden
Hafta sona eriyor.

Hafta sonu, yani pazar
Pazar günleri fena,
Olmayacak hülyâlar
İnsanı sardıktan sonra.

(Varlık, 349, 1 Ağustos 1949)

ÜÇ TURUNÇLAR

Üç Turunçlar'a aşkım
Önüne geçilmez oldu baktım
Yallah deyip atladım atıma
Şehzadenin yaptığını yaptım.

Köşk, köşkün önünde çeşme
Kurnanın birinden kan akar, birinden irin
Her iki lülesinden çeşmenin
İçtim, içince

Aslan, aslanın önünde ot
At, atın önünde et
Otu ata, eti aslana verdim
Verince

İki kapı çıktı karşıma
Biri açık ardına kadar
Biri yıllardır kapalı
Açığımı kapadım
Açtım kapalı olanı
Açınca

Has Bahçe
Üç Turunçlar Has Bahçe'de asılı
Üçünü de aldım
Bastım atıma kamçıyı.

Buraya kadar
İş kolay
Çatallaştı sonrası
Yolum ne kadar da biçimsiz
Bir çöl ortası.

Git babam git
Kestim turuncun birini
Şehzadem su, şehzadem su
Su hani?

Kan ter içinde
Çöller boyunca
İkinciye keserim dedim
Su bulunca.

Git babam git
Bir birikinti
Yağmurlardan kalma
Kestim ikinci turuncu
Şehzadem su, şehzadem su
Dudağını değdirecekti suya
Su kurudu.

Bağlar bir düşünce elini kolunu
Susuz olmaz bu iş ahbap saklama
Masallarda şehzade
Muradına ermiş ama
Önce bulmuş suyunu.

(Varlık, 363, 1 Ekim 1950)

DUMAN

Bir dumanla dolmuş dünya
Boğucu bir duman
El yazması bir kitapta
Bir hikâye okudum:

Bakırcılar bir zaman
Bir koca kazan yaptılar.
Bakırcılar gece oldu, evlerine gittiler
Kazan kaldı dükkânda
Sabah ola, aşlar pişe
Sabah ola, o da gide
Bakırcılar gittiler
Kazan kaldı dükkânda.

Kazan bekler
Saatler geçer gece
Bir büyücü gelir girer içeri
Çalıp gider bu kazanı gizlice.

Issız bir dağ başında
Ateş yakar büyücü
Yanma ateşim yanma
Ateşin elinde mi?
İçinde tılsımlı su
Kazanım kaynama
Kazanın elinde mi?

Şeytan gelir, sorar
Kaynattığın kazana
Açlık, ölüm kattın mı?
Kattım.
Fitne, fesat attın mı?
Attım.
Kaynar kazan,
Kaynadıkça kara kara
Bir duman
Vurur gider dağlara.

Karşı yatan yüce dağlar
Eğilin de duman geçe!
Dağlar sâf, çocuk gibi
Kötülük olduğun ne bile?
Dağlardan esen rüzgâr
Dumanı iletin hele!
Rüzgâr sâf, çocuk gibi
Kötülük olduğun ne bile?

Duman aşar dağları
Azar azar
Şehirlere, köylere
Duman uzar.

Odalara, evlere
Duman sızar,
Gören gözler görmez olur
Duman girer kıvrıla kıvrıla
İnsanların kalblerine kadar.

Göz gözü görmüyor bu zamanda
Bu dumanı yok etmenin çâresi
Kitap yazmıyor.

ÖLÜ UTANIYOR

Elim hiçbir işe yatmadı,
Ömür sürdüm faydasız.
Yaşamaz, öldürdüm
Siz olmasanız.

Pek çoğunuz benim için sıkıntıya girdi,
Sırtınızda yük gibiydim âdeta.
Bir yardımınız daha lâzım şimdi
Size zahmet, son defa.

Ormanlardan odunumu getirdiğiniz gibi,
Fırınlarda hamurumu pişirdiğiniz gibi,
Lütfen beni mezarıma bırakıverin
Bildiiğiniz gibi.

(Yirminci Asır, 1, 20 Ocak 1947)

DAĞLARDA ATEŞLER YANDIKÇA

Oda karanlık
Odadan dışarı çık
Şehir karanlık
Şehirden dışarı çık
Korkma
Yürü bir hayli yürü
Gördün mü
Dağlar başladı artık.

Korkun dağlır rüzgârda
Bekle biraz
Dağlarda ateşler yandıkça
Karanlıktan korkulmaz.

Dağlar karanlık
Dağlara yukarı çık
Korkma
Yürü bir hayli yürü
Az daha yukarı çık
Birbirinden uzakta
Gördün mü
Ateşler parladı artık.

Şimdi dağlar kaldı yine ardında
Odan yeni karanlığı, ölümü
Dağlarda ateşler yandıkça
Karanlıktan korkulmazmış, gördün mü?

(*Yeditepe*, 4, 15 Mayıs 1950)

ÖLÜMDEN SONRA

Bana günün birinde
İstedığınız şeyi
Söyleyebilirsiniz
Ölümlere hükmetmek mâdem sağların elinde
İstedığınız gibi
Görebilirsiniz
Beni günün birinde.

Ey yazdığım şiirlere ilham veren insanlar
Benim işim sizinle!

Ölüm bir yüksek dağdır
Yüksek dağlarda çevre yok
Ömrüm dolup ölünce
Yaşadığımdan da hür
Geleceğim ben size!

Bu benim yazdıklarım
Kendi halim mi sade
Yaşadığım çevreden
Bir ses kalsın istedim
Şu koskoca dünyada.

EVLER

1. Basım: Yeditepe Yayınları, İstanbul, Şubat 1953
2. Basım: De Yayınevi, İstanbul, Temmuz 1968

EVİN HALLERİ

Evin yalın hali
İster cüce, ister dev
Camlarında perde yok
Bomboş, ev.

Evin -i hali, sabah,
Geciktiniz haydi!
Uykuların tatlandığı sularda
Bırakacaksınız evi.

Evin -e hali, gün boyu,
Ha gayret emektar deve!
Sırtınızda yılların yorgunluğu
Akşam erkenden eve.

Evin -de hali, saadet,
Isınmak ocaktaki alevde
Sönmüş yıldızlara karşı
Işıklar varsa evde.

Evin -den hali, uzaksınız,
Hattâ içinde yaşarken
Aşkların, ölümlerin omzunda
Ayrılmak varken evden.

(Varlık, 383, 1 Haziran 1952)

ÖLÜ ÇİZGİ

Bir zehir
Birikir odalarda,
Almaz ki veresin rüzgâra
Rüzgâr deli değil.

Birden yayılır kanda
Kararır dört yan.
Bir çöküntü başlar yaşamanda
Her şeyin değersizleştiği an.

Deniz mi bu, geçilmez
Aşılmaz dağ mı?
Tam bana göre, uyuşuk..
Miskinlik gibi var mı?

Nedir seni saran bu sis
Yok dünyalarda tad.
Kuvvetsiz..
Böyle daha rahat.

Yaşamışım kaç para
Mezar taşları neci?
Deli gibi sarılısam da hayata
Kalacak nesi var ki?

Kitaplar seslenir, yüksekte, mağrur:
— Gel bize, kurtul, gel!
Almanızla bırakmanız bir olur,
Böyle daha güzel.

Sokaklar seslenir, akpak, temiz:
— Hadi gel, avunursun!
Bütün sokaklardan öğrenirsiniz,
Avunmak şöyle dursun.

Aşklar seslenir, çekingen, tatlı..
Ama inanma, maske!
Övünülür bir tarafım kalmadı
Düşmanlarım sevinirler, daha ne!

Ölü çizgileri dünyanın
Biz sizin esiriniz,
İster bırakın
Öldürün isterseniz!

Derken kalkar perde:
Bu ırmaklar benimçin bir daha akar mı?
Özledim hani nerde
Yaşamak gibi var mı?

(Yeni Şiirler, 1952 [Varlık Yayınları])

KUMAŞ

Uykular, rahatınız
Aydınlığımla bitti.
Hadi artık kalkınız,
Geciktiniz, haydi!

Erkekler, siz
Çalışkan, mert..
Yeter ki isteyiniz,
Çeşmeler cömert.

Kadınlar, siz
İçerde
Elleriniz suda beyaz,
Ateşlerde pembe.

Tembellik ağırdır,
Zor eritir geceniz.
Işığında yundukça
Hafifleyeceksiniz.

Dünyanın tezgâhına
-Benim adım güneş-
Taktım ipliklerimi,
Dokunsun kumaş.

EVLERLE SAVAŞ

Körükler cılız olmak
Evlerin hiddetini,
Evlerle savaşımız
Savaşların çetini.

Evler her gün yollar bizi dışarı:
— Git, getir!
Emredilen ekmeği akşamları
Alın terlerimiz getirecektir.

Evler ezer insanları dağ gibi,
Dışardan küçücük!
Çeker evler boynumuzdaki ipi:
'İaşı develerce yük!

Nedir anlamıyorum
Evlerdeki hırsı:
Cansızlarla birlik
Canlılara karşı.

Tencerenin azgınlığı başta,
Sofralarla beraber: — Getir!
Dünya durdukça
Tencere pişirecek, sofraya eritecektir.

Eşyaların azgınlığı tamam
Hepsi evlerden taraf.
Kopar musluk, kırılır cam
Hiç yoktan bir masraf.

Geri mi kalır kumaş, deri
Onlar da zalim, kalleş.
Alalı kaç gün oldu
Eskir üst baş.

Erzaklar halimizden anlasa ya,
Anlamaz.
Biter sabun, biter şeker, biter yağ
Biter gaz.

Bir yılın güneşlerde uyanmış
Ateş yak, der oda.
Dışarda karakış
İstersen yakma.

Körükler cılız olmak
Evlerin hiddetini,
Evlerle savaşımız
Savaşların çetini.

(Seçilmiş Hikâyeler Dergisi, 3, 12 Haziran 1952)

KURŞUN

Bitkinim, bitkinsin
Saçlar ağarır ümitlerle beraber
İnsanın evi olması
Büyülenmiş gibisin.

Satırlarda soldu yüzün
Kalabalık evlerde eğreti
Üzgünüm, üzgünsün
Mumlar eridi.

Sokaklar, eğlenceler uzakta
Farkında bile değilsin
Hasadını esirgeyen toprakta
Bitkinim, bitkinsin.

Çökmüş siperlerden kurtulan yorgun
Askerleri düşün
Yer altında saatler
Yılları ömrümüzün.

Bilmezden gelsek de
Gün sönmeye başladı
Seneler eriyor cenkte
Yaşamaya vakit kalacak mı?

Diyelim kurtardık hayatı
Ya ansızın yalnızsak
Ya külçeleşir de ayaklar
Yürüyemez olursak?

Yahut askerleri düşün
Tam çıkmışlar siperden
Bakıyorsun
Pusudaki tepelerden bir kurşun.

(Yeditepe, 29, 15 Ocak 1953)

SERİN MAVİ

Dağ köyleri serin, kıyıları mavi
Yaz sıcağında şehir
Bunaltır beni.

Hava yapışkan yağlı
Kalkıp bir yere gitsem
Yollarım bağlı.

Kıskanıyorum kuşları
Ben uçmasını bilsem
Uçmak serin ve mavi.

Yaşa nasıl yaşadıysa anan baban
Öndekine uyar arka tekerlek
Git gel aynı yollardan
Aynı arabayı çekerek.

Çocuk dört duvarın içinde hür
Havasız odalarda kirli sokağa karşı
Pencere gerisinde solgun bir çiçek büyür
Düşünür kırık saksı.

Yattığın yerden senin de
Bulutlar görünür mü
Seyret gökyüzünü
Bir cam genişliğinde.

(Yeditepe, 21, 15 Eylül 1952)

RAF

Döküntülerin yattığı
Bir müze gibi kiler.
Elbiseler, paketler, tahtalar artığı
Düğmeler, ipler, paslı çiviler.

Kilerimin rafı
Örtüsü kötü,
Üstüne baktım
Bir dolu kutu.

Kutularda kişiler
Toz toprak, süprüntülük.
Seni anlatmada kiler
Bütün şiirler güdük.

(Yeditepe, 12, 1 Mayıs 1952)

FARELİ KÖY

Farelerle dolmuş dünya
Kavalımı öttürsem
Fareleri bu köyden
Alıp götürsem.

Fareler gitse bayram
Sevinse cümle âlem
Sigaramı tütürsem.

(*Varlık*, 369, 1 Nisan 1951)

PERİLİ EV

Bak, masa, işte
Yerini bulmuş şimdi.
Biz yokken bu eve
Besbelli biri girdi.

Allahım, çamaşır
Yıkanmış, ütülü!
Ben giderken bu kitap
Yere düşmüştü.

İçemezdim suyundan
Dibi yosundu, sahi!
İmkânı yok inanmam
Bu başka sürahi.

Emektar çul keçe
Yeni gibi tertemiz.
Ocakta ateş yanıyor
Yanıyor lambamız.

Hemen yatasım geldi
Bir hal olmuş perice,
Tüyden hafif
Yatağıma değince.

Cezmiş eşyada belli
Bir kadının elleri.

(*Varlık*, 378, 1 Ocak 1952)

BİR EV BİR ÇOCUK

Gençten bir adamdı
Hikâyesi gayet kısa.

Yıllar yılı tek başına yaşadı
Bir gün rasladı bir kıza.

Düşündüler, birlikte yürüseler
Ömür geçiyor nasılsa.

Şimdi içine bir ev, bir de çocuk girer
Aşkları yazılsa.

(*Türk Dili*, 10, 1 Temmuz 1952)

MAVİ IŞIK

Sen bir çiçeksin
Annen saksı,
Azıcık hastalansan
Odalar yaşlı.

Sevincimiz, üzüntümüz
Hep sana bağlı,
Senden gelir gücümüz
Doğan güne karşı.

Bizim çocukluğumuz
Karanlık, paslı..
Sen güneşlerde yaşa
Altın saçlı!

Gökten düşen mavi ışık,
Mavi ışıklarda dünya.
Evlerin yaşaması
Sen olunca.

(*Varlık*, 391, 1 Şubat 1953)

ÇİZGİ

Yazdıklarımı duymak
Belki yalnız bana vergi,
Düşsem de karanlığa bakan yok
Aydınlık bir çizgi.

Kader aynı kader, şu farkla:
Size işlemeyen şeyler
Derinden yaşamakla
İçerimde yer eder.

Siz küçülürken ölüme
Büyürüm birken iki,
Çizgilerimle gelir ömrüme
Halil İbrahim bereketi.

İstesenez yazarsınız, kolay!
Ağırbaşlısınız, çocukça..
Silinmeden o güzelim gölgeniz,
Parlayınız ufukta.

Ufukların gerisi
Akıntıya kürek..
Belli olmaz, düşmek gerek
Ak üstüne kara çizgi.

(*Varlık*, 374, 1 Eylül 1951)

VARSA EV

Varsa yoksa sokak
İnsan o yaşlarda
Gözü beni görmez
Gece gündüz dışarda.

Yok kıl kadar değerim,
Öyle olsun!
Ben beklerim
Kısa veya uzun.

Oğullar uzaklaşır, kızlar uzaklaşır
Bir zaman için benden,
Oluruna bırak, gençtir, derim,
Hevesini alsın sokaklardan.

Bensiz olamazlar, dönerler
Çok denedim.
Ben büyüğüm, affederim
Ben evim.

(*Yeditepe*, 18, 1 Ağustos 1952)

EKMEK KIRINTILARI

“Çocukluğum, çocukluğum,
Ah o cennet ülke
Bir daha ele geçse!”
Dediklerini duydum.

Kaybedilmemiş ki
Hâtıralar sağ olsun!
Işıkları yandıkça
Yeri belli çocukluğun.

Ya canından bezmiş kaçıp
Sığınmışsanız bir ormana,
Acaba o zaman da
Çocukluğu arar mısınız?

Benim de arkamda
Renkli taşlar olsaydı
Çocukluğuma giden yolu
Bulmam kolay olurdu.

(*Varlık*, 379, 1 Şubat 1952)

ÇAY

Yumulu avucunda bir korku: düşer para..
Az ekmek, bir tutam çay, sonra küçük bir şişe
Yakacak ispirto şişede parmak kadar
Ve çok yaşlı bakkal, sabah, kenar mahalle.

Annesinin her halde bir gaz ocağında
Kaynatıvereceği.. ve katıksız ekmek..
İçecek sevinerek okula yetişecek
Biraz çay soğuklarda.. ne kadar acı şu dünya.

Bir zamanı yeniler, bir gün o da bize benzer
Kalır uzaklarda o dertli anne.
Neden bazı şeyleri pek çabuk unuturuz
Çünkü apartımanlar o evlerin yerinde.

AYRI EVLERE ÇIKMAK

Kapıları ölü, sağ
Bütün akrabaya kapalı
Bir ev bulsak,
O ev yalnız ikimizin olsa
Hep orada otursak.

İç içe bu evler, bıktım,
Birbirine bağlı.
Sözde kalır ayrı evlere çıkmak,
Dağ başlarında bile olsa
Yalan, evlerin yalnızlığı.

Bir duruş tazeler eski bir acıyı
Hortlatır gerilerde bir derdi bir bakış.
Bu ev sizin öyle mi?
Yanlış!

Önceki evlerin üzüntüsü biter mi,
Kapıları kapasanız da eser.
Kesildiğini sandığınız soluklar
Daha da artmışa benzer.

Yaşar ölmüş bir amca, aranızda canlı,
İki evin birisinden yadigâr.
Sınadet hülyalarınızla alay eder gibi,
Allah günah yazmasın, yaşar.

İlâremlerin cefasıyla yasak eder sevinci,
Atılamaz, hâtıra!

Emmiş taze gözlerin nurunu, kaatil,
Duvarda, gergef işi bir levha.

Çıktığınız ocaklar ezer sizi işte,
Ezmese bile üzüntü.
Bazı yaslar evlenirken ayrılıştta,
Aileden bazı eşyalar gibi,
Yeni yere götürülmesin mümkün mü?

Bir karanlık içinde bu evler,
Aydınlıkları öyle az ki!
İçeriye sevinç, keder, hiç bir haber
Sızdırmayan ev arıyoruz.
Bulunmaz ki!

(*Türk Dili*, 2, Kasım 1951)

KEYİF

Meyhane sen güzelsin
Satıcıların olmasa.
Ezilir siteminde kısılmış gözlerin
Masalar, bir masa.

İhtiyar adam gelir, açlıktan kalma, yanık
Börek satar, taze.
Aldınız, yiyemezsiniz
Oturur midenize.

Siz kızarsınız başka, irin gibi yüzü
Çiçekçi kadın gelir:
Çoğaltır bardaktaki hüznü,
Uzattığı karanfil.

— Karides, deniz gülü karides..
Tatmadınız ömrünüzde.
Duyarsınız al bir utanç gibi bakes
Pörsük antenleri gönlünüzde.

— Parfümlerim var, esans..
Babacan bir adam.
Muhteremdir,
Dayatıyor madem.

— Dolması, midye, sıcak..
 Kirli beyaz önlüğü
 Gizler bir parıltı, içli, yaltak
 Uykulu gözlerdeki yorgunluğu.

Sen küçük kız, ver bir gazete
 Hangisi olursa olsun!
 Öperdim ellerini kötüye çekilmese,
 Çocukluğunu satıyorsun.

Hiç düşündünüz mü, sarhoşsunuz..
 İğrençtir âdeta.
 İstedığınız kadar yoksul olunuz,
 Keyfediyorsunuz ya!

(Varlık, 386, 1 Eylül 1952)

DOLMAK BOŞALMAK

Sağ memesinde yara
 Korkunç.. kumaş örtüyor.
 Benimki meydanda,
 Görünüyor.

Elektrik tedavisi
 Salı, cuma.
 Çok uzaktan geliyorum
 Beklemek olmasa.

Hastalıklar haram eder hayatı
 Yaşarken ölüm.
 Gençsiniz, yenersiniz, bu derdin devası..
 Biliyorum.

(Yenilik, 1, 15 Aralık 1951-15 Ocak 1952)

MOKAKTAN GELMEK

Mokağa mı çıkıyorsun dikkat et
 İmanet ol Tanrıya,
 Mokak demek
 İknilmek yarı yarıya.

Odalara kapanıp oturdunuz
İçinize evin serin sessizliğı doldu.
Koruyucu duvarlara borçlusunuz
Çevrenizde dalgalanan dostluğu.

Bir sokağına çıkmayın bozulur bunca büyü
Yavan gelir ev size,
Hayatınız kuytu ve küflü,
Sokaklarsa aydınlık, taze.

Ayartıcı caddelerin eseri
Zalim gelişleriniz,
Evde size uzanacak elleri
İtmek istersiniz.

Haince sokaktan dönüşünüz
Sisli, karda..
Çünkü başka yaşayışlar gördünüz
Dışarda.

Sokağına çıkarken dikkat
Sokaklarda esen rüzgâr çünkü.
Rüzgârlarla eve dönmek saçma,
Ev dar çünkü.

(Türk Dili, 3 Aralık 1951)

GÖZLERİ BADEM

Ben annemin evinde
Fındık fıstık üzüm
İlerde evlenince
Çuvalla düşünürdüm.

Aşk idi beni iten
Heyamola
Ben onsuz yaşar isem
Dünyalar haram ola.

Aşk idi beni iten
Sev seni seveni
Bir yavru ceylân iken
Yâd avcı vurdu beni.

Evlendim kocam
Bir güzel âdem
Odalarda fıstık yok
Gözleri badem.

Mavi değilmiş deniz
Hey gidi fındık üzüm
Kızlar günün birinde sevip evlenirsiniz
Sizleri de görürüm.

(Yeditepe, 24, 1 Kasım 1952)

GİZLİ SEVDA

Hani bir sevgilin vardı
Yedi sekiz sene önce,
Dün yolda rasladım
Sevindi beni görünce.

Sokakta ayaküstü
Konuştuk ordan burdan,
Evlenmiş, çocukları olmuş
Bir kız, bir oğlan.

Seni sordu
Hiç değişmedi, dedim,
Bildiğin gibi..
Anlıyordu.

Mesutmuş, kocasını seviyormuş,
Kendilerininmiş evleri..
Bir suçlu gibi ezik,
Sana selâm söyledi.

(Varlık, 390, 1 Ocak 1953)

ALACA

Ben kadını sayıklarım
İkinci güneşlerinde.
Yınar döner ışıklarım
Kıvrımlı göğsü gibi.

Bazan eser, ufuklara uzanırım
Yorgun, harap, cahil
Kocam, evim, anam
Utanırım.

Ben kadını aynalarda
Uyanırım.
İçimi saran çirkinlik
Yüzümden okunuyor
Ufalırım.

(*Varlık*, 384, 1 Temmuz 1952)

TERS YÜZ

O sizin gördüğünüz kadınlar
Güzeldirler ha bereket
Melek kadar masum
Yok canım şeytan kadar şirret.

İncedirler aman ne nazik
İçerde zalim nobran
Kıskanç
Dışarıya karşılık.

Temiz.. kazısan kir
Karanlığın üstünde zar parıltı
Bir duman bir zifir
Köreltir aklı.

Evlidirler evlerinde evsiz
İyidirler
İçlerine girmeyince
Nerden bileceksiniz.

AŞK GELMİŞ CİHANA

Kız kaptırdı gönlünü
Sevdiği oğlan kalpsizin biri
Alay etti güldü..
Hiç aşka gülünür mü?

Ne çare, cahil aklı
Kız hastalandı, yattı
Mumda yandı pervane.. öldü.

Oğlan sormakta haklı
Hiç aşktan ölünür mü?

ÇOĞUMUZ

Çorak topraklar gibi kısır ruhumuz
Gelsin kadın, gelsin içki, gelsin dans
Sıkıntıdan boğuluyoruz.

(*Yeditepe*, 19, 1 Mart 1951)

AVUNMAK

Kâğıtlara sarıyorum atarken artıklarımı
Çünkü yoksul komşular, çöpçüler
Boğaz durmuyor ziftin peki neyi
Turfanda meyva kabukları, pirzola kemikleri
Utancım azalıyor, kendimi avutuyorum.

Hayallere sarıyorum artık yazdıklarımı
Yani yarı boşlukta uçuşan görüntüler
Yazmasam olmuyor yazdın peki neyi
Dar çevre yitikleri
Utancım çoğalıyor, kendimi avutuyorum.

HAYALLERİN ESİRİ

Meydan,
Meydanın ortasında..

Böyle de anlaşılır,
Açmaya lüzum yok.
Kılm baktıysa bana
Gözlerimi kaçırdım
Yüzüm yok.

(*Yeditepe*, 23, 15 Ekim 1952)

SERGİ

Kesmece beyim
Daha bir diyeceğin var mı
Kes kes al karpuzlarımı
Nam salsın sergim.

Anlatayım da verin hükmünüzü:
Yollar uzar önümce
Ölümleri zorlamaya başladım
Yaşamamın çıkmazını görünce.

Tanrı sizi acılarla besliyor
Ondan bile faydalanamazsınız
Gökler uçar gider de üstünüzden
Hep uzaktan merhaba, uzanamazsınız.

Ne aman bilir ne zaman
Büyürken ölümün tohumu
Görsünler, şan olsun, sergimde
Bir miskin âdem olduğumu.

Yazmak başka oluyor
Azalır yalnızlığım,
Bu çizgiler de olmasa
Çıldırırdım.

(*Varlık*, 372, 1 Temmuz 1951)

ESKİ TOPRAK

(1957 Yeditepe Şiir Armağanı)

1. Basım: Varlık Yayınları, İstanbul, Kasım 1956
2. Basım: De Yayınevi, İstanbul, Kasım 1965

*Eski toprağa ettiklerin,
Bir yeni güçle göğerdi gör.
Ey dünya, toprağın üstü senin,
Toprağın altı, belki yalnız benimdir!*

*Toprağın üstünde
Akan sular bulanık*

KATIR KUYRUĞU

Tam ölçüye göre
Bel kalça göğüs
İnce yuvarlak dik.

Bolköpük bayanlar körkütük baylar
Elleri plâtin dişleri krom
Her gün giderlerdi
Dolaba dilber seyrine.

Tesadüf kör topal
Onunki de candı
Vardı baktı bir gün
Göstermelik salıncak sefası.

Kırk katırın kuyruğunda dağ taş
Parçalanırken gövde
Güldü oyun boyu gövdesinden uzak
İçten hem de.

El ederken dolaptaki dilber
Gördü yaşayanları
Cicibici hanımlar kavuniçi beyler.

Bir solucan gibi ezilmiş
Ezilecekken daha da
Güldü
Her parçası bir dağda.

(*Varlık*, 417, 1 Nisan 1955)

ÇALAR SAAT

Kuyulara düşünce taş
Önce korkunuz uyanır:
Çieç kaldım.
Yarı karanlık ırmakta sular önce bulanık.

Bir kanadı kırık kuş
Ayağınıza dolanır, çiğnenir telâşlarda.
Sıcak yataklar ansızın
Açılınca kaskatı.

Biraz bir şeydi gece ancak sabaha karşı;
Gördü, çaldı saat; benildeyip uyandınız, yataklar
Evde kimseniz yoksa, yorgun dönüşlere kadar
Açık, perişan, kepaze.

Tam vaktinde iş başında olmak,
Geç kaldım, kuyularda ıdı su.
Saatlere çaldırıldığı biraz şeyin peşinde
Sesi duyan koştu.

Koştı yokuş aşağı rengi atmış bir şapka,
Çanta, gözlük.
Bir eski atkı, adımları yavaş,
Uçar gibi hafif, bir küçük önlük.

Uzun yolunda yayan, basıp gitti bir tütün;
Bir dolu otobüse sığı son yolcu, bir ruj,
Yetiştirdi tramvaya kahve rengi solgun,
Lâcivert buruşmuş.

Yatakların sıcaklığı arkalarda yetim,
Başladı ormanda yarış.
Girdiğim koşuda ben de senin gibiyim
Bir kanadı kırık kuş.

(*Varlık*, 406, 1 Mayıs 1954)

GECEYE GİRERKEN BALAD

Elleri boş gezenler, benim için de gezin!
Kollarım koştular.

Eve varıp bıraksam
Taş veya kurşun çökecek yorgunluğu,
Yenip tekrar çıkamam,
Kollarım koştular.

Odalardan birinde yorgun ikindi,
Yığılıp kalacağım kendimi bıraksam.
Çanta, ağır çeker;
Gün boyu taşıdım, belim büküldü.

Odalardan birinde azıcık oturdum,
Yine yol göründü.
Evime bir varsam!
Elleri boş gezmek akşamüstü..
Sevincimden uçardım ben olsam!

İş dönüşü caddeler çekici,
Benim ellerim dolu:
Çanta, sabahtan beri
File, pazarda doldu.
Taş veya kurşun
Kollarım koptu.

(*Kültür Dünyası*, 2, 15 Şubat 1954)

KÖR IŞIK

Büyük şehrin küçücük evleri kayıp,
Çok şeyler eksildi.
Bir kaya gibi düştü yüksekte yapılardan,
Yer katlarına, bir yılan derisi.

Naylon, timsah, kurt yeniği tahtalara
Çakılı çivilerde.
İskidenmiş, şimdi
Yaşanır borca aylarca ilerde.

Çekip gider umursamaz, kırık-boş
Tıbaklar önünden sık.
Işıklar içinde çünkü ana cadde,
Arka sokak zifiri karanlık.

İle güne karşı onun gibiler
Aparntman, konfor.
Aparnt evler öldü,
Hiltonlarda yaşıyor.

(*Varlık*, 426, 1 Ocak 1956)

YAZ AYLARI DİNLENMEK

Akşamları kalabalık taşıtlarda hep ayak üstü
Yorgunluktan sallanarak, yayan
Eve gelinceye kadar boş, dinleniyorsun..
Uzak, sessiz bir yeri çıkar aklından!

Gün boyu, yüklü işler içinde
Özlediğin denizlere dalıp kaçamak
Serin-mavi göklere doğru hülyalarda
Dinleniyorsun; yalanı bırak!

Kavrulan odalarda, öğlenleri fırsat buldukça
Elimle düzelttiğim şiltelere bıkkın
Hasta bir çocuk gibi yatırdığım
Sen değil misin, yum gözünü dinlen!

İlerlemiş saatinde gecenin
Tiksinerek attığım son sigaradan sonra
Kurşun gibi uykulara dalan, sen değil misin
Uyu sabahlara kadar, benden sana izin!

Ne yapayım gövdem daha, bitkinsen?
Tıkanmış yolların, kurumuş pınarların
Bunca serinliğini serdim önüne
Maksat senin dinlenmen!

(Varlık, 421, 1 Ağustos 1955)

HAVASIZ SOLUKLAR

Yapış yapış kuru dudaklarda yumuşak
Şapırtılar gibiydi, duydum, yanım yörem zifir.
Önce, yataktan bir kol boyu uzakta,
Sol duvarı kaplayan kitaplardan çıkan ses
Çarptı kulaklarıma:
Kesik, içermiş, soluyordu kitaplar.

Sonra, sağ duvarın sonundaki sobadan,
Paşlı borulardan çıkan ses
Çarptı kulaklarıma:
Tıkanık, zifirli, kısık bir gırtlak gibi

Soluyordu soba, soba boruları.
Sonra, hurda bir şeker sandığına tıklımış
Minderlerin, kilimlerin, yünlerin sesi:
(Hiçbiri atılamaz, lâzım.) Hırıltılı, hasta ses.
Sonra, iskemle, masa, leğen, çocuk arabası,
Gazocağı, sararmış kâğıtlar, süpürge.
Sonra, dolapta bir sürü giysilerin sesi:
(Hiçbiri atılamaz, lâzım.) Kapalı, hapis, sıkışık,
Belki de şimdiden boğulmuş
Boğulmuş, boğulmakta binbir öteberinin
Soluduğunu duydum, hızlı, yavaş.
Sonra, gördüm karanlığa alışan gözlerimle:
Pencere
Can çekişen bir balık ağzı gibi ümitsiz
Karanlığın içinde kıpırdıyordu açık.
İlavasını tüketmiş, boğuluyordu oda.
Ne kâbus, ne kuruntu, sabaha yıl var, havasız.
Kan ter içinde uyanmış
Ben boğuluyordum.

Duydum, gördüm karanlıkta korkunç:
Eşya, hiç uyumamış, soluyordu
Ben soluyordum.
Yıllardır aynı dram, bunalarak, uyanmak,
Çörmek, duymak eşyanın zalimce emdiğini,
Azıcık, ancak bana, havayı emdiğini.
İlanğı birimize yetsin pencere,
İki cam pencere.
İlâva adına ne varsa, eşya soruyor delice.
Bana artan kırıntılar kalıyor,
Tortu, zehir ciğerlerde, karbon dioksit.
Kıyıları şirret, sinsi nasıl kemirir deniz,
Nasıl erir kaya
Dürracık odalarda dört yandan adım adım
Yulağa yaklaşıyor eşya.
Bir benim burda ezilen, uyumak zorunda, cılız.
Ben geniş odalar,
Kızgârlı dağ başları eşyasız.

(*Vatan*, 26 Eylül 1954)

KIŞ KORKUSU

Hava soğudu birden
Durdunuz
Parıltılı renkleri görmüşseniz yazda
Kıştan emin olunuz.

Geçmişse yaz, avuçlarınızda
Denizlerin uzattığı serin-mavi
Sürüp gider en sert ayazlarda bile
Bir tatlı sıcak, kış vakti.

Geçmişse yaz, esen yücelerde yeşil,
Yaylalarda, yaban çiçekleriyle dinç..
Bu gelen kışmış, adam sen de,
Size bir şey yapamaz hiç!

Geçmişse yaz, meyvalarla, kırmızı, mor sarı
Havasız evlerden uzak, yazlıkta, kırdan..
Sizden mutlu kişi var mı
Bir gamsız kırallar, siz bir de!

Geçmişse yaz, yolculuklar, manzara
Her gün pembe, eflâtun, al..
Ne sıkıntı sizin için
Kış şansınız kadar güzel!

Bir de, beride, evin dört duvarı kireç
Renklerden yoksun, yüzünüz solgun
Geçmişse yaz
Karakışa hazır olun!

Bir de, beride, basık odalarda oldum olası
Kayalarla kapanmış da yolunuz
Geçmişse yaz..
Kıştan korkunuz!

(Yeditepe, 117, 15 Ekim 1956)

GEÇİM

Hepsini birden istemek
Yersiz,
Zamanı var
Biz zengin değiliz.

Duvara astım liste,
Eksikleri yaz.
Sıra hangisindeyse
Para olur olmaz...

Ayda bizim elimize
Ne geçer, şu kadar.
Ayr önce kirayı;
Günde yemeğimize
Ne gider, şu kadar.
İyi kullan parayı,
Bu aylık bize yeter.

Duvardaki liste..
Kes üç kuruş ekmekten,
Beş kuruş etten kıs.
Sıra hangisindeyse
Çarşıya gider, alırız.

(Vatan, 4 Ekim 1953)

ÇARMIH

Trenler, gemiler, yıldızlar..
Paramı yollara yatırmak isterdim,
Yaşamak uzak şehirlerde.. Nerde?
Ev kirası, elektrik, su parası
Kasabı, bakkalı, terzisi..
Birini kaparım, biri açılır
Masraf kapıları masal kapısı.

Trenler, gemiler, yıldızlar..
Ömrümü yollarda geçirmek isterdim,
Bölüşülür evlerde.
Aşlan payı bana diyen diyene:
Bir baba, bir anne, bir kardeş

./.

Dünyanın betbahtı bensiz.
Halalardan, amcalardan, dayılardan sesleniş:
Bize de!
Eşlerde, çocuklarda o üzgün, kırık bakış:
Yalnız bizim ol!

Akşamlara kadar çalışırız,
Bazan gecelerce.
Trenlerde, gemilerde, uzaklarda
Yalnız yaşamak.. Nerde?
Savrulmuş paralar, bölüşülmüş ömürler,
Ne olmuşsa bize olmuş, ara yerde.

(Yeni Şiirler, 1954 [Varlık Yayınları])

YAPIŞKANOTLARI

Yine o kadın geçiyor, sesi
Yanık kokuları gibi evlerde.

Güzeldi, gençti, gözleri
İki kara çukur kaşların gerisinde.
Birden beliren sessizlikten biliyorum:
Şimdi konukomşu camların gerisinde
Hep onu seyrediyor.

Uzar gider dakikalar, bu sokak
Bir sıra ev, evlerin karşısı
Yarısı bir uzun duvar,
Bir büyük arsa yarısı.

Dal gibi kolları, küçük bir kız
Kadını yediyor,
Başı camlara yukarı.

Uzar gider dakikalar, arsada
Bir gecekondü, bir dut ağacı:
Taşlanmış daha hamken dutları.
Tek kişilik karşı duvarda
Tozlu yapışkanotları.

Kadınla kız köşeyi döndüler,
Havalarda eridi sesteki yankı.
Tozlu otlar, gecekondular, ağaç
Ortada kaldı.

(*Vatan*, 18 Ekim 1953)

UZUN EV

Ben bir masum kız idim
Yandaki odada bir karı koca
Çok da inceydi duvar
Gece uyumaz idim.

Yandaki odada
Gülüşler, fısıltılar
Ablam idi kadın, erkek eniştem idi
Çok da inceydi duvar
Önce anlamaz idim.

Büyüdüm çabuk
İhtarım dar eğnime
Kollarım çürük.

(*Yenilik*, 25-1, Ocak 1955)

GÖZLERİ

Her bana bakıyordu
Her tahta kerevette
Gözlerini dikmiş bakıyordu
Her kahpe.

Herde eğlenmeye gittim
Ama ne.
Mikrofondan birisi bir şarkı okuyordu
Her daha geride.

Ama mezeler getirttim
Herde ye
Gözleri tabaklarda
Ama ne.

Ben bu para için sen biliyon mu
Kaç takla attım beylerimin önünde
Şerefimi sattım sen biliyon mu
Cümle âlemin dilinde.

Ben bu para için
Bir kadın kara kuru
Gözleri tabaklarda
Kazık gibi duruyordu.

(*Vatan*, 6 Eylül 1953)

ELMALAR

Bu kadar ucuza
Yok bunun gibisi
Bitmeden almak
Kalmışların içinde
Biraz daha sağlamı
Biraz daha irisi.

Bir kenara yığılı
Elmaların başında
Çömelmiş dört beş kişi
Ayırıyorlardı
Biraz daha sağlamı
Biraz daha irisi.

Alacakaranlıkta
Kımıldayan ellerin
Birbirini itişi
Davranmak daha önce
Biraz daha iyisi.

Elmayı dokununca
Deliyordu parmak
Çürük üçte ikisi
Biraz daha önce
Biraz daha iyisi.

(*Vatan*, 29 Kasım 1953)

GECE VAKTİ BİR SOKAĞI DÜŞÜNMEK

Yarı yüzüm gölge, yarı yüzüm ışık.
 Ansızın koptu aradaki bağ.
 Yasak bölgelere girdiğimdendi
 Birdenbire duruşum.

Ben buradan giderim, çok geç oldu
 Sen de git yat, yorgunsun..
 Deminki havayı yitirdiğimdendi,
 Gerçeklere dönüşüm, korkularda.

O, aydınlık yerlerde anlardı beni,
 Eğer anlamaksa bu.
 İğildiğimdendi,
 Alçak kapılardan demin benim geçişim.

Yadırgayacaktı,
 İvlerin ıssızlığı az ilerde siyah.
 Sevdiğimdendi,
 Yüzünde sıkıntıyı görmek istemeyişim.

Yine görüşürüz, iyi geceler..
 Yanlış anlam verirse?
 Çekindiğimdendi
 Sesimdeki eziklik.

Bir acı alay gibi duyardı bilirim
 Tök gülüşleri sokak, tedirgin uykularda.
 Bildiğimdendi,
 Onu geri çevirdim.

(Vatan, 5 Eylül 1954)

İNSAN SAAT

İ Hrs bürüdü gözümü, ömrüm bencil.
 'ien dur hele yoksul, ben senden önce
 'ıru ölümüne gelince sen benden önce.
 Yıllılar, köşklerim var, atlas döşeklerim var,
 lşlerim yolunda.
 İltremez kılım, toplar elim, gül bahçesi yerim,

Yârim koynumda
Dünya hırsı yârim kayıtsız, bencil.

Cep, kol, duvar saatleri, oturtma—, asma saat
Bildiğimiz saatler yalnız zamanı gösterir.
İnsan saat der ki:
— Zaman nedir?

İnsan saatin sesi, çokluk gece vakti
Boşluklara uzanır tok ve ağır.
İnsan saatin sesi yayılırken havada
İnsanların kimisi en derin uykularda,
İnsanların kimisi daha uyumamıştır.

İnsan saat çalarken çokları sağlar,
Kayıtsız, bencil.
İnsan saat der ki:
— İnsanlık bu değil!

(*Vatan*, 2 Ocak 1955)

SAHİPSİZ GÖLGE

Vurur yolda giderken.
Ve durgun en şen sofralarda bile.
Tantalos'un dalları gibi gece yarısı
Çekilir geriye, uykular insafsız.
Yarınlara güvenen sımsıkı giyinik
Gövdelerde eğreti
En süslü giysiler.

Çok gördüler mi sizin olsun demeyi
Âşık Paşa öğretti:
"Acı dirliğim isteyen
Tatlı dirilsin dünyada.."
Çok bunaldınız mı dilinizde bu beyit.

Hirslar da boşuna
Paralar da, kavgalar da boşuna.
"Bir hastaya vardın ise
Bir yudum su verdin ise."
Yunuuuus, Yunus
Gece vakti ev uyur, biz soğuk-ıssız
Odalarda oturur,
Ölümler, toprak, sahipsiz gölge...

(Esi, 2, Şubat 1956)

*Toprağın altında
Sular durulunca*

SİSLER İÇİNDE İNSANLAR

Bir büyük kır bu dünya:
Gece vakti ıssız kır cin peri.
Bir baş uzanır gibi karanlıktan,
Gün ortası biri selâm verip geçer,
Düşünürüm kimdi.

Tenha sokaklarda giderken yalnız,
Durdurur bir başkası beni dalgınlığımda;
Sallanır iki el, anlatır bir ağız,
Kırk dökük sözler kalır aklımda:
— Görüşelim, siz şimdi neredesiniz?

Sisler içinde insanlar, çoğu yakınken uzak;
Bir yerden tanıyorum, ama nerden?
Ardından bakarım, köşeyi döndü mü yok:
Bir yarım rüzgâr değer gider yüzüme
Eski bahçelerden.

Uykuların eşiğinde aynı şey:
Yılların ötesinden biri
Sisler içinde seslenir: — Hatırla!
(ölgeler gibi erir uzatsam ellerimi,
Buğularda.

Sisler içinde insanlar, gün ortası, geceleyin;
Hangisi gerçek, hangisi düş, şaşırdım.
Daha demin vardı, şimdi birdenbire yok
Issız bir kır akşamı
Bu benim yaşadığım.

(Yeni Şiirler 1955, [Varlık Yayınları])

GÜLÜŞLERİ

Dedeler, nineler gülümser utangaç,
Forunlarını severken.
Gözlere, oğullara bakışlarında yansır
Kendi gençliklerinden bir gece
Bilirim.

Çırpınan bir kelebek kanadı mıdır
Sevdiğinin elini tutan elinde?
Duyar gibi o gizli seslenişi çağlardan:
— Örselenir, zedelenir ne kadar kollasan
Bu büyülü nakışlar bir tutam toz olacak! —
Severken bir genç kıızı delikanlı
Dalgın, titrek gülümser
Bilirim.

Uykusunda, uyanık, seyredilen bir çocuk
Gülümser masum.
Yıllar sonra bileceği yakınlığı o yaşta,
Anne baba arasında adlandıramadığı
Bakışları, ilgiyi şimdiden anlar da
Gülümser
Bilirim.

Yaşanmamış geçmişleri doldurur gönle,
Parlayan yüzükler altın sarı, eski.
Gülümser bir zamanlar annesi gibi pembe,
Parmağına takılı halkada, gözlerinde
Bütün ölmüş kızların eskimez sevinci,
Gülümser nişanlı kız
Bilirim.

Dalgalı denizlerin fırlattığı tekne
Parçalanmış yatarken kumlar üstünde;
Dinler bir gencin aşkla yaptığı savaşı,
İşte yine açık kapalı pencere
İşte yine yıkıntılar önünde
Kendi yanık günlerini hatırlar
Yaşar dinmiş acıları yeniden,
Dinler ve gülümser yaşlı
Bilirim.

Kutlar yeni evlileri nikâh törenlerinde
İhtiyar kızlar, genç dullar.
Solmuş resimler içinde kurutulmuş menekşe
Kokar koparıldığı günkü kadar taze
Gerilerde bir gülüşle mutsuz
Gülümser yaşlı kız
Bilirim.

(Esi, 6, Haziran 1956)

KAN

Bir sürü örtü kılıf kan görünmez ki
Gülpebe yanaklarda bir pembe dalga
Karbeyaz ellerde bir mavi şeritken
Düşer kör kuyulara kayıp
Alyuvar birden.

Ak sütlerle geçer soydaki huylar
Saklanır bir cömertte yıllarca cimrilik
Yapışık gömleğinde bir güzel çirkin
Kuşakların birinde dayatır
Kan görünmez ki altında derinin.

Daldığı geçici uykulardan uyanır
Kaatil ruh hastası saralı
Uzak memelerden sızar bir kirli damla
Çeker görmediği yüzlerin günahını
Bir zavallı çocukluğunda daha.

Yıllar yılı bir dost saklar düşmanlığını
Birikir altta irin
Bir bizden bırakır bildiğimiz sesini
Soy zincirinde gömülü halka
Çıkar yüze dirilir derindeki sinsisi.

Mavi veya kırmızı
Sağılır ölümlerden
Gelir garip duygularda
Çok uzak bir yakın gövdemizde yaşar
Her aynı ümidi bizimle uykularda.

İncecik boruyu tıkar birden bir pıhtı
Üzüldüğü görülmemiş her zaman şen
Atardamarda sinik bir gizli seste
İlâdesini deviren korkunç haberi duyar
Düşer yolda giderken.

Yürür Ferhat'la Kerem bir seraba
Diz yorgun yol uzun
Şirin'e susamış Aslı'ya acıkmış
Kıvıuşurlar bu muydu
Kan iter bıkmış.
Ulançla gururla korkuyla tutuk

Örtülü konuşur insan dışta
Söyler her şeyi üzeri köpük
Kan
Açıkça.

Kızlardan kadınlardan sızan kanlarda Havva
Devam eder.
Silâhlarda bıçaklarda
Kaabil
Devam eder.

Domates karanfil kiraz kan
Güneş ateş mercan kış yaz kan
İnsanoğulları toprak su hava
Önce kan vardı
Beyaz sonradan.

(*Varlık*, 418, 1 Mayıs 1955)

KONGO

Biter hafif bombelide alkol
Başlar birden bir kara
Ormanın korkunç kuytusunu.
Uyumuş ak ceylân uzakta
Uyumuş baobab, uyumuş su.

Uyku mu, ne uykusu?
Camdan bir kahkaha kulakta parçalanır,
Sıçrar kısık bir haykırı korkuda.
Ensesini dağlamış gibi kızgın bir soluk
Benilder ak ceylân uzak beyaz uykuda.

Pistir gece yarısı.
Düşmanca sırtır bir çentikten
Gâvurca günahlar ve bütün azgınlık.
Uyu ceylân sen orda..
Çatlamış alın damarı,
Kabarır Kongo.

Büyür bir boş bardak hafif bombeli
Çatadak kırlır sırça
Kabarır Kongo.

Daracak borular birer sübap gibi
Açılır kapanır, açılır kapanır
Sen orda..
Mutlaka bir yerin çürüdü şimdi.

Mutlaka bir yerinden aktı kan.
Şimdi
Olsa
Hafif bombeli
Daluykular da
Kongo.

(*Yenilik*, 48, 15 Kasım 1956)

YAY

Derinden sesler geliyor
Durduramaz beni aşkın
Bekle geçinceye kadar
Yayı daha germe
Kıracaksın.

Karanlıkta kımıldayan düşünceyi
Göremez sendeki göz
Örtülere büründüğüm şu anda
Düşmüş senden kumaşlar
Çıplaksın.

Eser serin bir rüzgâr
Sen çok sıcaksın
Koptu senden ellerim, köprü yıkıldı
Seni benim tarafa nasıl alabilirim
Uzaksın.

(*Varlık*, 396, 1 Temmuz 1953)

DIŞARDA

Yandı sokak lâmbaları mum alevi pervane
Şeytanca sırtır fosforlu camlar
Çördüm zifir sarısını dükkân vitrinlerinde
Belliydi biliyordu bezgindi
İ'imize gidelim.

Alay eder küçümser eziliriz girsek
Hep paraya saygı camlar
Camların ardı sırnaşık kirli
Yapışkan çarpar
Evimize gidelim.

Bir yanı var ömrümüzün kırık
Farlar büyültür gecede
Garipsi türkülere üzgün
Başlamadan yollar
Evimize gidelim.

(*Varlık*, 429, 1 Nisan 1956)

KIRIK CAM

Uzaktaki parıltılar hayattır,
Karanlıkta daha da çekici.
Çok durgun geçiyor bizim ömrümüz
— Bu düşünce sakattır.

Yaşamadınızsa belki sebep bir sevda
Yahut da kitaptır;
Sizin saadetiniz bunlar oldu,
Gönlünüz bir bakıma
Rahattır.

(*Yenilik*, 8, 15 Temmuz 1953-15 Ağustos 1953)

ENGELLER

Sen benim engelimsin beyaza.
Yaparım yıkılır,
Saldıran sular da silinen
Kumdan kuleler deniz kıyısında.

Sen benim düşmanımsın değişen,
Her seferinde ismin başka.
Ama hiç tadı yok yaşamının
Tam doğrulurken yeniden
Tarlama suların basmasa.

İnsanla vur, hastalığınla yere ser,
Şars beni paraca
İler yıkılışında kuvvetim artar
İşyan bir köşe er geç benim
Sen benim geçidimsin beyaza.

(Yenilik, 31, Temmuz 1955)

ÇALIŞMAK

Şirtınız ıslak terden, gelirse
Zehir eder geceyi sağ kaşın üzerinde:
Ağrıdır.

Yorgun kalkıp kâğıttan uzaklara dalınca göz
Sessizce açılan kapıda gördüğünüz:
Yavrudur.

Yosunlu kayaların dibinde bir balık
Korkak yükselirse: hâtıra,
Bir bulutun gölgesi satırların peşinde:
Üzüntü,
Şokaklar:
Yankıdır.

(Vatan, 16 Temmuz 1953)

YILDIZLARDA UYKU

Şehre çöken karanlık
Şokakta bir adam gördü.
Kattı adamı önüne,
İvine götürdü.

Adam dinlendi biraz,
Şofraya oturdu.
Yemeklerini yediler,
Annesi çocuğu yatırdı.

Şehre çöken karanlık
İler gece baş ucunda,
Yalnız korkan çocuğa
Mısallar anlatırdı.

O gece garip bir Şey oldu:
Karanlık uzandı göĒe,
Gökten bir yıldız aldı,
Odaya getirdi.

Boşlukta dönen yıldız
Işık ışık bölündü,
Renkli maytaplar gibi
ÇocuĒun üstüne döküldü.

Çocuk hemen uyudu,
Uykusunda güldü.

(*Varlık*, 394, 1 Mayıs 1953)

ÜSTÜMÜZDEKİ

Ben karalarda yaşarken
Bir de sende siyah..
Mavileri giy gel denizden
Yarın sabah.

Taze çimen, parlak ot, çiçek
Pembe, yeşil, tirşe.
Genç kadınlar, körpe kızlar, istemem
Giymesinler siyah
Giymesin kimse.

(*Yenilik*, 8, Ağustos 1954)

İNCE SES

Yıllar geçebilir anlamadan
Bir aşkı.
Kaybettiniz mi derinde
Seviyordum.

Yıllar geçebilir anlamadan
Yakınımız
Hangi ışıkta dağılır bu karanlık
Anlasaydı olmazdı.

Yıllar geçebilir anlamadan
İçerde
Nasıl
Birikir su
Cenişler bahçe
Toprak yeşil.

Yıllar geçebilir anlamadan
Zalimliğini
Yaşanmışın.
Yıslı duvar gerisinde
Bir güneş görünecek
Şuşıracaksın.

(*Vatan*, 28 Mart 1954)

SAKLI SU

Ürperen yaralara çıplak
Havaların değmesi
Acır.
Korkunuz nerdeyse
Bir şey söylenecek, bir şey sorulacaktır.

Yekiz sokak önceden sezmeniz
Adımlar yöneldi,
Bir daralış gönlünüzde
Ortalık karardı.

Anla sıkıntımı geç git dost,
Nedendir sorma.
Gür bitkiler altında bir benim için akar
Alınan, onurlu
Bilmez görsünler saklı su.

(*Vatan*, 18 Temmuz 1954)

TEKİNSİZ

Batın var tekinsiz, söylenince
Pusulı kapı açılır, derin uçurum.
Ansızın vuran keskin ışıktı
Göçlerde kaldı sandığınız yıllar.

Tehlikeli dönemeçler gibi geçilmişti,
Ne çabalardan sonra ancak unutulmuş.
İşte yine karşınızda o eski
Dik yokuş.

Alt yanı bir isim, siz öyle sanırsınız!
Deriye dökülür kezzap, dağlar.
Bir karakıştan farksız
Hatırlamadan önce ilkbahar.

İsim var yasak kapı,
Vurdunuz mu açılır düşmanca.
Eski acı yaşamalar hep birden
Ardında.

(*Yenilik*, 3-27, Mart 1955)

ASTAR

Siz hiç eski tahtalara yağlı boya yaptınız mı?
Bütün iş ilk çekilen boyadadır, astarda.
Astar düzgün değilse tepserir boya
Islak duvarlar gibi dökülür pul pul.

Bir hava kabarcığı alttan doğru yavaş
Taşır bazı şeyleri dipten yüze.
Çıkar suya yukarı, döner bir zaman yavaş
Söner suyun üstünde.

Daha demin titrek dokuyordu aşkı
Konuşan bakışlar, ince gülüşler
Daha demin vardı.

Sustunuz ikiniz de, gözleriniz daldı:
Boğdu sevincinizi sularla kışkanç
Bir hava kabarcığı.

(*Kültür Dünyası*, 17-18, Mayıs-Haziran 1955)

SEVGİLERDE

Sevgileri yarınlara bıraktınız
Çekingen, tutuk, saygılı.
Bütün yakınlarınız
Sizi yanlış tanıdı.

Bitmeyen işler yüzünden
(Siz böyle olsun istemezsiniz)
Bir bakış bile yeterken anlatmaya her şeyi
Kalbinizi dolduran duygular
Kalbinizde kaldı.

Siz geniş zamanlar umuyordunuz
Çirkindi dar vakitlerde bir sevgiyi söylemek.
Yılların telâşlarda bu kadar çabuk
Çiçeceği aklınıza gelmezdi.

Gizli bahçenizde
Açan çiçekler vardı,
Çiçelerde ve yalnız.
Vermeye az buldunuz
Yahut vakit olmadı.

(Varlık, 423, 1 Ekim 1955)

DONMUŞ DALLARDA ÇİÇEK

İyidir beraber olmamız
Yıkılmış, değişik.
Duyulur çevrenin gürültüsünde
İnsanlar
Bizde bir şey eksik.

Bilki de bir şey fazla, yıllarca bilmedik
Çökmüş birdenbire ağır;
Bir kırk gülüşte
Yılık
Ümitsiz hatırlanır.

Bulmak gibi tıpkı
Karılar altında kayıp uzanırken ova

Yolu kendiliğinden.
Donmuş dallar esen ılık rüzgâra
Çiçek açar çekingen.

Aldanarak, unutmuş
Senin yolun ayrı, benimki ayrı
Az sonra ikimiz de yalnız.
Kısa bir zaman için, saat beş suları
İyidir beraber olmamız.

(*Kültür Dünyası*, 10, 15 Ekim 1954)

KAPLAR DENİZİN YÜZÜNÜ

Kaplar denizin yüzünü
Unutulmuş uykularda
Şimdi değişmiş kayıp
Şimdi bir başka uzak.

Kopmuşsanız yıllar yılı sürmüş bir yaşamadan
Kapanmışsa o sayfa
İçinizde bir ezik, garipsi türkü
Şimdi artık yoksa.

Daralan gecede
Boş yere aramak sevinci
Beraberken acı yan
Ayrılınca neden böyle çekici?

Neden ilk yağmurlarda sonbahar
İlk soğuklara doğru ürperti
Hatırlanır savrulan yapraklarda
Vardı.

Ben şimdi başını alıp giden
Mavi bulutun muyum,
Sislerdeki evin önünden geçsem
Camlarda bulur muyum?

BESİNLER

Kaybetti
Kimi, neyi
Bilmiyor, bilse, bildiği
Kayıplar gururu besliyor.

Fırın-sıcaktı içi
Baktı gördü tatlı, duygusuz olmak
Soğudu
Soğuklar gururu besliyor.

İstemedi yoksa
Üvey sokak yerine öz anne cadde
Önünde geniş idi
Dar gururu besliyor.

Kim getirdi Yusuf a bu sözü, Züleyha
Etek yırtık arkadan
Kadınlar, kadınsılar, konuşunuz
Susmak gururu besliyor.

Sürer çift, koşulu
Tarla-kâğıt, bin şu kadar, yılda
Sıtma-sarı bir geceye doğru
Kâğıtlar gururu besliyor.

Nerde o eski demler
Tavşankanı çaylarda
Çamlar buğulu
Yalnızlık gururu besliyor.

(*Kültür Dünyası*, 12, 15 Aralık 1954)

||RİKİR

Bıçağımı gecelerin çarkında biledim,
Ondan böyle keskin.
Bır çelik mavi parıltı
Ondan böyle odamı aydınlattı.
Lıplık-ince akan su, başımdaki ağırları önlüyor

(Kendi ömrüm önümde vazgeçilemez bir yolken
Başka yaşayışlarda gezdirmem benim sizi
İmkânsız.)

Bıçağımı gecelerin zifiri biledi,
Keskin katı ekmeğimi kesmeye.
İlk dilimin bir yüzü taş, bir yüzü az yumuşak.
Sonraki dilimlerin yüzleri az yumuşak.
İplik-ince akan su, bir çanakta birikti.

(Düz beyaz kâğıtlarda birkaç satır siyah.
Bir zaman yaşadığımı hatırlatır siyah.
Donuk mavi parıltıda ufacık odam
Birdenbire büyük.)

Göznurumu gecelerde yitirdim.
Ardımda bir ince mavi izle gidişim
Ondan böyle yavaş.

(*Kültür Dünyası*, 9, 15 Eylül 1954)

DAR DÖRTGENDE GÜNLER

I

Elinizde küskü yahut taşçı kalemi
Sırtınız soğuk, sıcak, ter, buz
Her gün daha derine
Yontuyordunuz.

Çekilirken beyaz, her gün daha geriye
Arttıkça
Vuruşların sayısı,
Çok güç bile olsa
Alışmıştınız, kolay.

Ben seni ne anlarım mavi çizgi dışında
Dünya körlüğümde hiç yok ki mavi.
Yaygaracı seslerle dolmuşsa kulaklarım
Ben seni ne duyarım, üzgün çağrı.

Bilmiyorsanız
Güzellikleri çirkin
Büyükükleri küçük
Sizin yüzünüzden.

Ben seni ne okurum, yaşlı yazı
Deli sevinçlerimde.
Ben seni ne yaparım, güçsüz ateş
Kımıldatamazsın ölü kollarımı.

Dar dörtgende günler
Un, toz
Parçalanan taş değil, kalbiniz
İndikçe balyoz.

II

Birdenbire durdunuz
Durdu şaşkın yontulan taş.
Ömrünüzde ilk defa bakıyordunuz,
Aralık kapıdan biraz daha uzağa.

Çördünüz
Önce zordu seçmek
Bulanık
Duruldu
Şimdi daha yakında..

Ve boşluğu yonttuğunuz taşların
İlni nerde yıllarca yıpranmanın hakkı
Kalan ne
İşte
Yılların kaybı.

Ve boşluğu birden bunca çabanın.
Daha dün bir ona bağlıyken yaşamanız
Belki ölüm bırakmak
Bıraktınız.

(Varlık, 431, 1 Haziran 1956)

EDEBİYAT MATİNESİ

Kaykılmış koltuğunda bir kız
Çiğner ciklet.
Bir oğlan dalgada,
Geldiğine pişman uyuklar
Bir başkası arkada.

Hiç bulabilir mi beyaz evi çok uzak
Uçurduğunuz kuş?
Kılıç gibi keskin karlı dağ.
Hiç yeri miydi açmak kalbi
Bu çiğ ışık altında.

Sizden önce birisi bir fantezi okudu,
Kırdı geçirdi.
Yayvan gülüşlerden ağızlar çok geç döner;
Şimdi sıra sizde üzgün ağır,
Ne güzel!

Olsa bari benzeri duygularla tedirgin,
Sizdekini yaşamış
Birkaç kişi.
Işıktasınız seçilmiyor,
Karanlıkta hepsi.

Okudunuz.
Bittiğine memnun,
Anlamamış;
Bozuk paralar gibi düşer önünüze
Alkış.

Gördünüz işte yerde
Çürük domatesler gibi ezik,
Avuçlarda muncıklanmış kalbiniz.
Büyürken leke ince ipekte,
Yeniden eğiliniz!

(Yenilik, 28, 1 Nisan 1955)

ŞİMDİ DEĞİL SONRA

Ürperen sokakları süpüren tipide
Yürürken hızlı
Şimdi değil sonra
Vurur yüzünüze aralık kapımdan
Bir garip yaz sıcaklığı.

Bir an durursunuz beklemiyor gibi bunu
İçeriye girseniz
Şimdi değil sonra
Yaşamak telâşını çekip götürür sizi
İsen soğuk rüzgârda.

Şimdi değil sonra
Bakarsınız yaşamak bir gün bırakıverir
Sizi benim yollara.
Bir zamanlar kayıtsız önünden geçtiğiniz
İski kapı
Çıkar sisler içinden karşınıza açık.
Sahi
İçerde
Sizin de
Hayatınız vardı.

Ve ancak o zaman anlarsınız
Yıllar önce gösterdiğim kışı.

Yazdı
Şimdi değil sonra.

(Yenilik, 38, Şubat 1956)

YALAN SES

Beni seni duvarların arkasına sakladım,
Karşıdan düz taş.
Varsın hepsi yanılınsın, sevincime son yok:
Bahçem yalnız benimsin.

Bilerek değişik anlattım, seni duvar sandılar
Değilsin.
Gözler üstünkörü gördü:
Bahçem yalnız benimsin.

Ben buralardan giderken
Sen de benimle gelirsin.
Bizimle biter hikâye, geride kalan yalan ses:
Bahçem yalnız benimsin.

(*Kültür Dünyası*, 8, 15 Ağustos 1954)

HAYIR!

Bu madem
Yalnız benim gerçeğim,
Kalsın, istemem
Sizden bana gelecek.

Yaşamadıysa
Benden önce dünyamı,
Sonsuz sularda silik
Benim bütün çabam.

Farkına varmadınız
Hep ışıklı yolda,
Karanlıktan aldım
Ben bütün verdiğimi.

Gözlerimi önüme indirdiğim zamanlar
Hafifçe kırgın,
Bir utançtır sade
Benim yenemediğim.

Sağlığında esirgenen sevgi
Ölümümde ölgün bir akşam üstü
Seslenirse çok geç..
İstemem, susturunuz.

Kalsın, istemem
Her şey var da dünyada
Yoksa
Yalnız benim gerçeğim.

ARADA

1. Basım: Varlık Yayınları, İstanbul, Kasım 1958

İÇERLEK

Onlar evlerde yaşamazlar mı, şaşıyorum.
Evlere uğramaz, evlerde iş yapmaz,
Bir şeye bakmazlar mı, şaşıyorum.
Bakkallar, kasaplar, çarşılar..
Onlar evlere hiç bir şey almazlar mı, şaşıyorum.
Yollarla, sokaklarla, kahvelerle iş bitmiyor ki!
Trenler, gemiler, düşler bırakıyor insanı bir yerde
Sonra gene dönülmez bir yol gibi ev!
Onların yolları akşamüstleri, gece
Sona ermez mi evlerde, şaşıyorum.
Yorgunlukları yollara yaymak, iyi ama sonu yok ki!

Sevdalar sokaklarda serin ama sonu yok ki!
Bölüşmek umutları, paylaşmak acıları, bunalmak,
Ummak yarınlardan bir şey, evcek yok mu,
Şaşıyorum.

Evcek, uzaktan da olsa, yüzlerine tutulan ayna
Yansıtmaz mı hiçbir şey onlara?
Yaldızlı süslerle örttüğümüz oyuklarda
Yalnız en yeni çorapları asıp ele güne karşı
Tebih böcekleri gibi kaçınık yaşamak!
Hangi utançtır alıkor bizi bu kadar
Vermekten evlerdeki yitik şarkıları, şaşıyorum.
Şiirlere bir insan evlêrden bir şey katmadan
Nasıl girer, şaşıyorum.
Örneğin daha demin kavgalar, dargınlıklar
Varken –işliyen saatler gibi alışılmış–
Kapı çalınsa, biri gelse, gülüşlerin, kaynaşmaların
Birden başlaması yok mu afallamış odalarda?

Onlar huysuzluklarda donmuş, katı
Bir türlü bitmek bilmeyen ay sonlarını
Hiç mi yaşamazlar, şaşıyorum.
Kanlı kırmızı yollarda beyaz sinirli soluyan
O azgın yatıştırıcı ay başlarını onlar
Hiç mi bilmezler, şaşıyorum.
Geçer gider ömürler kışlar, baharlarla değil,
Eriyen yağlar, tükenen sabunlarla geçer gider.
Çocuklar büyür gider, başlayan şarkılarla değil,
Eskiyen giysiler, tükenen güçlerle büyür gider.
Evde hasta oldu mu hepimiz hastayız
Onlar hastalık nedir bilmezler mi, şaşıyorum.

Onlar hep ev dışında mı, şaşıyorum.
 Sırlı küplerden sızan iplik-ince bir su iken ömrümüz
 İçerdeki seslere nasıl tikanır kulak, şaşıyorum.
 Ah, bu çılgın oyunlardan uzaklara da kaçsak
 Değil mi ki odaların eni boyu belli
 Değil mi ki görmekten hep aynı yüzleri, bıkmış
 İnsanların soluğunu iletir birbirine
 Hattâ ayrı odalarda ayrı yataklar.
 Değil mi ki kezzap gibi damlar göze
 Kimi gece düşman,
 Sıcak kollar gibi sarar soğuklarda bizi
 Kimi gece dost ev.
 Nasıl yaşanırdı dönüşler de olmasa unutularda
 Bir şifalı su gibi ılık, arı dönüşler
 Ah, nasıl taşınırdı sürüp gitseydi hınç!

Gene de hiç kimse kurtulamaz içinde büyüyen
 Bu korkunç boşluktan, diyorum.
 Kurtarırsa o kurtarır bizi, ne aşklar, ne yaşlanmak
 Ne avuntular dışarda.
 Dünyada mutluluk adına ne varsa başkaca
 Evcek, evlerde yaşar yaşarsa!

(Varlık, 436, 15 Ağustos 1956)

KİLİM

Kilimde incir çekirdekleri – parlak, pahalı
 Elmaslar yerine çekirdek – süs, avunma.
 Hattâ soluk, ucuz boncuklar olabilirdi,
 Cam boncuk, incir çekirdekleri – süs, avunma.
 Gezdin parmaklarını: Pürtük! Çünkü üzüm çöpleri
 Aptallığımızdan kalma üzüm çöpleri, armut sapları.

Ama biz dokuduk bu kilimi, eh bir dereceye kadar!
 Değil ele güne çıkacak, değil asılacak duvarlarda.
 Çiğnenir – çok çiğ çağ– ayaklar altında yabansı.
 Sağlam olabilirdi, sapsar aldattı bizi:
 Üzüm çöpleri, armut sapsarı, çekirdek, çok çiğ
 Önceden düşünemedik, çok çiğ çağ!

Renkler, oldu bir kere, geçti, renkler
 Düşünmek gerekti başlarken, sen buna

Renk mi diyorsun? Ben serin – mavi
 Ismarlamıştım sana sıcak çaylar yanında.
 Çok çiğ çağ. Çaldılar. Çıplak. Mavi, ama bu
 Kan oturmuş tırnaklardaki mavi. Geçti.
 Geçti, sökülemez, dokundu, sırttır boşluk, ben sana..

Sakladığım baharlar nerde bu kilim için,
 Nerde yıllarca önce, ben sana..
 Ne yaptın baharları, baharsız çok çiğ, topraklarda
 Çok çiğ, çiçek – hiç yok – hani bu kilimde?
 Hani beyaz, beyaz, beyaz,.. Beyazları ne yaptın?
 Çok çiğ bu kızgın yaz, çiğ bu karakış!
 Bâri biraz kışlarda.. Çıplak, çok çiğ!

Çok çiğ bu çığlık, bu en bol renk: Kara! Ben sana
 Hiç kara koyma demiştim, nerden düştü, çok çiğ
 Paslı borulardan katran, soba zifiri.
 Sonra eski patiska perdeler gibi solgun ve sıska
 Parmaklarda kirli tütün sarısı.
 Çok çiğ kesik öksürük, çiğ çatlak çağıldı!

En güzel renk mi, çok az! Eğreti, kaçamak, belki!
 Belki kimi gecelerde ekleme
 Sevinçlerden gelme çağla yeşili - - Yanlış!
 Eğrelti otlarının yitik yeşili yâni,
 İki başlı kartalların ölü gözlerinde –
 – ki belki, çok az!
 Sonra çok az pembe, işe giderken ayrılışlarda
 Kimi günler bir süre hani ayaküstü
 Çekingen bir gülüş, çekingen – çok çiğ çevre –
 Pörsük-pembe, solgun güllerde, belki biraz!

Heyy! Kilimdeki bu bir sürü merteğin
 İşi ne? Çok çiğ! Kendi gözümüzde
 Çöpler vardı, karartmış önümüzü.
 Çöpler, yeterdi kilimde, bol – çok çiğ çağ –
 Ama onlar mertek, doğru, çok çiğ!

Gözlerinin dalışı bile çok çiğ, çünkü - -
 Çünkü hançer nakışlarda bu çılgın çağrı,
 Bu çürük iplik, bu ensiz atkı,
 Bizim!

(Varlık, 463, 1 Ekim 1957)

CAMGÖZ

Ben sana aylarca kadın diye kıvranmış
 Dinç bir erkek gözüyle bakıyorsam şaşırma!
 Bir delikanlı yolda öyle bakıyordu bir kıza
 Göz göze geldik, bir karışıklık
 Onun diri bakışları bende
 Benim bezgin bakışlarım onda kaldı
 Başı öne düştü yürüdü, başım dik yürüdüm
 Sen misin karşımdaki, ben seni şimdi
 O gözle görüyorum.

Ben seni çok daha güzellerini görmüş
 Değme kadınları takmaz uçarı
 Gözlerle de görüyorum küçümser.
 Yolda biri bir kadına öyle bakıyordu
 Kaş göz arasında bana geçti bakışı
 Sırnaşık sinekler gibi bâzı bakışlar
 Kovsak yürür bizimle
 Yürüdüm.

Ben sana şu anda yaşamak delisi
 Bir gözle de bakıyorum yorgun olduğum halde.
 Bir cenaze gördüm, bir ölü yolda
 Tabutun içinden öyle bakıyordu
 Kedi gözü, ince ışık çizgi
 Karanlıkta nasıl parlar fosforlu
 Tıpkı öyle parlıyordu içten
 Dürülü estamplarda kurumuş kanlı yazı
 Ancak bu gözle okunur en çapraşık kitaplar
 Dedim, okunursa - -
 Aldım ölü bakışını ölünün gözlerinden
 Yürüdüm.

Ben sana bir çocuk gözüyle de bakıyorum
 Dünya nedir daha bilmiyorum oyunlarda
 Bir oğlan çıktı yoluma elinde tebeşir
 Çizdi kör bir adam resmi duvara
 Göz diye tutturmuştu adam
 Resimlerde görmek ister dünyayı
 Bende göz çok, dedim, nasıl olsa!
 İyimser gözlerimden ikisini
 Verdim kör adama.

Bir bakışım yüzyıllar önce kanlı kırallarda
Bir bakışım yüzyıllar sonra gülecek
Bir genç kızın bakışı kırlarda
Perdeli, baygın, dumanlı, bulutsuz
Kör, keskin, duyan, umursamayan
Sürü sürü gözlerimin benzeri
Uluyan kurt, meleyen kuzu, yırtıcı kuşlarda.

Ben şimdi kapıda karşıda duruyorum
Bir camgözden bakıyorum evrene,
Daha nice gözlerim var kimsenin göremediği
Ben gelin demedim, kendileri geldi.

(Varlık, 434, 15 Temmuz 1956)

EV ÇÖLÜ

Alev alev yanıyor temmuz ortası sokak
Sıcak olanca evde
Delikli taşlara demin dökülen su
Tuzlu bir tortu oldu düştüğü yerde.

Kızgın saç mu bastığım tahta
Camlar akkor mu saydam
Boşuna açsam kapasam
Emmiş yakan sıcaklığı pencere, perde.

Yaprak kımıldamıyor, gevşek, bitkin
Dağılırken eşya
Tıkayan sıcakta bunalıyorum
Senin kadar ben de.

Keskin parıltıda kamaşır göz
Bezgin, içerlek erirken kurşun
Evlerde kalmanın dehşetini duydum
Senin kadar ben de.

Akpak gemilerin pır pır eden tenteleri
Temmuz çölü uzarken süzülür mavilerde,
Gecenin azıcık serinliğini bulsak
Daha çok ilerde.

COĞRAFYADA ŞART KİPİ

Her günkü yollarından evlerine dönerken
Vurur yorgun adamların parçalanmış gölgeleri
Saray duvarlarına.

Coğrafya kitabında konu:
Yeryüzünün Şimdiki hali.
Ülkelerin yüz lçm,
Engebeler, dağ, orman, vadi.

Akar su, iklim, yağış
Bitkiler, nüfus, konuŐulan dil
Halkın geçim kaynakları - -
lkeleri bildirir
Bir coğrafya kitabı.

Bilgi! Kitaplar ne bilir,
Ben lçmedimse bütün ölçümler boşuna.
Yağmurların sözü nasıl edilir,
Alnm ıslanmadıysa serin yağışlarında.

Ne denizler deniz, dağlar dağdır
Ne bahçeler bahçe.
Yok yle gller
Ben olmayınca.

Ben gidemiyorsam
Kitaplar aldatır.
En verimli toprak, ben gremiyorsam
Katı, kıraç, kısır.

Gök-delen yapılardan söz açar
IŞıklar içinde bir Şehir
SalaŐlardır, sallanan, ben gezemiyorsam
Adımlarım değmiyorsa uzun, sonsuz sokaklar
Başlamadan bitiverir.

Koca koca Şehirler
Milyonların stnde - -
Coğrafya kitapları!
Geçer yorgun adamlar sarayların önünden
Kapıları kapalı.

(Varlık, 457, 1 Temmuz 1957)

SINIR

İşinizdesiniz ya da başka yerde
Yükselir hastanızın dün geceki ateşi
Gördüğünüz yüzlerde gün boyu
Aklınız evde.

Parlar gaz ocağı, sıçrar kıvılcım
Merdiven başında bir sigara
Belki söndürmediniz.
Çok küçük çocuk, yaşlı sakat anne
Seslenir akşamlara alevlerin içinden
Aklınız evde.

İkiniz de yoksunuz, ya bir şey olduysa
Buğday tanelerini toplarken ekmeğe
Çarpar yürek yerine göğsünüzde korku
Aklınız evde.

Çıktığınız geceler birkaç saatliğine
Yalnız ya da beraber
Aydınlık çevreyi karartacak gölge
Daha ilk adımda büyür birden
Aklınız evde.

Bu sınır, arada bir aşsak da
Çeker dar yaşamamıza bizi
Her şeyleri tamam bile olsa
Aklınız evde.

(*Türk Dili*, 80, 1 Mayıs 1958)

DÖRTLÜ YONCA

Eşkenar üçgenin A köşesi kopsa
Kapı
Çocuk sokaklarda.

B köşesi kopsa
Pencere
Soğuk dolar içeri
Üşütür, hasta.

C köşesi kopsa
Aç
Yok küçük sofrası.

Bu üçgenin köşeleri üç kenet
Tutuşmuşlar el ele
Her biri kendince kopmayı bekler
Çocuk büyüsün hele.

(*Varlık*, 466, 15 Kasım 1957)

ÇOCUKLAR

Çarşılarda bir şey
Biz pek aramazdık çocuklar olmasaydı.

Kasaplarda manavlarda bazı yorgun kadınlar
Hep de tenha saatleri seçerler
Sonra yavaş bir sesle
Çocuk için hasta kaç gündür yemiyor
Biraz et biraz meyva isterler.

Sevdiği bir reçeli gün aşırı yalnız ona
Kaşıkla beraber büyür bir üzüntü
Yağların şekerlerin çayların
Uykularda bile bitiyorsa
Annelere düşündürdüğü.

İnsanlara tezgâhlara kâğıtlara kolaydı
Biz bu kadar eğilmezdik çocuklar olmasaydı.

(*Dost*, 11, Ağustos 1958)

KIRK

Daha hiç kaybı yokken
Şimdi korkar, yadırgar çok
Yirmisinde mi erken, otuzunda belki.

Şimdi ağlar, korkar çok
Çünkü yeni
Şimdi ister, heep ister, heep
Bilmez ki!

O sizin düşleriniz ne kadar tatlı
Gördünüz, görmez misiniz
Yüce doruklarda kartalların yuvası.

Kırkı dolsa düzelir uykuları
Kaderine razı
Uyuşuk, bitkin başlarsa kırk
Yüksek ateşlerde anlar bazı.

O sizin başınızda serin kavak yelleri
Kartalların yuvası yüce doruklarda
Gördünüz, görülmez mi!

O sizin önünüzde serili Kaf dağları
Kundaklar uzakta
Aldınız almaz mısınız
Parlıyor pırlanta.

(Varlık, 471, 1 Şubat 1958)

KİNİNLERLE

Bir yavru ceylandı kısıtrıldı ininde
Kininlerle.
Halsizliğim, kırgınlığım, kesik, kalem
Düştü elimden kininlerle.

Kurumuş, kavrulmuş, sıcak, sıcak, sıcak
Bu else, bu saçsa, bu ağız, ağzı
Koptuğu yataklarda kaldı
Hakkı olan oyunlar soluk resimlerle.

İstenir, özlenir gün olur bir hastalık
Sağlam diye yüklenen hayata kininlerle.
Ah ben bitkin isem işte tam fırsattı
Birazcık uyumak uzak serinlerle.

Az daha büyümek her halde yoktu
Yoktu çocukluğumda bana ninni söyleyen,
Ben kendim söyledim dokunmasalardı
Kininlerle.

Eli ermez, bir küçük kaçıştı bu
Tuttular daha ilk adımında.
Kan bile değildi o kadar güçsüz
Ninnisiz inler kininlerle.

(*Varlık*, 456, 15 Haziran 1957)

BİREY

Ulusların ilk çağları gibiyiz destan
İlkel araçlar yokluklar
Bir düzen kurmak çıplak, mutsuz
Yazılıydı hayatımız destan.

Çekmek kadırgaları bitkin, bezmiş
Kendimize bile fazla çok zaman
Dar dörtgeni nasıl kırsın bu gövde
Eşleri mi evleri mi çocuklar destan.

Karşımıza dikilir de Çin setleri
Her gün daha yorgun aşmak destan
Tek gelen hiç geçemez Kanlı Kavak
Çok sayıda geçmek sarp boğazdan.

Ormanlarda boğuştuk biz de gergedan
Karşımızda bunca zorluk bir Oğuz Kağan
Gelir nice savaşların üstesinden
Tam kalkar ayağa, düşer Akhilleus

Bugün var yarın yokuz destan.

(*Dost*, 13, Ekim 1958)

GÖLGE

İkinci güneşlerinde uzayan gölge
Gider durur eski evlerin önünde
Anılar başladıysa akşam yakındır
Aceleci bulutlar başınızın üstünde.

Bu geriye dönüş size
Geçtiğiniz kızgın çölleri hatırlatır
Bitkindiniz yürürken gölgesiz
Ne bir su, ne de hurma ağacı.

İkinci güneşlerinde uzayan gölge
Kaçtığınız öğlen sıcağından gelir
Bütün serinlik yine
Yazdır, sevinç sesleri sokak aralarında.

Kısa olur ikinci güneşinin gölgesi
Birazdan erir gider çöken karanlıklarda
Yoksul semtlerin yaz geceleri
Oturanlar vardır ya kapı önlerinde.

Uzayan gölgenize güvenmiş
Ne düne, ne yarına bakıyorsunuz
Bu dünyaya bir kez gelinirmiş
İyi ki duydunuz!

Çıkarın tadını yaşamanın, sonunda
Tıkalı sokakların hangi serinliği
Gölgeniz çekilince yarın
Siz de tıpkı kapı önlerinde - -

KAYŞA

Bu çok akşamüstleri
Çözülür çevre
Hep de sizi bulur
Nereye gittiler
Issız böyle.

Tut beni çek beni kurtar
Devrildi dağ altında kaldım
Sislerde elleri
Uzanır
Bu az.

(*Varlık*, 475, 1 Nisan 1958)

GELEN KİM

Gelen kim söyle değişsin yüzüm
Dost ise asık, düşman ise güleç
Biraz garip belki.

Nazlanmak benimki dostu karşı, içinde
Sevincim gizli
Biraz garip belki.

Düşmanım mu geldi, güler yüzüm maske
Ekini belli etme
Biraz garip belki.

Adamına göre, biri veya öteki
Gelen kim söyle
Biraz garip belki.

(*Vatan*, 8 Ağustos 1954)

GÖRGÜ

Yığın yığın söz kodular önüme
Öğren dediler öğreniyorum.
Hepsini yerli yerinde
Kullan dediler kullanıyorum.

Yarım ağız:
Hârika, pek sevdim!
Buyurmaz mısınız?
Aman efendim!

İçinizden gelmesede idare
Ne şeref!
İnci, mercan sözlerim
Lâle, sümbül her taraf.

Kibarlık başka şey, mermeri
Gıcır gıcır yıkadım.
Karşıdan şaşkın bakıyor
Hamam böcekleri kabalıklarım.

Duvarların ardını
Görebilene bravo!
Öyle bir zırh giydim ki
Kırabilene bravo!

(*Vatan*, 3 Ocak 1954)

BAŞ SAĞLIĞI

Ben uzaklarda olmalıyım, çok uzaklarda
Acılar unutulduktan sonra
Dönmeliyim.

Ölümlerin karşısında şaşırıyorum
Ne desem ki
Düşünüyorum.

Kalanları ağlıyor gidenin
Benim gözlerim kuru
Herkes bana bakıyor, biliyorum
İçlerinden geçenleri.

Baş sağlığı dilemek
Garibime gidiyor
Ölen öldü, sen yaşa
Küçültmeye benziyor.

Beni böyle kitaplar mı yaptı ne
Kâğıtlarda gidenlere içlenip ağlayan ben
Hayattaki ölümlerde put gibi duruyorum.

Ben canavar ruhlu muyum
Bir ölü evinde tek söz söylemeden
Put gibi duruyorum.

Kimse anlamaz derdimi
Ben uzaklarda olmalıyım, çok uzaklarda
Bir yakınım öldümü.

(*Vatan*, 28 Şubat 1954)

GECEDEN HATIRLAMAK

Akşam oldu Tanrı dünyasına baktı
Yorulmuş bitkin, dinlenmesi için
Uykuları saldı.

Gündüzün çiğ beyazı bir kara yaygı
Hayvanlar bitkiler hava ateş toprak
İnsanlar sular hepsi karardı.

O da neden sonra tam biraz daldı
Eski tazeliğinde bir yürük hayal
Kapasını çaldı.

Gülümseyen bir yüzü, ince elleri vardı
Çetin günden sonra bir yakıcı duyguda
O zaman da böyle birden hatırlardı.

Bir denize gömülmüş uzaklarda dünya
Hayvanlar bitkiler hava ateş toprak
İnsanlar sular karanlıkta saklı.

Çıplaklığı çirkin, Tanrıya karşı
Gözlerinin üstünde bir zalim ışık
Kapsız odalarda aydınlıkta kaldı.

(*Vatan*, 21 Kasım 1954)

İŞİĞİ KESEN DUVARLAR

Birden inen bir bulutla karardı yüzün
Böyledir
Biraz gülecek olsan vay sen misin gülen
Hemen yetişir hüüzün.

Bu bizdeki akıl mı ışık vurmuş hazır
Hazır biraz aydınlanacak oda
Perdeleri kapatır
Kalırız karanlıkta.

Çünkü hüüzün eski dost baş tacı
Onunla yağrulmuş mayamız
Gelsin
Biz onsuz olamayız.

Çünkü sevinç geçici
Düşün günün tasa dert, düşün sonun ölüm
Eskiler gülmüşler mi
Bunca kitap okudun.

Dağıtamazsın ne yapsan
Sevincine çöken bulutu
Gizli kaynaklardan sızan
Hüüzünle bulanık içtiğin az su.

Ölüler önleyiniz
Elleri yok
Mezarlar söyleyiniz
Dilleri yok.

(Yenilik, 11, Kasım 1954)

EŞYALAR, SESSİZLİK

Bir gün giderler de kalırsanız yalnız
Eski odalarda gece
Bir saat gibi durmuş sabahtan
Her şey onlar gidince.

Bir garip boşalışla cansız
Uzaklarda şimdi
Ayna önünde resimler
Eşyalar, ellerinin değdiği.

Yüklenen sessizlikte radyo
Şen şarkılar hepsi de üzüntülü
Duyduğunuz derinlerde bir ses
Gidenlerin götürdüğü.

Anladınız neymiş kattıkları
Perdeler çiçekler ışık hava su
Ancak onlar varken
Sizi yaşıyordu.

(Yenilik, 33, Eylül 1955)

GENİŞLİĞE ÖVGÜ

Güzel demiş diyen şair, Mesihî:
"Kim bilir olbir bahâra kim ölüp kim kala sağ"
Bu can bize temelli verilmedi,
Alır bir gün yalan dünya.

Belli mi yarına çıkacağımız,
Nerde kaldı sonraki baharlar
Der de yine şaşmaz bildiğinden
Şu eğreti yerde nice insanlar.

Gözünüzde büyüttüğünüz şeyler
İlerde güleceksiniz.
İçin deyken
Anlaşılmaz gençliğin geçtiği.

Ve telâşlar yıpratır kalbi,
Enfarktüs.
En iyisi oluruna bırakmak:
Biraz geniş olunuz!

(*Türk Dili*, 77, 1 Şubat 1958)

GECE DURUMU

Çok kötü insanların sapladığı bıçaklardan
Yine yaralı düştü dünya karanlığa.
Delilerin günlerini gömmek için uçsuz
Düzlüklerde.
Koptu gece çığ gibi
Koca dağın üstünden.

Seslerin kesildiği sokakta
Uyurken evler
Ak tazenin göğsünde ağlarken çocuk,
Kaderin kara sütünde
Ölülerin gözleri
Üzgün, bulanık.

(*Vatan*, 13 Şubat 1955)

KARANLIK ODA

Gözlerini açar bakar dünya
Eskisi gibi
Gözlerini gene kapar Buda.

Nisan yağmurunda yarılr sedef
Düşen damla inci.
Tıpkı öyle sızar ışıık
Aralanmış kirpiklerden içeri.

Doygun yüzeyde görüntüler
Farksız öncekilerden.
Gülümser acı net
Çekilen.

(*Vatan*, 20 Mart 1955)

İKİNDİ ÇAYI

Onlar öyle yerlerde bitmek bilmez bir pasta
Tedirgindirler yakından bakılsa.

Sokakların çağrısı sabırsız Sirenler
Boşluk, söze karışsa.

Sıkıntılarda uzar toplantı
Burda yalnız olacaktı hiç değilse.

Kuytu kahvelerde çay kalkıp gidebilse.

(*Varlık*, 488, 15 Ekim 1958)

KOKTEYL PARTİ

Ne verir koyu karanlıksa
Masanın üstü
Kor kristal kadehler fena
Votka veya viski.

Böyle toplantılarda bir el olmalıydı
İçkilerden önce sessizce uzanıp
İçinizde unutulmuş lambaları
Yakmalıydı.

Büyük ağır sevinçler ortasında yoksa
Ne verir daha da içseniz
Kor kristal kadehler fena
Işıksızsanız.

(*Varlık*, 483, 1 Ağustos 1958)

ESKİ HASTALIK

Kandan kısık bir göz kurtulur karanlıkta
Ağarır zindan
İlk gençlikten kalma
Biraz
Benim bu göz ağrıları.

Gündüzden kaçırırsam
Geceleyn sokaklar tenha
Yatıştır yoklarsa
Görünmez
Benim bu göz ağrıları.

KİRLİ SORU

Benim oralarda hiçbir işim yoktu,
Şeytana uydum.
Aç ahtapotlar kaynaşırken dipte,
Kaypak kalabalıkta sürükleniyordum.

İnce yüzünüzde üzgünce bir bakış
Birden sizi gördüm.
Açtı arı doruklarda bir safran
Durdum.

İlk sevgili güldü yitik anılardan
Mutsuz, yalnız.
Sessiz kınamanızı, utançlarda küçülmüş,
Aldım, geri döndüm.

Gelsem,
Siz yine orda mısınız?

(*Varlık*, 473, 1 Mart 1958)

EKLER

Biz sözleri eklerle yaratır, yok ederiz
Türer yeni yeni sözler eklerden.
Ektir sıfat yapar ismi
Fiil olur bir ekle bir yansıma
Ekten doğar bir isim aslında fiilken.

Tanrı, tanrısal, tanrıca
Sevmek, sevgi, Sevim
Sıfatlar, isimler bu yoldan türer.
Ekler olmasaydı nasıl yaratılırdı
Evden, resimden; evler, resimler?

Kimi insanlar da tıpkı buna benzer
Tüerer yeni yeni kişiler eklerden
Yoksula ekle para, zengin! Cahile ekle bilgi, bilgin!
Düşün neler kattığını bir adama
Örneğin yiğitliğin.

Bir kimseyi eklerdir çıkarır yukarlara
İletir kişiyi Kaf dağına bir para
İnsanlığa yükseltir insanı bir aşk
Varılır yücelere eklenen çabalarla.

Ama ekler eldekini alır da!
Erdem komaz insanda bakarsın bir para
Düşürür çamurlara bakarsın bir aşk
Kötü tutkularsa yakar yıkar yıllarca.

Biz her şeyi eklerle yaratır, yok ederiz
Aşkla gelir Sevim'e sevimli yaşama
Ne zaman ek değişir aynı Sevim sevimsiz
Yitip giden aşklarda.

FOSFÖR

Fosfor, bazı gecelerde eski mezarlarda
Ölülerin çağlardan seslenişi, fosfor.
Çok geride kâğıtlar neden gece yarısı
Kamaştırır gözleri yangınlarda, fosfor.

Bazan insan koparır kendini gençliklerden
Sular sızan tünellerde bir elmadır çeker gizli,
Çok uzakta fosfordan bir parıltı varsa
Belli bile olmaz mumların eridiği.

Çapraşık bir yol çizer sert-katı kartlara
İlk gençliğin o savruk harcaişları.
P₁ P₂ O₃, magnezyum fosfat.

Kalır köpük dünyalarda kimyanınki,
Odalarda yalnızken parlar fosfor
Çaresiz soluklar, çıplak artist resimleri.

Fosfor, insan ölebilir
Hattâ beş santigram!
Düşer boş beyinlere bir korku,
Akça sıvılarda yüzer yapışkan
Elin ekmek mi tuttu,
Nemli kurnalarda döl: Fosfor!

En sert taşlar, ak kâğıtlar, yumuşak boyalar
Boş sularca zavallı fosforsuz.
Üstünüzde azıcık yoksa,
Yazdıklarım yoksunuz!

(*Yeditepe*, 142, 1 Kasım 1957)

KUĞULU GÖL

Saysak olacağı sekiz on gecedir
Ancak o kadardı, candan istediler.

Bilsek, öncekiler de bizim gibi miydiler?
Kirli badanalardan silinmiş gülüşleri,
Bir ölü sessizlik kalmış onlardan arda.
Bilsek, aynı ürkek parıltılar mı vardı,
Gecenin bir yarısı bu eski evde
Usulca yakılan lambalarda?

Hangi gizli ayışığı bâzı gecelerde
Yükseltir denizleri yatak kıyılarına?
İkili dilekleri kamçılar ılık su
— Haydi, gel!
Sonra aynı anda beraber, haydi!

Saçlar solar serpintiler bitince
Yorgun uzar bir düşünce: Burdaki bu
Aynı kısık soluklardan sonra
Yüzyıllar önce, yine böyle uyuyordu.

Senin sevmelerin ne kadar çoktu aslan Zeus!
Kimi boğa, kimi kuğu biçiminde.
Senin yaklaşımların ne kadar değişik,
Amphitryon ya da altın yağmuru.

Şimdi nerde o sayısız
Aldattığın dertli Hera,
Nerde bindiğin azgın atlar?
Neden sıkıntıyı, hüznü, pişmanlığı getiriyor
Gecesevalarının açtığı saatler?

(*Varlık*, 464, 15 Ekim 1957)

HERAKLİT'İN SULARI

Ne zaman sokaklarda dolaşsam
Okul, sinema, sergi
Kullanıyorlar
Bendeki eski benleri.

Kalabalıklarda çoğalıyorum
Hangisine yetişeyim şaşkın
Tıpkı onun çizgileri
Karşıdan gelen şu kadın.

Bir küçük çocuk
Yıllarca öncem
Korkar mı gitsem yanına
Çocuk sen bensin desem.

Üç delikanlı yürüyor
Bir dört yol ağzında her biri bir yana
Üçe bölünüyorum
Yolların her birinde birim gidiyor.

Biri eve derslerinin başına - - kitabı açıyorum
Biri parkta bir sevgili - - bekliyorum
Bir yerde çalışıyor üçüncü, okul dönüşü
Gecenin geç saati işimden dönüyorum.

Hey durun! diyorum, siz bensiniz, bensiz
Nereye gidersiniz, hey durun!
Sessizce yürüyorlar benden habersiz
Duyuyorlar, o kadar sesleniyorum.

(*Varlık*, 486, 15 Eylül 1958)

YAŞ

Yastıklarda gözyaşları mı var yaş
Sağlam duvar tepserir güherçile yaş
Nice şiirler yıllar yılı açmaz
Parlar birden magnezyum yaş.

Nice aşklar ölümsüzleyin söner balon yaş
Nice tutkular sabun köpükleri son yaş
Her yazım bir siliştir siler birkaç
Denizdibi demirlerinden pası
Kurtuluş yaş
Her şey yazılmış olsaydı.

Evlerden, çocuklardan, sevgililerden
Uzaklaşmak –den hep, yaşamak bir –den
Deler graniti nem un ufak tünel
İşler yaş.

(*Pazar Postası*, 11 Mayıs 1958)

ÖLÜME YOL!

Dağların ardından ölüm doludizgin gelir
Terkisinde biri vardır.
Ama yollar insanlarla kaynaşır
Ama dünya telâşında hepsi
Ama ölümün işi hepsinden aceledir
Ama yollar tutulmuş, geçilecek gibi değil.
Bir anda her şey bir yana itilir
Önce ölüm! Ölüme yol!

— Hiç halim yok, ayakta duramıyorum.
Dopdolu bir taşıtta sanki bir kadın
Ama çok yaşlı bir kadın
Sanki yavaşça böyle demiştir.
Ama sağır uğultuda duyulacak gibi değil
Ama herkes havasında, hain, bencil - -
Bir anda her şey bir yana itilir
Önce ölüm! Ölüme yer!

(*Varlık*, 487, 1 Ekim 1958)

KİTAPLARDA ÖLMEK

Adı, soyadı
Açılır parantez
Doğduğu yıl, çizgi, öldüğü yıl, bitti
Kapanır parantez.

O şimdi kitaplarda bir isim, bir soyadı
Bir parantez içinde doğum, ölüm yılları.

Ya sayfa altında, ya da az ilerde
Eserleri, ne zaman basıldığı
Kısa, uzun bir liste
Kitap adları
Can çekişen kuşlar gibi elinizde.

Parantezin içindeki çizgi
Ne varsa orda
Ümidi, korkusu, gözyaşı, sevinci
Ne varsa orda.

O şimdi kitaplarda
Bir çizgilik yerde hapis,
Hâlâ mı yaşıyor, korunamaz ki,
Öldürebilirsiniz.

(*Varlık*, 447, 1 Şubat 1957)

KÖPRÜ

İki yaka arasında bir köprü kurdu
Tek tük gelenler oldu, geçtiler, gördüler.
Çokları da geldi, üşengeçtiler
Karşıdan baktılar, geri döndüler.

Ama var
Oldukça iki,
Pembe defterlerde açar
Aşk şiiri.

Günü doldu, öldü
O ölünce herkes ele kalem aldı
Yazdı yazdı yazdı.
Issız bir yoldu, kalabalık şimdi.
Çünkü var
Oldukça iki,
Pembe defterlerde açar
Aşk şiiri.

ARADA

Her şey araya giriyor, aradan çıkıyor
Arada çocuklar doğuyor, büyüyor, yürüyor
Arada evler, evlenmeler, ölümler duruyor
Arada yaz kış bahar, dünya dönüyor.

Her şey arada oluyor arada bir, bir arada
Aralarda akla kara, bulmak arayı arayı
Bir eldir aralar, açar bir kapıyı usulca
Açıksa aralar, kapanır ne iyi!

Kara toprak ayaklarımız altında
Mavi gök yukarda
Ne bulduksa arada bulduk
Seninle benim aramda, onlarla aramızda, arada.

Madem küçük dünyamız ölümlerle sınırlı
Madem kişi bağlı ortak yaşamalara
Benden sana, senden ona, onlardan bize
Gitmek gelmek arada başka dünyalara.

Nasıl teperdik yoksa boyuna aynı yolları
Değişiklik arada
İnsanlar değişir, evler değişir
Yeni yeni yüzler, geçilen sokaklarda.

Aşklar arada, Tanrının büyük başışı
Ferhat'lar, Kerem'ler çöllerde, odalarda
Bir anlamı var elbet
Boşuna mı yanmışlardı?

Hiç mi serin rüzgârlar esmiyor
Hep mi kızgın yazlardayız, baharlar arada
Mevsimi
Yaprak kımıldamıyorsa.

Çocuklar arada, nasıl bırakılır elleri
Dönüşler tatlıdır, telâşlıdır
Bir bezginlik çökse bile
Üstümüze akşamüzerleri.

Hastalıklar arada
Tehlikeli değilse yararlı
Hasta olmamış kimse
Hiç halden anlar mı?

Biz unuturuz başka!
Ölümler arada, hatırlatır
Dünyanın malını toplasak da
Bu dünyanın sonu vardır.

Ölümler varsa arada, anılar da var
Sevdiğin miydi, geceleri
Gelir uykulara canlı, nemli sabahlara taze
Açmış çiçekler kadar.

Zorluklar varsa arada,
İnsansın!
Engellere harcanmayan güçler ne güne
Dayat ki, yaşadığını anlayasın!

Aranarak yordamlarda bir ara
Yaşarsın.
Derken dürülür defter, başkasına gelir sıra
Sen aradan çıkarsın!

DAR ÇAĞ

1. Basım: Varlık Yayınları, İstanbul, Aralık 1960

DAR ÇAĞLARDA YAŞAMAK ZORLUĞU

ELİ KALEM TUTMAK

Eli kalem tutuyor, işlek, yazması kolay.
Bastırınca dik, yazar kâğıtları yırtarak.
Tuttuğu dağlarsa çevresinde yağılar,
Vurur gider kendini yakarak.

Tuttuğu - - adam sen de! yaz-boz tahtalarında
Törpü, alışır büyüklere bakarak.
Bir gün bırakırsa
Yalama yazılarda başlar yazma yitimi.

Güçük göçük yapılar yükselir çabuk,
Kimi boş meydanlarda parlar saman alevi.
Kalan ne, kalkınca kayırmalar aradan,
Kuruyunca cilâsı kasap süngerlerinin?

Yansır yitik yaşamalar yalnızlığı
Çekili şifrelerde gergin gergefler üstüne.
Söyler pürtük ellerde bir stigma
Kuş tüylerinde miydi, yoksa katı kerpiç.

Uzar gelir Çin setlerinden yazı
İsli çıra, mumlar, gölgesi titrek.
Birleştirir, ayırır
Eli kalem tutmak.

(*Maya*, 5 Mayıs 1960)

DERLER

Önce saçlarla başlar herhangi bir durumda
Güzel ama uzun kumral ama kısa
Durup durup bakarlar ellerinde yelpaze
Sırtınızda çuval caddeyi geçen de siz.

Gerilerde bir yerde
Örtmüştü kar yolları örter gibi kar
Madem - - kadar üzgün var bir şey
Neler neler söylerler.

Her şey gözden başlıyor üstünüze çevrilen
İner ine derinde iğneler ince

Çıkar düze çelme çevrilir yolunuz.
Anlatmak zor
Gerilerde bir yerde
Çok oluyor.

(Varlık, 520, 15 Şubat 1960)

YORUM KORKUSU

Gitmek geçse aklımdan
Hemen yorum
Nereye, nasıl, ne zaman?
Oysa ben vazgeçtim
Uyu yorum.

Demek geçse aklımdan git
Git mi yorum
Kime, nerde, ne zaman?
Oysa ben haddim mi
Uyu yorum.

Ne gitmek geçebilir aklımdan
Ne de git demek.
Eli kolu bağlı ben, ağzı dili bağlı
Yaşa yorum
Sevin emi yorum.

(Dost, 39, Aralık 1960)

SİNEK

Sabah sinir sallanan aynalarda tıraş olmak
Yine geç kaldıksa sofralarda çocuklar
Susuz solar çiçek.

Diñç atların kuyrukları savrulur şırak şırak
Kınkanadları kopuk, ayakları yaralı
Kakişlanır bir sinek.

(Dost, 18, Mart 1959)

KUYRUK

En uzun kuyrukların en sonunda bendim
Sokakların ayazı sırtımda hurra
Bana gelmeden sıra bitti kıştı
Bir cıva baktım otuz sekiz beşti
Sonra yataklarda
Acaba.

Bu bir yerden ötekine yetişmeler koşmalar
Bu taşıtlar bu ekme bu et kömür yağ
Sizin böyle âdi konularla işiniz yok
Böyle küçük geçici
Ah siz ne cici
Süzülmek bulutlarda
Acaba.

Bu kuyruklar yüzünden benim bunca kaybım
Meselâ
Hem bazı kayıplar bir bakıma kazançtır
Netekim kuyruklarda ben hava aldım
Ya başka alanlarda
Acaba.

(Dost, 8, Mayıs 1958)

HESAPLAR

Hesaplar kaç gün oldu
Ve çocuklar bakarlar ne yazarlar
Bu anne, bu baba.

Çıkarırlar, toplarlar ne kaldı
Ve çocuklar bütün gün sıcaklar
Gözleri yıldızlarla kalkarlar: Attâ!
Oysa yemekten önce sürdüler kapıları
Oysa deniz kıyısı o kadar uzak ki
Ve yok yorgunluğa at, araba.

Ve çocuklar eski resimleri açarlar
Yırtık kopuk sayfalar kim bilir hangi
Moda dergisinden kalma

Şık hanımlar, beyler zarif kostümlerde
Ve çocuklar bakarlar
Bu anne, bu baba.

(*Varlık*, 533, 1 Eylül 1960)

ILIK SAAT

Dalgalı denizlerden dönüldü ya koya
I lepiniz sağsınız
Yattınız güle oynaya - -
Başlar.

Bütün gün bunu beklemişti pinekleyişi
Kış ortası yaz düşlerinde.
Bizim çocuklarımızın sayısı
İh var, cümlemizin - -
Ve atar ağlarını (ortaçağ sokaklarında
Seslendi ya bekçi) iner de ılık
Göl kıyısına o soğukta
İçin için dolar ağlar.

(*Varlık*, 521, 1 Mart 1960)

BAHARA GİRERKEN BALAD

Biz bütün kış hep bu baş ağrıları
Camlar açıldıkça bu sefer de dışardan
İve gelip gidenler bilmeden çoğalttı
Hep oydu dumandı küllenen dudaklarda
Gaztecinin postacının kapılardan attığı.

Hattâ gece yarıları koltukların altı
Ve tüttükçe sindi kapalı aşlara is
Karardı ak tuzlar neden dumandı
Hattâ öksüz aşkları siz ne zaman kurtardınız
Oysa bütün varınız belki bir onlardı.

Hattâ mayıs başları kentler üstünde
Hatırlayacaksınız o azgın bulutları
Tek tük odunlar, kalıntı kömürler
Sürüp giden soğuklar, çekmeyen borulardı.

Benim gibi iseniz bilirsiniz nedir kır
Her baharda bitkinim ormanlardan
Ama gittim ne getirdim kolay mı
Evlerin arınması dumanlardan.

(Dost, 33, Haziran 1960)

ATLAR

Atar atar havada tutar cambaz
Bir sürü çember.
Sizin de eliniz iki oysa.
Bekler boşuna biri ya da bir şey
Sıkışık sıralarda yer yoksa.

Şaşkına dönersiniz hangisine önce
Seslenir yenisi biri daha yarıyken.
Teksas'ta üç at koşar dört nala
Atlar bir kovboy üçüne birden.

Kurumlu bacalar ve her şey eski.
Darılmayın ama siz galiba biraz - -
Yürük atlar çoktan denizi geçti.

(Varlık, 508, 15 Ağustos 1959)

TÖRE

Alttaki odada yaşıyor hapis
Çekindiğim düşünce.
Zorladığı kapıda sürgü bir kopsa
İşim bitik, bilirim.

Nasıl yarım kalmaz herhangi bir sevincim
Sustuğunu sandığım sırada başlarsa
Haykırmaya derinden
Alttaki.

Ben onu oraya keyfimdten kitlemedim
Güçbelâ kandırdım da girdi.
Yarı sinsi bir gülüş, yaltakçı bir bakış:
— Vakti değil şimdi.

Ölcek, ilerde, istediğin,
Sonra.
Anladı, aldatılmış, şimdi
Öfkeden deli gibi orda.

Kimsenin görmediği o karanlık yerde
Öndan önce niceleri yattı.
Yalvardı yakardı, derken öldü çoğu
P'ek azı dayandı, bir gün ışığa çıktı.

Ben aslında hiç de cellat değilim
İster miyim can versin yaşamak özlemi hapis.
Ama böyle yapmasam
Benden önce sizin töreleriniz.

(*Yeditepe*, 15, 31 Aralık 1959)

MASK, MASKE

Ya ben yıllar yılı neyi taşıdım mask
Ölüm takar yüzüme sadece maske
Anlamak mı yok öyle şey yaşarken
Tanımadınızsa.

Donmuş, kopuk alçıların arasında bir yer
Sağlığında ürperirdi dokunacak ellerden
Taşbebek güzeli giysilerdir ölüm
Parlayan vitrinde içi boş manken.

Donarken ellerinde kıvrırır mask çevrenin
Sürer ölümlere dek alçısız yüz çırpınışı
Bırakmaz kurtulsun potreller sağlam
Çocukluk betonlarda donmuş güzel çakıl taşı.

Ölüm hangi kurtuluş komedilere maske
Altım soğuk toprak, kurşun-ağır üstüm
Bu bir ölüm değilse
Ya ben yıllar yılı neyi yürüdüm.

(*Yelken*, 45, Ekim 1960)

TRAVERS

Sonraki ben mumyalarda ölümlerden sonra
Islak bölmelerde saklı
Kağşamış kapağım kaldırılırsa
Yaşadığım çağdan çarpar genze
Buruk bir arsenik kokusu.

Ben bir traversim entroverti:
Gök-delen ve ehram çürük omuzlarımda
Dünyanın bütün dilleri varyantlarımla dolu
Dağbaşı raylarımda hattâ
Büyük şehir yorgunluğu.

Varım dünya kurulalı, bir suyun başındayım
Bir kuyunun dibinde, bir tezgâhın önünde
Bir geminin yanında, bir kalem elimdeyim.
Geçer gider trenler transit
Ben kendi derdimdeyim.

Geçer gider koca kompartımanlar
Ve zift üzerimde, dört yanımda vida, somun
Ağır demir raylara ben çakılı.
Geçer gider uğultusu çok tez trenlerin
Kalır makas, kalır kara somunlarda tuzu
Alnımdan düşen terin.

Kaldırılmış diye belki bunca ağırlıkları
Gösterilir sonraki ben uygarlıkların
Gösterişli müzelerinde yitik
Kat kat sargılarda bir mumya
Gibi gülünç belki
Paslı, ezik, hurda
Bir travers entroverti.

(Dost, 27, Aralık 1959)

ÖLÜM VAKTİ

Kim der ölüm - - Gösterir de parmaklar,
Almadan gider ölüm.

İnsan zengin olmalı çok kalacaksa.
Çünkü daraldıkça küçülmemiz istenir,
Sonra temiz, kısa hastalıklarda.

Eskiden sandık odalarında daha bir süre
Pek göze batmadan yatılabilirdi,
Şimdiyse sabırsız bekliyenler varsa
Tez boşaltmak gerekir şilteleri.

Çünkü korkunçtur uzarsa.

(*Varlık*, 522, 15 Mart 1960)

BİLMEM NE CANAVARI

Ne olacak sonumuz
Deyip duruyoruz.

Millet kendi derdinde
Gazetelerde okuyoruz
Haydutlar, eşkiyalar
Cumhuriyet devrinde.

(*Varlık*, 340, 1 Kasım 1948)

GEÇİCİ DURAKLARI YAŞAMANIN

SU

Yaşamaya susamıştı, su, ha ya, su!
Hani yağar, kuyularda, çöllerde hani
Kızgın yorgunluğun yanı
Serin uykularda hani.

Hani var ya, su!
Dinç kısraklar içer, içer çatlak topraklar
Yüksek köprüler altından engine doğru
Akar ya, bayağ su!

Hani kimi kişilerin kolayca bulduğu
Milyonluk bir kentin çeşitli duraklarında
Durdu baktı şakır şakır yağın yağmura
Yoktu ama su.

Sinemalar, toplantılar, eğlence yerleri
Kristal kadehlerde kımıldarken kahkaha
Ne kadar güzelsiniz için için gözyaşları
Bollerde altın sarısı, yoktu ama su.

Gözler altında torba, dikken sarkık
Ve kıslara saklanan meyvalarda
Hiç yazlardaki tad olur mu?
Göçtü en güzel yerler çentik dış
Kim gizliyebildi losyonlar, podra, foya.
Uçtu kuşlar, düştü yaprak, soldu pembe elâ.

Ha ya su, hani şu, bayağ su!
Ki gür
Yüksek köprülerden akar
Engine doğru.

(*Varlık*, 501, 1 Mayıs 1959)

VE ÇİÇEK

Bunlar böyle kaç kişi bir masa dolayında
Hangi uzaklardan gelip birleşmeleri
Ufacık bir yüzeyde bu ne çok şey
Kımıldadıkça elleri.

Ve elleri çiçek dolu hepsinin
Ve birazcık ileri her gidişte elleri
Varsın kısa bir süre yürünüyor uzakken
Her birinin yolları.

Açılan biraz yerde tutuşan mermer
Sürülünce bir bardak usulca az ileri
Başlar kısa ikindi ama bu ne değişik
Çiçeklerin dilleri.

Kesiliyor sözleri dalgın dalmışlığında
Çok sıcak ikindi ve Yusuf çölleri
Süzgün elâ gözler ve mavi bir jipon
Birlikte dolaşmalar bütün bir yaz kırları.

Çok ellerinde çiçek başkası bekler
Koyuyor önüne o eski evleri
Yüzer batık gemiler çok derinlerde
Yosun tutmuş mercanlar oynaşır üzerleri.

Bir yorgun, bir dinç, üzgün ya da güler
Bunlar böyle kaç kişi bilmem nerde yerleri
Ve çiçek
Kımıldadıkça elleri.

(Varlık, 525, 1 Mayıs 1960)

İNCİR YAPRAKLARI

Yumuldular uğultular arasında
İncir yapraklarını artık kim düşünürdü
Sallanırken iki dalga arasında bir martı
Bu yatağa, koltuğa, bu kuru tahtalara
Düşmeden önce
Eskiydi eksi şimdi iki artı.

Gömüldüler dalgalar arasına
Ellerinde uzatılan ilk elma
Yüzlerinde alı al bir kızartı
Bekleyen yan yana ayrılıklardı
Perdeler inerse az daha sürerdi
Yumuldular, gözlerini yumdular.

Eksikti tamken bile hepsi bu kadardı
Dumandı, dağılır, çiçekti solardı
Uçuşurken üflenmiş şeytan arabaları
Anladılar, duruldular, doğrudular
Az önceki incir yapraklarını
Aradılar, buldular, tutundular.

(*Varlık Yılığı*, 1960)

KADINDILAR

Kadındılar hep onlardan istendi
Ağırdı kaldırdılar
Taşlydı bırakılsa elleri
Düşer kalırdılar.

İtilmiş gündüzlerde
Çoğu ancak gecelerde vardılar
Çağrıldıkça geçici
Fısıltılara kandılar.

Onlar bütün yatışlardan
Biraz korku biraz umut kalkardılar
Dendi istemiyorum güçleriydi oysa
Bütün yalnız kaldılar.

İstenseydi ağrılı bir sütü
Mutlu sevinçli sağardılar
Dölsüz bir süre eğrelti yeşili
Baskın sıcaklar geldi soldular.

Kıskançtılar, onurlu
Baktılar başlar öne eğiliyor
Hırçın atların terkisinde
Yalçın dağlara kaçtılar.

(*Yeditepe*, 31, 1-30 Kasım 1960)

KOPUŞLAR

Ayrılıksa
Kapanmışsa çantalar tam

Ya da yol yarı çoktan
Hiç gel olur mu?
Denmeliydi açıkken pencere
Esmelere gel asmalardan
Ama şimdi damlar yaş
Kırık sürgünlerden acı
Az mı beklemişti gece
Duyamak için vakti gel!

Çiğ çarparken ışıklar gerçeği gün ortası
Yataklar
Ki çıplak, acımasız vurur utancı yüze,
Hiç gel olur mu?

Güzeldi varken, düştü ışık perdesiz
Yoksa ellerde çiçek
Dinç diri karanfil çoktan ölü
Uzatılıyorsa
Hiç gel olur mu?

Gene de bağlıysa yollar
Ya da çekiyorsa uzaklara doğru
Gel hiç olur mu?

(*Varlık*, 506, 15 Temmuz 1959)

GEÇMEK

Rüzgârda gül yaprakları sultan saçları
Geçtik parklardan oysa
Oysa derviş odalarda yalnızlık gerekirdi
Ve hazırlanmak.

Bizse sade geçelim dedik üste, gençlik
Oysa evler, aşklar vardı
Kirli kaypak dostluklara saplandı
Sürünge köşelerde kaçak.

İlerde de geçerdi, şans, geçti üçe dörde beşe
Azdı hırsı son sınıflara doğru kırlarda
Derken durdu, çok çetin sınavdı bu
Sarp kayalı burun ölüm, dönemedi borda.

Geriledi doktor odalarında
Dolaplar - - atlasa ya ileri!
Kaldı, geçtiğinden üstünkörü
Aşkı, yalnızlığı ve evi.

(Varlık, 512, 15 Ekim 1959)

GÜÇSÜZ DİLEK

Kim devirdi bu kalın kütükleri
Nazlı sarı başaklar toprağına?
En verimli tohumları serpmeliydi
Ömrün en güzel çağına.

Yoketmek gerekirdi yokluklar yoksulluklar
İçine düştükleri,
Belli bir yaştan sonra nasıl olsa artıyor
Hayatın güçlükleri.

Gençlerden ölümleri gizlemek gerekirdi
Ne diye zehir olsun şimdiden içtikleri,
Belli bir yaştan sonra nasıl olsa görür göz
Siyah servilikleri.

Yalnız aşk olmalıydı onların
Acı diye bildikleri,
Nasıl olsa yaşlanınca
Aşkın da hiçlikleri.

VE GÖRMEMİZ BİLMEDİĞİMİZ BİRİNİ

Bir görümlük. İlk çekimleri gibi sigaraların,
İlk yudumunda bira.
Keskin vurdu bir erguvan görüntü
Batı vakti sulara.

Uçtu iki kırlangıç karşılıklı paralel
Parladı söndü bir çelik çizgi.
Karşıt yönlerde iki taşıt hızla
Kesişti geçti.

Bir yüzdü gördüğünüz, bir gözdü
Bir gizli akım.
Size öyle geldi, bakışında:
Ben senin olaydım.

Ve çoktur batı vakti sulara
Böyle karşılaşmaları götürmeniz
Deniz dibi yosunlarında
Çürürken eski gemileriniz.

AĞIR YAPRAK

Ve kalb uzun süren görmeyişleri
Kuru bir yaprağı kaldırır gibi kaldırırdı.
Gece yarısından sonra parklarda
İlerki saatlere kalırdı.

Serinlerdi yağmurlarda gerekince
Islak uzun yollar odalar dar gelince
Çarpıntılı bir geceye girerdi yeniden
Gün yeni başlarken.

Belli bir yaştan sonra
Korkulur artık aşklardan.

(*Varlık*, 539, 1 Aralık 1960)

ATLAMA TAHTASI

Yâni yoksa ne yapalım çok mu çirkinim
Yalnızlık yıkar.
Yıka dünya kirlerinden ellerini
Belki çıkar.

Yâni varsa ne yapalım dalgalar
O da bir zaman imiş
Altın altın en pis küvetlerde
Şimdi dünya çamurumu çalkalar.

Yâni bu kadarsa ne yapalım kader
Bir yol yüründü elbet bir gün biter
Nedir beyim belki de ben bilirim
Geçer geçer geçer.

(*Varlık*, 496, 15 Şubat 1959)

KIRAL SUYU

Değil en sert içkilerden biri
 Değil kurtarılmış pazar
 Altınım dalgalarında eridi
 Eritir zalim
 Ama güzel!

Değil İbrahim Edhem, İskender
 Neydi karanlıklarda aradıkları
 Artık yollarda da yoksa
 Artık hırkalar da, ülkeler de boşsa
 Ne yapayım ben bu artıkları?

Değil Âbıhayat, Kevser
 Saatleri durdur, kapıları kitle
 İşler gene zemberekler,
 Tıkalı anahtar deliklerinde
 Bir rüzgârdır eser.

Değil şanlı hazineler, kasalar, mezar
 Yok karnilerde, potalarda, imbiklerde
 Padişahlar, derebeyi, kral
 Kime sorsam görmedi
 Altınlar nerde?

(Varlık, 495, 1 Şubat 1959)

ÖDEMEK

Kalmasın üstümüzde kimsenin hakkı
 Beşe on yirmiyse yüz
 Çünkü alır boyuna verir gözükererek
 Yalnız kendi çıkarını düşünen yüz­süz.

Ödenmeli annelerin babaların verdiği
 Evliysek çocuklara
 Büyükler bağışlayınız
 Onlardan artmıyorsa.

Ödenmeli aşklar ıssız dağlarda
 Karlı yollar yanmalar çünkü yasak
 İster kavuşma ister ayrılık
 Acılarla ödenir aşk.

Gecelerden birinde bakar bir genç sevdiği
Tüy gibi hafif kaldırınca
Sonra kurşun akşamlar
Öder yıllar boyunca.

Bir fidandı bahçenize dikili
Su olun güneş olun yatırımlar yatırım
Varsın gitsin meyvalar başka arabalarda
Varsın ağır olsun yüklenişi yalnızlığın.

Ödenmeli ölümler önceden
Her ihtimale karşı
Bir kenara konan para
Durur daha yaşarken ödenmiş ölümler
Yaşlı ninelerin yoksul çıkınlarında.

Nice şeyler ki gelir ödemeli
Ufacık bir kırıntı altı bütün foya
İçli gülüşünüzü kendinize saklayın
Vereceksiniz
Aldanıp aldınız ya!

Her ne ki aldık ödenecektir
Buz-katı soğuklarda eğreti
Donmuş sıcak benzetmesi bir gülüş
Diz boyu kar yollarda kontra sosyal merhaba
Değil mi ki verdi.

Kat kat paçavralardan çıktı partal paralar
Bir kâğıttı âdi
Karşılıksız bir çek, bir ciro hileli
Sizi bir kumar gibi harcadılar
Bir koyan hep on aldı.

Ben derim ki insan son gününde
Bir bilanço yapabilmeli ömrüne
Büyük bankalar gibi aktif-pasif
Aldığından çoksa verdiği rahat
Gidebilir ölüme.

(Varlık, 511, 1 Ekim 1959)

DÖNME DOLAP

Nerden niçin mi geldim
Bilmeden bir şey diyemem, ya siz?
Hem hiç önemli değil
Geldim, yer açtılar, oturdum
Girip çıkanlar vardı
Zaten ben geldiğimde.

Başka şeyler de vardı, ekmek gibi, su gibi
Gülüşler öpüşler ne bileyim hepsi.
Doğrusu anlamadım bir düğün-dernek mi
Sonra da kimileri düşünceli, durgundu
Gidenler neye gitti doğrusu anlamadım
Zaten ben geldiğimde.

Bir luna-park mı bir konser bir gösteri
Bilmem pek anlamadım önüm kalabalıktı
Sıkıştığım yerde vakit çabuk geçti
Bak dediler baktım pek bir şey göremedim
Hem her yer karanlıktı
Zaten ben geldiğimde.

Benim tek düşüncem büzüldüğüm köşede
Nasıl çekip gideceğim kalk git dediklerinde
Çünkü çıkmak sıkışık sıralardan mesele
Kalkacaklar yol vermeye bakacaklar ardımdan
Az mı söylendilerdi şuracığa ilişirken
Zaten ben geldiğimde.

(*Türk Dili*, 111, 1 Aralık 1960)

DAL

Nereye bıraktılsa kalsa kaldırmaları
Sessizlikte bir saat işlerdi yeterdi
Uzaktan uzanıp kurmaları.

Giysiler bol ve gülünç gövde küçülürken
Kalsam geçse zaman nereye bıraktılsa
Hiç aramaları.

Yense bitse bana kalmasa hiç ayırmaları
Yeşil çetin cevizler ağaç doruklarında
Bile çürür zamanla kozları
Sürse gitse hiç ayırmaları
Alışmışken silinmese izleri.

Ne verdiler bir dilsizce hiç ayırmaları
Bana da en azını ama aramaları
Günden güne giysiler bol ve gülünç
Kayarken ellerden en yakın dal
Sessizce gidilse, dahi duyurmaları.

(*Varlık*, 538, 15 Kasım 1960)

DAR ÇAĞLARA KARŞI KOYMAK ATATÜRK'LE

ATATÜRK

Ben eskiden yurt deyince
Şimdi bir düş gibi gelir
O tarih ne tarihtir
Zaferler peşinde.

Sarp dağların eteğinde
Bunca ırmak
Yeşil vadilerden akarak
Dalıp gider bozkırların içine.

Herkes işinde gücünde
Gökyüzü, şanlı bayrak
Deniz, orman ve toprak
Yolumuzun üstünde.

Ben eskiden yurt deyince
Böyle düşünürdüm yurdumu,
Yurdun Atatürk olduğunu
Anladım Atatürk ölünce.

Atatürk bu yurda
Ellerini verdi,
Büyüyen çocuklarda
Atatürk'ün elleri.

Atatürk bu yurda
Gözlerini verdi,
Gökyüzü bir üzgün mavi
Atatürk öldü öleli.

(*Varlık*, 364, 1 Kasım 1950)

RESİM

Her gün,
Enginlerden engin,
Yücelerden yüce
Bir duygu sarar bizi,
Bu sınıfa girince.

Yanda, bir uçtan bir uca
Mavi deniz,
Odanın içinde güneşleri bulunca
Işınırız.

İnginlerin engini deniz olsa,
Deniz ufak!
Yücelerin yücesi güneş olsa,
Güneş küçük!
İlk günü gördük, nereden geldi:
Duvardaydı
Denizleri, güneşleri
Küçülten büyüklük.

Kürsünün üstünde bir resim:
Çözleri denizlerden mavi,
Bakışları güneşlerden sıcak
Dört mevsim.

Kürsünün üstünde:
Atatürk'üm, arkasında al bayrak,
Kollarını kavuşturmuş göğsünde.

Bu resimle başlar bizim günümüz,
Karşımızda Atatürk'ü gördükçe
Kıvançla dolar, taşar gönlümüz.

Öğretmenimizin kürsüde
Verdiği dersi
Dinler bizimle birlikte
Atatürk'ün resmi.

Çalışkanız, çünkü
Çalışınca
Bakarız, Atatürk güldü.

Bir yanlışlık yapsak
Bulutlanır gözleri
Anlarız, Atatürk üzüldü.

Çelsek kürsünün dibine
Çörür bizi
İğilince.

Kalkıp gitsek gerilere
Otursak arkalarda;
Başımızı kaldırmadan duyarız
Atatürk orada.

Öteki odalarda
Başka başka resimleri Atam'ın...
Atatürk'üm artık ömrüm oldukça
Bu resminle karşımdasın!

Yok hiç birinde
Bundaki tılsım,
Değişen çizgilerle
Canlı gibi bu resim.

Öyle canlı ki, sanırım
Ben de bir gün okulu bitirince
Uzanan ellerinle
Okşanacak sırtım.

Öyle canlı ki, sanırım
Karanlık bile olsa
Serpeceğin ışıkla
Aydınlanır yollarım.

Tıpkı sınıftaki gibi
Yapacağım bir işde
Bu resmindir önderim:
Kötülüğe uzanırsam
Çat kaşlarını,
Tutulsun ellerim.

Tıpkı sınıftaki gibi
Bütün ömrüm boyunca
Yaptığım her işde
İyi, doğru oldumsa
Sevincini belli et,
Gülümse!

Yaprak yaprak dökülürken önümde
Her yıl, dört mevsim;
Sınıflar içinde yalnız bu sınıf,
Resimler içinde yalnız bu resim.

(Varlık, 376, 1 Kasım 1951)

ATATÜRK'Ü DUYMAK

İlî rüzgârlar esmedikçe
Yışamak uyumak gibi.
Kîşi ne zaman dinç?
İngalansa bayrak, bayrak gibi.

Ne var şu dünyada ekmekten daha kutlu?
Sürdüğün tarlalara sevinçle serpildik,
Ekmek olmak için önce
Buğday olmak gibi.

Silinir sözlüklerden sen hatıra geldikçe
Güliz sözler: usanmak, yorulmak, durmak gibi.
Kuvvettir yaptıkların her yeni yetişene,
Bir ışık-kaynak gibi.

En yakınlar zamanla yüzyıllarca uzak gibi:
Bir sen varsın kalacak, bir sen ölümsüz:
Daha da yakınsın, daha da sıcak
Bıraktığın toprak gibi.

Kaç Türk var şu dünyada, bir o kadar susuz:
İlepsinin gönlünde sen, bir pınar bulmak gibi:
Ancak senin yolunda sağlıklar, esenlikler:
Ölmeye devlet cihanda Atatürk'ü duymak gibi.

(Varlık, 412, 1 Kasım 1954)

TÜRKLÜK, ATATÜRK

Her yıl, 10 Kasım, saat dokuz suları
Düşünür tek yürek Türkeli
Bu düdükler, bu sessizlik, bu saygı duruşu
Bir yanlılık olmasın, sağ
Ö kadar bizimle ki!

Her yıl, 10 Kasım, saat dokuz suları
İçilmişken bütün başlar üzgün
Birden kalkar yukarı dinç,
Madem ruhu Türklüğün
Atatürk ölür mü hiç?

Oydu Mete'lerde, Oğuz Kağan'larda
Oydu Orhun Yazıtları'ndaki destan
Oydu doludizgin şanlı ılgarlarda
O kurtardı bizi her mutsuz çağda
Karşısında onu buldu her düşman.

Çökmedikçe üstümüzde mavi gök
Göçmedikçe altımızda yağız yer,
Durdukça evren uzar gider uzayda
Türklük,
Atatürk.

(Varlık, 489, 1 Kasım 1958)

1960
(28 NİSAN - 27 MAYIS)

I) Bir yaşlı konuşuyor:

Utaniyorum ama göstermiyorum
Elimden çok bir şey gelmedi
Girdim çıktım odalara kalabalık
Ve dedim Atatürk gençliği
Ve dedim her şey ancak Atatürk.

Yaşlıyım yorgunum ama göstermiyorum
Doğdum Cihan Harbi çocukluğum
Kıtlıklar ölümler başka savaşlar
Bitkinim ama göstermiyorum.

Çünkü yok tükenmek son soluk çıkmadıkça
Atatürk de benden bunu bekler
Bir ölüyüm belki ama göstermiyorum
Dincim, oldukça karşımda sizler.

II) Bir genç konuşuyor:

Benim doğduğum çağ
En yücesi çağların
Ondan güçlüyüm ama göstermiyorum
Cevherim damarlarımda gizli
İçerde, dışarda
Beklerim belli etsin düşmanlar
Kirli içyüzlerini.

Bıyrağımın rengi biraz solarsa
Ne güne benim kanım?
Yükselsin diye vatan
Daha üstün doruklara
İğildiğim ışıklardan kalkarım.

Busuyorsam atalardan gelen olgunluğum
Yurdumda bir kıpırtı olur da
Nasıl görmem, duymam nasıl
Ben kimin çağında doğdum?

Dünyada iyi, kötü ne kalmış gizli
Ne zaman ki bir tehlike belirdi
Atlar sarp kaleye Genç-Osman
Aşar aşılmaz surları
Bir yeni
Yeniçeri o zaman.

Çencecik bir filizim ama göstermiyorum
Heybetliyim, devim
Berhat türkülerinde çnlarsa tarih
Ordu ordu gelen levend askerim.

Örneğin, öğrenciyim
Yoksulum ama duydum Atatürk'ü mutluyum
Çimentepe'lere düşman ayak basar da
Ben daha durur muyum?

Kimin kızuyım, kimin oğluyum
Yitmiş gitmiş atam dedem
Hürriyetler uğruna
Ben daha durur muyum?

Düşebilir körpe fidan hain baltalarda
Düşebilir yeni yıldız
Ama nedir hürriyet
Hiç unuttur muyum?

Düşer ömrüm katı kırağılarda
Düşer elimden kitap
Sonsuz geleceklere geçer benden kan
Dirilten kim, bu yurt artık nasıl çöker
Zindeyiz, biz varken.

III) Şehit Teğmen Ali İhsan Kalmaz konuşuyor:

Örneğin, bir teğmenim
Kader gülerse.. derim, kader güler.
Devrimlere bekçi gücüm
Allanır ya bayrak
Doğar ya ardından yeni güneşler
Mayam vatan toprağıyla karılmış
Soysuz kurşunlarla yere düşmüşüm
Ne çıkar!

IV) Eski şehitler konuşuyor:

Vurdu gencecik fideleri katı kırağı
Düştüler yavru kuşlar yaylın ateşlerinde
Kalblerinde ilk uçmanın sevinci
Öyle içli gençtiler ki!

Kıl pıranga köprülerden
Öyle güçlü geçtiler ki
En Yüce Türk'ün elinde
Şimdi hepsinin elleri.

Şimdi akşamüzerleri
Batı ufkunda
Yansır aziz kanları
.....
Hiç de göstermiyorlardı.

(Varlık, 528, 15 Haziran, 1960)

HER ZAMAN ATATÜRK

Biz her zaman vatan, millet demeyiz
Doldurur ömrümüzün çoğunu
Elbet kendi işlerimiz.

Kentlerde, köylerde iyi, doğru oldukça
Ne bezginiz, ne yorgun
Çalışır, kazanırız
Önümüzde kâğıtlar, ardında bir pulluğun.

Çeçip gider ömürler hiç farkına varmadan
Yanıp söner kendi küçük ışığımız:
Gün olur mutluluklarda yüzer,
Gün olur bunalırız.

Bizim tek tek bunalmamız, çöküntümüz, geçici!
Düşünürüz bir biz miyiz dünyada,
Öyleleri var ki!

Bezginlik, bunalmak
İnsan mıyız, giderilir çalıştıkça.
Ancak en büyük acı:
Vatan
Bir tehlike karşısında kalırsa.

Değil şehitlerimiz, atalarımız değil,
Bilir küçük çocuklar:
İ'ara pul, sağlık, sevinç
Ana-vatan yorgunsa, bir tehlike karşısında
Değeri olur mu hiç?

Bir tehlike karşısında
Milletçe
Önce vatan.
İşimizi bırakarak bir yana
Bir koşu geliriz
Köyden, kentten.

Umutlu, güçlü
Çıkışı gibi gemiden
Ata'nın Samsun'a,
Bir koşu geliriz
Anamızın baş ucuna.

Ana, deriz, yanındayız, derdin ne söyle!
Rahatlar Ana-vatan
Bizi böyle el ele
Karşısında görünce.

Çünkü biz biliriz bir çağ değil Atatürk,
Çağlardır.
Tarihlerden geldi kan, kurtardı vatanı,
Geçti O'ndan, bizde de vardır.

Biz her zaman elbet böyle değiliz,
Her zaman yok elbet aklımızda vatan.
Çalışırken her birimiz
Kendi işinde gücünde,
Bir kasırğa kopabilir öteden.

Ama unuttuk mu, nasıl unuttur insan?
Bırakılır bütün işler bir yana,
Birleşir eski güçte ellerimiz:
Parlar yanan ışıklar gönlümüzde Ata'dan.

Çünkü biz tek tek biliriz
Biz neyiz ki, bir gelip geçici
Ancak bir çağ, bir zaman.
Okuduk, gördük:
En büyük sevincimiz Atatürk
Bir o var, bir o:
Her çağ, her zaman.

(*Türk Dili*, 110, 1 Kasım 1960)

YAZ DÖNEMİ
(1964 Türk Dil Kurumu Şiir Ödülü)

1. Basım: Ataç Kitabevi, İstanbul, Ağustos 1963
2. Basım: De Yayınevi, İstanbul, Kasım 1968

ÖĞRETİ

Düştür taşlar altında cam
Ya da yaprak kapılmışsa sulara - -
Onlar ki bir zayıf vaktini beklerler,
Öğren!

Şimdi biraz varsan sabah veya öğlen
İnatınca pis yağmurlu ikindi
Ardında yiteceğin kapılarda eğilmeyi
Ama düşün neler gider senden-
Öğren!

Vırmuşsa tek başına indirdiğin
Mermerlere gölge, kendi dağlarından,
İlişen senin gölgen!
İlk dur, gülümse; çünkü kısa bir süre - -

Ve silinir daha sağken güneşler çekilince
İrken - -
Öğren!
1962)

(Varlık, 577, 1 Temmuz

ZAMAN KAYMASI

Kaynaşır birbirine gün olur zamanlar;
Geçmiş, gelecek bileşir tek kesitte.
Sanıki ilk kez yaşarız yaşanmış dünlerde
Ya da başlar ansızın tâ ilerde olacak.

Çağırır gerilerden bir değişim ilk aşkı:
İşte yine o sıtma.
Çok sonraki yılları, oysa daha bir çocuk,
Duyar beri yanda bütün doymuşluğunca.

Sarkaçlar gibi Şimdi sallanır
Dünle yarın arasında düzensiz.
Ya çok ileri gider ya da çok geri kalır,
Düzgün işletemeyiz.

Serpiştiriyordu kar soğuk gece yarısı
Birden mayıs sabahı, ılık seher yelleri.

Daha demin kıştı, başlar temmuz
Ve yaşanır bir sonbahar gibi bir yaz dönemi.

(Ataç, 2, 15 Haziran 1962)

KÜF

Düşlerdi şarkıardı
Çeker bizi dipten yüze
Yoksa nasıl kalkınırdı
Çökmüşse?

Genişler ufuk, yıkılır yüksek
Duvarlarımız - - eski dik.
Sıcaklamış, temmuz denizlerinde
Serinler çocuk.

Durmuş sular kaplarda zamanla
Kumaş, deri dolaplarda zamanla
Küf, pas, toz - - havalar
Duruk, sası.. raflarda zamanla.

Bozular bütünlüğün tek şeye bağlı;
Kaç dar yaşamandan - - açıklar açıkça.
Aşklardı, güneşlerdi - - değişik.
Tutsak gemileri düşün, gerili halatlarda.

(Ataç, 2, 15 Haziran 1962)

VENÜS ÇİZGİSİ

Elimizden tutarlar yaz ya kışsa
Aylı gecelerde bir ağaç altı.
Düşeriz peşlerine kaçarlar
Sonsuz samanyolları.

Ellerini açarlar uzar Venüs çizgisi
Bilekte ince damarlar
Japone kollarında başlar tatlı bir büklüm.

Acıkırlar susarlar vermeseniz de olur
Ve onlar hep bakarlar yaz ya kışsa.

(Varlık, 547, 1 Nisan 1961)

GÜNEDOĞRULUM

Çiçekler kadar olmak, güne dönerler!
Bir kuruntu belki, hem bulabilir mi
Yönelse:
- Arkana bak!

Çekerler bir çocuğu vitrin önlerinde
İşirgenir dilese birazcık oyalanmak:
- Önüne bak!

Belli yataklarda sarmış bizi duvarlar
Yat, kalk.
Bu ırmaklar benimçin bir daha akar mı?
Bir gün olsun taşsa her şeyi unutarak.

Yorgun mu? Çok mu sıcak? Gölge, ne gölgesi?
Yürü, yok durmak!

(Varlık, 582, 15 Eylül 1962)

ÇAYIR ÇİMEN

Benim neler pahasına bağladıklarımı
Çayır çimen, çayırda ip ve kazık
Sonra ineklerim otluyorlardı
Sonra dipsiz kuyular, deliksiz uykularım
Hem ne güzeldi sesimdeki yankı
Ben oraya ümitlerimi bağladım
Geliyor, kaçırıyor.

Az kalıyor, durmuyor, dursa
Sen misin, ister misin, derdim, seninle
Kuyulardan tüten buğular içinde
Hem bak öyle güzel ki eskimenin keyfi - -
Daha ben kaçırmadan gözlerimi
Nerde ne var hepsini
Görüyor, kaçırıyor.

Bu gaz nerden kaçıyor sağlamken bunca boru
Duruk havasından odaların sinsi
Bir gizli dumandır, bir zehirli koku
Sonra bu baş dönmesi.

(Varlık, 568, 15 Şubat 1962)

ZAMAN DENEN BİR TREN

Yoktur da dudaklarda, göğüslerde bunca;
Bir çiçektir açabilir bir eli sıkarken.
Ya da kuğu şarkılı bir zarfın içinden
Gelir gizli ezgiler kuytu köşelerde.

Yoktur da damlayan mühür mumlarında
Görkemli kâğıtlara çıra alevlerinden;
Yağmurların yıkadığı durakta
Görür dalgın bakınırken.

Var mı yok mu belirsiz bir yankıdır,
En uyunmuş saatlerde duyulur da;
Hırpalanır, küçümsenir, itilir
Kalabalık ağızlı gündüz savaşlarında.

Karanlık yaylalardan aydınlık geçerken
Zaman denen bir tren;
Bakar özlem içinde bir süre
Tepelerde bir çoban.

Kınarlar, düşer önüne kargılar, kargışlar.
Bilse bile girdiği bir yasak bölge;
Yukarda ay - - daha nasıl durabilir
Yıkılmış sur diplerinde?

(*Türk Dili*, 116, Mayıs 1961)

AŞK DUYARLIĞI

Uzanır fildişi tuşlarına
Perdeleri çekili odaların birinde
Sabırsız, gergin ve usta parmaklar
Ve çalınır kızlığı, dolendo.

Gecenizde ansızın duyduğunuz sestir bu.

Hep kendi dünyasında olacak biliyordu,
Üstelik ne kadar var görmedi.
Nasıl duyar? Duyar
Ve alınır yalnızlığı, dolendo.

Gecenizde ansızın döktüğünüz yaştır bu.

(*Ataç*, 2, 15 Haziran 1962)

ÖLÜ

Ateş denizlerinde mumdan kayıklarla
Sağlam mı tekneler aşkları geçmeye
Güç.

Biri var pencere
Pencere önlerinde ağlar duruyor
İlerde güneşte balıklar kuruyor
Dirilirdi bengi su pınarlarında yunsa
Güç.

Gider yol bir Galib'e, Yunus'a
Ama bu ne çok ölü ağlar güç.

Biri de var gecede
Saçlarından her gece kır ağlar örüyor
Ötede mum yanıyor bir şeyler dönüyor
Pervaneler ard arda ne de çabuk ölüyor
Güç.

Dirilirdi sularına bir sağlam tekne olsa
Ama bu ne çok ölü ağlar güç.

(*Türk Dili*, 135, Aralık 1962)

ÇIKMAK

Bizi kimi kitaplara, mektuplara, yapılarla
Çeken, kendimizden dışarı çıkmak.
Yürür kaplumbağa bir yolu sessiz
Yaprakları sonbahar, ölü park.

İşte ancak bir yerde birazcık oturmak
Ve ayrılmak çıkınca, yollar, dünya!
Siz dolaşırken gece sokaklarında
Striptiz evlerinde bir delikanlı
Sorar: Çıkalım mı? Belki aşk bu!

Bir gün bakar ilerde kendi gibi biri
Ama artık çok geç!
Işık söner, karanlık karşı kıyı
Ve dolaşır lâbirentte yumak.

O ki bir gözüpeklîği yiğit şövalyelerde
 O ki dağlarda Ferhat yalın ayak.
 Bu çağlar kıt zamanlar bizi bize komazlar
 O ki aşk, ürkmüş ceylân ve tutsak.

Açar üzgün, kumaşlar hışırtyla yanarsa
 Urban kırk mı, kırkını da çıkarmak - - Çöz!
 Açar göze aldın mı, tut ki açtı:
 Çık kısa bir süre - - başlar güz.

Dünya! Yu ellerini yalnızlık sularında.

(*Varlık*, 550, 15 Mayıs 1961)

HANGİ KAÇ

Kalsın ağır demir kapılar ardında;
 Artık başka yüzler onsuz, onlarsız
 Ve kalkar gideriz, gitmek unutmaksa.

Ama bir gece yarı açtığımız valizde
 Büyülü bir şişede büyümüş gibi ağaç - -
 Kaçtı, saymıştık, azdı
 Ya şimdi kaç.

O bizim gizli ıssız köprülerden attığımız
 Gelmiş kendi.
 Yine yanımızda gibi uzaklara
 Bırakılmış bir kedi.

Bizim kaçırdığımız başkalarından
 Bir arap atırken çöllerde önce - -
 Ne yapsak dalların daha da eğildiği
 Şimdi uzun karlıklarda bir lapon kızıağı
 Önünde ren geyiği.

(*Türk Dili*, 121, 1 Ekim 1961)

DE

Uzak kahvelerde olacağım.
 Anlatırdı geceler ağlayarak uyanırmış.
 Düş ya da gerçek gördükçe - -
 De ağlamayacağım.

Ve yanına yalnız kitaplar alacağım.
 Keser kalın yapraklar dıştaki uğultuyu
 Sürse bile içte eski çağıldı
 Duymaz o ben - -
 De duymayacağım.

Dal git yiter gibi kovuklarda dal.
 İşte düşen bir yıldız parlıyor yerde
 Düşebilir eğilse almaya
 Bilir ben - -
 De almayacağım.

(Türk Edebiyatçılar Birliği, Yıllık 1962)

SİS

Kopan çığlar altında kalanlar olduğu
 Oysa görülüyordu.

Bir kadının ilerde
 Bir şeyler hıçkırdığı;
 Bir erkeğin, birine,
 Görünmeyen birine bir şeyler seslendiği
 Oysa görülüyordu.

Ama duyulmuyordu. - - Ses!
 Sanki ses olmayınca hiçbiri olmuyordu.

NİLÜFER

Ben oraya koymuştum, almışlar,
 Arasına sıkışık saatlerin.
 Çıkarır bakardım kimseler yokken;
 Beni bana gösterecek aynamdı, almışlar.

Kışken ilkyaz, sularımda açardı;
 Buzlu dağlar gerisine kaçırarak ne vardı?
 İki defterlerde sararmış yaprak.
 Beni bana gösterecek anlamdı, almışlar.

Bir ışığı yanardı yalnız gecelerde;
Akşam, çiçekler uykuya yattı,
Sardı karşı kıyıları karanlık - -
Beni bana gösterecek lambamdı, almışlar.

(Varlık, 571, 1 Nisan 1962)

KAÇMALAR

Sızlar ince içerlerde yara
Vurur yüzeyde şeylere üzüntüsü, acısı:
Elden kayar bir çatal,
Ya da düşüncelerde erir boy'na sigara.

Sonra yalnızlıklara hem neden kaçılmıştı?
Uzayıp giderken alay kimilerinde,
Görmezden gelecek saygılı bakışları
Arardı bir gizli özlem içinde.

Demirli sirklerde eğitilen hayvanlar
Yedikçe kader kamçılarını...
Ama bir dönem gelir, ölüyorduk az daha
Sanki neydi, değer mi, hem neden kaçılmıştı?

(Türk Dili, 139, 1 Nisan 1963)

KISALTMALAR

Uzardı gecelerce
Belki daha derinde duyulurdu tadı,
Bütün bunlar bir sarnıca
Azar azar sızardı.

Saçları, elleri karanlıklara
Düşünce: Kaçsa mı, görse mi?
Mumlar böyle öteelerde yandıkça
Ağır yavaş yeşerirdi özlemi.

Bilim betikleri başında kısaltmalar
Önler ilerde boşuna uzatmaları:
Tıpkı öyle özetler dalgın donuk bakışlar
Eski gecelerde sürekli sıtmaları.

Çok sıcak da bunalmışsak dört duvar çölünde
 Uzun içli çingırakları bekleriz.
 Sanki neden bu yolu önceden görmedik:
 İşte gitti kervanlar hem de yakınımızdan.

Ama şimdi akşamı çabucak buluyoruz,
 -Sanki neden bu yolu önceden görmedik-
 Bir yokuştan aşağı hemen iniveriyoruz:
 Artık önümüz deniz, engin mavi serinlik.

SOLGUN BİR GÜL DOKUNUNCA

Çoklarından düşüyor da bunca
 Görmüyor gelip geçenler
 Eğilip alıyorum
 Solgun bir gül oluyor dokununca.

Ya büyük şehirlerin birinde
 Geziniyor kalabalık duraklarda
 Ya yurdun uzak bir yerinde
 Kahve, otel köşesinde
 Nereye gitse bu akşam vakti
 Ellerini ceplerine sokuyor
 Sigaralar, kâğıtlar
 Arasından kayıyor usulca
 Eğilip alıyorum, kimse olmuyor
 Solgun bir gül oluyor dokununca.

Ya da yalnız bir kızın
 Sildiği dudak boyasında
 Eşiğinde yine yorgun gecenin
 Başını yastıklara koyunca.

Kimi de gün ortası yanına sokuluyor
 En çok güz ayları ve yağmur yağınca
 Alçalır ya bir bulut, o hüznün bulutunda.
 Uzanıp alıyorum, kimse olmuyor
 Solgun bir gül oluyor dokununca.
 Ellerde, dudaklarda, ıssız yazılarda
 Akşamlara gerili ağlara takılıyor
 Yaralı hayvanlar gibi soluyor
 Bunalıyor, kaçıp gitmek istiyor
 Yollar, ya da anılar boyunca

Alıp alıp geliyorum, uyumuyor bütün gece
Kımlıdır karanlıkta, ne zaman dokunsam
Solgun bir gül oluyor dokununca.

(*Varlık*, 565, 1 Ocak 1962)

ABDAL

Yürür asfalt ovalarda abdal.
Vitrinlerin düşen kepenklerinde
Hep hüznün çeşmeleri: lambalar.

Yüzer gibi önce bir tulum yavaşça
Yanaşır kıyımıza eski dicelerden
Ve fırlar ilk bedevî, dalar çadırımıza.

Nerde bu leylâ, aslı nerede?
Çıkartmalar, yağma ve leylâ!
Vurur ferhat dağlarına abdal - -
Bir fener olacak ilerde bir yerde.

Sığ sulara dönen yorgun gemiler
Yangın ve tütün içinde arar da
Görmez geçer sönmüş eski feneri - -
Bir ses çınlar karanlıkta: Kayalar!

Ateşin daha yeni bulunduğu çağlarda
Yine böyle yanardı bu lambalar,
Sonra asfalt ovalarda
Akan seller ve abdal.

(*Türk Dili*, 129, 1 Haziran 1962)

KEMİK

Ve siner tavanlara bir iç yağı kokusu
Sessizce söndürülen mumlardan
Ve insanlar gömerler sağa sola bakınıp
Çok acele bir şeyi görmeden kimsecikler
Ve sonra koşarlar upuzun bulvarlardan.

Ve eksilir bir koyun geceye davarlardan
Ve insanlar geçerler sağa sola bakınup
Çok acele bir Şeyi lmeden bir kez daha
Sonra yalnızlıklarda otururlar yalarlar
Çok eski bir kemiği çıkarıp duvarlardan.

(*Varlık*, 566, 15 Ocak 1962)

PARS

Ormanlarda bir karaca
Ve tetikte yaşamanın parsı.
Kaçmak soluk soluğa
Gizli tavan arası.

Kitap basamakları daha da yukarıya
Koskoca yapılardan kurtardığım küçük gök!
Sen de benim toprağıma kendi rahmetini dk
Diye yakarıŐlar okluk gece yarısı.

Asam sonra tek pancuru yıllar yılı kapalı,
Aralansa düşse o solgun yüzünüze
Uzak Şiirlerimden bir iek sabahı;
Siz yine mi ormanlarda karaca,
Bense hâlâ o günlere karşı mı?

(*Varlık*, 560, 15 Ocak 1961)

İÇERDE

DıŐarıyı dinleme, ierdeyim
Kımlıdayan perdenin Şimdi az berisinde.
İnsan kimi geceler niçin uğrar dışarı?
Bir gerçeğin içinde kendini dinlediyse.

Yaşlanmak, o her Şeyin biraz biraz yettiği - -
Anılar yerini tutuyor.
Ben bu oyunu küçükken de görmüştüm:
oklarını kovalıyor, birini tutuyor.

Yaşlanmak, bir korkunun hep uzağa ittiği - -
İçerdeyim.
Yangın duvarlarının yıkıldığı geceler
Ama nasıl geleyim?

İnsan kimi gemileri ne de çabuk unutuyor
Binmiştik sözde,
Bir çocukluk yatıyor
Battığı yerde.

Sağım solum doldu. Zil çaldı. Bu kaçınıcı?
Bir telâştı geçti, oturdu hepsi.

(*Varlık*, 600, 15 Haziran 1963)

LİMİT

Çoğu sıkıntıdandı, düşmemiz
Bir silindir dümdüz etsin diyeydi
Dostluklara, sevgilere, sokaklara - -
Sonunda belki...

Saçlar, aynalar - - ama işte hepsi
Geriledi, çekildi. Düşmemiz
Bırakılsaydı yay
İşten bile değildi.

Döner kasnak boşa, kaslar eridi;
Yaşamanın tek anlamı çelişme.
Aranır dalgın kâğıtlarda
Evvelce var idi.

Ya biz böyle nelerden kaçırız
Çalarlar da kapımızı.
Ama sıfır çarpı yalnızlık
Toplasalar hepimizi.

(*Varlık*, 572, 15 Nisan 1962)

DİVANÇE

1. Basım: De Yayınevi, İstanbul, Haziran 1965

KASİDELER

ŞİİR DÖLLEMESİ

Öylesine olmalı ki değinme
Döllemeli, yetmez orgasmus.
Embriyon ve dölüt
Başlamalı büyümeye beyinde.

Gevşemeden az sonra kollar
Bir şeyler eklemeli verdiğine.
Değer miydi yoksa bunca bekleme,
Ellenmemiş organlardan elleri
Bir okşayıő gibi gelip geçecekse.

Bütün diri spermalar, şiirler
Kalsın yerli yerinde,
Tavlı topraklara değil de
Kuru tahtalara düşecekse.

(*Varlık*, 546, 15 Mart 1961)

RİNG

Bir kişi ringde
Bođuőur yokken karşıda kimse.
Bizi hep erdemlere ittiler
Döktüler tarlamıza mayın.
Kaçırdılar yangında mal ve kaçak
Yıkılan dünyalar bizcileyin.

O neydi cepleri
Ben ben diye paralar.
Cıvıl cıvıl caddelerinden biri
Kentin, bankalar.

Geçti. Gece:
Ger bu saat bu caddede olsalar
İssız ve karanlık - - görüp gelecekleri.

İttiler, indi gece, el ayak çekildi
Ve onlar vardılar - -
Hangi yoldan anlatsam ki?
Bir kişi ringde
Bođuőur çokgen karşıda kimse.

(*Türk Dili*, 141, 1 Haziran 1963)

KORKU ÇİÇEKLERİ

Ne peygamber -, ne de çan çiçekleri
Ne de buhûrumeryem;
Hep korku çiçekleri
Oldu saksılarımızı süsleyen.

Ürkek bezgin baktığımız göklerden
Yarınlara güvendi umduğumuz.
Çocuklar, evler ve ekmek...
Ama mutlu muyuz?

Zehirli, yeşerirse toprakta
Bir tohum, içtiği baldırlardan
Açar korku çiçekleri, yozlaşmış tür.
Yeni aşı ister, budamak ister
Bizden geçmiştir.

Vardığımız her çizgi bir duvar kesildi
Kaygan küfler aşamayınca.
Ve ne olur bilirsin
Ve güzeldir dünya...
Yaşamayınca!

(Varlık, 562, 15 Kasım 1961)

PANİK

Artık ıssız kırları bıraktı Pan;
Şimdi birçok ülkelerin milyonluk kentlerinde
Asfaltlarda, betonlarda dolaşiyor
Kızgın, uzun yazların öğlen saatlerinde.

Blok apartmanların şahane katlarından
En çalimli taşıtlara atlıyor.
Devcileyin arkalar, koskoca bankalardan
Yanında yadağçılar, yaşıyor.

Sessiz dilsiz kimseleri kestiriyor gözüne,
Dişlilerden kaçıyor.
Fabrika duvarları sağır kale kapıları
Yılgin yorgun adamlar, bezgin ürkek kadınlar..
Çullanıyor onların az ekmek sevincine.

Değil yalnız yazların kızgın sıcaklarında
Hemen her gün, hele büyük kentlerde
Bulvarları tarıyor, hain gülüşleri sessiz.
Pan'la karşı karşıya, gözleri kararıyor
Kati cıvık asfaltta yalın ayak bir işsiz.

Yoksullar açlar hastalar sürünürken
Kentlerin göbeğinde, kuytu köşelerinde;
Hıncını alamamış sanki insanlardan
Uygarlığı zalim, daha da azıtıyor
Atom bombalarında, uzay füzelerinde.

Yarınlar? Gizli kara gazte haberlerinde
O varsa ekmeçlerde, sularda ağulu
Hattâ çocuk yüzlerine düşmüşse gölgesi,
Keser bizim gibiler yarınlardan umudu.

Renklerde, emeklerde, ırklarda..
Yahudiler, işçiler, zenciler.. Pan!
Şu dünyada insanca yaşamak da yoksa
Ne kalıyor geriye, yüzyıllardan?

(Varlık, 584, 15 Ekim 1962)

SERĞİ İZLENİMLERİ

Ağlar lâke duvarlarda gri bir grizu
Ve irin yeşili bir trahom.
Gelir en lüks çiçekçiden çiçekler,
Asılı çocuksa çullar içinde
-- Açıldı, geldiler.

Onlar çarmıhlarında birer İsa idiler:
Çivi yaralarından sızarken mavi kan
-- Ellerde tuzlu badem, dudaklarda içki, teyp
Rimel, ruj, floresan.. --
Başlarını yavaşça biraz daha eğdiler.

Biz hep böyle okuduk en acıklı yazıları
Perlon ve astragan..
İçkili, yarım göz ve ikinci vakti --
Sonra gösteri bitti, konfora koştuk
Onlarsa en lüks kâğıtlara geçti.

(Varlık, 559, 1 Ekim 1961)

APARTMAN

Aydınlık karanlıkta şimdi daha belirgin
Yabancı bakışlara bir şey söylemeyen resim.

Benim onlardan gizli gittiğim yerler iyice
Ama neden hep üstüme çevrilir
Hele yorgun saatlerde eski tabanca.

Ne zaman çıktığım sokaklara dalsam
Uyur pis çaputlarda bir çocuk
Zehir gibi bakar bazı kadınlar.

Aşağıda taş - - ben bunu istemedim - -
Düşer gibi en üst kattan yere cam.

(Yeni Dergi, 6, Mart 1965)

MEKİK

Yaşamışlar görmüşler parlak görüntülerde
Boy boy resimleri.
En lüks baskılarda kalın ince betikler
Işıldar isimleri.

Akıp gelir ağaçlardan altın
Da sürünür kokuşmuş diplerinde
Çamur dolu çukurların
Bir sinsi koyu gölge.

Biz ne gittik, ne gördük, yaşamak dendi de..
Atıla fırlatıla bir sağa bir sola
Bir bodrum tezgâhının batık ekseninde
Dokunan nazlı kumaş, çul kumaş.

Üçüncü hamurların pürtüklü damarları
Hangi kuşe?
Duyulur çıt ettiği ansızın
Bir mekik, sürülmüş yokuşa.

Toplar ilerde bir alay - -
Açamadan bir gülü gönlünce
Ve gider, suya verip de gider
Sinsi otlar, kızgın gök, has bahçe.

(Yeni İnsan, 14, Şubat 1964)

EVLİLİK

Evlisiniz, eşiniz
Bir başka isimle yazılı kütükte.
Sizin olan ufacak
Çok daha büyükçe.

O nedir, geceler bir gelir bir gider
Uzarken yeşil ova, uçurum.
Su toprağa dönüşür, kaya ota rüzgâra
Derken yaklaşır düşman: Yalnız seni seviyorum.

Düşer kor incecik, çok pahalı kumaşa
Hattâ en yakınımızdan.
Kavrulur yanıklarda beyaz..
Gözümüz dünyayı görmez kendi telâşımızdan.

Küskünce yermeler ekmekleri, tuzları
Uzar gider bir kara.
Mektuplar, kapılar.. açarsın aynı:
Gelir bir dost tedirgin, eşit sıkıntılarda.

Döner dünya boşa, rulette kumar
Siz kaç kişiyle evlisiniz?
Yetinmek artarsa onlardan, çocuklardan
Yakınlar, tanıdıklar.. sonra siz.

O nedir, bölüşülür bir onlarda, bir bizde
Belki ortak diye güzel.
Düzelir uzağında kalınca,
Yanında olunca bozan el.

Evlisiniz, eşiniz
Ne kadar çok kişide..
Geçmişlerde yitmiş,
Belki biraz şimdi de.

(Türk Dili, 145, 1 Ekim 1963)

SİYAH BEYAZ

Orda pek az geride çokluk belli olmuyor
Gizli toprak da yok ki götürüp gömesin
Var işte var aldanış bilmezden geldiğin sağ
Öyle yoksun kalmış ki artık neyi veresin?

Ah ey hemen ilerde ellerinde gün dalı
Gülüşerek geçenler, karanlığa sığınmış
Gözlerinde doğmayacak bir güneşin özlemi
Bu belki de yaşadığı zamandan
Ama nasıl söylemeli kan biraz.

Gördükçe akları parlar birden öfke
Yalnız ben neden böyle sonra günlerce morfin
Gibi uyuşuktur kim suçlu bir zaman
Sen ben biraz din biraz.

(*Varlık*, 630, 15 Eylül 1964)

KORKU

Tanrı onları dört gözden ayırmasın
Hiçbiri anne baba yokluğu bilmesin.

Büyükler gidince çocuklar küçükse onlar da ölmeli
Çünkü kendi evlerinden gayri evler el evleri
Hele o kış ayları korkulu akşam üzerleri...

Bizler ki büyükken bu kadar yalnızız da
Ya onlar küçücük kalırsa ardımızda?

Hem onlar geç büyürler, sonra ne güç büyürler
Daha yavru dünyanın farkında değiller
Üşümüştü soğuklarda yatağımıza gelirler...

Bizler ki büyükken bu kadar yılmışız da
Ya onlar küçücük kalırsa ardımızda?

(*Varlık*, 583, 1 Ekim 1962)

KIŞ FİLESİ

Şey unutma yaz bir yana gelirken
Et, peynir ve portakal.
Bu park ne kadar kısa az yeşillik
Aceleci ayaklar.

Köyleri ama hangi köyleri --
Bu park ne kadar kısa bodur saksılarda
Sıkışık evlerin zavallı idili
Ey yitik Arkadya!

Bu gemi ne postası -- güzel, güle güle!
Bir adam kim tozlu sokaklara bakar --
Ben oldum olası uyakları severim
Et, peynir ve portakal.

(Yeni Dergi, 9, Haziran 1965)

GÜZ KAHVESİ

Onlar hangi evlerde aksırık öksürükler
Geçerek yağmurları balgam ve kötürüm
Ellerinde kahvaltı gelirler
Kuytu müzelerde mummyalar ve mum.

Sabah saatlerinde az ötemizdedirler
Üstlerinde bir tenhalık hüznü
Mendillerde uzun uzun silerler
Camları tütün kiri bir gözlüğü.

Yudumlayıp titreyen kemiklerle arada
Bir bulanık çayları
Tıkırdar korken tabağa
Uğultular içinde bir yankı.

Dolar kahve zamanla gelenler
Hep az daha geriye iter de onları
Öğlen yemeklerini unutarak çok vakit
Tüner yaşlı kuşlar kanatları kesilmiş.

Onlar hangi gecede aksırık öksürükler
Bir bardağı gün boyu ağır aksak içip de
Anuların dışına güzdür bir şeyler düşer
Kuru sarsak sinekler pencere diplerinde.

(*Varlık*, 592, 15 Şubat 1963)

ÇEMBER

Yıkılışlar, kalkışlar aynı güne raslamasa!
Öğlen bir dostu gömdüm, gece eğlentideydim
Suç benim miydi, çağ.

Demin ezan okundu, uydum Tanrı çağrısına
Derken yollara düştüm, dik aç bacakların
Birleştiği nokta
Suç benim miydi, çağ.

Bir erdemi sayıkladım belki uzun bir süre
Sanki bir tapınakta
Bu çok açık bir kitaptır, belli oluyor
Suç benim miydi, çağ.

(*Yeni Dergi*, 6, Mart 1965)

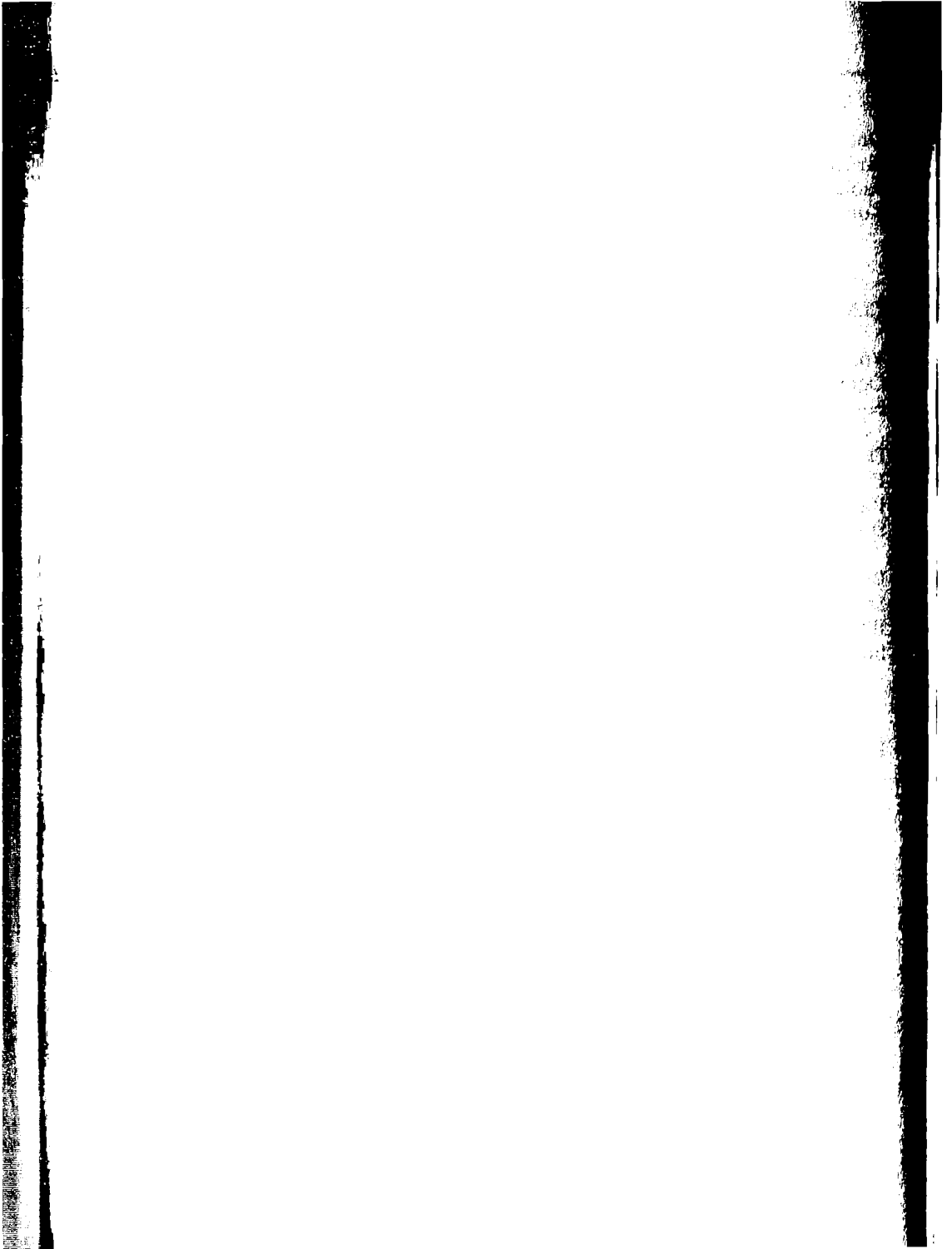
DAKTİLO

Bana pek sert vurmuşlar bir yerlerim ağrıyor
Ya gün boyu bastıran bu uyku
Sevincin sesi çıkmıyor.

Evlerinin önü çeşme, sularım alınıyor
Bu çok tuzlu çöreği hangi kalbsiz yedirdi
Bağrım fena yanıyor.

Kimlerin elinde, herkes benden biliyor
Ne hoyrat kullanmışlar
Sevincin sesi çıkmıyor.

(*Yeni Dergi*, 6, Mart 1965)

GAZELLER

DİVAN

Ne fena yazmışlar bir denizi uzun
Evet ama bir de bizden geçmeli
Yoksa hâlâ çeken nedir bilinmez
İnce bellere doğru devrilen trenleri.

Aşkın bir yolu vardır değişir dağlar
Ozanlar o yoldan yürümeli elleyin
Düşer ayaklarına yere vurduğu vardır
Ozanlar o içkiden içmeli güzelleyin.

Yükler çözülür konak yerlerinde
Başlar yangın alevleri ansızın
Yeni güller açar aynı külde
Köpükleri değişmez denizin.

Korkmuş da bunlardan fena uçklamışsa
Biri çok önceleri görmüş de bizi uzun
Şimdi o kapılara pek erken yetişenler
Bu uçanlar ne kuşları yazın.

DOĞA

Gün söndü karanlık ışığa çıkıyorum
Ölmüşlerin duası doğadaki fısıltı:
Vururken yollarına uzak uzak uzak kır
Gizli bir iç çekiştir.
Geç kaldım ama oldu bir kere
Un görmemiş eleğim neyse dala asıldı
Hem insan her yaşta biraz gecikebilir.

Bitkilerin, böceklerin, suların ezgisine
Kanan kalbim artık o kalb değildir.
İki lâmbam vardı ya, bir ölü gözü yeter:
Lâmbaların birini bir aşta yaktım idi,
Farların ötekini yavaşça kısıyorum.
Ey aydınlık sürenler, belli değil, kaçınız...
Size çok kızıyorum.

HAVA

Bacadan tüten duman havaya karışıyor
Yalnız fena yorulduğum demin seni düşündüm.

Şimdi aşkla ilerde çok gençler top oynuyor
Öylesine dalmışlar anneleri çağırırsa
Gelin, yemek yiyoruz.. bozulacak hepsi.

Koşar çok zaman daha göğüslemek için ipi
Kiminle yarışıyor demin seni düşündüm.

AÇIK

Geceleri korkulu yollara gittiniz mi
Biz çok şeyi vakit yok pek kısa geçiyoruz
Limanda bilinen gemiler oysa açıklardadır
Kullanırız bir sözü ama hangi anlamda?

İnsan duyar bir yerde birdenbire uyanıp
Bir elin bir ışığı neden söndürdüğünü
Yandaki odalarda her zaman hasta vardır
Sağır duvarlarda eski inilti
Şiirlere üşenmemiz bir yerde iyidir
Hiç işittiniz miydi?

Bir top çizer havada uzunca bir eğri
Ayağına, belki kader, geçmiş gün, bir kadının
Düşer bir karanfil.. (neyse kısa keselim)
Soğurken bir ölü, çok ince bir eli
Tutup ısıttınız mı?

Aşınmış tahtaları kim yeniler gelince
Döner azdan başımız, sonra uzar ıssız kır
Bir bizdik san sen, oysa gelir hep biri
Kurur yeni barınak kullanıp aynı taşları
Yani ne mi diyorum, çok kurak tarla
Çünkü asıl şiirler bekler bazı yaşları.

(*Türk Dili*, 156, 1 Eylül 1964)

YİNE

Çoktan bitmiş konuşacaklarımız,
Tekrar tekrar konuşalım.
Akşamdır alkol, aslında kanıksamışız
Gel yine sevişelim.

Boş! Ver bir dolu
Düşlerde derviş.
Kırmızı beyaz güller
Mezarda bitermiş.

Düşündüler çok mu az,
Gel biz de düşünelim.
Her geceye giden parfüm sevişmek,
Gel yine sürünelim.

(Yeni Dergi, 6, Mart 1965)

AY DOĞAR KAHVE

Baktıkça bana gözleri
Bir şeyi gösteriyor, neyimidir?
Uzayan sarılık hep gideriz de
Dostlukların kanı biraz benzimize - -
Ve sıkıntı, sadık köpeğimdir.

De gittin uzaklara
Başladı ekzotik
Ve bütün bir Gırnata
Ve bütün bir Gotik.

De gördün Haiti
Ya da Santa Cruz
Ah ey değişmez durum
Dökülüyoruz.

Pencerenin önü söğüt
Ay doğma vakti
Gelgitinde kahvenin
Bir titrek yankı.

İNDİRGE MEK

Çevre daralmalı uzak
Lardan el çekmeli.
Azaldıkça güzel birden
Bire kesilmeli.

Eski posta tatarlarının atlarında
Vardı geldi gazeller ağıtlar
Sonradan çıkardım, çoğunu yer gizledi.

Uzayıp gitmelerden.. gecikmiş giyotin!
Biz buraya saat kaçta gelmiştik
Karanlık hâlâ çökmedi.

(Yeni Dergi, 6, Mart 1965)

ZAR

Hepsinin üzerinde pek de ince bir giysi
Ne zaman hatırlasam sanki bir şey unuttum
Sanki elimde idi sanki bırakıp gittim
Hepsi.

Bir sessizlik benimle gürültüye gitti
O bildiğim yerlere sanki bilmeden gittim
Sanki bir söz söyledim, de herkes işitti
Bir kapıyı yavaşça sanki çok hızlı ittim.

Öyle ince bir şey her şeyi gösteriyor
Sanki kendim giymişim düğmeleri ilikli
Şimdi çözemiyorum gittikçe dar geliyor
Bir kapı - - sessizlik, işte bütün hepsi.

(Yeni Dergi, 9, Haziran 1965)

KUŞ

Kuş girer ne yapar ne yapar
Ocakta bir ateş.
Ya su olsa su olsa kimden yana mı akar
Su idi su idi soyundu önünüzde
Bütün yapraklarından, ateşin külleri ya
Küller gül oldular, şimdi mezarda açar.

Kuş sorar ya mezar çok uzakta mezarlar
Baksanıza sanıza bir çevre yanınıza
Eski kitaplar yazar
Karanlıkta bir ışık düşüyor alnınıza.

Bir ıssız adadır adada adam
Ne yapar ne yapar adanın çevre yanı
Bir uçsuz denizse ve yoksa kimse
Eğmiş de başını ne yapar ne yapar - -
Çöktüğü toprağa düşen biraz gölgede
Üstüne titrediği bir nazlı çiçek açar.

Kuş uçar uçarken a benim bahtıyarım
Uyu sabahlara kadar.

(Yeni Dergi, 9, Haziran 1965)

KÖŞEBENT

Bir yüzümü aldı gitti ustura
Çekin şu lâmbanızı karanlıkta kalayım.
Bir yanım sür, bir yanım - -
Ki sert taşlar oyulur.

İçki yalnızlıklarda uzun konuşmalardır,
Biri varsa susmak.
O ağır kapakları hangi şarap kaldırır,
Hiç sanmıyorum.

Benzeri yüzyıllarda seslenmeler var duy!
Yarı yüzümün acısı Hayyam ve Fuzulî,
Aşkın göz yaşları mı, gördüktü gençken
Çok kötü bir filmidir.

En yakınımızla bile öyle uzak ki ara
Hangi gemi götürür?
Bir tepeden koca kent
Minnacık bir kutudur.

(Yeni Dergi, 6, Mart 1965)

İKİ BAŞINA YÜRÜMEK

1. Basım: De Yayınevi, İstanbul, Nisan 1968

YERSİZ

Güneş yüze vuruyor kendini az geri çek
Masa uzakta kaldı masayı az geri çek.
Ağaçların yangını güneş daha da kaydı
Bir başka yana gitsek bu sulara susuz
Bütün masalar dolu masayı az geri çek.

Yapraklar yorgun kuşlar eğdiler başlarını
Artık hiç yer kalmadı nereye kaçtı eller
Yüz nereye kaçacak duvarı az geri çek.

(Yeni Dergi, 16, Ocak 1966)

BİR MENDİLDE YAŞLARI

Bir pala ellerimde
Görmediğim gövdeler biçiliyor
Durun ellerim durun söz geçiremiyorum
Hepsi yere serildi yol açıp geçemiyorum.

Benim kaçırdıklarım körebe oyununda
Kayıp giden bir şeylere değmişti
Kimseler yok kim siler bir mendilde yaşları
Gözümü açamıyorum.

Kaçar, yere serili
Onlar beni görüyor ağlıyor gülüyorlar
Hepsi hayal belki
Karanlık seçemiyorum.

(Yeni Dergi, 16, Ocak 1966)

ALIRSIZ

Alırsız satarsız bu ne alışverişi?
Parçalardı bilmezdi parçaları
Tutturur bir leş tirirler.

Sağında solunda boşluklar olan
Yuvarlak ya da yumurta biçimi
Kapları sevsem de yer az kaplar
Birleşmek yoksa bitiş
tirirler.

Buna benzer bir müzik terimi hatırlıyorum.
Çok canlı ve ritmik idi hatırlıyorum.
Takvimde şubatı neden samanyolları
Temmuzdan bir geceyi takvimde şubat diye
Çok tenha caddelere ge
tirirler?
Bizi burda fazla - - gö
türrler.

(Yeni Dergi, 16, Ocak 1966)

GİTMEK

Bir mağaradan birdenbire çıkarlar
Gider gibi olmak gözleri
Karanlık içerler.
İnsanın bir yerde kendini rezil etmesi
Hep susarak geçerler.

Köprüler ki gösterir tutulan güneşleri
Bir süre ve yarım kalıyorsa
Bulutlar da geçerler.
Gitmiş kadar olmak insanın gideceği
yerde gelişi biz gelelim içerler.

(Yeni Dergi, 16, Ocak 1966)

GİZ

Parlayarak gözleri yaklaşırlar
Geçse ellerine diderler tiftik.

Karanlıkısa, dizilmişse ve kapkacaksa
Dolaşır ayaklara kutular
Bir sürü örtü kılıf ve hep korkulacaksa
Çekilen bir iskemle bir kötürüm olarak
Getirmişler, bırakmışlar ve gitmişlerse
Kim açıkça söyler bilerek, bilmeyerek
Sana, bana ve ona ettiği kötülüğü - -
Taş taş uzaklaş kuyulara gidiyor.

Titrek mumlar dibinde birikmiş gölgeleriz
Yüzler, eşya ve kaplar bir görünüm olarak
Karşımızda değişmez bir ufuk adına
Kim, neyi ne kadar tanır karanlığında --
Taş taş uzaklaş hepsi yola gidiyor.

(Yeni Dergi, 20, Mayıs 1966)

SÜRGÜN

Kalabalık yerlerde az önce o turanlar
Gittikçe bastıran ıssızlık içinde
Kalıp kalıp bazı sesler dinlemek --
Karşı ağaçlarda çıplak dal istifleri.

Belli mi gelseler neyi getirdikleri
Ve giderken ne iyi götürürler
Açılan bir gözde çamaşırlardan
Alttaki her zaman az sarıdır.

Ve sürgünler sarılır kesilmiş fidanlara
Çırpınırken odalarda ileri
Uç boşlukta sallanır.

Tutar bir el bir eli
Düşerken korkulukta.

(Yeni Dergi, 20, Mayıs 1966)

KAKNUS

Bu çocuk bu ipe böyle ne geçiriyor
Bir bir daha bir daha bir eli korkulukta
Başka elde bir eli bir köprüyü geçiriyor
Durmadan bir zifiri içime çekiyorum.

Bu şu o ve çocuklar bir vakti geçiriyorum
Bir yazıyı yavaşça önümde söküyorlar
İplere sırça ince boncuklar takıyorlar
Kopunca kırılınca düşünce
İçimi çekiyorum.

Bir yol ben sonra onlar geçiyor
 Kanatlar - - tutuşuyor karanlık
 Güle güle geride
 Küller kuştan artık.

(Yeni Dergi, 20, Mayıs 1966)

İKİ BAŞINA YÜRÜMEK

En uzak hücrelere - - dehlizlerde yürür
 Sağ sol duruk su ve Mısır mumyaları
 O derin sessizliği şimdi anlıyoruz.

Korkunç unutmam düştüm ayaklarına
 Ama ne zamandı nasıl hatırlamıyorum
 En keskin saatinde caddenin
 Geçer gibi trafik ve sert fren.

Beklenseydi zamanla kendine gelirdi
 Biri hafif dokundu kaydı ayak kaydırak
 Kurşun-katı bir ses: Düştü şakiyan kuş.

Nemli bodrumlarında batık meyhanenin
 Çok kısa bir dinlenme kampı
 Eski Mısır, Züleyha, Nefretet - -
 Gelenler var, durmayınız!

Uyurgezer o yolu iki başına yürüdü
 Biri ay ay boşluk ve düştü, öbürü - -
 Susanlara hiç bir şey sormayınız!

(Yeni Dergi, 23, Ağustos 1966)

NIŞADIR

Gelgeç konuşmalara bir çocuğu savunmak
 Ben hep hastanelere gidiyorum yokken
 Belki bir gün gelirse alışmış olmak.

Eller hangi biçimi verdiyse oradayız
 Alçılar, çimentolar.. kardıladı hamuru.
 Pusuda kemerlerden yine o çıkar da
 Çalmaya bir şeyi tetikte
 Biz önce davranalım yıkılırken.

Her tepki bir direnme ve değişmez yolunda
Kopar lehim, uçup gider nişadır.

(Yeni Dergi, 23, Ağustos 1966)

KESİK

Bir yerde ne güzel bizden ötelelerde
Rahat konuşuyoruz
İki şey önemli biri önceki cümle.

Şimdi bura neresi buralıyız işte
Bir cadde, kereste dolu mağazalarla
Uzayan bir cadde
Hele gece olunca geçenler - -

Bir yerde bir şeyin bizden ötelelerde
Olması rahatlık bir iki gider geliriz
Sonra kesilir sular.

Sonra giderilir merak bir susuzluk gibi suda
Düzayaktı galiba üç dört basamak
Bu gece mi öldü bu - -
Ben caddeyi galiba bir şeyle karıştırıyorum
Bir yerde iyidir yanılmış olmak.

(Yeni Dergi, 23, Ağustos 1966)

YATAK

Bir yerde her şey Pompei'nin son günleri - -
Nasıl dökülmüşse lav öyleyiz üstümüze,
Bir elbise mi ki çıkar at eskileri.

Epeyce de uzaklarda - - geriler
Düşünür: kim bunlar, geldiler, aldılar
Eski benim çul giysilerimi
Gene çul giydirdiler.

Uyumak uzun bir süre, serdikleri dөşekte
Çok başka görünmüştü - -
Oysa hep aynı şilte.

Bir zaman belki güzel, değişen bir model - -
Yeniler derken eski vitrinleri, çocukluk..
Ne kadar çevirseler yüzünü
Geriler.

(Yeni Dergi, 29, Şubat 1967)

ÇIKAR ÇIKMAZ/DA

Aldatıcı görüntüler yüksek kulelerde
İp ya da saç merdiven - - elleri
Kesilir, bir şey değil, çıkar: çıkmaz/ da
Hangi kapıyı açsa ondan önce ordalar - -
Düştüğü taş, düşen taş, eski taş.

Bir onuru korumak başka nasıl olurdu
Kalır bir şeylerimiz bir kişide/yakınsa/
(Sevdiği birine ne kadar benziyordu)
Bilmez geri kalanlar - - sevindi birkaç kişi/de
(Eğri çizgiler yorumu).

Neden önce boğulmuşlar bu kadar uzaklarda
Bir daha boğulurlar
Gelir görünce birden kabaran denizi - -
Bu sular/da neden düşerler üstümüze
Biz bile unutmuşken kendi hikâyemizi.

(Yeni Dergi, 29, Şubat 1967)

BAĞ

Çökük tahtaboşlarda bir hafta daha boşa
Çürümeye bırakılmış bir çamaşır ipi.
Bilsinler diye az mı çırpınmıştık
Unutsunlar şimdi.

Oyunları ustalıkla istif ederler
Deprem falan yokken yıkılır birden
Kadınlar çocuklar konuşan bir afiş
Hep o resmi ellerinde tutarak
Bir yasağı karşımıza dikerler.

Gözleri yaktığımız ölügözü ışıktadır
Her an kapısı açık ve geçeriz önünden
İzler kısık bakışları bezgin adımlarımızı
Bir şey yapamıyorsak belki de bu yüzden.

(Yeni Dergi, 33, Haziran 1967)

KÖSELE

Bir ayağım tahta takırtılarım
Benden önce boşaltıyor çevremi
Bir çocuğu bırakır gibi bir ormanda.

Çok şeylerdi vardı
Hiçbiri koyduğumuz yerde durmuyorsa
Artık yakın demektir.

Yaşamak istiyorsak şimdiden inmeli
Yıllarca sonramızı meselâ - -
Az daha yalnızlığa - - onu da kaldırmalı
Gözde bir oyuğun üstünde kösele.

(Yeni Dergi, 33, Haziran 1967)

ÇOĞUL

Az kişi yetiyor,
Ancak küçük kayıplarda yerine yenisi - -
Daha önce başkasıyla gelmişsiniz,
Burası neresi?

Her şey yokken daha / kesindir:
İşler gizli bir düzen görünenin ardında.
Onlar uzak - - lıklarıyla güzel:
Ölüleri bile rahat hatırlıyamıyoruz.

Susmak kalemdir, sesleniyorsunuz, peki - -
Nedir bu gürültü, duymuyor muyum?
Beni gene bir yere götürmek istiyorlar,
Bilseler bölmeleri - -

Tükenirken bir çoğul az/ da azar/ da
Ümit/sizsiniz, susmak - -
Kurşun ve duvar
Susmak kalemdir.

(Yeni Dergi, 34, Temmuz 1967)

KARŞILAR

Güliver'in gözleridir geziler
Güne bakar.
Yükseklerde kınamak - - bir gün gelince başa
Derin, tehlikeli ve dar.

Tutar yalnızlığı, kaybolur ortaldan
Emme-basma tulumbasında kentin
Bir masa, bardaklar, ses/sizlik
Akar musluklarından bir evin.

Kuyulara düşer ya ay arada
Çeker içi çiçek döken bir dalı,
Ben/sizlik - -
Yaklaşır karanlık karşılar.

(Yeni Dergi, 34, Temmuz 1967)

PERİSKOP

Biz çok zaman karanlıkta yarasa
Adı biraz dolaşıp gelirim
Çıkınca yol uzar uzaklıklara.

Bir denizci eski göğe yeni flamalar asar
Ölüm yürüyüşleri hep toplu mu olacak
Kimisi de ayrılır, çeker gider bir yana.

Bir duyurga kımıldar, görür uzaktakini
Aa, tıpkı ben - - periskop
Sonra da bana karşı.

Arkamda dünya fonu - - füzen
Ellerim korkularda
İnce çizgilerle çiz!

İnsan bir daldı mıydı bölünmek - -
Kalır bir yerlerimiz sularda
Sözde biraz dolaşıp geliriz.

(Yeni Dergi, 36, Eylül 1967)

YAKINI

Fena oldu hemen çare bulmalı
Ölmüşse doktor, durması kadar hazin
Bir evin kapısında
Tabelâsının.

Ben buraya ne dağlardan geldim
Güçsüzüm uzaklara - - bir yakını?
Gözden anlamıyorum
Beni çıkarmaları.

O kısa sevinci günlere bölmeli
Birken iki kuruyan çiçekte
Başlayınca bırakıyorum
Şimdi bir kuş yere düşse bu sıcakta - -

(Yeni Dergi, 36, Eylül 1967)

EYLEMSİZ BERBER

Atlarını sürdüğü o uzak yerde
Biraz olsun kalabilseydi - -
Brezilya ve Yemen, Gemiler ve kervan
Kim bilir onun kadar bu eski kahveleri?

Eğilmiş dalgın
Bir geminin seyir defterlerine
Kâtip - -
Hep büyük harf yazıyor bilse'leri.

Serin kıyı, sokak lambaları
Dolaşır yarı gölge - -
Ne de olsa bir ufuktur sabah
Fakat aysız gecelerde - -

Elleri kuaförlerde ağaran
Aylara, güneşlere değdi.
Daralmış giysileri biçiyor,
Çocukluğuna diken bir terzi şimdi.

İçinizden biriniz karanlıkta
Görse gelse söylese
Yok hayır, önemsiz - -
Gülüp geçiştiriniz!

(Yeni Dergi, 36, Eylül 1967)

ETER

Bitti kanunları kentin
Sınır - kolay sevinmeler bir kır gazinosunda.
Şimdi bir şey değil de, asıl zaman geçince
O o mudur?

Yorgun konuşmalarda kapalı
Duyulur yitikler
Karşısında bir kaçak
Gülümser dalgın.

Tozlu çerçevesinden bir resim
Nasıl gelmiş buraya bilinmez
Neyi nerde, ne zaman bırakmak gerektiği
Açıkta.

Güler çocuk bütün kapanmalara
Çevremde çevirdiği çember
Dengesinde bir düşün - -
Ve ne çabuk uçar gider bir eter.

(Yeni Dergi, 39, Aralık 1967)

KÖR HAT

Buzlar önce bardaklarda eriyor
Sonra dudaklarda biraz kaypak
Isı gene düştü
Gecedeydi - - üşüyerek uyanmak.

Yaklaşınca bir yakın başkasıyla olan
Geliyor özlemlerde akla
Erken saatlerinde sabahın park - -
İnsanın her zaman bir anlayanı olsa.

İçlerinde hiç bir yük büyüklenenler
Bencil camında aldanışın - -
Çekildi kör hatta gecede boş trenler
Geçiyor tünellerden dolu katarı aşkın.

İlık soluklardı ne çabuk gökte
İbikus turnaları - -
Isı gene düştü, yakında bir yerde
Hemen de kar mı?

(Yeni Dergi, 39, Aralık 1967)

YATIR

Bizi ancak caddeler - - yıkar bencilliğimizi
Değil mi ki gecede ev ev
Ve içerlek çizgiler yaşamak
Ve boyuna hatırlatmak kendimizi.

Görür, yazar, çekilir bir ayın
Gelgitlerde yönetmesi denizi - -
Susar, bekler ve tekrar
Ve boyuna hatırlatmak kendimizi.

Bu yatırım, sonunda yatır - -
Sonra onlar hatırlatırlar bizi.

(Yeni Dergi, 39, Aralık 1967)

YARALAR

Biz ki bu yolda kır çiçeklerine ser - -
Küçükserler bırakırız.
Besler besinlerim üzüntü
Yıllarca yokuşları - - birden parlar atlarımız.

İrin gene bir yol akar, iner yere bilirim
Islak kutularda kibritler nasıl yanar
Kurumuştı boynumda köstebek yuvalarından
Çamur - - bir gün de bu yaralar.

Bitişleri düşünmekten başlatabildik mi
İlk bölümü hemen ölüm kitaplar getirdim
Düşer sular bir yardan - - bir gün de bu yaralar
İyi ki yoksunuz, şimdi çok çirkinim.

(Yeni Dergi, 42, Mart 1968)

KAÇILIR YAŞLILARDAN

Akıyordu don saplandı kızak
Kuyu ağzında siz ve sallanır sarkaç - -
Öğretir korkuyu gelen ses yaşlılardan.

Küçülen daire dar ürkmüş yarın da siz
Ellerin de midir acırsınız bırakmış uykuları
Yaklaşıyorsa gölge kaçılır yaşlılardan.

(Yeni Dergi, 42, Mart 1968)

DEŞMEK

Gülerdi eskiden o bu saflığına
Tren gemi hava eski manzaralarsa - -

Madenlerin altta aydınlığa direnişi
Karanlık bu yüzden kazıya girildi.

Çoğalır ses katlar - - yıkıntı yakınları
İnceldikçe duvar öderiz kadınları.

(Yeni Dergi, 42, Mart 1968)

DUVAR

Bir duvara hızla çarpılmış dağılmış
Kendini toplamadan bir yere gidemez - -
Çok şeylerin geç farkına varıldı.

Ne zaman nerede olacağım belli
Avunmak ilimdir fakat uzak - -
Yıpranır ceplerimde tren tarifeleri.

Biz hepimiz acıma adalarına sürgün:
Bir bölüğü ömrün, harcanır nasıl olsa
Gidelim gitmeyelim, alaylarda.

(Yeni Dergi, 43, Nisan, 1968)

GÖLGE OYUNU

Titreşir perdede bir sırlı ışın - -
Bir makine birden tutukluk yapar
Gevşer ellerde kasnak - - hız
Kesilir, ay tutulur, silinir arazi.

Görmesi bir uçurum gibi aştığı beli
Çarpar sessiz bir kurşun: sanrılarda ses - -
Düşer sazlık bir yere bir kaşıkçın kuşu.

Söner göstermelikte mum
Çekilir hayalî.

(Yeni Dergi, 43, Nisan 1968)

LİMAN

Güçlü fırtınalarda direkleri kırılmış
Gemiler bize sığınır - - bulduk sanırız.

Görmezler. Varsa yoksa uzaklar - -
Onarınız. Giderler, kalırız.

Sonra gecelerde: Bu son olsun, son
Gönderme - - Engine yalvarırız.

Sonra büyür daha da
Korkunç yalnızlığımız.

(Yeni Dergi, 43, Nisan 1968)

KANTARMA

Uzakta şap denizinde geçen gemiler
Temmuz, sam - - çadırınız
Bir küçük kapıdan girilir.
Kırık dökük beraberlikler yerde
Bir bahar kesikliğidir.

Ümitti göl - - topraklarımı sular,
Korur taşkınlardan beni baraj
Diye cetvel gönye çektiğim çizgiler
Hep ters doğrultularda.

Hava mı çok sıcak, ben mi terliyorum
Sevgili seslendiğin serinlik bir serap
Hayır yok boşuna yokuşları - -
Atı kantarlıyorum.

(*Yeni Dergi*, 43, Nisan 1968)

EN/CAM

1. Basım: De Yayınevi, İstanbul, Temmuz 1970

YAZI

Ve şairler boyuna kimlere yazarlar?
Yıkılmış köprülerin başında
Ürkmüş boşluktan biri inliyorsa
Ve şairler onlara geldimlere yazarlar.

(Yeni Dergi, 61, Ekim 1969)

BİR YANGINDA EN ÖNCE

Altında yol, uzun yol
Biter cıva buharlı lambalarda
Kuytu hendeğe düşer - -
Rahat mıydık her zaman biri vardı.

O orda dururken
Açılmış sana derdim dokunma!
Öğretirler çok geç
Bir yangında en önce neler kurtarılmalı.

Yakıştırmak bir sıfatı kolayca
Ve onlar çok vakit
Alırlar isterler ve yalnız kendileri - -
Özlüyoruz geçiyor yoksa dayanılmazdı.

Ardında maskenin yüz - - görümlüğü?
Biz bütün çizgilerde bu olmasaydı da
Öteki - - yollarımdı vardı
Neyi değiştiriyor geçmişte kalmaları?

Sonra önce benimsemiş gibi görünürken
İter geri beden yeni kalbi
Artık beni o eski hüznüler bile - -
Oysa daha bir süre yaşayabilirdi.

(Yeni Dergi, 47, Ağustos 1968)

OTEL

İki de sessizlikse bir şeyler olmalı.
Sargılardan sızan irin sargılar

Çocukluğun sağlık raporlarında --
Gelir bütün korkular sargılardan
Ey katsayılarda sıcaklardan yakınan
Temmuzsa aynı şey bir şeyler olmalı.

Seslenirler karanlık buraya kadar
Bilmediği bir yerde iner trenden
Yanında biri ve -- iki üç parça eşya
Kimlik belgeleri -- pek sormuyorlar
Orta halli bir otel.

Geldiler. Yalnız uzaklarda yeni
Bir gün doğar geceki karanlıklar üstüne
Ha evet otelde o hazır ölümlere
Herkesin kendini bir başka öldürmesi --
Daima daha mutlu kalanlar.

Uzak yolda az sonra dağılmak --
Bir şeyler olmalı o kadar ses içinde
Ormanda izinizi kaybettirmek kolay
Sessizce inersiniz merdivenlerden sokak --
Ve kalır o yukarda özlemini çektiği
Odada bir başına sizi hep var sanarak.

Tek baskıydı kaç tane unuttunuz şimdi.

(Yeni Dergi, 50, Kasım 1968)

DAĞ

Ette cızırtı keyy
Bir kuzgunun indiği bir/ine değdiği
Bizi hep o aşıağılar --
Bağrında her dakika keyy.

Bu sanki ocaktır tav, akşam ezâ
Sürdürür hastalığı iyi etmez
Tahta perde sevgililer
Yaşlanır bakarız özlemler uzaklara.
Ağaçlara dönülür sonra kararır bahçe
Boşluk -- açıkta her şey
Düşünce midir kırılır dal ince
Akşam en/cam ve keyy.

(Yeni Dergi, 50, Kasım 1968)

ONLARDA

Birazdı vardı çok denendi
Geldiler almaya diyebiliyor musunuz
Geç bile kaldı.

Onların meclisinde hep birini düşlerim.
Ayrı içimde/kinden vurduğum dışı
Yüzlere karşı --
Karşılarında mıyım?

Yaşın yaşın -- o ses! Boyuna aynı içit!
Bir/kendi'yi iki olura bırakarak
Değişmez fincanla tutulur gelenlere
Bir bakıma yaşamak, görücülere çıkarak.

Uzak/da kalanlar bir yerde kesilmeleri!
Hangi pınar (yollara bakıyorum kansız)
Aldattı seni Nergis?

Neyi kurtarır kaçarken
Sular/da bulanık küçük zaman balıkları
Ondalığım onlarda -- belki biraz ağlar
Yüzlere karşı bir şeyler yapmalı!

(Yeni Dergi, 55, Nisan 1969)

BURÇ

Hep orada mıdır orada vardıysa
Üzerinde bir not geri gelir mektup:
— Bilinmiyor.

Geçende, yolda --
Dediğimiz oluyor, birden irkiliyoruz
Yıllar var oysa --
Parsellerine batağın, hangi Kaf
Düşmüş burçlardan bir bölük anka
Adresler, yapılar değişiyor.

Her yerde bir yerde tuta tuta
Kaymış futa belden gördüğüm
Zamanı unutma.

(Yeni Dergi, 55, Nisan 1969)

HUNİ

Birden gitmeyi düşünmek - -
Atarak ortaya boyuna bön bir beni
Nasıl da konuşurlar farkına varmadan.

Engeller uzakları yakınlar
Kaçınıcı kopyalarda tükenmez
Tanımlar bir modeli küskün - -
Kalpten gitmeyi düşünmek.

Merkezkaç bir güçle savrulurlar
Bir burgaç huniye çekerken bizi
Sıçrayan kıvılcım - - öptüğümüz yanıklar
Sevdirir daha da hurda mangalımızı.

(Yeni Dergi, 57, Haziran 1969)

GÜLMELERİ

Her evde birisi bir ikinci uğruna - -
Yaz yağmuru gibi
Geri kalanların arada üzölmeleri.

Adanmış nasıl kaçır nereye
Sürer gider yaşarken ölmeleri
Değişmez korkunç
Olanca ağırlığı bir ona vermeleri.

Gider gelir görürüm
Evlerde ne/dense hep bu bölmeleri
Örölü duvarlar gömülmüş gülmeleri.

(Yeni Dergi, 57, Haziran 1969)

KUNDUZ

Ben o lambaları boşa yanan caddelerden
Geçen tek kişi - - asılmışlar
Kendimizi gösterme yolları.

Setlerinden bakar sulara kunduz - -
Kırlır dönmeyi gör dar bir yer
Girdiniz çıkması zor.

Omzunuza bir yerden sızmuş zehirli sıvı
Satır satır ileriler bir kolda
Kurtarmak ötekini - - uzun
Atlayınca bir şeyler ölüyor.

O ateşler içinde tam sular akarken
Bir suyun eksikliği, bahar kesikliği
Anlatınca bir şeyler ölüyor - -
Bir şeyleri biraz/ da uzaktan görmeli!

(Yeni Dergi, 57, Haziran 1969)

KÖPRÜNÜN AYAKLARI

Biri bir şeyler anlatır
Fısıltı sesleri.
Gezinir kollayış
Tetikte gözleri.

Biri bir şeyler uzatır
Gibidir tel örgü deliğinden,
Yaklaşır yasak hatırlatır
Daha değmeden elleri.

Ve görüşme bu kadar
Ve yalnız akşam/ üzerleri.

(Yeni Dergi, 57, Haziran, 1969)

NEDEN/SİZ

Birkaç adım kala gene
Vurur yüze içerden
Durur yoklar.

Gidip bir kapıya kadar sıkıntılı
Yerde kımıldayan bir bohça
Görüvermeleriniz
Yaşar bir şeyler içinde.

Yazılı niçin bırakıldığı
İlişik kâğıtta
(Var mıydı öyle bir şey, var mıydı bohça?)

Sargılarda tedirgin
Bir size seslenen ses - - neden/siz
Ve çalmadan bir zili saygı mıdır
Geri dönmeleriniz?

(Yeni Dergi, 57, Haziran 1969)

ÖLÜ ÖRGÜ

Ayrı baş çekerler ayrı gider benler - -
Kollar gibi tepelerden bir kervanı celâli
O neremdir çullanır türlü nedenlerle
Yukarda L biçimi - - aşığı aydınlık
Ah nasıl önlemeli?

O neremdir âsi türlü çekmelerden
Boşluğa karşı
Sonra neyimdir onlar çığıklarda koşarlar
Bu taşlara ne zaman benden ayrı düştü
Gövdemin gövdeleri - - aydınlık yukarı.

Gayrı yerlerde miyim üzerimde örtü
Koptu eklemlerinden - -
Özlediği belki de ben biçimi bir yerdi
Örülse yeniden
Sökülüp örgü.

(Yeni Dergi, 59, Ağustos 1969)

KÜSKÜN YOLCUNUN TÜRKÜSÜ

Uzun yürümelerden
Sonra bitkin düşerek - -
Bu bir çocuk oyunu:
Ben seni çektim çekerek.

Şimdi hangi kitaplardan
Öğreneceksiniz onu,
Gelmiyorsa bazı şeyler
Çocukluktan geçerek.

Kasırgayı, doluyu
Yemiş de düşmüş gibi
İssız kaldırımlarda
Garip gece keleşi
Düşe kalka sekerek.

Şimdi hangi yollardan
Siliniyor izleri
Çağ dışı bir çağrışı
Sigara içer gibi
İçine çekerek.

Dünya böyle gidiyorsa
Elbet bir nedeni var
Ben sana küstüm küsererek.

(Yeni Dergi, 61, Ekim 1969)

ORMAN

Sığın avlarından
Ormanın dibinde ne varsa, ne kadarsa
Görülmemiş, kalmuş
Sana ellerinden.

Tüketip çabucak kederi ve aşkı
Ormanın önlerine gazeller düştü
Ormanın dibinde sürgün avlarından
Bu rüya bu uykudan önce daha görülmüştü.

Gün boyu o yola kızgın zift döktüler
Temmuzda zaten kaynar - - döktüler
Emdiği ısıyı şimdi geri veriyor
Gece/de ondan sıcak.

Şimdi onlar gideli çok olduktan sonra
Geç saatler biraz serin gene/de
Bu rüya bu uykudan önce daha görülmüştü
Biz ancak uzun yollara - - uzun yükle.

(Yeni Dergi, 61, Ekim 1969)

NE KADAR

Baktılarsa göre/ne kadar
Bir aynaydı gördüler
Yüzlerine tutulan.

Yıllar sonra birisi anlattığı anda
Gene solgun bir güle/ne kadar
Bakar buzlu camlardan.

(Yeni Dergi, 65, Şubat 1970)

ANANAS

Sancılarda ortam - - gece karartmaları
Issız - - kim anlar ışık sızmayınca?

Küçümsenir gelecek eksiliyorsa
Kalın kaba çıkışlar soğuktan.

Bakışlar - - Boşalır göz
Duraklar, susar ve
Ben artık gideyim - - Bırakılır yavaşça
Yıllar yılı bizde kalmış anahtar.

Ardıl görüntüler
Bile şimdi bulunmaz
Ve bakılır o da yenirmisine:
Uzak meyva ananas.

(Yeni Dergi, 65, Şubat 1970)

YÜK

Bir gün genç kalmayı kâr sayanlar
Yarın bugünkü hâlim - -
Batan bakışlara karşı
Özür diler gibiyim.

Bir yüzleri karalar, ardı boş kâğıtlar
Alt gözünde dolabın
Ben o odalarda ne de çok - -
Baktılar, bunaldım.

Uzağı görmüyorum bilerek
Gözlük kullanmıyorum
Geçiyorlar güler, gülmüyorum - -
Bir dengeyi koruma çabaları.

Ey üşüme ve benzeri acılardan geçerek
Camlar yok bakıyorum
Alt gözleri dolabın
Isınmak için yakın.

(Yeni Gazete, 26 Mayıs 1970)

KATARAK

Nasıl geldi bugüne şaşar gövde
Baskılardan geçerek.
Cân, ey cân-ı azîz bir kezliğine
Kazancım senden kaçarak - -

Kuytularda ne yaptım kuytularda bir yaprak
Bir kozaydı bulduğum hemen öldü.
Nasılsın - - Gözleri güler
Utançlar katarak.

(Yeni Dergi, 65, Şubat 1970)

ÇOK ŞEY

Çok şey akşam - - ya neden kapalı
Çok şey bir şeyleri az daha yaşatmaya
Çocuklar büyüdü, büyüdü ev
Ama neden saklamalı o kapı
Şimdi artık erkenden biraz daha yatmaya.

Başınızı kaldırsanız bir Cézanne
Ya da ötmez olmuş bir kanarya.
Güve - - güven gecede ellerindeydi
Çok şey onlar uyanınca gündüzün serdiği çul - -
Kalkar gibi yarı aç kurulan bir sofradan.

(Yeni Dergi, 65, Şubat 1970)

KAN

Şimdi bakın düşersek
Toplamdan yalnızlığı
Hangi yaştan sonra kesin değil
Akşamın mangalında yanar günlükler.

Ölümlerde, aşklarda
İki kişi birbirlerin görürler
Bırakarak bir gergefi gittikleri
Kendileri ya da yâd el - -
Ama batırılmış bir iğne
Döner gelirler.

Durdurur ne durdurur hep aynı yerden
Kime gösterseniz akan bu kanı
Soydan
Bir derde verirler.

UÇURTMA

İndikçe aşağıya
Topuklardan dizlere kesiklik
Kalçalara yukarı, bel göğüs bölgeleri
Boynuna sırta - - yok kurtuluş
Bir sen civciv küçüğü, ey büyük kurtarıcı!

Bir el bütün sevdiği şeyleri
Gözlerde biraz hüzün, itiyorsa ölümdür.
Çok öncelerde aranan çocukça
Kırılmış duruyorsa ölümdür.
Bir kuşu boğazlar, bir avcı bir pınarda
Çoğalır kaynaklar, hangisiydi nerde
Kuşun dirildiği su - -
Bulunamıyorsa ölümdür.

Biz şimdi o hangi bedduanın tuttuğu
Parçalanmış uçurtma.
Yokken varsanız varsınız
Aç kitaplarda - -

(Cumhuriyet, Sanat-Edebiyat Eki, Haziran 1970)

ZEBRA

1. Basım: De Yayınevi, İstanbul, Nisan 1973

—

ZEBRA

Üstüne düşme yan
Örnekler üzerinde
Tipik bir direnme.

Gömülse -- de uçar
Kona kana bir dala arada
Sonsuza göçmen kuş.

Zebra!
Bir sirkten ötekine gez
Dirilirim, -- diriniz!

Karşılıklı bir neni ninni
Kırallar da kul bu sarayda
Bir otel otello.

(Cumhuriyet, Sanat-Edebiyat Eki, Eylül 1970)

KIŞLA

Acının
Çok sonra başladığın
Kim inkâr eder.

Vardın oyduñ gar
Ama asıl yangın akşama
Kim inkâr eder.

Bunlar senin
Son yumuşak günlerin
İndiğın yerleştiğın
Kışla
Acıyı
Kim inkâr eder.

Nerden geldiğın
Bilme
Dikleri düzler
Acın
Kimin kârı
Kim inkâr eder.

(Yeni Dergi, 76, Ocak 1971)

TIRPAN

Bir mürekkep balığı salar karanlığını
Sindirir çok erken
Boyar lamları pipet
Büyültür ölümleri.

Çökerken - - düşer kepenk
Sarkar göz kapağı, ağız
Varsa arasa bilsek
Nerde boş arsa.

Kapanmış önünü devrik bardağ
Değişiriz: Çok erken - -
Biçilmemiş ekinler yerde
Kırılmış - - tır/pan.

(Yeni Dergi, 76, Ocak 1971)

GİBİ KAR

Dondurur ısıyı buzlar
Evlerin içi ilk son
Baharlarda bir soba yanmıyorsa
Bazan yaz
Düşmesiyle karların ılıkça bir suya.

Kış ocakta yanıtıcı bir güneş
Son un boşalırken son kar maya
Gelme gücün yoksa son un
Sakla eski bir mangır köhne
Bir kayık almaya.

(Yeni Dergi, 76, Ocak 1971)

DÖŞEK

Ol hayat ehline hayrânım sessiz
Döşerler
Çok az kimse geçtiği kaldırım
Sonra onca emeği sayarak hiçe
Toplar taşlarını bir karanlık gece
Yorgun yola çıplak
Düşerler.

(Yeni Dergi, 76, Ocak 1971)

ÇEKÜL

Harlı odalara bırakıp üstünü
Halvetlere soğuk
Çekilir arkası yarın
Çözer yükünü.

Yatar -- Günün eğilimi!
Gün bükülür ufkun büyüklüğüne
Leğen
Yüzünde buz su.

Örter çıplak yerleri doğa
Yeşil ister
Bildiğimiz artık bir işe yaramıyorsa
Daha nasıl özsu.

(Yeni Dergi, 80, Mayıs 1971)

DURAK

Trencilik oyunu çocukların
Seslenir biri istasyonları
Sonra güler sahi sanıyorlar
Bilmiyor muyum.

Şimdi ben motorize güçler
Ses yitiren gürültülerde
Sessizce bir yere --
Olsa -- bilmiyor muyum.

Bizi ne yapsınlar safra - -
Her ne ki ettik iyi ettik
Önlenemiyordu
Bilmiyor muyum.

(Yeni Dergi, 80, Mayıs 1971)

GELE GEÇE

Kirpi top in en gece
Var sa hi sar
Tellen diren sal telleri.

Gel e geç e gece
Şiş tulum yüzer ceset
Yığ sen daha pulları.

Eğlen sinler gece
Bir hayvan takviminden
Düşer sığır yılları.

(Yeni Dergi, 80, Mayıs 1971)

TEYEL

Artık eski bir yere gidemez oldunuz mu
Hele hiç yenisine
Akşamdan kalma sabah, yazdan kalma günler
De geçer kış.

Tek yön çıkmaz gömlek
İkinci/siz sizde
Belki var bir iki yolunuzu gözler
Onları arasanız - - (Bulsan ne olacak?)

Bir kişiyle bile konuşulamaz şeylerle
Doluyken bardak
Saplandığın derinden çıkma söz!
(Çıksan ne olacak?)

Yıllar ki katlanmaya katkı
Geçtiği kadar var daha bir derviş
Gülümseme yükümlü
(Bıksan ne olacak?)

Bir Şey ancak sonradan yararsa yarar işe
Bir makina, sesleri çapaklı
Çekilen bir teyel
Olur gider daha olmadı.

(Yeni Dergi, 81, Haziran 1971)

SİZ TEK

Nerde siz tek istenmezsiniz
Ellerinden geçiyor da çok
GelmiŐe önünüzde biraz.

Nerde siz hiç istenmezsiniz
Elleri bekliyor da çok
Duruyorsa önünüzde hep aynı.

(Yeni Dergi, 84, Eylül 1971)

EV - EL

Uzak pazar evin yeri
Elin yeri uzak yanında
Duru glden görüntüyü
eken el el.

Nerdeydi neydi
Ev el ev el
ekiler rse
İki bir dŐeydi.

(Yeni Dergi, 80, Mayıs 1971)

SİPER

Siz ki değişmez çizgilerle
Evler eşler çocuklar -- katlanmış kendinize
Ya günün bir yarısı
Bu giderken giderken sren adımlarınız
Durur bir yol sağa sola bakınır
Nasıl katlanacaksınız?

Siz ki kat kat kendine
Siper etmiş yakınları güvenli
Ya o boşluk duygusu
Siz ki dolu acıyla - -
Onlar nasıl katlanır?

Siz ki düzgün bir mendil
Gibi geçmiş ütülerden - -
Dölsüz, bekâr, kaytarmışlar
Onlar nasıl katlanır?

(Yeni Dergi, 84, Eylül 1971)

YÜN

Tutar bir ah âhûyu yâhûlarda
Kim atar kemendi kalkar divandan
Bir çağ günümüze.

Aynalarda çok şey görülüpür
Yokken söylenmiş, olmadan görülmüşse
Gitmiş hepsi cümle/ten.
Düşe kalka hasta-i gam
O hangi yollardan gelir yânımıza.

Her ayrılıştta en az hüznü vardır
Ellerinde bir şairin
Parlar bu ne zamandır
Karıymış yünümüze.

(Yeni Dergi, 84, Eylül 1971)

ÇEKİ

Sayıların ortak katları
Vardır da yoktur
Hiçbir katta çokları.

Soğutur bir çöl bizi serinliklerden
Çarpılır yaklaşımlar uzaklıklarla
Çarpım tablolarından önce korkuyu düşün!

Kirli sarı fotoğraf
Duvarımızda
Kaldırsak da kalır
Bilerek bilmeyerek çektirdikleri.

Silinmiş bir den/iz
Eğilip bakmam sulara.
Daha çok yüzüm olur.
1971)

(Yeni Dergi, 84, Eylül

FİRE

Hüzün veren yanlarımız - -
Böbrek, ciğer kiminde, çene düşer ötekinde.
Durur kelle kulak
Da gider kalp vakitsiz,
Günlerden birinde birinde bir mide.

İlk nereden delinir bu depo bilinse!
Ah ey korkudan yanlarında
Koruyucu diye yücelttikleri
Hangi organ, hangi organ
Fire -/- Tartın terazilerde!

(Yeni Dergi, 86, Kasım 1971)

CIHANNÜMÂ

Bir çan gibi sallandığı zamanlar
Yoğun sis - - nerdeydiniz limanlar
İnsan önce çevresinden ölür
Açık deniz, bataklıkta kuytu ormanlar.

Akşamı çöktürmeye bu ne çok çaba
Bir gün çektirilerde kurşun gökyüzü
Ayaklar altında bir cihannümâ
Ey geçilen yolları yoksayanlar.

(Yeni Dergi, 86, Kasım 1971)

ÖKSE

En kaslarla kasılarak enkazlarda
Gelir geçer ve bakar yânımızdan
Yabancı bir yazı
Tırmanırken yokuşu gelecek - -
Devr ile nevbet bekleriz.

Gök nereye baksalar uçmuş üzerlerinden
Ara buluşmalarda toplarız kendimizi
Başlar, açılır sessizlik - - sondaj
Gene beraber olmanın serin serpintileri.

Az sürer son buluşma, son buluş
Bir toprak gibi kalır geçmiş ince elekte
Biter büyür yoktur
Susmuş
Döner yaşama kışına.

Yalnız gene sürekli pek de sâf kuş
Direnir - - Ökse!
Doluydu boş bulunur - - Korkuluk!
Bu yol, bu köprü yoksa - - ?

(Yeni Dergi, 84, Eylül 1971)

SES

Güçlkle, özlemini çektiğiniz
Arsaya varınca çöker kalırsınız:
Hazır para, çoktan
Almışlar evinizi.

Buna benzer, ancak onun yanında
Mutlu olacaktınız, rağmen bağlarına
Onun da gönlünde siz,
Almışlar yerinizi.

Kim ölür uzaklıktan, bir yerde başkaları
İle yaşarsınız - -
Ama nedir bir kuş için şakıma
Almışlar sesinizi.

(Yeni Dergi, 86, Kasım 1971)

YORULSA

Önemli
Ki sağlığı sorarlar,
İla'lığı
Sorulmaz hiç.
Boş şeylere yorarlar,
Yorulmaz hiç.

(Yeni Dergi, 86, Kasım 1971)

ŞAFAKTA

Gram gram her şeyi - -
Dağlarda parıldayan bir şeyi gösterecek
Birimiz - - Bu akşamüstü müdür?

Çekin eskitmekten, uzasın ömürleri
Güçlenen düşünce - - Umma!
Kurtulmak isterler bizden bir ayak önce:
Korumanın zorluğu, verdiklerini dünya!

Bu yorgunluk hep bu türlü müdür:
Dolar aklar kanıksar
Bu da ürüntü müdür!

(Yeni Dergi, 86, Kasım 1971)

HEY CAN

İzinde ölümler ben gene dar
Odalarda bindi omuzlarıma
Onların da işleri ben o kuvveti
Nereden bulacağım?

Ne zaman dönerler dadandı
Rahata izinde ölümler - -
Ey ses, hiç dinlenmeyen
Hey cânım!

(Yeni Dergi, 90, Mart 1972)

OLUK

Saat kaç ı geçiyor nasıl geçiyor
Biri gelene kadar yoldan kaç ı geçiyor
Gidince bitermiş bitsin ne yapalım
Her şey yarım yârim.

Çizgiler çekiyor ne çok elden geçiyor
Birinden birinde bir şey bulsak bârim
Yıl kaç ı geçiyor
Olsun gene ararım.

Bu kuş göçmen - - oluktan
Bir ara su içiyor bir gün daha uçuyor
Bir gz sepet koyup salacakları
Bir gzedir belki de ırmaklarım.

(Yeni Dergi, 95, Ağustos 1972)

YÜZ YAZMAK

Adın Li olsaydı da sana
Sevgi Li deseydim ne zaman geçer Li
Uçaklar, trenler, dünya turları
Çin, şili.

Buzullar, bozkırlar
Geersin de
Beni gremezsın
Çok mu çirkin yüzün benlenince?

Bitir yol, bakar bel boşluğa
Görür kr bende
Yandırdığım erâğı söndürür de elinle
Grmezsın!

Sen Hind'den ne zaman koptun fil
O yarı hatırlamaların - -
Güney yarımkürede lamaların
Peşine düşersin!

(Yeni Dergi, 90, Mart 1972)

MASA

Hangisinden çıkınca, hangisine girince
Evlerin birinde, nerden gelindi,
Kimin aklı, kim haklı düğümler içinde
Biri biri ne karışıyor.

Ö kadar gitme, deriz, bir yere, dar
Çörülür bak masalar da
Bir bardak var yoklar gibi taşıyor
Artık konuş masalar da.

(Yeni Dergi, 90, Mart 1972)

KÖSTEBEK

Özleriz
Bilmeyiz çokluk tam
Geçer yanımızdan dalgın geçeriz.

Bir yerde iz bir yer deleriz
Düşler asla ne ekler
Oyuklarda bekleriz.

Az ötede köstebek
Durur benzerlerimiz.

(Yeni Dergi, 90, Mart 1972)

FLÜT

Parklarda güneşli bir pazar gün
Sıralar tutulur
Ona sıra yoktur.

Geçerler giderler yağmur duyulur
Ağaçlar çiçekler ıslanır ıssız
Bir banka oturur.

Ev yoksa yoksa dost var da çok uzaksa
Bir garip durgunlukta
Ki nasıl unuttur?

Şimdi orda iç karartan bir bulut
Çökerken üzerine iç - -
Kendi iç aydınlığına tutunur.

Şimdi orda flütünden ezgiler
Ki nasıl unuttur
Bir büyük mutluluktur.

(*Yeni Dergi*, 90, Mart 1972)

BOZ

Yalnız
Bu onun sıkıntısı.

Vakit dardı - - denge
Gevşedi, gerildi
Sürer ne kadar
Nelere karşı?
Düzeltir, bozar
Bir gecikme.
Ben oraya bir bıçak - -
Yoksa erken miydi?

Hem neye uğradım bilmiyorum
Hem en iyi bilenmiş gibi.

(*Yeni Dergi*, 86, Kasım 1971)

MEHLİKA

Issız yerlerden hızlı
Geçilir gece
Şimdi hangi limanlarda o denizci
Göğüsleri dövme.

Eriyorsa bir sabun çok çabuk
Yatışlardan sırtüstü
Bu çatlak, bu yama, bir boya
Dik konsa, az değse
Fizik.

Tehlike Mehlika çürüdü keten.
Sahra hasta nelerine
Gelindi, nasıl geldik.

(Yeni Dergi, 90, Mart 1972)

KİBRİTLER

Çıkışları - - sarp kule,
Yaktığı kibritler - -
Hem kaçtı karanlıktan,
Hem aradı karanlığı.
Anlatmak ayıptı daha gidememişlere
Gitmişliklerini.
Hem attı kendini, hem bakınır hâlâ
Koca kutu ne uğruna bitti.

Sene sene sıralar gözlerinin önünde
O onları toylar olarak - -
Bir rozetti gülücük, hem ne hoş dediler.
Hem hiç takmadıkları.

(Yeni Dergi, 95, Ağustos 1972)

KANDI

Kaynar kan kankanlarda
Neydi kankan bilir miyim
Bir yerlerden aklımda.

Çene öyle nedir iki bilir miyim
İnsan neyi ne zaman sonra anlar
Onlar da bizim gibi yaşlanınca - -
İyidir yaşlanmalar!

Ne öfke, ne kıskanma, ne umut
Bir zaman öyle bir şey neydi ki!
İnsan önce kendisiyle kalıyor
Birileri bir şeyler çekti ayaklarımdan.

Şimdi senin önünde bir takvim durmuyorsa
Yılların takvimi, hattâ yalnız kendin
Neyi çıkaracaksın şu yazdıklarımdan?

(Yeni Dergi, 97, Ekim 1972)

YENİ BİR YER

Yeni bir yer güvenmeyi ödetir
Siz ki yola çıkarken - -
Açılmak'çin bir yara açılmanızı bekler.

Alışkıntınız sözde baskın karşı
Yüklenir üstünüze - -
Yeni bir yer önemini öğretir.

(Yeni Dergi, 97, Ekim 1972)

KOYU

Koyu renk yerlere bak yağmuru
Göreceksin iplik ince yağıyorsa.

Çökecek evlere bak çamuru
Göreceksin sular hep taşıyorsa.

Uzun yollar ne oldu
Çetin çevre çıkmaz içinde yaşıyorsa.

(Yeni Dergi, 97, Ekim 1972)

KONUK İŞÇİ

Tez kurur yaz odaya asıyorum
Çamaşır
Kapılardan yavaşça geçiyorum
Belki bir söz gelir.

Yabancılar geceleri çıkıyor
Boş sokaklar bizim
Karanlıkta bir türkü
Gündüzleri görünmüyor.

Bu sıkıntı akşamları
Özlemi, öc alması yurdun
Kararmış, ağarmış
Döneriz bir gün.

(Yeni Dergi, 98, Kasım 1972)

UZAKLARDA ÇOK ÖLÜ

Vaktinde gelmeliymiş geçlere
Çokluk saat ilerlemiş
İlklerim ya geçer mi?

Hangi taşıt yollara
İnkarım geçer mi
Çok ölü bir gece.

Büyürüz uzaklarda çok ölü
Yağmur ince gölgeler
Durakta kalınca.

(Yeni Dergi, 97, Ekim 1972)

ÇÖZ

Çekip alırlar katıyı
Kanatlıların bağrından
İçimdeki yumuşağı sökemedi eller.

Bir civcivin tüyleri, bir kelebek kanadı
Da duygulandırmazsa ne yapayım insanların
Sonra onlar hayatın içten içe yananları
Onlar da ısıtamazsa bırakın ormanları.

Bakımlı bahçeler, oturmuş evler
Çok geçtim önlerinden
Çit de kandır çöllerde susuz yaşayanları.

(Yeni Dergi, 98, Kasım 1972)

ÇİRKİNLEME

Siz yoksanız rahatım
Küçülmemi büyültten aynalar
Beni bana bırakıyor ne halin varsa gör!

Düğmeye basıyorum rezil resmim çıkıyor
İşte neysem oyum
Bakıyor yırtıyorum.

(Yeni Dergi, 98, Kasım 1972)

KIYI

Gözlerimi açtıkça sersemlemiş
Enginde can verenler - -
Kıyıma koşuyorum.

Kıyı çok kalabalık kıyımda
Sığındı vurdu karaya
Benden önce kimler.

Nasıl çıktık bugüne
İşte üstünkörü yüze
Kenarda yüze - - bilenler.

Açılamam atar beni kıyıma
Önce kendi dalgam
Açıkta ölenler.

(Yeni Dergi, 98, Kasım 1972)

KALIT

Çok kavunlar yenmiştir çok beyaz peynirler
Çok içkiler içilmiş
Çok utançlar geçilmiştir.

Unutuldu nasıldı ama hep düşündürür
Sen yoksun denilmiş, sevgiler alınmış
Oysa kimler büyümüş, kimler nerde küçülmüştür.

Acılardı hâsılı, hepsi de arınmış
Kapkaçı kaç kapı, tarla kin ekin
Bize göre biçilmiştir.

(Yeni Dergi, 95, Ağustos 1972)

K T L

Korkum bu bu şehir beni
Daha da yer yedi sekizden önce
On yirmi kırk elli daha çok sekizden önce
Bir kuru yer bu yağmurda
Hâlâ aramasındayım.

Parayı atıyorum bardağım doluyor
Nah doldu her Şey otomatik yavru
Gelir avuntusunda çekçek arabasındayım.

Bilsem bir Buridan'ın eŐŐeđi
İki zaman - - farkı ne peki saman
Hangisi daha iyi ölüp gidiyorum yahu
Tekil çoğul k t l güzel ya farkı ne
İkin ara bu dünya etin itin yağması
Sonra dokuz üçün kaçı biri ya da fazlası
Sekiz sakız biz yokuz sülük salak sinekler
Yedi iklim dört köşe
Hani yani isterse arayan bulsun beni
Yedi matinasındayım.

(Yeni Dergi, 99, Aralık 1972)

YADSI

Dağlardan ağrı neyi arıttı
Kapanı, geceler kararı
Yazmak süresiz ertelenmiŐtir.

Ne çok Şeye, kiŐiye
Bir zaman yakınca - -
Az süre aydınlığı.
Yadsı
Kaybeder bazı Şeyler ansızın önemini
Zorlar özel durumlar susmayı.

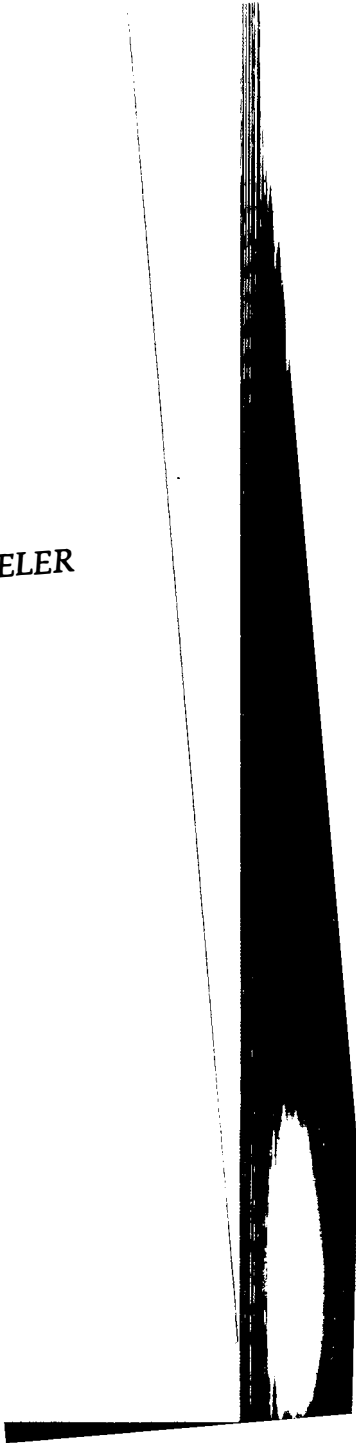
Orda eski kapılar yerinde
Sevgi sayđı korkudan
Açmak süresiz ertelenmiŐtir.

(Yeni Dergi, 95, Ağustos 1972)

KARELER AKLAR

1. Basım: Bilgi Yayınevi, Ankara, Aralık 1975

KARELER

ÇIKARTMA

Alınan safra kabuk en az	her şey sinir kemik ne çok	yenmelik ne kadar deri atmalı.
Yaz nedir fire	çokça önemli nice	okunmalık olan kalmalı.
Yazma en az	nedir çoğu	kalabalık çıkartmalı.

(Yeni Dergi, 93, Haziran 1972)

AH AKŞAM OLDU

Akşam gitme kim bulur gölgesini duvarda.	büyülü pâreler derdine çare denizin
Oynaşır gemiler yanınca aralıklı yanınca.	sularda yanınca çırallar isli
Bir koni ne çıkar birleşir zikzak dörtgen..	dağılmış toplanır piramit yamuk
Akşam bulur geçit değişir aralar.	gitme gölge açılır kapalı

(Yeni Dergi, 70, Temmuz 1970)

KARIŞIK TARİFE

Kaç yönde trenler
yukardan aşağı
hangisi
hangi saatlerde

istasyon nerede
aşağıdan yukarı
sağa sola
doğru yolcu katarları.

Kızları oğulları
nılır mı hangisi
kendi derdinde herkes
kime nasıl sormalı

yaşlılar hastalar
aktarmalarda kayıp
cetvelleri karışık
neyi nasıl bulmalı.

Haftanın hangi günleri
iç içe kompartımanlar
nerde bağlantı yerleri
boş öğrenci trenleri

nereye kadar gider
yükleri nereye vermeli
peronlar tüneller
neyi nasıl bulmalı.

Şimdi siz söyleyin
ne zaman ve nasıl
kolay mı görmek
önce bâzı şeyleri

gideceğiniz yeri
nerelerde olmalı
yönleri aynı anda
okumasını bilmeli.

(Yeni Dergi, 70, Temmuz 1970)

EKSİK YAKINLIKLAR

Tutulur
güneş
bu kaçınıcı
gözlerde

el ayak
utulur
yangını.
bitmeyen

sokak
camsı
ağıtlar.

Duyulur
çöküntü
kim onlar
sabahın

sesi
yıllar
söylerler
vardım.

her yandan
—sinler

Perdeler
çekilmişti
onca
mutsuz

ansızın
mutluyuz

açılır
yazarız
yangınımız.

(Yeni Dergi, 70, Temmuz 1970)

FOSİL

Yaptıkların
gizler
kafa oyluk üzenği
ardında aydınlığın

Şeritlerde yollu
akıp giden taşlar
almış giderken seni

Toprak katlarında
yarınki jeolojik
kalıntı yarattığın
çürük çarık

sorular
ne yaptın
çene topuk.. kemikler
karanlığın aradım.

yüzerken kanalda
çarpmadan bir yere
batıveren gemiler.

derme çatma barınak
çağdan habersiz
yaptığın hayvan
ne yaptın!

(Yeni Dergi, 93, Haziran 1972)

YAŞLANMAK

Sarkıtlar
yaşıtlarım
kesilmiş
oysa ben
kayarken

sarkmış
kadınlar
hırçın
öldümdü
onlar

mağarada
artık
ben mi
yarı bel
balkondan

şu
son
ben
aşağıya
önce.

bu
yıllarda
sorumlu

(Yeni Dergi, 70, Temmuz 1970)

YERĞİ

Kayar durur

yutulmaz

yutturur
ayakları
elleri
dilenci
çanağı

tellerde
göge
yerde
pis
çamur

cambaz

aldanıyoruz.

(Yeni Dergi, 70, Temmuz 1970)

DİVÂNE DERKENAR

Kimin	elinde	kaside
klmin	elinde	gazel
klmi	çağırır	zülûf
kânde	yok	gönül
kını	hani	fincan.

Kimin	yanında	yâri
klmin	yanında	ağyâr
klme	yanar	bağrı
oğlar	bir kuş	kol kanad
mıhrâ	da leylâ	kırılır
mecnun	gider	andan.

Kimin	dilinde	baki
kimin	dilinde	nedim
mercan	yaş	nâle
gözleri	inci	yâre
haplanmış	ok neye	düşer
kuşlar	benzer	ceylâne.

Kimin	yolunda	servi
kimin	yolunda	revân
kim	bu	hicranda dâim
kimin	şu	âteş ahlar
câni	o	divân.

(Yeni Dergi, 70, Temmuz 1970)

LÂLE

Tam gün ezâ ezâda	çıkarken hep düşünmek ne zaman	aksilik korku tekrar ferâha.
----------------------------	---	---------------------------------------

Tam gün sokaklara özlemlî baktınız	düşer karşı bakışlarda yenik	dağlardan bir sarnıca tedirgin düşer hep.
---	---------------------------------------	--

Nedir çevre sürer boğar	o yangın sizi boyuna	yeniden kavrar içe lâle.
----------------------------------	-------------------------------	-----------------------------------

(Yeni Dergi, 70, Temmuz 1970)

FELÇ

Bu kendime soğuk alan düşünmek soğuk alan	bakmam bir yüzü bir kendi canlar	hep ona bakıyorsam gölge ne kurtarır öte.
--	---	--

Ölümü yaşarsa utançlarda biliyor	öldürmeler yılmadan yaklaştıkça gizleniyor	toplamı gene hoşgörü öte.
---	---	------------------------------------

Tutmuştu gözleri perde katı	bir ben elleri önlemiş felçe	elleri ne fayda öldürmüş kıılmamıyorsa.
--------------------------------------	---------------------------------------	--

(Yeni Dergi, 93, Haziran 1972)

n6

Çırpınan
kuzu kuzu
Şah İsmail
bir kızı

sular
aynı
Gülperi
veren var

o her gün
siyasetgâhta
Arab Üzengi
bir ası verecek.

Dalgın işler
eyerler
tökülmüş

bir saraç
atlara
geç kalmuş

elinde bizi
götürür
bir/ine gibi.

Son kement
ne zaman
boşalır
kalkmak

ne vakit
bilinse
sabahlara
mucize

son kâğıt
düşer
testiler
artık.

Katı
bu hangi
kedere

ne kaldı
zamandan
yazılı

kazı
kalıntı kemik
gerillalarız.

(Yeni Dergi, 70, Temmuz 1970)

UZUN KÖPRÜ

Dost
kalbin
açmaz
bu gidiş
kapanır
geçitler

yolları
karanlık
ıssız
açık uzun
bir kadın
o köprüler

eski sevmende misin
demidir bende midir
yazıları seçme
köprüler
üzerine düşme
de/midir.

Bakar
atılır
bir kadın
dur
bir yol
ölüm sen

donmuş
sen kendin
bir yol
bekle
donmuş
her şey

raylara
daha atma mısın
açılır ne vakit
uzun köprü
bir zaman
bitme misin?

(Yeni Dergi, 70, Temmuz 1970)

REMİL

Öğretir
dönüp dönüp
bir gemi
kaçak

bir hastalık
saplandığım
korkulu
demirler

nedir güvendiğimiz
düşünce
açıklarda
boşaltır.

Nedir
unutmak
bir gün
katılınca

yollarda
fal açar
gene de
bize biri

öldürülür
kapar gözlerimizi
çözülmez remil
yazdığımız yazmaya.

Bâzi şeyler
sıkışık
gaz
olunca

bizde kalsa
da dursa
uçar
onsuz

varsa
sizi üzmeye
tutulamıyorsa
kimse aklın bozmaya!

(Yeni Dergi, 71, Ağustos 1970)

HECE OKUMAK

Yazdığımız
takılır kayarken
yayılr

çocukça
silmeye kalkarız
boşuna.

Oyalanıyorduk
bakar üzülüyoruz
gülümser

tek kâğıttı, bozuldu
alır kalemi
düzelir yanlış.

Bir şey bizden
nerde
önce ve sonra

değişmez kâğıtta
aldanış
hep onun yazdıkları.

(Yeni Dergi, 71, Ağustos 1971)

YAZMALAR

Bir vakti kaplamış dolu	hüzünle süslemiş gönülleri	hatırlatır yazmalar ondan mı?
Ancak sonra hayalde	şimdi bile belki yazmalar	pişman mı kaldığına biraz bugüne?
İki yan karanlık saklı	dik duvar yön esirgedi	dehlizde ışık olsaydı biz istedik.

(Yeni Dergi, 71, Ağustos 1970)

HASSAS TERAZİ

Ben nerde a orda ibresi kımıldayan terazi.	dediysem a sağa sola
Az uzağınıza böyle daha iyi bir hafif yankı ses eder	gittiysem göresiz denizler ötede siz.
Hep kendim için mi gizlediysem başka dünyalarda görülür hesabı	bâzi şeyleri bilmeseniz a vardı ben/de a dediysem.

(Yeni Dergi, 71, Ağustos 1970)

EVLİLİK

Çıkar bir yalnız	yalnızlığından bir yalnızı	boşluk çeker	dönerken yalnızlığına.
---------------------	-------------------------------	-----------------	---------------------------

(Yeni Dergi, 71, Ağustos 1970)

EŞYALAR

Eşyaları
çocuklar
bilir

uzun zaman
bilmez
bâzı kadınlar

yaşatmak
önce onları.

(Yeni Dergi, 71, Ağustos 1970)

ÇEKME

Yazdığımız
bir çekmeye
ilersini

kendisi
dikkati
düşününce

olamamış
çekme

bir şey
küçüklüğü
iyidir.

Neler yok
alın
yazımız

gelecekte
yukardan
kara

insanı
aşağı
çalar.

güldürecek
soldan sağa

Sezdirmeden
nasıl
da zor

bakışları
geçirmeli
yavaşça

kendimizden
gelmesi

öteye
kolay
gitme.

(Yeni Dergi, 71, Ağustos 1970)

KIRAĞI

İlçemizde bu hafta
taşra gazeteleri
gelmediler

gelenler gidenler
zaman uzar
gelen/siz.

Var mıydı
yanlarında
geldiler

kimlerle
unuttu
çok olduğundan.

Ay yıl
gölde ölü balıklar
yorgun almaya ağı

yıl yıla döndü
kim bıraktı ara bul
gelen/siz.

(Yeni Dergi, 73, Ekim 1970)

GÖMLEK

Şenlikli
yerini
gördüğün
kördüğüm
beni mi

bir seyir
gör
yaz
boğar
onu da ben.

Değmez
korunduğu
toplar
karabiber

bir şey için hırçın
kovukta
nerden
tarçın.

Karşılıklı
gider gelir
onarım sonra
kolsuz gömlek
bana mı

kaşıklar
baharlı çorbada
yırtığı
düğümler güler
ona da ben.

(Yeni Dergi, 73, Ekim 1970)

SINAV

Yazılı
iyi de
gerisi

sözlü
uzun sürdü
uzadı

ortalama
yetmedi
zaman.

Sağım solum
eksik
günler

boşalıyor
tatile
çabuk

kalabalıktı
ağır yük
geçti.

Değişmez
notlar/da
kırık

gitmemizle
listeler/de
kopuk

kalırız
yer yer
bir yanlarımız.

(Yeni Dergi, 73, Ekim 1970)

ÇOĞUL

Ler	siz	olmuyor
siz	tek	tek
kimse	siz	tek
siz	le	beraber.

Lar	ler	görölmüyor
olunca	çok ben	kaplı
ancak	anlar	lar
son	lar	da.

Ler	siz	duyul muyor
olmasın	ol	maz
sizi	bir yerde	fena ise
yer	yersiz	yerin.

SAVAŞ

Sinerek	çukurlara	uçuşurken	ne fena
	sinekler	zehiryemişli	
	korkulu	bekliyorum	
bilmediğim	bir emir	almışım	gelmişim
çöllere	yollar	cesetler	çürürken
giderek	daha can	sırtıma	kaç can.

(Yeni Dergi, 70, Temmuz 1970)

ENGİZ

Silahlı	kamp	kargaşa
oda sofa	çatar	kokteyl
göğüsler	militan	travmatoloji.
Şehrengiz	çağın	şehrengizi
şiiir kesik	bir el	çirpınır
sessizliğı	bulmaya	çatkıllarda.

(Yeni Dergi, 78, Mart 1971)

İİİR SÖZLÜKTE KİTAP ADLARI

Ararken
Av
I + 1

Aşk-ı Memnu
Avare Yıllar
Bir Açıdan

Aşksız İnsanlar
Ayrı Dünya
Bir Ölü Evi.

Bozgun
Gölge
I lavada Bulut
Katran

Bozgunda
Gölgeler
- - Yok
Kişi

Bozuk Düzen
Gölgeleri Kullanmak
Havadan Sudan
Kirli Ağustos.

Korku
Yaban
Yanık Hava

Kuyularda
Yaşadıkça
Yanardağ

Kuyuda Yusuf
Yaşamasız
Yanartaş.

(Yeni Dergi, 78, Mart 1971)

MERDİVEN

İner
çıkır
durur
bekler

basamaklar
bakar

boşluk
bu muydu
ıssız
orda.

Gitmesek
ne zaman
ölürüz
ölürler

ne derler
yorumlar
yaşaması
yazması

gitsek
tam
onlara
bize düşer.

Yazılsaydı
gene
birden
okunur

her şey
kavranmaz

iflas
bağlar sevgiler
dura dura
dik çizgiler.

(Yeni Dergi, 73, Ekim 1970)

ÇATIŞMA

Yazıyorsa
kendinden
bağışlanır
nasıl

kendini
ötesi
hangisi
ayıracağız.

utanç
gurur

bağışla
ben

Büyür
bencillik
küskünlük
nasıl

çıkamaz
umut sevgi
gibi bir şey
barışacağız.

yıkılır
baraj kurtuluş
çöker

(Yeni Dergi, 73, Ekim 1970)

DÖNMESİZ

Damlası fitne
içince kemik gül

baharlarda ilk son
çürür gitme.

Aldatır câzû
sırlı desti

sızar sırça
yürür gitme.

Döner durur
her şey düşünce

dönmesiz
büyür gitme.

(Yeni Dergi, 93, Haziran 1972)

ÖLÜ BOY

İkide bir
sert
ses

biri/kim
önler
boyuna

dostluğu
kötülükse
dön.

Biri/kim
dur
devirir

tutulur
ölü boy
go home

çarpar
geri
kurşunlar.

(Yeni Dergi, 73, Ekim 1970)

KENET

İçim
b/ekle
otlar
söker
kalır
bi/çim

durur ken/et
yaban
düzler

çürür ken/et.

(Yeni Dergi, 78, Mart 1971)

AKLAR

İÇ YAPI

Az geri çekilme her yeni yapı
Geçsinler geniş
Taşıtlar adam almıyor, geçsinler geniş.

Onlar eski yürekler, eski evlermiş
Bugünküler koz kabuğunda
Caddeler adam almıyor, caddeler geniş.

Varınca, oturunca
Rahat - - eskidenmiş,
Gir çık dar şimdi, caddeler geniş.

(*Varlık*, 788, Mayıs 1973)

TERS YORUM

Evler hangi karanlıkta
İçten yanar ışıkları?

Volt 110, 220
Kaçar mumluk ampuller
İdare lambaları
Çocukluğu geçirdik.

Aydınlığın aldığı
Ne kadar mutluyduk.

(*Varlık*, 788, Mayıs 1973)

DOLAMA

Önümüzde gerili ip, dolanırız
Geçmek için görünmeden
Yolu uzatmalarımız.

Tam dolar bir hava
Kendimizi buluruz
Yiter gider hepsi, o evlere girince.

İlirinde yaşlı hasta,
İlezmışler öbüründe mutsuz
.. Nerde kaldı? Bir gün geç gitseniz.

(Varlık, 788, Mayıs 1973)

BUNALIM

Batık, sapa evlerden
Durur durur bir patlak.
Sokağın başında duvara
Çakılı
Okunmuyor -- toz toprak.

Nasıl başlar -- benzeri
İnce boru tıkanarak,
Sular elektrikler
Bir kaçak.

Merdiven yetişmez, uzanmaz el
Temizler kendini bir levha
Sular fışkırtarak.

(Yeni Dergi, 119, Ağustos 1974)

KIRAN

Doğuştan çarpılmışlar
Düzelmez ne yapılsa
Yer oyar kendini kezzaplarda.

Olsun aklına koyduğu
Kim istemez
Gizler içerde.

Sürer
Kendi de, çevresi de
Azaplarda.

(Yeni Dergi, 119, Ağustos 1974)

EPRİK

Tutturur elinde
Dikelir, dikilecektir
Lime lime giysi giyilmekten.

Bir dikiş bir zehir sökülür içerler
Çığ çakıl kayşa - - kapanır yol
Yar mağara içleri, korkulur girilmekten.

(*Yeni Dergi*, 109, Ekim 1973)

STADYUM

Tabut tabut evler
Tutmaya
Tutuşur eller.

İsli çıraların, çağ,
Durmadan öksürttüğü
Boynu bağlı kullar
İçlerinde ölü.

Yumulur dışarı
Kısılr göz,
Ole alev
Kiriş, kum.

Kayar kopar yanar
Çarpışır takımlar, biter maç
İssiz boş stadyum.

(*Yeni Dergi*, 109, Ekim 1973)

BİR KAPI

Açıldıkça çarpar, içe dönük bir kapı
Ama sen - - ancak bu oldukça.

Kırılır - - yıkılırken çekil,
Karanlık park ağaçlar bir sıra.
Yalnız - - sonra seni kim anlatır
Ne anlatır yokluğunda?

(*Varlık*, 788, Mayıs 1973)

UZAK KAPI

Bir yanına yatarsam bir kulak üstüne
Gelen ses - -
Sırt üstü yatarsam ikisi tetikte
Gelen ses - -
Hava kara çalıyor, çalınmıyor kapı
Yüz üstü beklersem gelen ses - -
Hangi ses!

(Yeni Dergi, 112, Ocak 1974)

YAD KAPI

Ölüm
Kapanması bir evin.

Rahat mıydık
Girdikçe
Yakınları.

Sürgün sevgiler
Dışarda açardı
Kurudu
Ev boşaldı.

(Yeni Dergi, 109, Ekim 1973)

KARANLIK KARA

Döner divaneler gece yastığında - -
Kilitli kapılar nerden geldin
Uzun uzun ungan koşarken ardında
Ben seni çok kısa görmüştüm.

Yüzüm zifir yastığında
Ay gözleri yakan alıcı ışık
Bir hesap mı yoksa çok önce
Ben seni karanlık kara gömmüştüm.

(Yeni Dergi, 113, Şubat 1974)

ÜÇ BEŞ DAMLA DENİZE

Üç beş damla sepken.
Gel geç gül, gayrı yerler görmek,
Özge sefâlar sürmek - -
Gizli şahdamara ezelden
Bağlantıdır her şey.

Ey esirci, onlara göster ki
Can kuşu bir küçük câriye
Tıp tıp eder yüreği:
Dünya câdûsu pencerede - -
Tutsak görüntüdür her şey.

Türlü taze yemiş dallar
Kime ne tam - - uzanır el:
Boşalmış, kabuk.
Çokluk o bile değil, minik fosil
Raslantıdır her şey.

(*Yeni Dergi*, 107, Ağustos 1973)

SİNİ

Şimdi önümüzde boş, çalılık bir siniyse
Minimini küçük sini mercimek
Bir köşeye sindiyse
Artık mercекlerde fil ya da karınca
Yoksa fark
Bahar güzeldi demek bahçelere bakarak
Ölümün mevsimiyse.

(*Yeni Dergi*, 112, Ocak 1974)

BULDOZER

Âdi bir zâbita olayı
Büyükler, bebeler - -
Bir evi yere serdi
Bir buldozer.

Snat kaçtı beş altı öyle bir şey
Bir kuş al kanatlı öyle bir şey
Ama görmüşlerdi
I lafif ağır bir buldozer.

(Yeni Dergi, 109, Ekim 1973)

TEMİZLİK

Çekilir sağa sola
Koltuk, masa, etajer
I lemen herkes ayakta.

I ner çıkar bir fırça
Süpürge, toz bezleri
Boya, badana, cilâ.

Birikmiş kirliler
Çamaşır
I lemen herkes ayakta.

Gider, yatıştır teâlâş
Bakar yorgun kalanlar
Duvarlara, camlara.

(Yeni Dergi, 123, Aralık 1974)

KADEH

Içerik acı
Karşıtlar kaç kaşık
Bir ölçü yeterdi.

Buzlar - - biz ki tek
Başkalarını kattı
Bu kaçınıcı yalnızlık?

Iriyik sek
Içeriz
Bir kere tattık.

(Soyut, 74, Aralık 1974)

MECLİS

Dertlenir bilmezlenir
Çare yalnızlıktadır.
Gider gelir neşeli
Gizli dalgınlıktadır.

Bu meclis bu sizinle bu cam
Düşünür düşerse bin parça
Hangi akıl neyi nasıl
Toplar - - yakınlardadır.

(*Yeni Dergi*, 114, Mart 1974)

DUR ŞİMDİ

Gezilerdi sevgilerdi içtenlikler
Geldilerdi gerekirdi gitmeniz.
Kaldı, hep siz
Geri çevirdiniz.

Düz duvar tırmanmalar
Sözde nedenleriniz.
Eşleri çocukları dostları
Unutmuş gibiydiniz.

Belli yaklaşmasından
Bakalım bu, dinler mi
Siz sahi hep öyle derdiniz:
Dur hele, dur şimdi!

(*Varlık*, 804, Eylül 1974)

TESTİ

Belki ancak akasya ağaçları
Çıktınızsa yok park,
Birleşik kapları ömrün
Tek hüznün çizgisinde.

Bakın defterlerinize
Sararmış bir yaprak
Koparmaya kalksanız
Çatırdar bir ağaç.

Birleşik kapları ömrün
Anlatır bütünü bir parça,
Dolu testi yerinde
Boş da olsa.

(*Varlık*, 804, Eylül 1974)

TÜTİ

Her şey telâşa bindi
İndi atlı atından
Gezer şehir içre tellâllar:
Her derde ilaç tütî.

Yok hasbahçelerde
Kim ki gördü
Geldi haber verdi
Altın cevher mücevher.

Uçan mahzun bulutu
Uzaktan görenler
Köşesine çekildi
Tütî.

(*Yeni Dergi*, 113, Şubat 1974)

BURÇ

Bahınız öyle gösteriyor
Hangi su bengi su
Curbetin ucundasınız.

Bir tren ya da gemi
Bir zaman geçiyor
Siz de içindesiniz.

Karanlığa çıkınca
Bilen çıkmıyor
İlket burcundasınız.

(*Varlık*, 804, Eylül 1974)

YAZI GERÇEĞİ

Yarımdır tam kaç yan
Yazın - - ne demeye geldiği
Hüznün keyfini sür!

Sizi tutuyorlar bırakırlar bıkarlar
Acımasızdır uzak
Yakın, gecikme, kendini sür!

İncelikler ne isterler
Bilmezden gelelim gelelim
Gerçek çok zaman örtülüdür.

Bazan da yakın kollar uzak anlar
Vakit, sürüncemede dosya
Bağlanır, al götür!

(Yeni Dergi, 107, Ağustos 1973)

YOSUN

İkidir bir köpük elim bir koymuş gibi.
Yerimi bilemiyor, dış biliyorlar
Biliyorum her şeyi
Elimle koymuş gibi.

Dal durur çiçeğe, gecede her çıkış
Kaya kaya birinden ötekine
Su uyur, düşman da uyur, yosun
Kor keser karanlığı kör bıçak.

(Yeni Dergi, 107, Ağustos 1973)

DİREK EĞRİDİR

Siz benimle başa çıkamazsınız
Kim düşmeden ayağa çıktı başa?
Dünya! Verdi dünyayı
Niceler telâşa.

Çarrip gittiğimde
Çay, çorba, çocuklar
Yınmazsa ocakları - -
Aradığım bu kadar az.

Siz, ya devlet başa,
Dersiniz, ya kuzgun leşe!
Dünya! Attı kendini
Niceler ateşe.

Çekip gittiğimde
Başlanmış, bitmemiş
Düşünmem bile - -
Bağlantım bu kadar az.

Siz şimdi ne desem
Yaşa!
Kim kime gülsün
Bak şu işe!

Giderim, adım - -
Bu önemli değil de
Belki bir daha şefere - -
Yaşadığım bu kadar az.

(Yeni Dergi, 119, Ağustos 1974)

ÇÖMLEK

Bir dağda bir tüneli geçe say!
Kili döndüren usta
Tezgâhındaki tozda
İskelet takırtıları.

Serviler evet evet
Sallanır sevince say!
Eksilir sayılar
Altı beş dört - - üçe say!

Ve geriye kayar: İki!
Orda durur sanırlar
Bir de dursaydı ibre
Hiçe say!

(Yeni Dergi, 119, Ağustos 1974)

KURU ÇAY

Anlamak zamanı bir eski kitaba bak
Oku!
Dağlara taşlara yazdığı yazı
Ustası nasıl oydu?

Döner değirmenimiz
Ününde kimimiz.

Saplandık Elif çok uzakta Bâ
Başa gelmek bir şeyin
Düşmesi ayağa
Bu taşları yolumuza kim koydu?

Döner değirmenimiz
Ununda kimimiz.

Deli Dumrul bir kuru çay üstüne
Zorlu bir köprü kurdu
Ölümdür ölüm geçmeye
Her şey durdu.

Gene bir değirmeniz
Sonunda kimimiz.

(*Yeni Dergi*, 114, Mart 1974)

CENAZELERE GİTMEK

Benim bol vaktim var
Her zaman için ölüme,
Kayıtsız yürüyemem
Geleceksiz yoluma.

Biri unutulmadan
Çıkıyor önüme,
Gömen ben gömülen ben
Gittikçe gönlüme.

Bu çok sert alkol
Ki geçtikçe elime,
Hem ayıplamasınlar
Hem ısınmak yerime.

(*Yeni Dergi*, 112, Ocak 1974)

ÜSTÜN ESRE

Öldü
Gömüldü
İçmeye gittik
İvlere dönüldü.

Çoktu dostları
Gelmedi çoğu
Yaşlıydı o yüzden
Sağcıydı onun için
Solcu ondan ötürü.

Gömüldü
Tanrının rahmeti
Üzerimize olsun
Hayat ölüm götürü.

(*Soyut*, 74, Aralık 1974)

İĞNE

Biz o tutsaklığa
Uzakta düştük,
Döneriz kendimize
Yeni tuzaklarda.

Öyle değerli iğne
Çöge çıkardı İsa,
Düşürdük ararız
Çamurlu sokaklarda.

(*Yeni Dergi*, 114, Mart 1974)

İNCE İPEKLİ YIKAMAK

Yaşarken, ölünce bilmesin çok kimse
Taşıtlarda bilet
Kime kesilmişse - -
Herkesin kendine ölümleri.

Sarılsa, saklansa nelerdendi
Gelip açar bakarlar
Yanlış gömütlüklere
Koymayın ölenleri.

Yaşarken ve sonra çok kısa ılık su
İnce ipek kaynaşma anları - -
Kaynatmaya gelmez
Sıkmanın ölenleri.

(*Soyut*, 74, Aralık 1974)

SİRK

Büyük cambazhanede ölüm numaraları
Atılır altıpatlar usta akrobatlar
Kim nereye yakınsa orası ona ufuk
Arkada batıkta seyirci sıraları
Büyük cambazhanede bir sürü çoluk çocuk
Hiçbir şey görmeden gördüm numaraları.

TÜRKİYE ATLASI

Kimi dev yatırım, özel sektör
Kimi dağ köylerinde çerçi olduğu.
Yükselir bir yapı gökdelen binlerin
Onda bir görülmez harcı olduğu.

Koltuk altında haç kimiler
Varmadan bir kutba, geçmeden bir çölü
Çoklayın, düzen kocalarının
Ne de kolay hacı, hancı olduğu.

Ve çiler yazarlar, makara çekerler
Binlerin o birlere borcu olduğu.

(*Türkiye Defteri*, 11, Eylül 1974)

KENT

Yoktu bilinmeyen yanları
Gündüzler gezilmişti, gece karanlıkları
Oraya kadardı.

İlliğin yeni taşltar
İlli zaman doldu
İlliği karşı.

(Yeni Dergi, 109, Ekim 1973)

AYRILIK DESTANI

Aç toylar uçar
Tevride yavruları
Yarım İstanbul Hacer
Yarım Almanya Ali.

Denar kalır kum çakıl betonlarda
Tallırım, biraz para, önümden çekil!
Yarım Almanya Esmâ
Yarım İstanbul İsmail.

(Varlık, 797, Şubat 1974)

GÜLDE

Ağrı - - nerem bilsem dağlara!
İnmiş pis suları
Çarem bilsem eritir
İlengi bengi pınarı.

Kör - -
İrdeleri kapalı
Kaçar gibi kırından
İlızla giden yaylı.

Çez gez üstüne çevrili
İlulabilsek dağları - -
İlüşer eski askerler
İvlerinin önünde
İaha çıkaramadan
Kabaralı postalları.

Kalkar ne de sık
İdipteki çamurlardan
İu ilkçağ canavarı.

Çekilsek dağlara --
Kime bırakacaksın
Bu güzel kıyıları?

(Yeni Dergi, 113, Şubat 1974)

ESKİ SOKAK

Küçük ahşap bir dizi evlerdi
On yıl önce o sokak.
Sonra geniş caddelere çıktık
Apartıman -- sizden uzak.

Çocuklar orda büyüdü
Orda okula gitti,
Komşunuzduk ama görüşemedik
Hiç vakit yoktu.

Sizdendik, yalnız biraz okumuş,
İki kadın, bir erkek, iki çocuk
Uykulu, acele bir karıkoca
Bizdik geçen önünüzden başları eğik.

Akşamları çanta, file -- yorgun, ağır
Dönerdik eve.
Bir hamal bile tutmaz, cimriler!
Diye düşünürdünüz her halde.

Bilmezdik, siz
(Hiçbir şey paylaşamazdı)
Çarşılardan neler getirirdiniz
(Herkes kendi telâşı).

Girer miydi evinize, yer miydi
Turfanda bir meyva, iyi bir besin
Kalın kâğıtlarda çöplerimiz --
Çocuklar görüp imrenmesin!

Açılan kapıyı hemen kapatmak
Karşılıklı gizlemekti bir şeyleri.
Gelip gidenimiz olurdu ya
Gülüşmeler bizden değildi.

Kımi günler evdeydim
Mınsada kâğıtlara kapanarak.
Ne de çok çocuk
Kızlarıyla dolardı sokak.

Bir cami avlusunda kuşlarca
Bunun sekiz, onun on - - duyardım.
Ürküp kaçmasınlar, pencereden
Yavaşça bakardım.

İmdi ben çok sigara - - öksürükler
İle çalışırken.
Ya gece yarısı, göğsü parçalanırdı
O kadın, iki ev öteden.

Bilmezdik kaç nüfus her hâne - -
Duyulurdu sertçe sesi bir kapının:
Bağırın bir erkek boşluğa karşı
Ağlayan bir genç kadın.

Kımdin sen, karşıımızdaki ev,
Sarı ampul söner onbire doğru.
İçilirdim, havasız sokak - -
Camlar kararırdı.

Bilmezdi makinede dikişin,
Kımdin sen, bitişik komşu?
Üç yavrunla kalmışsın
Bir tanıdık söylemişti.

Kimsin sen - - sorsaydım hepinize,
Gelirdi aynı yankı hepinizden:
Sana mı kaldı, işine bak,
Kimsin sen?

Bilinmedi, ne çare, sizdendik,
Yalnız biraz daha iyi yaşamaya özlemler.
Şimdi aynı uzaklık, aynı utanç,
İçündükçe o sokağı, o evleri.

(Varlık, 793, Ekim 1973)

KİRLİ MASA

İkisi de okumuş
Ana baba
Yoktu kimseleri.

İçlerinde karanlık
Çökerken bir daralma
Ev zindan gibiydi.

Alıp geldiler
Bir süre
Oyalandı yoruldu.

Derken biri gördü
Uyumuş kalmuş
Bir kenara yatırdı.

Biri baktı bir ara
Yüzünde seğirmeler
İçki güürtü.

Kansız soluk
Çocuk küçük
Başı yana düştü.

Yürüdü saatler
Doluysa masa
Herkes şiirden konuştu.

(*Varlık*, 796, Ocak 1974)

HORASAN

Günün hangi saati
Kati kaç kati
Daralma
Hele akşam vakti.

Güle sorma! Bahçe
Vazo saksı
Yüzyıllar
Bülbül gülü şımarttı.

Bir duvar gibi
Bittiği yerde
Çürümüş toprağa
İski ev.

Dökülmüş horasan
İriyen tahta
Yaz bahar
Yoksul papatya.

Sorarsan ona sor
Geç kalma!
Bakarsın yalnızlık
O da yakında - -.

(Yeni Dergi, 113, Şubat 1974)

TAT

Önce fena sarsar
Döner dünya - - başınız mı
Sonra geçer
Üstünde durmayın!

Adı neydi o ilkin
İçtiğinizin,
Bunlar gene o mudur
Oralı olmayın!

Ya yorgun gün boyu
Dalmışken işinize,
Ya dalgın ikindi
Dönerken işinizden.

Bir köşeyi dönünce
Uzatılır size dolu,
Uzanır eliniz
Bilmeyin!

Yeter ki bir bulut
Gölgesi üstünüzde
Uzansın çölünüz,
Sevinin sevilmeyin!

(Varlık, 804, Eylül 1974)

BİR ALBÜMDEN RESİMLER

Okunmuş toprak
Çocukluğumun resmi
Sargıdan görülmüyor
Boynumda köstebek izleri.

Lise son sınıf
Gençliğimin resimleri
Gülümseyen arkadaşlar
Neydi isimleri?

Kuytu köşe, kitaplar
Gömüldüğümün resmi:
Yüksek okul, bir onuru korumak
Habersiz çekilmişti.

Sonra her şey değişti
Yolum bir ormana düştü
Gür otlar, çalı, ceylan
Vurulan ben oldum, bu onun resmi.

Bunlar da ellerim yazgı çizgi
Derken تنها bahçe
Biraz dinleneyim dedim
Kovulduğumun resmi.

(*Varlık*, 795, Aralık 1973)

ÇATI

Her çatı ev
Çadır da
Bitmez tasaları
Taşkın sırtınızda.

Bıkılır, tükendi
Hep aynı
Biçimsiz boşluklar
Dolu sandıklarınızda.

Sürmeli sürgün
Varsa varsınız
Çıplak gözle bulanık
Bir uzak gözlüğü.

Korkusu yalnızlık, zulmü kendine
Acısı da öyle,
Bir valiz göçebe
Ordan oraya.

Açar kapar bir kanal
Her gün kapaklarını,
Dolar boşalır sular
Niv mi, yollar mı?

(*Yeni Dergi*, 123, Aralık 1974)

KOPUŞLAR

Bu tempo, artan doz
Yalnızlıkta, alkolde, acıda
Kimse kimseyi sevemez oldu.

Kendimize bile fazla
Gelirken hazırlık
Gerekli
Uzağımızda dostlara.

Önlenmez raslantı
Görmeden geçemiyoruz
Sıkıcı sessizlik, üç beş söz
Işık geçilemiyor.

Baskılar, baskınlar
Kaçmaya bakıyoruz
Bıkkınlık, bu tempo.

(*Varlık*, 802, Temmuz 1974)

MAYTAP

Kıyılır ince ince tütün onlardan biri
Üstümüzde uzun gece bugün onlardan biri
Kırılır elmas havan havana bakar
Yıldız ay güneş yüzün onlardan biri
Kel dağ gök yeşil doğa
Örtün onlardan biri
Çizer güzel biçimler bir maytap karanlığa
Az gül biraz gördüğün onlardan biri.

(Yeni Dergi, 125, Şubat 1975)

DUYGUSEPTİL

Maddeler sentetiktir
Alerji yapabilir
İki üç damla günde
Dışardan kullanılır.

İyi kapansın kapak
Esans uçabilir
Son kullanma tarihi
Üzerinde yazılı.

(Yeni Dergi, 125, Şubat 1975)

SİNANPAŞA

Bir yanı bir uzun cami duvarı
Çılgın akan taşıtlar bir yanı
Caddeye inemezsin
Kalın demir parmaklık arada
Üç kişi ancak sığar
Dar geçit - -
Buradan geçeceksin!

Atmak için üstünden yorgunluğu
Biraz hava almaya
Dalgın gece uzakta
Bir ümit
Esintisi denizin.

Kim getirip bıraktı
İşte gene orada
O dar geçitte
Yapışık gibi duvara
Bir kadın iki çocuk --
Bulandı su
Gece karanlık.

İlatırla!
Tekerlekli koltukta
İnmeli ihtiyar
Kim getirip bırakırdı
İlçli bakışları
Sanki senin yakanda
Sabah karanlık.

Yetişmek'çin vapura
Yolunun üstü
Nereden geçeceksin
Daha çok berisinde
İnerek kaldırımdan
Çıkmış senden önce yola
Birini arar gibi
Cadde ortasında
Yürürdün bir süre
İnmeli ihtiyar
Geride kalınca
Gene eski kaldırım
Gene eski doğrultu --
İlatırla!

İlep kendi çıkarında
Kaçardın, kaç
Bu çocuklar bu kadın
O sabahlar bu gece
İşte gene karşımda
Nefret ya da acıma
Şimdi ne yapacaksın?

- Görmedi kimse
İki kişi
Geliyordu öteden
Onlardan biri gibi

Hemen yanlarında
Sıyrdı ceketim
Demir parmaklıkları.

Ama bu son gecen senin
Artık zor geçersin
Anla bir daha
Artık hep burada
Adam çocuklar kadın.

(*Varlık*, 808, Ocak 1975)

YOYO

Uzun ince bir lastik
Ya da ip
Parmağa takılı
Sağa sola yere
Atarsınız, gitse ya,
Döner, avucunuzda,
Gidemez bırakıp.

Kâğıt, bez bir top
Tahta, plastik
Bir disk
Hani şu çocuklarda - -
Sallarsınız ipini
Koparıp gitse ya,
Gidemez, döner geri.

Lastik, sicim, her neyse
Kopsa, düşse, gitse
Gidemez
Yoyo
Kalır az ötede,
Uzanır alırsınız
Gidemez yoyo.

(*Varlık*, 809, Şubat 1975)

SICAK MUTFAK

Kan, ter, yağ - -
Birkaç çeşit:
Fırın, kuyu, kızartma
Buğu, bastı, kapama
Çengel, kâğıt, kiremit.

Bir kadın ihtiyar
Ocak başında
Pişecek şimdi
Üfler odunları
Çömlek, kaynar su
İçinde çakıllar
Ağlaşır torunları.

İstakoz, sülün
Barbunya, tekir
Yürek, beyin - - onlar gibi
Korku da yenir
Çoktur yiyenleri.

Yalnız az pişirin
Sindirimi zordur,
Kaldırmaz her mide
Ve ne kadar her biri
Ve neler katmalı
Yok kesin ölçü
El karârı.

Hemen yiyin
Çok da sıcak yemeyin
Soğusun daha iyi
Hem azık, hem katık
Bıktırır fazlası.

Yensin, bitsin
Kalmasın yarına
Dokunur çocuklara
Onlar hiç yemesin
Bu nokta çok önemli
Başka sofraya onlara
Başka şeyler yapmalı.

İNCE YAPILI GÖZ

Akar su üzerine düşünce
Erimiş kurşun
Üstünde düşününce.
Bir eteğe takılıp, bir başka göze dalıp
Söz söz yanınca gidince
Sonu dalgalı deniz, suyu da derince.

İş hanları dosyalar yarasalar
Biri çıkıp araya bir posta koyunca
Bir posta konulunca.

Biriniz yoksunuz, yoğun sis
Kapanır önünüz
Göz bir yere dikilince.

(Yeni Dergi, 125, Şubat 1975)

LOBUT

Bir lobut sallıyor boşluğa kendini
Egzersiz.
Kırlarında kargaşanın
Yaban beygiri eyersiz.

Kıyım kum
Kıyımı kumsallıyorum
Yok deniz.

Kâğıtlar, boş kâğıtlar
İki yüzü temiz.

(Yeni Dergi, 125, Şubat 1975)

GARNİTÜR

Ölümler söyletir
Sağlık sıgık susarız
Gömülü gönlümüzde
Ölümdür.

Türlü garnitürleri yaşamanın
Yalın yemek bulduk da garnitür
Kork fazla olandan
Tanrı'ya isyan olur.

Bir başka konu bu: Garnitür
Nerede olursan ol
Ölüm diye ne diye hor görmeli
() da ayrı bölümdür.

Bir yere dek dik
Top - - devrilir takoz
Kork uzakta olandan
Sevgi de bir çözümdür.

Yaşamak yaşanmadıysa
Daha çok görülür
Sızlanmak, katık
Bu yüzsüz yüzümdür.

Konumuza dönelim
Yaşamak ilk bölüm
O kolay anlaşıldı
Ölüm son bölümdür.

(Yeni Dergi, 125, Şubat 1975)

HÜTHÜT

Sanki düğün olmuştur
Sevmiş, sevilmiş, yenmiş, yenilmiş
Çekmiş, çektirmiş
Oyun hüznün olmuştur.

Düştür doğaldır içlenme
Bezginlik göllerinde bir gece
Karanlıkta senin de
Yüzdüğün olmuştur.

Ay peşinde
Bitkin akşamlar nikotin
Düşer bir gün giyotin
Aksâdeler giyindiğin olmuştur.

Süleyman ve Sabâ, hüthüt ve Belkıs
Söylerdi sorsaydık, geç git, bunlar - -
Necatigil yok şimdi
Belki bir gün olmuştur.

(*Soyut*, 78, Nisan 1975)

TANIŞ YAPILAR

Giderek ilk gençlikte
Çalmak istediğin kapı zilleri
Denk getirip bindiğin taşıtlar
Ters yönlerde akşam üzerleri
Akıldan silinir mi?

Kaldı gerilerde yılların
Tanış yapıları yabancı
Soğuk arttı acı kendine
Kapılar çoktan kapandı
Hele şimdi girilir mi?

Az mı geçtin önlerinden
Yaşadın içlerinde
Yanlış yolun karanlık
O zaman bilindi mi
Hele şimdi bilinir mi?

(*Yeni Dergi*, 127, Nisan 1975)

KLİNİK

Şizofren, paranoyak
Çatarlar hiç yoktan
Seksomanyak.

Çektiğim - - bırakın
Saplanır meçler
Hep aynı yerdeyim.

Kaçarım bulurlar
Bağrımda yaralar
Sürüp gider eskrim.

(*Yeni Dergi*, 127, Nisan 1975)

BAGBAN

Artan kilolar
Kırlarda kuzu.
Milolar - - fare
Tüketir buğdayımızı.

Açar güller
Sular koklarken daha
Tutku, daha aşk
Bağlar bağban denizi.

Çoktu bir iken
Çöktü bîsütun
Ferahad
Duymaz feryadımızı.

Düşeriz açılmaz
Paraşüt
Aşağılar yerküre
Küçültür bizi.

(Yeni Dergi, 127, Nisan 1975)

UNUTMAK

Böyle kalacak
Sahipsiz, açık
Örtmeye üstünü
Vaktimiz olmayacak.

Düşünmek bile suç
Gibi uzak yakınları
İçlerinde yaşar mı
Bilgimiz olmayacak.

Yıllarca beraber
Yalnız saatlerde
Olsun hatırlanmaz mı
Cevapsız kalacak.

Kopmuş bağlar
Sonunda öyle ki
Neyimizdi kimdi
Kimsemiz olmayacak.

(*Varlık*, 812, Mayıs 1975)

MAT

Doğa döllere döllere
Sürer bizi.
Dölsüzler daha fena.
Yalnızlar büsbütün.

Elinde ip tepe tepe
Kullanır, çöker dağ.
Avuntu
Azıcık aş.

Bir bengisu açlığı
Düşürür faka,
Ark arka
Doğanın bakıp geçtiği.

(*Varlık*, 813, Haziran 1975)

GİZDE İZ

Ölüyü kim kaldırır
Yakınlar ölü.

Gelir biri uzaktan
Bilinmiyen biri,
Kalkar ölü.

(*Varlık*, 813, Haziran 1975)

HAZIR GIYİM

Gövdem dökülüyorsun, gel kızma, bir öneri:
Vitrinde mankenler, bir mağaza
Son moda giysileri.

Yüzler dönük boşluğa, kimi üzgün gülümser
Zamana bakanlara
Aldırmaz gibi kimi.

Seçemezsin bilirim kendine göresini - -
Sen bir şey yapmayacaksın,
Onlar donatacak seni.

(Soyut, 81, Temmuz 1975)

İK SAYFA

İvlerden biri onbeş
Acıydı, hastalıktı.
Yirmi korku, yandı otuzda
İki mum karşılıklı.

Kır düşler koyunları kırkın
Yarı söndü lambalar, elli.
Bir dolu defter, yazdığı
Bu şimdi, bu hangi?

(Soyut, 81, Temmuz 1975)

UMMA

Sizi kötü tanıtırlar
Bir gün tanışırsınız
Önemeye kalkmadınız
Anlarlar.

Sıcak tutan soğuklarda
Bir eski yün fanila
Silâhınız kışlara - -
Anlarlar.

Yazmak neyi, ne kadar
Kim neyi tam karşılar
Yaza umma!

Olmadık yerde
Ölmemizle kalırız
İ'azla umma!

(Soyut, 81, Temmuz 1975)

KOY MALI

Geleceğim -- bir not kapıya.
Temelli gidiyorsak
Dayanılmaz bir şeyler olmalı.

Bilinmez, hava neye çevirir
Kâğıtlar, pencere
Bir ağırlık koymalı.

(Soyut, 81, Temmuz 1975)

EŞYA GÜCÜ

Güçsüzüm eşyalara
Kırılma, bir şey olsa
Nerde yapacak adam
Git gel yalvar!

Kırılsam insanlara
Çaresi var
Çekil yalnızlığa
Güçtür aynalar.

ACI UTANMAK

Büyüsün küçülmen,
Bu senin yakınım!
Yaklaştın mı sağlığında
Şimdi de uzaksın!

Duyur istersen
İlanlar ne yapsın?
Ana baba kardeş
Yaşarken ne yaptın?

Görseler gaztelerde
Dostlar tedirgin
Bir iki telefon
Yeter üç beş akraba.

Yükler ağır kaldırdınız
Kırk, ezik bir yağın.
Göm, gömülmez
Utancın, uzaklığın.

(Varlık, 816, Eylül 1975)

ESKİLEMEK

Dükkân duvarlarında
Saatler
Geçerken
Bakınca.

Kayıp çağ - - uyulurdu
Yıldızlara, aya.
Belliydi bahar başlar
Hangi fırtınalarla.

Kuşlar göçmen, bulutlar gri
Eriyen güz
Hangi lodos kış
Kamçılar denizi.

Nasıl gelirdi ülker
Aşk katımı günleri
Cemreler kalbe düşer
Bilinirdi.

Türedi kâğıtlarda fal
Duvarlar saatsiz
Leylek, kırlangıç
Yok kuş kemikleri.

(Varlık, 816, Eylül 1975)

YOLLARDA

Bizi bazan bir yere
Çekip getirmiş neden
Kim nerden bilecek
Yadırgar gören.

Her zaman yanlarında
Bir taş taşıyanlar
Sallanır yorgunluktan
Teptikleri yollarda.

Bir kazı makinası
Kapakları açılır
Molozlar
Arasında nasılsa
Bir mozaik.

Boşalan taş toprak
Arasında nasılsa
Görülür görülmez
Bir yalnızlık
Parlar pular bakılsa.

(*Varlık*, 816, Eylül 1975)

YEDİKULE

Küçük kent kapıları, sur dibi dükkânlar
Her zaman olmalıdır.
Yolları nasılsa oralara düşenler
Eskilerin durduğu bir zaman olmalıdır.

Üstübeç, örümcek, ispit, poyra
Yaş toprak, duvarlar
Küherçile - - tekerlek
İlkel ocaklarda dövülür olmalıdır.

Bahçemsi geride bir lağar beygir
Sıska bir köpek, sırtı az kambur
Aralık kapıdan yalpalı alevde
Bir usta, bir çırak görülür olmalıdır.

Az ilerde basık, dar
Sur kapısından geniş
Sularında akşam bir gün
Bostanlara yürür olmalıdır.

(*Cumhuriyet*, 26 Temmuz 1975)

SOFRA

İner kepenk
Susmak, içki, gürültü
Korur yangın duvarı
Birinden biri.
Isınırken tam bir buzun
Uzağa sürdüğü
Yüz göz pas, hüznün, yas
Bulduğumuz birinden biri.

Geldik atmaya bir yükü
Karşımız yanımız - - sırtlanınız
Susmak, içki, gürültü
Birinden biri.

(Soyut, 85, Kasım 1975)

YILAN

Yıkıntı, yangın yeri, gömüler
Bekler bekçi
Hüznün hazinesini.

Beklerim
Hasetlerden korkarım,
Hasretlerden korkarım
Hele uzun sürerlerse.

Talan. Gelirler, ürker giderler
İssız çevre
Ve ancak tıss sesleri.

DURAKLAR

Bir kişiyi sevgilerde görmeye
Kaç kapıdan geçeceksin:
1) Kimlik kartı
2) Yanına katılanlar
3) Bırakın eşyanızı - -
Son kapı açılınca karşında başkası.

Kaç merdiven çıkacaksın:

- 1) Görmen şart mı
- 2) Ya yoksa
- 3) Bakalım ister mi - -

Son merdiven bitince
Bir boşlukta kalacaksın.

Yan yana daireler:

- 1) Gecikme
 - 2) Çok geç
 - 3) Gitti - -
- Aradığın hangisi
Kime, neyi soracaksın?

Hayal mi, gerçek mi
Kollaya önleye
Düşleri, düşmeleri
İşte gene sokaktasın.

ZAMLAR

En çok hangi saatlerde
Çöker omzumuza
Yıpranma zamları, çocuk zamları
Akşamları her halde.

Binip bir vapura, trenlerde
Düşünmek dinlendiğimizi
Ya da bir deniz kıyısı
Seyret karşıda tutuşmuş camları.

En çok bu halsizlik ve onlar
Ki tek tük beyaz gündüzden
Almışlar, atmışlar
Kuşları, rüzgârları, çamları.

ÖLÜLER

Aslında ölüler biliyor bu şeyleri
Sağlardan soruluyor.
Hızlı yağmur, bir şemsiye altına
Kimler alınabilir
Sağlardan soruluyor.

Yaralı, ilk yardım - -
Orada duruluyor.

UĞRAK

Şunlar ki güvende
Bir uğrağa uğrarlar
Aşk dükkânı anda
Cân ile bâzâr olur.

Şunlar ki ellerinde
Ne dînâr, ne yalvar
Kalp akçe - - isterler
Bir güzel âzâr olur.

Şunlar ki kuytusunda
Binânın sorulsa
Kim var, ne gördün
Sessizlik mezar olur.

Şunlar ki evvel
Sağlam salları
Ölü denizlerde
Çerçöp benzer olur.

(Varlık, 817, Ekim 1975)

KAR KAR

Farı, kalbim, farı da
Kapına yığılacak karları
Kürüyeme!

Ben senin necinim, kalbim
Kulun, kölen, müneccim
İşlerin, açmazlar - - koş aç, koç aç!

Rafında kapkacak, torbanda un
Al bir lenger kar
Deve hamurunu kendine kendin!

Yokum ben, bıktım, gerçek bıktım
Kapan derdinle içerde
Acılar mı anılar mı kar kar.

(*Cumhuriyet*, 18 Ekim 1975)

BEYLER

1. Basım: Cem Yayınevi, İstanbul, 1978

.....
Acabâ böyle m'olur dünyede hep bû beyler
.....
Fâriğiz edemeyiz kimseye tâpû beyler.
.....

ı Necâti

HÜCRE

Herkes kendi sandığında kilitli
Bir küçük pencere - - istemez
Çıkacak sandığından gelecek de biri.

Özler uzaktakini arada
İstemez
Geldiğinde gittiğinin izleri.

Çürük, kopmuş, ya da yeni çekilmiş
İkil oraya gider
Kimse geri getiremez bizleri.

(Varlık, 820, Ocak 1976)

VANTUZ

Sırtıma çektikleri şişeler
İyi etmek için beni
Sülükten beşer
Kuruttu kanımı.

Bir yanda seks filimleri
Kapalı şişeler
Bir yanda sürgit
Çapraşık endişeler.

İley gidi Dedem Korkut
İley gidi Oğuz Kağan
Ne ben erince erdim
Ne çağa benzedi çağ.

Onların zamanında
Azdı her şey
Kaç orman - - ya şimdi
Kaç gergedan, kaç yarağ.

(Cumhuriyet, 13 Mart 1976)

ABDAL MUSA

Bir piston
Kalmamı ister dilediği yerde
Tekler çoğulluğumu
Bir dinozor zor yer beni:
Yedi can beygir g¼c¼.

Karıncaydı devenin
Tepip oyluğun ezen,
Bir b¼c¼r yere çaldı
Dev gibi pehlevânı - -
Unuturlar ânı.

Bir s¼rek avında
¼l¼s¼n¼ g¼rmeye gelirler,
Abdal Musa demişler
Bağrına saplı oku
ıkardı verdi geri.

Bu s¼z ibret s¼z¼d¼r
Ârifler ocağında
Yanar ¼zge bir ateş
O ateşin dilleri,
Hele bir gel beri.

(Cumhuriyet, 24 Nisan 1976)

DAR GELİR

Bir iki şey almaya girdiğimiz d¼kkânlar
— Daha? Başka?
S¼ylerdim, tezgâhtar, yorulma
Olsa.

Ben bir kez denerim b¼yle yerleri,
Uğramam bir daha.
şımarttılar bunları
Azsa az ne aldımrsa.

(Varlık, 827, Ağustos 1976)

AİLE DURUMU

Yemeden olmuyor
Yapılara, yakıtlara, taşıtlara
Ödemeden
Yememize ne kaldı?

Sıcak durulmuyor
Otur oturduğun yerde
Geçsin bu gün de gidersiz
Cezmemize ne kaldı?

Vurulsa yüzdeye
Kaçta kaç yaşamak
Bir şeyler görmeye
Görmemize ne kaldı?

(*Varlık*, 827, Ağustos 1976)

ERTE

Zordu sorular
Terletti girenleri
Yazdı, artık güz dönemi.

Evler dediniz, evlerdeydiniz
Anlatın evleri.
Anlattı, yetmedi,
Artık güz dönemi.

Tükendi gözlerde fer
Mumlar eridi
Gecelerce çalışsa
Gitti gider
Karanlık güz dönemi.

(*Varlık*, 827, Ağustos 1976)

KUYTU

Parkın kuytularında
Çekilip kabuğuna

Yatışsın gürültü
Bekler kaplumbağa
Al benden de o kadar.

Bir karınca kumda
Uzayan bir çölse bu
Ne toplar yaz boyu
Bil beni de o kadar.

Bakarsın bir yol gider
Senden çok uzaklara
Gör beni de o kadar.

(*Varlık*, 827, Ağustos 1976)

İKİNCİ EV

Gerekliydi uzaklarda bunalınca
İkinci ev!

Hatırla ilk girmeni
Bir otel, bir park, hattâ sokaklarda
İkinci ev!

Yeterdi izbe oysa
İkinci ev!

(*Varlık*, 827, Ağustos 1976)

SANI

Bilmeyiş bittiğini bir şeyin
Vermiş, yozlaşmış tarla
Bizse özlü tahıllara
Yeni sürdük sanırız.

Ağırsa, yükse taşır sırtımız
Yalnız ne var, delinmiş de çuval
Arpa arpa yerlere
Döküldük sanırız.

Çoktan silinmiş adımız kartotekten
Bizse hâlâ olmayan bir yolu
Gene epey yürüdük sanırız.

(Varlık, 827, Ağustos 1976)

KAYNAR KAZAN TEMMÜZ

Ilava seni almak için kış duman odalarda
Orman gür yeşillik yaz
Deniz seni görmek için tepilen yokuşlar.

Patlayan borulardan fışkırır gibi su
Akar araba araba
Tatil konaklarına koca kent.

Şiirin ilk bölümü sürüp gitmiş bir özlem
Şimdi kalk git dolu otobüsler
Dayalı döşeli bir tatil sitesine.

Ilava mı aldığın, girdiğin deniz mi
Geri geri ayaklar
Ah, her şey çocukluktan gelmeli!

Tat! Hangi tat? Ancak kendin gibilerle
(İstif yapıların değişmez bekçileri)
Sen gene bildik sokaqlarda gece.

Betondan tüten duman ve kirli çevre.
Dön dolaş bir fırın ağzı kent
Serinle serinlikle!

(Cumhuriyet, 7 Ağustos 1976)

EKSİK GÜVENCE

En uygar istasyonlarda
Aynı sancı
Doğa kurnaz, insanlar..
Şaşmaz bildiğinden biri.

Yalan güvencelerde
Ne oyalar beni .
Varsayımlar peşine
Düştüm düşmedim.

Sağlamken gövde
Kopar çelik kordon,
Şeddâdî yapı beton
Semiramis bahçeleri.

Benim mi bu yollar
Beklenmedik yerde
Ufak bir devinim
Devrilirim.

Kemiklerimde çivi
Eski hâlim.
Hangi ormanlarda
Desteğim baston?

Hırslı kumar
İnsan, doğa
İki karşıt arasında
Gider gelir gözlerim.

(*Varlık*, 829, Ekim 1976)

YERDE

Taşlık bölgelerden
Geçerken kristal avizeler
Düşmüş kırılmış
TIR kamyonlarından.

Bir durak yüzlerinde
Yerde yatan ceset de bir durak
Yalnızlık gecelerinde
Seviştiği kendisiyle et ete
Belli farlarından.

Kör gözleri üstünüze dikili
Bakar bel bel yakınlar
Yerde yatan cesede
Sağlam balkonlarından.

(*Soyut*, 97, Kasım 1976)

BİR YATAK VE PİKE

Kaynar gene kapalı kap
Başlar taşmaya çok iyi
Bildiğimiz acılar - -
Durgunlaşmaz mıyız?

Kandır nasıl köpürür
Yüksek duvar saplantı
Bıkkınlık - - ah kolay olsa
Yıllardır aşmaz mıyız?

Yılın gemiyiz açıkta
Gösterin bize göre bir kıyı
Yakıp son direkleri
Yanaşmaz mıyız?

(*Soyut*, 97, Kasım 1976)

ORTAM

Tozkoparan fırtınası
Kaç koldan kıvrılır
Vurur camlara yukarı.

Yaprak, kâğıt ve çöp
Aralık kapı
Çeker içeri sokakları.

Eski yapı, sarsılır evler
Dayan, geçer
Azgınlık zamanı.

Akşam nasıl dönecekler
Bekleye bekleye korkularda
Biz her gün bu çocukları.

(*Cumhuriyet*, 1 Ocak 1977)

BALİNA

Cendere bu yaka, yüz
Kızarır, boyun
Damarlar şişer,
Düğmeler fırlar gider.

Korsa dar
Balina
Kopar, kopçalar
Fırlar gider.

Kırılır gün gelir
Karşı
Ayna
Aynalar gider.

(*Varlık*, 832, Ocak 1977)

ÇAĞIN TANIĞI OLMAK

Fırlat at uzağa
Döner gelir bumerang.

Yukardan aşağı, boş küpler,
Soldan sağa
Hangi harfleri koymalı
Ki çözülsün bilmece?

Diş diş
Kalıntı çağ mazgalları
Sonra yeni katmanlar
Bir intihar gibi içerde.

Aldatışı yakınların
Bilinseydi
Kime inanacaksın
Ki hangi yolları yürümeli?

Çocukluk, gene ancak çocukluk
Gerçi o da acı
Ama iyi ki var
Yerine hangi mutlu yaşantı?
O nineler, o kızlar, o evler
De yoksa
Kimin bu toprak
Çok düşünmüşümdür.

Onu benden, beni ondan ayıran
Düzenler
Bırakmaz bizi bize, bölücü
Ölmüş nice değerler, ben de ölmüşümdür.

İçindeyim, diretiyorum çağa
Size ne miyim ben, siz bana nesiniz?
Bir hayal, bir masal mı eski
Ama ben görmüşümdür.

Fırlat at uzağa
Döner gelir bumerang.

(*Varlık*, 835, Nisan 1977)

KÜÇÜK ZAMAN SÖZLÜĞÜ

Akar altın oluşundan
Zaman dur!
Durmasın durduğunda
Zor olur. /

Küçümser bulutları gökdelen
Sığınmış toprağa gecekondü
Hepsi kuyu
Zaman doldurulur.

Beklenir balıklar uzunca oltaya
Bakarsın başa vurur
Çekilmez, geçilmez bir dere
Köpürgen durulur.

Boşluklar, yokluklar bırakır
Sepetlere, sallara salarlar
Kapatırlar üstüne taşları
Her zaman hep bu mudur?

(*Soyut*, 102, Nisan 1977)

UYGARLIK RAPORU

Havasız silolar uygarlık
Bakımsız çürüyen buğday ben,
Kurtlanmış dökülüyorum
Beton silindirlerden.

Deterjan, naylon, yıka, giy
Tıkanır gözenekler, kurdeşen.
Sapar dereler yollarını
Sentetik leşlerinden.

Bu artıklar ne artık, kusar toprak
Plastik kaplar, bidonlar, asit.
Ölü balık, yoz ağaç, çevre kirlenmeleri
Baygın soluklar, bitkin gel git.

Sebzeler, bitkiler, tahıllar toz
Bir sahte simya çorbamda
Meyvalar, yemişler hışır, tatsız
Püskürtük ilâçlar soframda.

Etlar etlikten çıkıyor
Bir çiriş kabı aş çanağım.
İçim dışım kir pas
Hangi kurnalarda arınacağım?

Aldatmaca ambalaj ve kaç kez
Donmuş, kaynamış posa konserve?
Bu halsizlik, bozuk sinir, sindirim
Ki nasıl düzelir, hangi has besinlerle?

Çökerttin doğayı, beni de fırlat
Uzaya mı, boşluğa mı ve sonra
Başlasın buzul çağı, çevren
Fosil, taş, çimento yığınlarında.

(Varlık, 836, Mayıs 1977)

KENT SÜRGÜNÜ BİR ANA

Savaş hattı, siperler
Sefertası apartımanları geç
I lorlanmış, sıkın
Kuru çim, boş havuz, kavruk taflan
Yaşlılar, çocuklar soluklansın
Tek tük park
Banklar henüz vardır.

İğitilmiş çiçekler evlerde
Azman, bücür, ilâçlı ısırınları geç
Daha talan görmemiş alanlar
Hür ağaçlar, tatlı kuşlar henüz vardır.

Var git bir kıyıda
Ay, yıldız, meneviş, yakamoz
Bakınca gökyüzüne yeni doğuyorsa
Güneş yeni batmış, yağmur yağmışsa
Renk şenliği kuşaklar henüz vardır.

Erirken kar yukardan baktığında
Yüksek katlardan yağmur oluklarına
Saydam beyaz, inci gibi damlalar
Bahar aydınlığında henüz vardır.

Açık pencereden sıcak gece
Düşer, hangi rüzgâr attı
Adını bilmediğin bir böcek
Kıpırdaşır lamba ışığında
Uçar gider sana bakıp bir süre
Tabiat Ana'mızdan haber
İyi ki henüz vardır.

(Varlık, 837, Haziran 1977)

DAR DOLAP

Kurumuş bozulmuş
Yer tutar
At artıkları, yer aç!

Önce büyük kaplar
Azaldıkça küçüklere
Eni boyu belli, yer aç!

Odalar, dar dolap
Kitaplara eşyalara kedilere
Dolu taşıtlar -- kendine
Yer aç!

Atılamaz olanları geri çek
Onu bunu kırmadan
Yoksa nasıl dolaşırsın ortada
Yer aç!

(*Varlık*, 841, Ekim 1977)

YAZLIK

Dam dam
Büyük kent havaları değişik
Solur hep aynı kiri
Batıkta evler.

Duymaz en ufağ bir eziklik
Taze, mavi
Zengin yazlıklarında
Salınır kasıla kasıla.

Kirden temize çaba
Sürekli, o da şimdi
Hakkıdır, ama gitse
Sanki oksijen çadırlarında.

(*Varlık*, 841, Ekim 1977)

BAĞDAT

Yok coğrafyalarda bu Bağdat
Bin geceden bir kent
Bunca acıyı nereye sakladılar
Anlatmaz, çekerler kendilerini
Dalgın susarlar.

Bir gezide uğranılan yerlerden
 Çok kısa bir selâm atılan kart - -
 Yalnızlık yaslanmak geçmişe
 Bir eşin, bir çocuğun olduğu
 Zamanları yaşadılar.

(*Varlık*, 841, Ekim 1977)

P'ARILTI

Çakar şimşek, düşer yıldırım
 İşte bir şey birden söylenir geçer.

Yıllar neyi eskitir, bir takvimi eskitir
 Bir terlik, yerine yenisi
 Tükenişlerde insan
 Söylenir, geçer.

(*Türk Dili*, 320, Mayıs 1978)

SPOR

Çok şey oluyor spor yürüyor
 Şaşmaz bir saat bir raket
 Bir pedal geliyor
 Tekerlek farkı
 Yer yerinden oynuyor.

Ringde bir boksör
 Kesilen soluklar
 Dünya duruyor.

Milyonlara transfer kırallar
 Kapanın elinde
 Yelken, judo, eskrim
 Bir basket uzun boy hapşırır
 Dünya biliyor.

Ligler, kupalar say say
 Eşsiz bir vole, hârika frikik
 Bütün gazetelerde.

Haberleri dinlediniz, spor!

(*Varlık*, 849, Haziran 1978)

DÖNER AYNA

İlerde yazacaklar atmayın
Moloz toprak diyerek,
İnler buldozer altında
Canlı insan kemikleri.
Çoğalttıkça kara sularını
Değişen harita - -
Anlamaz çağ ince ayrıntıları
Kalın gürültülerde.

Yaka seni bu yalaz yakındır
Yaklaşır sansar, timsah gözyaşları
Çeker bu su
Seni arka yakındır.

BEYLER

Sökülende bir çadır
Yaklaşırken çingirak
Deve boyunlarında
Kulak çınlanmaları.

Önünde, uzakta alıştığın sofraya
Alırken ondan ondan
Çıt eder, çatlar fanus
Kulak çınlamasından.

Ne telâş, ne de sezgi
Çevrenizde güzeller
Yahu, beyler!

Kesilir uğultu
Silinir arazi
Gider tapu, beyler!

(Soyut, 93, Temmuz 1976)

TERMİT

Ben bugüne kaç kere - -
Bıkmuşım ölümlerden, ölmeyin benden önce.
Düşman dost, bir yüzü unutmak
O yüzden görmeyince.

Cansız tüneklerde muhabbet kuşları
Suskun oda, solgun cicimlerden
Kurumuş öpüşler sarmaşık güllerine
Yağan toz toprak, bir rüzgâr esince.

Sevecen gönül kuşum geri dön
İnsanın sevmesi kaç yüz ölçümünde
Çarptığın pancur kılıçtan keskin
Düşman dost bir gün bir şey geçince.

Son ucu bir labirent
Çekişmeler uyuşmalar iyi kötü
İşte oturuyoruz
Gitmeyin benden önce.

(*Varlık*, 824, Mayıs 1976)

KUŞ TÜRKÜSÜ

Vurur gurbetteki kuş pencere pervazına
Şefkatli bir ekmek kırıntısı
İyi kalpli bir kız
Al git, al git, al git!

Sevgi mi, yankı mı, kıyıda gece
Kabarır yüreğimiz, ay bu ne ışık
Yalpalı su
Gel git, gel git, gel git!

Ağarsın isteriz karanlık
Geriler deniz, ay tutulur
Seslenir hasbahçe ayrıkotlarında
Var git, var git, var git!

Uzatır ellerine bir kumuş kalem

Açar yüksük yüreğini gönül kuşu:
— Beni bana çiziktir, bana ban
Divit, divit, divit!

(*Varlık*, 825, Haziran 1976)

YÜZÜNDEN

Kime ne kadar baktın
Hem hangi anlamda,
Ne çekti ağırlığın
Hangi kantarlarda?

Sana gitmeyen şeyler
Yakınların, başkaları
İçin yüzünden
Yaptığın çok oldu.

Dur bak sulara
Otoyol, yasak durmalar
Saparak bir kır kahvesi
Belki bir çay içimi.

Kervan çıktı yokuşu akşam
Hurda makina
Sıska bir çocuğa
İnce bir zıbın dikti.

Kuruyan hanımeli
Su verilmedi.
Susarız, soramayız
Kimler elbir eyledi.

Kireçlenmiş duygular
İçinde yüzünden
Bulanık grafilere
Ayrıntılar beliremedi.

(*Varlık*, 826, Temmuz 1976)

TAŞLI YOL

Aşklar, dostluklar, bir arada olmalar
Hangi birine yetiş, geçtim, öderim.
Eşler, çocuklar, ölmüşlerin yakınları
Sonradan katılanlar, kaçtım, öderim.

Çılgık ve kısık çağrı
Kimi mi çağırdım, bilsem söylerim.
Gün gelir, bırakır, başlar yalnızlık
Ne için, kimdi, bilsem söylerim.

Yaşlanmak, gözyaşları olmadık hüznlerde
Sızar, görürsünüz çoğunuz
Kıyı köşe, durmayın üzerinde
Gördünüz mü giderim.

Ne yaptım ben size
Bana siz ne yaptınız taşlamak dışında
Zaten taşlı yolumu
Ki bu kadar acı verir, söylerim.

Ey söz ulaştıranlar birinden ötekine
Bana da dersiniz, dinlerim.
Sonra da arkamdan—
Bilmem mi gülerim.

Ki bugüne beni siz mi getirdiniz
Çıkar tanıyanları, vardır elbet bildiği
Kimleri boşladım, borçlarım kimedir
Ödedim, öderim.

Çıkar bildiklerini, kalır elbet sevdiği
Bir iskambil - - sararır yüzünüz
Kimin ne çektiği - -
Ödedim, öderim.

(Soyut, 93, Temmuz 1976)

DÖNÜŞ

Dersiniz vardı
Gelmiştim, yakındım.

Az kaldım, ayrıldım
Kim bilir hangi
Odada anılara
Dalar, kalırdım.

Daldı orada.

(*Varlık*, 819, Aralık 1975)

SIRALAR

Söndür bir yanınla öteki yangınını
Gömül uzak işlere görünür hemen ölüm.

Taşı aşkı bas bağrına ansızın kalabalık
Tenha sokaklarda gelen giden ölüm.

Yolları sırala nasıl sıralar bir çocuk
Küçültür büyümeni öyle gizliden ölüm.

(*Varlık*, 828, Eylül 1976)

BİR BİR DAHA BİR DAHA

Tanrı imtihan eder
Tekrar imtihan eder
Kul hazır ümitler
Kendi öyle zanneder.

Kiminde hafif geçer
Hattâ bir şey sorulmaz
Kiminde bu kaçınıcı
Çokları isyan eder.

Değişik konular
Ne belli bir kitap
Ne bunca hastalıklar
Birbirine benzer.

Ezelden yazılmışsa
Geçilir ince köprü
Herkes mutlu olamaz
Boşunadır çareler.

Onu neye bıraktı
Sır gözetir Tanrı
Kutsal aydınlığına
Sırları kalkan eder.

(*Varlık*, 829, Ekim 1976)

MADEN

Bu madem bir maden
Kendimizden uzakta aranan bir maden
Ya neden olmadan bilinmek isteriz?

Kazdığımız toprakta açtığımız kuyular
Fıskırtmış petrolleri
Ya neden görmeden yoksulluk deriz?

Uyur sokak, uyur ev
Susturur gece makinaları
Ya neden durmadan gürültülerdeyiz?

(*Politika*, 7 Ekim 1976)

KAVŞAK

Ben ben ben --
Takmış aklına anlatır anlatır
Yol tıkalı, çevrili farları
Biraz yanlasa ya da dursa, unutsa
Rahatlayacaktır.

Görülmez baştan geçmemişse ön
Gelmiyorsa söylenenlerin ardı
Çatışma, nereye kaçmalı --
Şimdi bu benzetmeler
Kime, neyi anımsatır?

(*Soyut*, 97, Kasım 1976)

HANGİ HAN

O zaman ki o hangi hanları ararsam
Buldum desem de bulamam ki.

Bir saksı kocaman ve devetabanları
İçerden gelen ses dışardan duyamam ki.

Duydum desem de bir aldanış bir sanrı
Derinden uğultular kalabalık olmalı
Hem kim geliyor seslerden anlamam ki
Artan ayazda açılrsa bile kapı
Doluyrsa içerisi bir de ben kalamam ki.

Hem beni o telâşta alırlar mı içeri
Gene düşmek yollara yalnız neyle gitmeli
Çürük çarık pek de çabuk eskidi
Bulamam yenisini bulsam da alamam ki.

Şu fena gecede sarpa sarmış bir yol
Dinlenmek belki biraz sundurmada
Yalnız bilmek isterdim bu geldiğim hangisi
Daha önce kaldığım hanlardan hangi han ki?

(*Varlık*, 831, Aralık 1976)

NİCE

Nerelerde kaldı
Özlem gecelerini
Aydınlatığından
Nice aşk mektupları
Karanlık korkusundan
Belki de yollanmadı.

Nice aşk mektupları
Yazıldı yollanmadı
Almadan okunduğundan
Yıllar sonra yanıtları
Geldi yollanmadan
Nice aşk mektupları.

(*Soyut*, 100, Şubat 1977)

KAPTAN

Çok mu ağır kaldırdınız
Fırlar bir fitik ince zar yırtığından
Sonra zaman aşımı
Süner organ.

Bekler de karşı, pörsür güç
Yok refleks
Bıraktık deriz
O bizi bıraktığından.

Yalnız tenin var da öğretenin yoksa
Kaynatır suyu önündeki kap
Bir iz bile kalmaz
Gider kaptan.

(*Varlık*, 833, Şubat 1977)

YOL ÇANTASI

Üstünde bir yazı: Hazırlık
Bir gencin olmalı
İnince yolcular
Biletçi bulmuş
İlk yardım çantasına benziyor.

Çok genç olmalı
Kalabalık taşıt
Yanına koydu
Dalgalara daldı
Unutulur.

Kayıp eşya büroları
Belki hemen gelseydiniz
Yoktur yollarda
Hazırlıksız şimdi
Alışmamış bir yalnız.

Gider bir süre
Kimlik kartı
Bir akşam üstü
Duyulur yokluğu
Nerede bıraktı?

(*Soyut*, 100, Şubat 1977)

DUYURU

Sessizliği bir evin
Telefon, kapı
Açan yoksa
Bir şeyler olmuştur.

Ya gittiler uzaklara
Ki bu kurtuluştur
Ya yalnızlık adına
Bir savaşa girdiler
Bundan korkular.

Ya uzak bir çağrıya
Kulak uydurulmuştur
Duyulmaz başka sesler
Er geç duyulur.

(*Soyut*, 100, Şubat 1977)

ŞİMENDİFER

Ağır hastalara ayna tuttunuz mu
Ölgün buğusu bir soluğun
Gitmek rahat görünse
Eski güzellikleri.

Çöktüler neden ayna
Söyler yitik buldunuz mu
Gösterilse sarktıkları anda
Gözlerinde eski fer.

Belki duyulmaz bile
Bir teşekkür sözcüğü
Korkunç gürültülerle
Geçer gider şimendifer.

(*Soyut*, 102, Nisan 1977)

KUKLA TİYATROSU

Kaçtılar da ilkinden
Sonrası hangi mutluluk
Unuttular mı
Yiv yiv oyar beyni, kurtçuk.

Gevşer, gerilir dişli çark
Teller ona bağlı
Kapan daha da
Evler dediysem bilerek evleri.

(*Varlık*, 838, Temmuz 1977)

PERGEL

Bilmeden teğetlerde
Uzadı
Beri gel pergel
Çiz dar dairemi!

Gözlerim cahil
Ötelere kaydı
Döndükçe tekerler
Durdur!

Örsler çekici
Uzaklara çekti
Dövüldüm
Çiz dar dairemi!

(*Soyut*, 102, Nisan 1977)

SANDILAR

Geçtiler kolayca aşkları, evleri
Geçer sandılar.
Neydi mutluluk
İster sandılar.

Onlara göreydi
Çağrılmadan gittiler.
Çağrıldık, ne değişir,
Gider sandılar.

Saygı - - yakınımızdaydılar
Bildikleri halde gizlerimizi
Sormadılar (incelik) ama biz
Sorsunlar, anlatalım, bekler sandılar.

Dokundular bazıları, sustuk, saygı.
Hüznü bir gül gibi düştüğü yerden
Aldık, çekildik, herkes varken
Koklar, okşar sandılar.

(*Varlık*, 838, Temmuz 1977)

BİR SOKAK

Yatar kalır, bunar
Gececeğin sokak
İyi bak!

Güvencen?
Ben geçmem dersin
Gene de iyi bak!

Kim istemez diriyken - -
Gelirse başa?
Gösterdiğim sadece bir sokak.

(*Varlık*, 838, Temmuz 1977)

HARMAN

Üstünüzde gözleri
Camlar ardından yaşlı
Bakar
Tanır gibi sizleri.

Ya da beklerler, siz
Tanıyasınız onları,
Durursunuz, hayır!
Küskün uzaklaşırlar.

Gördüğü birini yaşlı
Ne çok kimseye benzetir,
Yüzler, ayırmak zordur
Her yabancı bulanık bir anı.

(*Varlık*, 838, Temmuz 1977)

İÇİNDE ÖLÜ

Bazıları yakınları içinde ölür
Gelirler çağrıya
Sıkıntılı, gergin hava
Bir şey söyleyebilir.

Susarlar, kımıldar
"Çay yapın!" der meselâ.
Çay gelir, iççerler
Bir zaman ne de olsa.

Birden birinin adı:
"Çıksın, istemiyorum!"
Oysa o güne kadar --
Ya da öyle göründü.

Bir başka ad -- sorar: "Yok mu?"
Şaşkınlık, çünkü o güne kadar
Öyle biri yoktu
Ya da öyle göründü.

Birden, birinin elini ister
El gelir, okşar
Bağışlanan hangisi
Cevapsız bir soru.

Kurcalar zihinler bir kilidi
Açılmaz
Ölen
Kimi sevdi, kimi sevmedi.

(Varlık, 838, Temmuz 1977)

KAÇAKLAR

Bölün bölün kaç parça, evleri düşün
Dayanılmaz özlem uzaklara.
Önlenmez korku: Ölülerini düşün!
Sonra bu kafayla yürüttüğün işin!

Saçlarda akları nasıl saklamalı
Sığınmaya yağmurda saçak
Ko üst üste tabakları
Kolay gider, tek tek taşıma!

Ben şimdi yakındaki arsada
(Siz de gelin, üç beş adım)
Yaşıtım çocuklarla
Bilye oynuyorum.

(*Varlık*, 838, Temmuz 1977)

ÇÖKELEK

Sara, sıtma, migren
Yaklaşımı yalnızlığın.
Bekleyin, yatışsın
Perdeleri kapalı odada
Gözler yumulu yatın!

Belki bir uyuşma
Sallanırsa yavaştan
Hayallerin beşiği.
Ne vitamin, ne kinin
Bol şiirler alın!

Karışmak çoluk çocuğa
Çaredir, geçer sanın!
Akşam telâşlarında
Bastırır ansızın,
Yok yardımı yalnızlığın.

(*Varlık*, 838, Temmuz 1977)

DALAR

Her yol bir yerde biter
Herkes bir yol bir çarşı
Orda alışverişler
Ya bir boşluk, ya Tanrı
Gördüm evlere evlere.

Yedirilmiş yağ hamura
Nasıl ayrılır ikisi
Erit yalnızlığı
Bölün evlere evlere.

Korku dalar
Kimi ünlere düştü
Kimi bıraktı kimliğin
Bir çıkmazda hepsi
Ölüm evlere evlere.

(*Varlık*, 840, Eylül 1977)

AKŞAM ŞİİRİ

Birden hatırlarsın,
O da seni - - birden bazan:
Nerde, ne yapar şimdi
Parlar bir özlem anılar arasından.

Bu akşam ne garip sözcük
Sanki ilk duydum, yadırgıyorum:
Akşam. Bilmem bulur muyum
Yollara baksam?

Söner yangın birazdan
Yatıştır özlem.
Bir gün karşılaşırız
Bir gün, bir yarım akşam.

(*Varlık*, 838, Temmuz 1977)

UZATMAK

Sürekli kampana, siste gemi
Bizler, sizler içinde.
Bir Dâvûd âvâzesi
Kof sesler içinde.

Yakasında bir sevda lekesi
Kalbimi temizliyorum.
Kopsa âvîze, düşse, kırılrsa
Şişede benzin.

Ağzımda sigara, parlasa
Yalnızım, yangın, yansam
Kim anlar sevinç mi, korku mu
Kavrulmuş yüzümdeki anlam.

Bilinmez yaşadığım
Bu kadar uzatmasam.

(*Varlık*, 840, Eylül 1977)

FİLİGRAN

Kimi kâğıtlar
Aydınlığa tutsanız
Çizgi, resim, bir şekil.
Ya da gizli mürekkeple yazılmış
Boş görünen sayfa
Okunur ısıya yaklaştırınca.

Kimi şiirler
Okunur arkasında
Kendi ateşiniz varsa.

(*Varlık*, 841, Ekim 1977)

AD

Şaştı akl
Aşk koyduk ad.

Yakındı ayrılıklar ney
Geçti sesleri
Meşk koyduk ad.

Bilseydi kazırdı taşlara
Keşk' koyduk ad.

(*Varlık*, 841, Ekim 1977)

BALBAL

Kaç yaş yaşadı umutlar
Uçup gittiğinde

./.

Girdiğim yas törenleri
Sahiden girdim mi?

Yüzdeye vurunca
Kaçta kaç sevinç
Acılar içinde
Sahiden sevdim mi?

Görür gözüm görmezden
Bilir usum bilmez gibi
Aldanıp al kumaşları
Sahiden giydim mi?

Mızrak batımı kar
Mutsuzluk ovalarında
Aradım, savaştım
Sahiden buldum mu?

Yere dikili gözler
Baktım bir yerde yukarı
Yukarda - -
Sahiden gördüm mü?

(*Varlık*, 841, Ekim 1977)

KANDA

Uzun sürer
Filim, tahlil
Kanda bulgu.

Alerji, tansiyon
Ya da bir vitamin
Önemsiz belki.

Düşlediniz de
Kaldınızsa bir evde
Ancak sinir bozukluğu.

(*Varlık*, 845, Şubat 1978)

STRATEJİ

Kim masaya serer de
Asıp ya da duvara
Bir savaş alanı harita
Çıkar nerden sayrılık
İner nerden acı
Önlemler —
Ah ne saflık!

(*Varlık*, 845, Şubat 1978)

YÜRÜR MERDİVEN

Düzlük, bas
Dik
Çıkar yukarı.

Tanıyan yok seni
Vardığın katta
Karış kalabalığa.

(*Varlık*, 845, Şubat 1978)

KARA KEHRİBAR

Gözler, çekmeler ona göre
Zaten dar
Kalmasın geldiğinde
Hepsi dolmuş olsunlar!

Çok sıkıntı - -
Ne yapalım karşılıklı
Bir lamba karanlığa çarpınca
Onlara da, size de geçmiş olsunlar!

Bir yere bir şeyler koymuştuk
Gözler, sözler arasında bir yere
Belki işlerine yarar biz yokken
Dilerim görmüş, almış olsunlar!

(*Varlık*, 845, Şubat 1978)

YALNIZLIĞA ÇIKMA

Başa nasıl vurur
Başka başka vurur
Çevrilir numara
Őes sese suskunluktur.

Kimi gl bahçesini
Hiç yoktan verir suya
Kimi İbrahim, Edhem
Bir beden ateşe vurur.

Sryp gölgesini
Gitti sanırsın sen
Açsan ne zaman
Kapında bekler durur.

Kalsın kovuğunda
Gizli tarihi acıların
Vakt erer bir bulan
Bir bilen bulunur.

(*Varlık*, 845, Şubat 1978)

DER BİRİ SİZİN İÇİN

Ben onu tanıdım, çok günler yanındaydım
O daha yaşlanmıŐtır, ben yaşlandım.

Bir yağmur yağardı, ılırdı çiçekler
Sesti yakınlığı, sessizlik yakındığım.

(*Varlık*, 845, Şubat 1978)

ÖZGEÇMİŞ

Saklasanız bulurlar bilenlerden
Ya da bir övünme gibi
Kendiniz yazarsınız --
Hep bir olasılık kalsaydınız!

Bir zaman yaşamış, soyu tükenmiş
Bir yaratık tek tük parçalarından
Çıkar gibi ortaya apansız
Yarınlara bir karanlık kalsaydınız!

(*Varlık*, 845, Şubat 1978)

SEMENDER

Sözlüklere kalsa
Ateşte masal hayvanı
Bir insan olmasın
Ateşler yaşam lavları.

Ejder derler aşka
Bir volkan olmasın
İyi ki yanında
İnsanın hayalleri.

Ama masal deniyor
Bir yalan olmasın
Yanmalar içinde de
Ararız masalları.

(*Türk Dili*, 320, Mayıs 1978)

DARGINLIK

Ve susmak
Bir denizin çekildiği
Bir rüzgârın kesildiği
Anlaşılmca

Boştur konuşmak
İlk iskele
Kurtuluş
Yanaşılmca

Ne selâm, ne veda
Felâket bir vapur
Çık hemen
Bir yağmur serin, ince.

(*Saçak*, 21, Mayıs-Haziran 1978)

SENİ

Bugün varsın, çoklarını tanırsın
Çokları tanır seni.
Yıllarca aynı yerde -- yarın
Adını çıkaramazsın,
Onlar da unuttur seni.

Hangi yaştakilerle, nerelerde ne kadar
Hangi yaşlara kadar --
Saptar, denetler, dolunca
Açmaz yeni sayfa, dünya usanır seni.

Yaktığın birkaç mum bir süre parıltı
Verdiyse çevrene, yetsin
Bozulur görüntü
Aydınlıktan ürkenler
Zaten fazla bulur seni.

Dallar bahçendeydi, uzaklara çeken şey
Belki geciken şey
Şimdi başkasın dalar
Birden durdurur seni.

(*Felsefe*, 3, Nisan-Mayıs-Haziran 1978)

KARŞI

Ömrüm böyle geçti
Karşıda bir duvar
Üstelik ben değildim
Oynatan gölgeleri.

Dikilmiş gözlerim
Yapışık
Dar ufuk
Göremedim öteleri.

Gittiğim her yerde
Yüz yüze
Geriye itemedim
Beni tutan elleri.

Üstelik istemez
Çekindir
Ben - -
Açmayız perdeleri.

(Felsefe, 3, Nisan-Mayıs-Haziran 1978)

SAATLER

Ne diye bulmuşlar
Dertliler biliyor
Geceler kaç saat.

İşlerdi acılar, katlanırdık
Ne sorsak, ne baksak
Saat kaç.

Her şeyin acil servisi yoktur
En yakınlarla bile hemen
Kurulamaz bir ses bağlantısı.

Yavaşdır uygarlık
Yollarda kapılarda taşıtlar
Kalır bekleriz.

Teknik aygıtlar
Saniye saniye
Ara saatsiz çağları.

(Felsefe, 3, Nisan-Mayıs-Haziran 1978)

NERDE NEDEN

Nerde neden kırılır
Bir üçüncü varsa önemsiz bir sözde
Birden kırılır.

Neyi neden saklar
Arkasında konuşurlar, bilir de
Kendinden saklar.

Nerde neden ölür

Uzak mezarlar
Kendinde gömüldür.

(*Türk Dili*, 320, Mayıs 1978)

İSTAMPA

Suçtur uzun yaşamak
İntihar
Batı için geçerli.

Ne denir
Bir ıstampa ve mühür
Hâlâ eskimedi.

KAPI

Çalınır
Kim ne getirir
Vazgeçemediklerin
Anahtarları vardır.

Sezilir
Kim ne zaman gelir
Yatağında uyuyan bir kedi
Söyler içindeki türküyü

İnsan bazan o kadar yalnızdır.

(*Türk Dili*, 320, Mayıs 1978)

ÜÇLÜ GECE

Bunların arasında
Ne geçmiş ki böyle
Üçüncüyü düşününce
Birinci ikinciye
İkinci birinciye.

Bir gün nasıl olsa
Bir daha önce - -

Döner mi o zaman
Üçüncü birinciye
Birinci ikinciye.

(*Türk Dili*, 320, Mayıs 1978)

KONDU

Yol gösterenler
Silindi izleri
Yürü dosdoğru.

Bilinmez sağken
Kim ne kadar - -
Ölüm onun için kondu.

(*Türk Dili*, 320, Mayıs 1978)

TATİL

Ayrılmalar birer kaçış gibidir
Alışmış bir kedi varsa
Kedi yokken gitmeli.
Ya da bizden bıktığını
Bilmeli, gitmeli.

(*Türk Dili*, 320, Mayıs 1978)

HAS ÖLÜM

Yedekler önce
Gelir kendiliğinden
Has ölüm onlar bitince.

İnsan nasıl yaşar
Çekişe çekişe
Tilki, timsah, karınca.

Hekim bakar, düşman yıkar
Sen onlara ne yaptın
Kim neyi hangi ölçekle ölç?

Topla, çıkar, ne katar
Bir sağlama
Sonuca.

BİLERKEN

Yatmışsam bil erken
Hastayım
Kalkmışsam kalmaz
Çok işim var.

Gitmişsem bunaldım
Gelmişsem beklenmedik bir anda
Kâğıtlar
Bil geç.

ESİN

Alkol yansımada çekilen fotokopi
Çok net gösteriyor seni.

Sabah kalkınca
Aydınlıkta bakınca
Yırtıp atıyorsun.

(Türk Dili, 320, Mayıs 1978)

KARA KUŞ

Kara kuşun kanatları
Üstünde ikide bir
Sürdün tam biraz
Toprağını karartır.

İstediğin kadar sakın
Kaçmaya kalkış
Bulur seni
Kara kuş.

EŐREFOĐLU RŪMİ

Onlarda çok hızlı
Bizdeyse yavaş - -
Kalpler tekin değildir.

Hatırlatma
Ki dŪŐman kesilir.
Hırslanrlar yŪzŪmŪzden.

Hatırlatma
Ola ki gŪlerine yenilir
ŐaŐarız yolumuzdan.

Sade sarısabırlar
Asın bahçemizde
GŪzel gŪrdŪđŪmŪzden.

(TŪrk Dili, 320, Mayıs 1978)

İMZA GŪNLERİ

Ve gider imzalarız
Her yolcuya açık
Kitaplarımız.

Alırlar, içimizde
Sıkıntı.
Bir gŪn kaldırımlarda
AçılmamıŐ sayfaları.
Ve yazarlar: ŐŐportalardan
Aldık, ŪstŪnde kendi imzası - -
Kimbilir kim ne yaptı!

(TŪrk Dili, 320, Mayıs 1978)

SESE

Vurur tahtaya-bir taşa
Kâğıtlara yazar
Duyar biri
Gelir sese.

Kapıda zincir kimsiniz
İyi ki sordu
Açsa yok kimse
Bir rüzgâr.

Bir düştür bir yazı yatakta
Geçer gider
Uykusuz
Geceler.

BİR SUSMA EĞRİSİ

Susmanın ibadet
Olduğu yerde
Ne çok
Konuşuyordu.

Arada bir, tek başına yaşayan
Hasta, yaşlı birini
Yoklamaya gider gibi
İç denetimden geçebilirdi.

Seslerin hele kof, sığda
Çiğ ve güncel
Eriyeceğini havada
Bile bilmiyordu.

Kınayan, sessiz bakışlar
Ancak bir akşam üstü
Beklemiş, çok beklemiş
Birden sözünü kesti.

YARIM YAŞAM

Meryem yüzlü kızlar ve merdiven
O da karşılaşmıştı.
Üşenmek - - üşüştüler
Başlamadan kaldı.

Ne kayak, ne yüz geç kıyılardan
Üşür kedi güneşsiz odalarda,
Önemsiz anılar
Başladı.

ÜŞÜRKEN

Birini düşünmek
Ne yapar şimdi
Camdan bakarak
Savrulan karları düşünmek.

Son ne zamandı
Oldu mu o kadar
Bir garda trenler
Gidince kalanları düşünmek.

Neler söylemişti
Dünya, saklama
Bir karışık utanç
Olanları düşünmek.

HAVLAR

Hangi köpekler havlar
Besili, yaşam şımarıkları
Özel bakıcılar - - havlar.

Az besin, az insan
Kırlık yerler
Köpekler havlar.

Sahipsiz
Kent sokaklarında
Geçerler yanınızdan
Okşansalar biraz
Sevinir, sokulurlar.

Boş yollar, arsalarda
El ayak çekilince

Efendi sokak köpekleri
Gece, içli, acılı
Havlar.

KALAN

Erkekler gözlerinde
Büyütmüyor hayatı
Kadınlar çok daha.

Yok ilgisi yaşlılıkla
Kadınlar arkada kalıyor
Çok daha.

Ölümü düşünerek erkekler
Fazlada gözleri yok
Yetecek oranda.

Eşler bilirim paralar evler
Ama yalnız
Ama gitmiş erkekler.

KARANTİNA

Bulaşıcı hastalık
Düşünüyorlar
Nereden aldınız
Çok da uzun sürdü.

Çocukluk, gençlik
Kaldığınız evler
Bilinen yerler
Hangisinden aldınız?
Karayalnızlık - -
Olabilir diyorlar,
Geçer diye çekindiklerinden
Yıllardır buradasınız.

(Türk Dili, 320, Mayıs 1978)

ÜZERİNE

Yazgı üzerine çok şey yazıldı
Kâğıt üzerine yazıldı.
Sarkan gerdan, kırışık yüz
Buruşuk kaplumbağa eller
Titrek harflerle yazıldı,
Üzerine yazıldı.

Ağır taşlar altında
Otlarla da yazıldı,
Sonrası ruzigârın
Ondan neler aldığı.

(*Türk Dili*, 320, Mayıs 1978)

SÖYLERİZ

1. Basım: Cem Yayınevi, İstanbul, 1980 (Hazırlayan: Kâmuran Şipal)

BU SU

Çırpıntılı denize
Her yakın dalışta
Sakınsak da başımızı
Günlerce kulak ağrısı
Gidenden sestir bu.

Sonra görme bozukluğu
Karanlıkta karşımızda
Oturduk aynı sofralarda
Renkli kuşlar uçtu
Boşalan kafestir bu.

Ömrümüz süredursun
Hayallerin peşini
Doldurmak bir boşluğu
Evlerde şurda burda
Silinen izdir bu.

(Varlık, 863, Ağustos 1979)

BİLMECELER

Elimde ne var
Elimde, avucumda --
Gene ne var
Yolların ucunda?

Avucu alalım:
Yüzük, değirmen taşı
Hançer, kama
Defne dalı?

Buğday, karınca
Hangisi kimden
Süleyman'dan,
Âdem'den?

Yollara bakalım:
Yolların sonu dağ,
Bisütun mu yoksa
Ferhad'ın deldiği?

Bilemem bildiğim
Zaman zaman zamanın
Bize neler verdiği,
Bizden neler aldığı.

(*Oluşum*, 22-23, Ağustos-Eylül 1979)

TEMMUZ TİKLERİ

Yanda, altta, üsttekiler
Yirmi yedi daire apartman
Yatmış sanki ölüm uykusuna
Donmuş zaman.

Çıt yok
Eriyen camlardan
Kavrulmuş perdelerde
En ufak bir kıpırtı.

Ne sokaktan geçen taşıt,
Su saatlerinde tıkırtı - -
Ne kapı önündeki ağaçta
Kuş sesleri.

Onca çocuk hiçbiri - -
İnsan loş bir odada çok eski
Bir uykuya yatsa da
Gergin saat, uyunmaz.

Bıkkın kapandığın hücrede
Gönlünce ölümleri düşün:
Bir uçurum, otobüs - -
Yalnız sen kurtulmasan!

Tenha sokak, yürüyorsun
Dursa kalbin ve zaman
Bir kadın tam o anda
Tüller arasından baksa.

Serseri bir kurşun
O kadar geniş bulvarda
Gelse seni bulsa ve yanında
Kimse olmasa.

Çıkılmaz sokak, bir küçük kız
Daldığı tatlı oyunda
Yerde seni görse ve bunu da
Oyun sansa, hiç korkmasa.

Yirmi yedi daire apartman
Yatmış sanki ölüm uykusuna
Çıt yok
Bekler gibi pusuda.

(*Oluşum*, 22-23, Ağustos-Eylül 1979)

YİTİK

Gerekir, ararız, yoktur nerde
Karşı soru ne nerde?

Canım işte önümdeydi çok zaman
Şuralarda bir yerde.

Bilirler susarlar anlarız
Bilmezden gelmelerde.

(*Varlık*, 856, Ocak 1979)

LAMBALAR

Bir korkuyu önler bütün lambalar,
Giderir yalnızlığı bir ölü.
Lambasız, ölümsüz ya ben şimdi
Neye gömülürüm?

Lambalar, yanar biri içimde
Biri uzağında benim.
Değişik ölümler yaşarken
Birinden birine bölünürüm.

Ya ilerde, nerede
Yanar ölgün kandillerimden biri?
Yaşar gibi ölümlerden birinde
Ararsanız bulunurum.

BEYGİR

Neyi mi kurtarır yıkılmış soluyorsa
Hızlı arkada trafik
Güç kesildi
Artık onca beylik.

Artık ne bilinmedik
Olacak değil miydi
Çoğunuz uykudayken biriniz terkide
O da bir zaman imiş bu yollardan geçti.

Az mı su evinize
Dolardı sarnıç
Yıkılmış soluyorsa
Neyi mi, hiç!

BELLEK

Yaşlılık, bıkıldı
Zaman geçer: Bir kitap
Çevir sayfalarını.

Yok bu çölde
Bittikçe baştan
Çevir sayfalarını.

Açtıkça yaprakları
Değişen bir çiçek dürbünü - -
Çoğu yararını gördü.

YAKINLAR

Anadır - - baba, evlât, kardeş
Yaradır içimizde.
Yıllar yılı çeker bir hastalığı,
Çekeriz biz de.

Çokluk anlaşılmaz neden
Bir bulut çöker gözlerinize - -
Niçin böyle durgunuz
Ara sıra bize geldiğinizde.

KEDİLER

Evlerde hapis kediler
Yalnız nedir söyledikleri
Okşarsınız
Bir kenara çekilirler.

Kıvrıldıkları köşede
Gene sizde gözleri
Yerinizden kalksanız
Peşinizden gelirler.

Sizken tek sahipleri
Kalabalık isterler
Belki hepsi sizin gibi
Yalnız kediler.

KLİNİK OLAYLAR

Kiminin yolları arada
Çıkmaza girer akıldan:
Tutunduğu bir dalı
Ansızın bıraktığından.

Yaşamaya kalkınca
Bir başına desteksiz,
Yeniden başkaldırır
Gerçeğe uzaklığından.

Kimi hayat acıdır
Ve yalnızlık diyorsa,
Bir korku denizinde
Kara yalnızlığından.

Sağlığına mağrur
İnsanı çarpar kader,
Çok şey yarım hâlâ
Yazılmadığından.

ANAVANA

Konuşurken karşıdaki telefon
Kapanmaz, kabalıktır.

Kapanır radyo, tv
Düşlerse uykusuz gecede
Birden laçka bir musluk.

Kim bulunur o saatte kim gelir
Ve nasıl kapatılır anavana
Düzelir bozukluk?

(*Varlık*, 856, Ocak 1979)

YANILMALAR

Kalktı tren - -
Senin aklında olan
Başkası,
Bu kalkan tren değil.

Bir pencere
Açıldı, sevindin
Kapandı
Bu açılan senin değil.

Ay karanlık
Yanlış - -
Gün doğsun, bekle
Burası yerin değil.

(*Türk Dili*, 355, Ağustos 1979)

ÖLÜMLER

Tek kişi değil giden
Her ölüm daha çok ölüm demektir
Belini doğrultamazsan.

Gencecik ölümler çocuklardan
Uyur uyanık ana baba
Aradığı uyku mudur?

Gençlikte geleceğin ölümü.
Sürer sessizlik seslerde
Nerdesin?

Eşler, aşklar gidince
Çocuklar, torunlar yerlerine
Boşluk nasıl doldurulur?

İYİLER KONUSU

İnsanın kendini de düşünmesi gerekir
Duygusuz görünür
Görünüşü iyidir.

Ölürse kimse yokken
İssiz odalarda
Ölüşü iyidir.

Alırlar götürürler bir yere
Döner gelir yarıda
Dönüşü iyidir.

Başkaları gitsin ötelere
Mutluluğu hiç olmayacak yerde
Buluşu iyidir.

Bazı durumlara
İyi diyorsa
Çekingen biraz uzakta
Duruşu iyidir.

SINIF DEĞİŞTİRMEK

Önemli mi geçmemiz
Kalalım.
Sınıfımızı seviyoruz,
Yeter ki çalışalım.

Üste - -
Burada duralım
Çıkan çıksın
Yeter ki alçalmayalım.

ESNAF

Ev dışında bir yere gitsem
Aşevleri, kahveleri esnafın
Çekinmeden ve rahat girdiğimden.

Yadırgamaz ve tepeden
Bakmazlar onlar, ben de
İçten saygı ve kendilerinden.

Hani derler ya, Tanrı
Ayırmasın kimseyi
(Mutluluk) gördüğünden.

PANCUR

Bir açılma yorabilir insanı
Paslı rezeler, kaynamış menteşeler
Nasıl açılır pancur
Güneşe.

Arada yağlamak, esnetmek gerekirdi
Yıllar yılı kapalı
Zordur bir insanın
Anlatmalarla feraha çıkması.

TELEKS

Biten yokuşta
Başlayan düzlük,
Bellekte kalanlar
Unutulmuş olsa

Kent dışı bir yerde
Telefonsuz bir yerde
Bir telefon çalar da
Sesler duyulursa

Yaşantı yatakları
Boşalmış topraklar
Tekrar kazdığında
Gene bir şey yoksa.

(*Oluşum*, 22-23, Ağustos-Eylül 1979)

BUZ ÜZERİNE BİR YORUM

Sıcak çok sıcak
Alışmış olmalıydık
Sıcığın geçmişi var
Buzun geleceği yok.

İçimize kapandıkça hüznün
"Bir gül açılmaz yüzün tek."

İster gibi geri gelsin geçmişler
Şimdi birimiz ölsek başlar tik
Yani her şey başımızın altından
Ansızın çekilen bir yastık.

(Yazı, 3, 1978)

DÜNYA ÇOCUK YILINDA I

Bütün çocuklar
Yokluk bilmesinler
Et, şeker, süt bulsunlar
Giyimli, tok ve rahat
Gitsinler okullara
Sınıflarını geçsinler.

Büyükler biraz daha yorulsun
Onlar da büyüsünler
Onlar da mesut olsunlar
Geçti, kaç savaş ezikliği
Çocukları düşünsünler
Çocuklar iyi gün görsünler.

(Varlık, 860, Mayıs 1979)

DÜNYA ÇOCUK YILINDA II

Her çocuk bir nur topudur,
Paçavralar içine bile düşse
Bir nur topudur.

Dar çağlara gelmese,
Değmese hoyrat ayaklar,
Çamurlara belenmese
Her çocuk bir nur topudur.

El üstü tutulunca,
Çimli sahalarda
Gezdirip koşturunca
Güler nazlı, güzel
Göklerde bir uçurtma.

Örselenmiş doğmuşsa
Onarılınsın ister,
Baksınlar, korusunlar
Ana baba yanında olsun ister,
Tanrısal dilekler:
Her çocuk bir nur topudur.

(*Türk Dili*, 335, Ağustos 1979)

DERS

Kitaptaki konuları
Öğretmiş olsanız,
Yerinize başkası gelince
Görmedik, der bütün sınıf,
Okutmadı, öğretmedi.

Meslek cilveleri - -
Sonraki, yerinme!
Öğrenciler
Hep yeni ağızdan duymak ister,
Yinele aynı şeyleri!

GİDER

Aylara bölüyor, günlere
Ağustostan kalmadı
Geçti eylüllere.

Bir yol kavşağı
Ne kadardı epeyce
Kaptırdı haramilere.

Şimdi önünde keşkül
Gelip geçen üç beş atar
Binip gider gemilere.

BİR İSTANBULLUNUN NOT DEFTERİNDEN I

Değişmedi
Çocukken de --
Emektar mum
Şimdi elektrik kesilmelerinde.

Kar çamur kışlar, bata çıka
Öğrenciyken de --
İyi ki ayaklarım yürüyorum
Taşıtlar almayınca.

Semt semt, belli günlerde
İyi ki hâlâ sergiler --
Ucuzluk arıyorum
Ninemın pazarlarında.

Mumlar, çamurlar, çarşılar
Vura vura kendimi birinden ötekine
Böyle kaçı oldum.

Bıçkın arabalar sıyırıp geçer beni
Her an çiğnenme korkusu
Onca eğreti oldum.

Yazmıştı birisi
Hangi kitaptaydı
Onun anlattığı oldum.

(Varlık, 857, Şubat 1979)

BİR İSTANBULLUNUN NOT DEFTERİNDEN II

Sokaklarda gerçeğin yüzleri
Park etmiş kaç yüz kaldırımlarda
Bir yol
Bulmaya çabalar arabasız.

Yalvarmalı izleyerek taşıtları
Bir araca bin de nasıl binersen bin
Zifoslar fışkırtarak üstüme
Basar gider arabalı.

Bir mahşerde itile kakıla
Sindikçe sinerek
Ben bu yaşa gelmiş adam
Başka yere gidemem ki.

Bu duraktan bu otobüs
Ne zamanları geçer
Sorarım, gülerler:
Bekle, Baba!

Beklerim kış yaz ayaz
Kuyruklarda
İstanbul'da yaşıyorum
Yaşamaksa.

(Varlık, 859, Nisan 1979)

BİR İSTANBULLUNUN NOT DEFTERİNDEN III

Beni biri ötekine yolladı
Doktordu, bilirdi
Hastalığınız yalnız bu değil,
Değildi.

Üçüncü bir doktora ihtiyaç belirdi
Benim gibi bazıları
Hiç doktora gitmedi
Gitseler miydi?

BİR BİREY, BİR RAPOR

Umutların bittiği, anıların yıkıldığı
Çokların artık bizden bıktığı
Anlaşılmıştır.

Haykırı bu şiire çok aykırı
Karanlık geçlere kalındığı
Eski vardiya yalnızlığın arttığı
Anlaşılmıştır.

KAN

Çırpınan pıhtılar denizinde
Kanlarla çevrili bir adayım,
Bir yerime bir iğne batırılrsa
Kan akıyor.

Sanki sade kan taşıyor kervanlar
Yollara sızan kan,
Kan bankası insanlara
Silahlar saldırıyor.

Yılgın, bezmiş canlar
Kıyım, kaza - -
Kan tüter bacalardan, analar
Kanlı cesetler sarmış sırtlarına.

Kan verir, kan güderiz, kana kan
Kanda iki elimiz,
Kan başa sıcıyor, kan çıkıyor
Her kan grubundan.

Yerden göğe kısa yolumuzda
Çokluk kan yürümeleleri,
Sonra kanamalar
Ve bu çağ mermileri.

(Varlık, 862, Temmuz 1979)

UZAKLIK

Biliriz bir beden ağrısı
İlacı var
Yeri orası
Azalır, çoğalır arasına.

Bir sancıysa ruhta
İlacı yok
Yersiz, zamansız
Alışmalı.

Yaklaşmak olanaksız
Haset bir ceset gibi aranızda
Bu tabutta
Sırtüstü yatacaksınız!

Silecek bir silgi olsa
Unuturduk acı anıları,
Koyulaşan çizgiler --
Ne yapmalı?

(Türk Dili, 335, Ağustos 1979)

PROTEZ

Ara zamanlar
Batak akşam suları saplanıp kalmazsak
Dost bir yatakta bastırarak uyku
Seğirmeler ve korkulu
Düşlerle de doğransa
Dolgudur çürüyen dişlerimize.

Sevinçle acı, sevgiyle nefret
Unutmakla özlem, ara durumlar
Birinden ötekine geçmenin zorluğu
İlk saatler aşılana kadar
Sonra alışılır rahat
Protez sökülmüş dişlerinize.

SAN

Bizler uzaktakilere çok iyiyizdir
Çektiririz yakınlarla
Dalgalarda çünkü
Ne kadar kalırız ki?

Paslanmak sıkıntı
Barındığımız koylarda
Sanırsınız ki
San uzaklarda --

Bir çekişme, bir kavga
Zaman zaman yakınlar
Sonra anlarız ki
Neresi gene sütliman.

GÖKTE AYAK İZLERİ

Bulaydık, buladık, bulaştık
Aşkı biraz, aşka biraz
Geçer garip şeyler akıllardan
Bir de bizden geçmeli, bizden geçiyor.

Ağrısından anlarınız bir organın yerini
Bir durumun önemi çekilen acılardan.

İşte bu rüzgâr, esmesinden belli
Çeker gideriz
Kar yolları örter
Silinir ayak izleri.

SORUM

Kimi sessizliklerde sürüp giden bir bakış
Bir şeyden bizi sorumlu tutar
Bir kedî akşamlar inerken
Durgunlaşır insan gibi,
Karnı tok, ama bakar üzgün
Açık kapı önünde gözleri gözlerimde
Sanki ben kapadım onu bu betonlara
Beni sorumlu tutar.

Kediyi bir küçük örnek diye söyledim
Kimler nelerden
Ona gelene kadar
Beni sorumlu tutar.

ORTA YURTTAŞ

Geliri giderine
Bekler
Sıradan vatandaş, sade
Kıl keçede emekler.

Bilmez bilimsel
Nedir kendi derdinde
Nereye dek gelir
Gider neden ilerde?

Bilmez diyalektik
Yetiş hangi birine
Salkımsaçak otobüs
Gün kurtulsun, en önde.

Ne tatil, ne pazar
Aktığı derin kuyu, düden
Yazdığı hangi Şehname
Tus kenti görünürde yokken.

Elde çanta, file halk
(Biri bunu yıllar önce de yazdı
Tekrarında yarar var)
Olası ucuzluklar önünde.

Çağ - - Kim çağın tanığı
Benzerler, biz çağ dışı mıyız
Öncüler dümenlerde
Kırık yekelerimiz.

Bu yaşta boyuna yaz çiz
Kurumayan tuz
İçin için, güvenceli gelecek,
Has şarapken eskimiş sirkeleriz.

(Varlık, 850, Temmuz 1978)

EVDE ZAMAN AŞIMI

Sakın sakla yedekte bir konuk gelirse
Ambalajlarda bile pörsür
Cips, leblebi, mısır gevrek vesaire.

Delinir görmezsen
İğne ucu bir delik konserve
Sızar içindeki sıvı
Vıcık vıcık olduğu yerde.

Paketler mi paket değil kurtlanır
Un, piriç, bulgur torbalarda kutularda
Böcekler ve şeker
Dolar karıncalar, acır yağ.

Aldığın karbon kâğıt
Uçmuş ruhu beyaz
Çürür ev onar onar
Damla damla musluklar ansızın laçka

Koru titre üstüne sağlığını
Farkına varamazsın
O da bir gecede.

ACINDIRMALAR

İlgi çekme yolları - -
Çocuktaki gibi,
Avuçları başında mengene
Beyninde ur var gibi.

Olmayan bir böbrek sancısından
Böğrünü tutuyordu biri,
Numaraydı hepsi
Bir küçük ilgi.

Ağlıyordu başkası:
Kalbim, kalbim - -
Kardiyografi
Sağlam çıktı.

Geldiler
Hastalık hastası
Döktüler dertlerini
İlgi çekme yolları.

Bakarım, dinlerim
Taş kalpli belki
Ya benim acılarım
Ya benimki?

TİRYAK

Bir köşe başında
Lambası gevşek fener
Bir yanar bir söner
Siz ona benzersiniz!

Karanlık sokakta
Öptünüzü nasılsa
Dudak tiryakiliği
Anısı yıllarca.

Ağzınızda sigara
Bir yanar bir söner
İçinize çekmeyince
Siz kanser değilsiniz.

ALİ RUHİ

Şairdi, içindeki yangını söndürmeye
Uzak deniz gemilerinden birine
Kâtip girmişti.

Kayıp, tuttuğu seyir defterleri
Bir Singapur hastanesinde
Öldüğü söylenir.

Ölüm kaydı
Nereye gitti
Hep merak etmişimdir.

KIRLARDA TRAPEZ

Beton küpleri kentin
Kır uzakta dili kır
Saçaklardan bir buz
Ölümlere inerken.

Yaşlı yağmurları kentin
Çıldırılmış caddelerde
Düşer küp küpteki
Anılarda balkır.

Taşlıkta birkaç arpa
Nerden kalmıştır
Siner süner kalan
Diri katılıklardır.

Ört üstünü anılar
Üşür soğukta
Nâçar saatlerde çiçekli yorgan
Kimdendir?

Kendinle daha az
Nerelerde topluca
Hangi geceden camları
Yağmur hali baraka?

Susmalar eşliğinde tıp tıp
Çoğaltıp bir kederi
Kışlak tenhalar
Bir iki dost bildiği.

(Yazı, 3, 1978)

BİR HASTALIK VE KORKU

Yazgıdan kopan kuş
Seni tam yazamam
Karartırsın evin camlarını
Zaman zaman.

Kıtık tıklı bacalar
Gibi kanatlarından
Kısık hıçkırıklar ve gözyaşları
Odalar soluyamaz dumandan.

Ya çok yavaş ya da fırtına gibi
İşler beyinler
Görülmesin, duyulmasın
Perdeler kıpırdar, kapılar susar.

Bir yanda sen zalim, despot
Güçsüz ellerini ovuşturan
Ev bir yanda
Gene çekip gidersin ya, ne zaman?

Öylesine çarparsın, değil gönüller
Sarsılır betonlar şaşkın
Ey hastalık, evleri
Depretme, yumuşak in!

BU SAAT

Günlerdir yağıyorsa
Yağmur ekime doğru
Son çamaşırları içeri aldın da
Kesik elektrik bir mum bile yok
Karanlıkta kaldınsa
Yerin hakkındır.

Bir insanın beşikten mezara
Başından geçecekleri
Biraz biraz yazdınsa
Dilek-şart kiplerinde
Dönen atlıkarınca
Birden yavaşladıysa
Ve birisi seninle
Aynı yerde yalnızsa
Övün hakkındır.

Ve başın bir değirmen taşı
Boyuna uğuldarken
Hiç rahat uyudun mu
Ve şimdi önüne düşüyorsa
Belki bundan sonra
Avun hakkındır.

KİLİT

Herkes içinden geçirir
Şimdi ölsem
Elimizde değildir.

Ulaşmışız bir çizgiye
Dünya sanki bizimledir,
Ölemeyiz,
Elimizde değildir.

Bir anahtar açar bu kilidi
Ama bizde değildir.

BİRLİKTE

O size söylesin
Siz ona sorun,
Çekişin
Bitmesin çabuk.

İçinizden
Konuşsanız tek tek,
Saygıdan da olsa
Başlar boşluk.

GERÇEĞİN İKİ YÜZÜ

Bizi bekleyen evlere
Gitmeyiz, gidemeyiz de
Sürüklendiklerimiz
Dönüşleri pişmanlık.

Küçülür değişik
Yüzümüz lüks aynalarda - -
İyiydi, alışmıştık.

Bilmem sizde olur mu, yadırgarım bazan
En bilinen sözcükleri
Örnek: Gömülmek, gömü.
Birini anlıyorum, bir servet mi öteki?

TEZCAN

Biri haber verdi: geldi
Ha iyi, tez bıraksın beni.

Bütün telâşım çöker kalırsa
Gidecek mi
Ha iyi, tez bıraksın beni!

Bir hastalık
Yürümeme engel
Gececek mi
Ha iyi, tez bıraksın beni!

Bir Őey beni dūŐen uçak gibi
Gömecek mi toprağa
Ha iyi, tez bıraksın beni!

ÇÖMLEK

Gün geçer iyi kötü
Her gün kazanç iyi kötü
Birikir bir ömlerde
Ak kara akalar iyi kötü.

Sonra bir altın
Saklanır bir kenarda
Çok darda kalınca
Bozar Şiir.

Verdiği güvence
Sürer gider bir süre
Derken tükenir
Neye güvreneceksin?

Sonra gene didinmek
Sonra gene ömlerde
Bozar altınımı Şiir
Geinir giderim böylece.

BİR HASTA, BİR ÖLÜ

Geçmiş olsun, neden oldu
Biraz içten, biraz sinsi
Olur ya ilerde
Çok hafif bizdeki.

Doktor ne diyor Şu Şu
İlaçları mı verdi
Daha Őiddetlileri
Bu bizim bencilliklerimiz!

Sorunuz neden öldü
Anlatırlar
İçimizde bir ferahlık
Önemsiz bizdeki!

Sorunuz kaç yaşındaydı
Ya daha yaşlı ya henüz genciz
İçimizde yaşama hırsı
Bu bizim bencilliklerimiz!

YALNIZLIĞIN BİYOKİMYASI

Daldı karanlık
Yalpalı kandil
Bir ona bakıyor
Kimse kimseyi aramıyorsa
Herkes bıkmıştır.

Köprüler
Yazı sulara kaldı
Köprüler
Dişler çürüyünce
Onlar da yıkılmıştır.

Bu telaş, ömrün yolları
Gördün geri dön
Nasıl gideceksin
Çünkü kar ve dağ başları
Çünkü kıştır.

PERSPEKTİF

Benim şiirlerde çizdiğim resim
Sen miydin hiç görmemiş gibiyim.

Bu pastel renkler, bu siyah fon
Aslında var mıydı, hiç bilmiyorum.

O evler bu kadar geri planda mıydı
Işıkları olmasa da gecede
Bir siyahın ortasına damlamış yeşil.
Çekmez miydi bakışları hiç bilmiyorum.

Sen onları çizerken ben
Neredeydim, olmamış gibiyim hiç.

RAPOR

Tekleyen kalp, hırıldayan göğüs
Filibit ve topuk dikenini
Durmaya oturmaya çağırıyor sizi
Anladınız!

Şimdi bir hücreye kapanacaksınız
Ah kafa, aklınızdan da geçmişti
Ama nerde vaktinde sizde o yürek
Enginlere açılıydınız!

ŞAİRLER

Ne gördükse iyi kötü
Ömür biter biz hâlâ
Söyleriz.

Ne varsa şu dünyada
Türlü görüntüler
Gelsek de sonuna
Söyleriz.

Bazan boş günler
Geçer birden dolunca
Söyleriz.

Ne biter
Ne kalır geçmiş kitaplarda
Ölümden sonra da
Söyleriz.

BİR YER

Yaşlılar bir kahvenin önünde
Bakışlarından bellidir
Geçmiş sonbaharlar
Sessizlikten bellidir.

Uzaktan görülmeyebilir
Ağaçlar çevirmiştir

Sapmadan yürü
Kime sorsan gösterir.

Kimi sevsen biraz odur
Kimi görsen yüzünde
Gittiğinin izleri.

Yavaş yürü, nasılsa
Kimi geçsen az sonra
O da oraya gelir.

YİTİM

Sık sık sıska
Ellerimin sığıdığı çamaşır
Börtük ellerim
Islak astığımdan sular
Ayaklarıma gelir.

Yaz biter, sıcak gün
Tükenir ne çabuk
Sürekli yağmur
İnce duvarlar
Yataklarıma gelir.

Yaşlılığa utanmalarla girmek
Gittikçe yükselir su
Ayak, yatak
Başımı aşacak:
Dudaklarıma gelir.

KADRAN

Kadran değişmez, akrep, yelkovan
Ya da ibreye bak!
Neyin üstünde durdu
Dur orda.

On ikiye beş mi var
Ya da yağmur, sağnak
Belki hep orda kalacak
İnce, uzun gösterge.

Ne yapılır, in bir katakomba
Akan sulara bak
Çerden çöptense
Barındığın sığınak!

ADIM

Adım neye verilir
Evlere - - ilerde
Kalmaz böyle evler
Boşlukta şiirlere verilir.

Adım nereye verilir
Sapa sokak kenar bir mahallede
Bana benzer
İyidir.

Adım kimlere verilir
Yok erkek evlâdım
Bu soy benimle biter
Geçmişlere verilir.

DERDİ

Şimdi hepsi o kadar uzakta ki
Sabah öğle ikindi
Herkese kendi derdi.

Haber - - kalkar gelirdi biri
İşi çıktı üşendi gelmedi
Herkese kendi derdi.

Ne yapar pervaneler
Yandı mum söndü tükendi
Herkese kendi derdi.

FIRIN

Çok şeyler denendi
Önce de söylendi
Ama biz - - güzel
Geldiler, görüldü ki:
Bir denmişe gelinmiştir.

Has ekmek - - çürükse maya
Hamur bile değil
Ne yapsın fırın
Olmayacak bir şey
İstenmişe gelinmiştir.

BÜYÜK SULAR

Şairler de değilse
Koyver!
Sevdiklerim
Onurluydular.

Çıplak tellere değdi elleri
Sarsıldılar,
Unutturmak için kendilerini
Yaşlılık dediler, çekildiler.

Unutmak - - daha çok şimdi
İçimizdeydiler:
Ererken küçük sular denizde
Büyüküler, bunu kanıtladılar.

(*Oluşum*, 22-23, Ağustos-Eylül 1979)

SÖYLERİZ

Çoğu yanlış yargılardır
Biri bizden neden kaçar
Neden gelir bilmezden
Nasıl utanç
Asıl neden?

Biri bize açılmaz
Yaklaşsak da gönülden
Ailede bir pürüz, bir onur yarası
Çekilir suskunluğa
Uzaklaşır kendinden.

Senin belki acın yok
Böyle gizlenecek
Anla
Çok değişik yağmur yağar
Doğanın göklerinden.

DIŞARDAKİ

İçerdeki işlerini bitirsin diye
Dışarda biri
Sabırla bekledi.

İşler biter mi
Biter dedi
Bir gün açtı kapıyı, içeri girdi.

FOL

Kapanır geceyle kapak.
Konmuş bazı yerlerine yumurta
Ya da ak taş yumurta biçimi.

Sessiz kent. Üretim vakti.
Sağda solda follar
Çökülür yanlarına.

Bir düşük kayar boşluğa
Ya bir şiir taze - - bayatlar
Birkaç günde yarına.

KALIRIZ

Kar yüzünden ulaşım kapalı
Valizinden çıkar kürkün varsa
Çıkar eski anıları!

Bekle açılın yollar
(Seni artık hangisi nereye ulaştırır)
Ara valizinde
Geçmiş yanlgıları!

Büyür yüz ölçümü ilerledikçe yaş
Artar hoşgörüler,
Biz çok şey gördük
Onlar da görsünler!

Tohumları acının çocukluktan başlıyor,
Büyüyen gövde
Türlü sorunlar şimdilik
Acılı ameliyatlar evde.

KENDİNİZLE

Son yıllar kendinizle
Alışın
Yakınlar da olsa
Kalın kendinizle.

Herkesin derdi ayrı
Sıkmanın kimseyi
Aramıyorlarsa
Biçin kendinizden.

Ne özlesin, ne çağırısın
O da sizi yalnızsa
Alışması gerekirdi
Çok eskiden yalnızlığa.

Gün bitiyor kendinden
Bile bıkıyorsun
Yaşamak tekdüze
Gördünüz gördünüzse.

Kendim deyip durdum
Bir tutmayın kendinizle
Çünkü mademki eşit
Gelmeniz gitmenizle.

ACELECİLER

Geçmeyen saatler
Bir bile değil daha
Çok erken başlamışız
Ne çok akşama.

Bölünerek anılara
Akşamları da geçsek
Ne yapacağız
Gecede daha sonra.

DÖNÜŞLERİ

Geldiklerinde gözleri önünde
Anıları yazıları önünde
Kışlar yazlar serince
Açık kapı.

Kaldırır başını koridor boyunca
Ölü gözü ampul
Gülümser yüzünde.

Bir kâğıt günleri bir kalem elinde
Bekler dönüşlerinizi
Hep böyle hatırlayın
Günü dolup ölünce.

GENÇ EVLİLER, GECELİKLER

Eski kadınlar çivitlerde
Yıkar, güneşletirlerdi
Siz onları görmediniz
Gecelikler lavanta çiçekli.

Bebegi arabasına koyarak
Biraz hava almaya
Temmuz sokakları تنها
Ama gündüzkü kadar pis.

Kıyılar tutulmuş varsa bir bank
Gerilerde karanlık bir köşe
Artık her şey çocuk için
Öğretmen, memur, işçisiniz!

Uyudu yavru temiz
Hava almış kadar olarak
İlerleyen gece
Evinize geldiniz.

EŞYA

Koparırlar hayattan,
Çekerler hayata gene
Ellerinde oyuncamız,
Evire çevire.

Yaşayacak gibi sonsuz
Edinmeler - -
Bir dönem soğuruz
Azalırlar eskidiklerinden.

Önce umursanmazken
Başlanırsa toplanmaya eşya,
Umutlusunuz
Uzun yaşamalardan.

Çocuklara kalması
Çocuklar - -
Hızlı değişme
Alaylı bakışları.

Bir yaştan sonra
Eşyalara düşmeniz - -
Bu demek ki
Gönlünce yaşamadınız.

KANSER GRAFİSİ

Arkama bakıyorum
Dağ dağ ses
Deniz eritti
Önüme bakıyorum
Yanmış kâğıt, toz.

Duymuş gibi ilk kez
Kaldıramadığım söz
Yaşlanmak olmalı
Hoşgörü
Arkama bakıyorum.

Dostlar da şimdi
Düşmandan farksız
Beklemeden giden taşıt
Kalksa - -
Kaçsama bakıyorum.

(Yazı, 3, 1978)

FİLDİŞİ SAHİLİ

Seni de benzetirler
Kendin kal, kop!
Bir marşandiz lokomotiften
Gerilerde bir yere
Devrilse de kopar, kop!

Kişiliğin önemli
Bir toprağa varacaksın
Şimdiden
Yıkıl, kop!

Dağdır ya, var sen
Say ki ova!
Geniş, rahat
Kop!

İDAM MANGASI

Yüzlerce karşınızda
Anlamak hangi birini
Çıkarın aradan
Gereği düşünöldü
İdam!

Belki suçsuz, kurtulurdu
Sırada dosyalar
Yakınlıklar uzakta
İdam!

Dostluklar, evlilikler, gizli sevdalar
Çok
Seçilir rasgele biri
Çıksın aradan
İdam!

Sonradan pişmanlıksa
Katlanırsız vakit yok
Yok olsun birinden biri
İdam!

Yerimde başkası
Olsa unutmak
Benden beter beni
İdam!

TAŞKIN SEL

Kısık gülüş, boş bakış ve çok konuşmak
Susup dinlemeli
Bir bilen olarak.

Yiter kıyı, engin deniz
Yüzersin kesilince
Sürüklenen olarak.

Yapar, söyler ne isterse
İtiraz yok
Büyüklenen olarak.

Çetindir, hışımla üstünüze
Bir tren - -
Geçmesini bekleyen olarak.

(Türk Dili, 335, Ağustos 1979)

ŞİİR ÜSTÜNE ŞİİRLER

I ŞİİRİN GÜNEŞ BANYOSU

Şiirin güneş banyosu
Ne bronz ten verir
Ne tatlı esmerlik cilde
Bir sıcaklık belki
Sonra sonra içinizde.

Battaniyemiz şiirler
Kışları büzüldüğümüz köşede
Kışlara sıcaklık
Sarındıkça, iyi ki o kıyılara
Uzandık bir zaman.

Aç yüklüğünü ey şair
Güveler yemiş yünlüleri
Pamuk yorganlar incelmış yufka gibi
Soğuklar başlamışsa
Şiirin güneş banyosu.

YEMEK VAKTİ

Karanlıktan usulca bakarlar ne yapıyor
Ne yapsın masasında bir şeyler arıyor
O şeyler nereden mi geldi,
Söylemiyor, yazıyor.

Beklerler, ne zaman, yani
Gecedен geceye bir aile yemeği
Soğuyabilir, hep de bu saatlerde
Başka şeyler arıyor.

GİDİŞ DÖNÜŞ BİR BİLET

Hani sanki - -
Çekingeng yaklaşımlar
Geldiği anlaşılır.

Titrek mum
Daha yeni yandı
Hain parıltı - -
Çeker bir el kendini
Elinizin üstünden
Gittiği anlaşılır.

Yanaşırken yıllar sonra
Anlaşılmaz
Belki anlaşılır.

ÖLENİN ODASI GÖSTERİLİR

Ölümünde odaya doluşmak
İçeriye girmeyin!
Ne olacak gireceksiniz de
Gitsin, bekleyin!

Daha belki ben ordayımdır, girmeyin!
Tozlansın hele her şey
Görölsün istemem, nelerim varmış!
Merakınız zaten geçer, üzölmeyin!

Yanlış yerde bir kitap
Rasgele konmuştur
Yeri orası mıydı
Hemen not düşmeyin!

Sağken öğrettikleri
Bir mendil bir yerde
Ele verir birinizi
Ölümü de derstir unutmayın!

YAZLIKTA SAYGI TÜRLERİ

Bir adam yazlıkta bir kıyı sitesinde
Görüyor da çok güzel bir kadını
Deniz giysileriyle ufukta bir şeye
Olmayan bir şeye birden bakıyorsa
Saygıdır.

Alt katta çalışan bir adam
Tepinen bir müzik yukarda
Bir kitap önünde gene çalışıyorsa
Saygıdır.

Az ilerde bir evde biri onu çağırır
Ya da gelmek ister ve o kaçırıyorsa
Saygıdır.

Oturduğun yerin tam karşısında
Bir ışık yanınca perdesiz
Bir genç kız soyunuyorsa
Birden başka tarafta gözlerin
Bu da bir saygıdır.

Bir genç kadın bahçesine çıkmışsa
Balkondaydın, içeri çekildin
Saygıdır.

Biri aptalca bir şey anlatmaya başlar da
Dinleyen başını önüne eğer
Dinler görünür ve kahrolursa
Saygıdır.

GÜNDÖNÜMÜ

Dönem dönem
Aynı yere gelirem
Çapraşık sokaklar eğleniyor benimle.

Yerinde rahat uyu, gerisini görme
Diye birden çekilir
Bizden yana bir perde.

(*Varlık*, 856, Ocak 1979)

BAŞLIK KONULMAMIŞ ŐİRLER

[Ben en Türkçe sözlüklerde bile diri]

Ben en Türkçe sözlüklerde bile diri
Bir sözle başlarım söze:
Kıyas - - önce onu analım.
Kapalı mı kapı iyi
Zil çalmaz değil mi iyi
Perdeler de inik iyi
Kendimize dönelim şimdi.

[Biz de gittik önemli mi]

Biz de gittik önemli mi
Bizim de şiirlerimiz
Çevrildi Batı dillerine.

Bir Batılı geçtiğim çizgilerden
Geçmedikçe
Ne kadar anlar beni
Sirklerde Zebra.

Eğlencelik arar gibi
Okuyacaksa beni
Kalsın istemem ondan gelecek
Hayır!

Ben kendi yurttaşlarıma
Anlatamıyorsam derdimi,
Kalsın Batı
Kalsın daha iyi!

[Bir kesiğe bastırılan tütün]

Bir kesiğe bastırılan tütün
Bir yaraya tuz
Çokluk bir şiir - - biliriz

Yaşamayan ne bilir
Ama dil ve kalem çok kez
Varmaz demelere
İçimize kapanırız.

[Ben önce kendi yurdumda]

Ben önce kendi yurdumda
Kardeşlikler - -
Gitmişiz şuraya buraya
Beş on gün ağırılanmak
Özel sofralarda çektiğim nutuklar.

Ben önce kendi çarşılarımda
Yoksun, alınmaz, yolculuklar
Gitmişim getirmişim gurbetlerden
Sonradan düşünür, utanırım
İnci boncuklar.

Yazarız, ama nasıl yaşarız
Neyi nerden alarak
Gün gelir, sorulur
Ne olurduk almasak
Yanıtlarımız çocuklar.

[Bir kuyu açtınız gür su]

Bir kuyu açtınız gür su
Kimlere yetmez
Derken çekilir su
Hiç bir şey kalmaz
Aklınızdan ne geçiyor işte o!

Farkında değilsiniz!
Çoktan geçmiş de o!

[Bir hastalık öldürücü değilse]

Bir hastalık öldürücü değilse
İlerlemiş yaşlara çekebilirsiniz
Çocukluğum, gençliğim, hastalıklar
Bu durumda hayıflanmak
Yersiz.

Hastalıklar olsun tehlikesiz
Birer emniyet sübabı,
Aralık buyurdunuzsa kapı
Alışık hava akımlarına.

Daha önce
Hiç hastalık yoksa;
Birdenbire gelecekten
Korkmalısınız!

[Bir kedi yandaki masada]

Bir kedi yandaki masada
Uyur, yorgundur.

Masa, masanın altında
Gizli bir kedi
Uyanır arada, uzatır patilerini
Bakışırız kimseler görmeden.

Tırmalar gider beni.

[Bizi evlere bağlayan nedenler çeşitlidir]

Bizi evlere bağlayan nedenler çeşitlidir
Çok eski bir gece bir gölge şöyle bir görünmüş
Belki tekrar gelir.
Çok eski bir gün birisi bir şeyi almış
Belki tekrar getirir.
Göstermeyin kimseye toplanmış eşyaları
Belki göç vaktidir.

[Herkes bir yerde kalır]

Herkes bir yerde kalır
Kimi eski bir evde
Mutluluk beller de.

Kimi yollar mektuplar
Bir yanıt alamazsa
Kimi çıktığı dağdan
Aşağı inemezse.

Kimi bir park köşesi
Yarısı yok kanepesi
Buraya kadar geldi
İleri gidemezse.

Kimi yürüdüğü yol
Kendine yeter de
Hem ne kadar yürüse
Başı göğe erer de.

[Ben ne Batılı bir şair]

Ben ne Batılı bir şair
Ne öyle bir düşün adamı
Sular akar düşünür
Nasıl onarsa damı.

Biri biter biri başlar düğümler
Kapatır içime beni.
Düğünlerdesin, gör düğümler
Ne anlarım ben seni.

Çarmıhında politika
Tanırım çoklarını
Geçmez tuzluk deliklerinden tuzum
Kurudur tuzları.

Yurttaş sen ne diyorsun
Aşında kimin gözleri
Bir sulak otlak
Seyreyle öküzleri.

[Ben gidince bir renk uçar]

Ben gidince bir renk uçar
Albümlerinizden
Kendince bir ses erir havada

Bir eksiklik kalan fotoğraflarda
Ama gene olurum
Aranızda.

Sizinle kendimi sayarak
Ben de varım hâlâ boşlukta
Bir dayanak aramalarınızda.

[Dilim dilim]

Dilim dilim
Söyledikçe
Uzun ömürler dilerler.

Dilekleri bana mı
Yoksa başkalarına mı
Ben geçip gidince
Bu sofrada kimler yerler, içlerler.

[Bendim geçen önünüzden]

Bendim geçen önünüzden
Ne sandal ne deniz
Bir çiçek güneşsiz
Almak istemediniz.

Sakınarak avucumun içinde
Bir ateş böceği
Göresiniz
Görmek istemediniz.

Neler olduğu dışardan
Görülmeven dükkânlar
Silin biraz şu camları
Silmediniz!

[Yüzünüzde okunan sevinci]

Yüzünüzde okunan sevinci
Siz mi yazdınız
Az sonra silebilir yazan el.
Nerde neden kırılır
Elinize geçmiş inci
Hangi denizlerdendir?

KİTAPLARINA GİRMEMİŞ ŞİİRLER

BEŐIKTAŐ-ORTAKÖY

Ne hoş sabah akşam yayan
Gitmek aynı kaldırımdan
Ve yol boyunca uzayan
Yüksek bir duvar dibinden

Bir yanımda direkler
Bir yanımda bu duvar
Ne sevinç, ne bir keder
Kayıtsız bir taş kadar
Ne arkadaştan eser
Ne kalpte bir istek var
Bir sükûnla beraber
Yalnız gittiğim yollar.

Ne saadet uzanmak
Evden mektebe kadar
Yollarda bırakarak
Bir sürü hâtıralar
İncitmekten korkarak
Yürünen uzun ve dar
Ve güneşte yanarak
Çatlamış kaldırımlar.

Kim bilir ne zamana dek
Böylece yürümek gerek
Bana çıplak ve yüksek
Uzun bir duvar dibinden.

Ekim 1934
(*Varlık*, 67, 15 Nisan 1936)

BİR KÖPRÜNÜN ÜSTÜNDEN

İki gün arasında
Geceler bir köprüdür
Karanlık ortasında
Biri durmadan yürür.

Ve ta sabaha kadar
O, sessizce fısıldar:

Bu uzun dakikalar
Bütün ömrü çürütür.

2 Mart 1935

KAPILAR I

Bir kartaldan korkarsa nasıl ufak bir serçe
Beni görünce öyle ürperen ve günlerce
Lanetlenmiş adımı hınçla anan kapılar.

Onu aslâ görmemi istemiyen yakından
Üstelik oturduğu pencerenin altından
Geçmeme bile kızan ve kıskanan kapılar.

Onun sözünü tutup neden açılmazsınız?
Ey bir ömür boyunca benim gibi yalnız
O muhibbe için yanan ve aldanan kapılar.

Eğer sizde görmezsem bir aralık ufak, dar..
Bekleyeceğim böyle ta ölünceye kadar
Beni artık bıkar da gelmez sanan kapılar..

Ah gücüm yetişse de sizleri parçalasam
Ben görünür görünmez bir köşeden her akşam
Yüzüme karşı susan ve kapanan kapılar.

23-24 Mart 1935

KANDİL

Kandil ayak ucumda
Yanıyor titrek titrek
Ve gözlerini yum da
Okşayım ürkek ürkek
Ah kalsın avucumda
Ellerin sabaha dek.

Alnımdaki tülbendi
Gözlerime perde çek
Kandilde yağ tükendi
Nerdeyse is verecek
El sürme sakın kendi
Yavaş yavaş sönecek.

Dışlerinde mendili
-Ölmem- sıkma da sen tek
Giyeceğiz sevgili
Ben ak sen kara gömlek
Üfleyiver kandili
Çok güç çok geç beklemek.

Temmuz 1935

ÖLÜM KORKUSU

Korkulmaz mı düşünün
Pire veya karınca
Gibi cansız ve ufak
Olan beni bir gece
Duyurmadan ezerse
Bir fil kadar kocaman
Kapkara bir düşünce
Hatırlarım her zaman
Titrerim ince ince.
Ta doğduğumdan beri
Düşmüş benim peşime
İsteği parçalamak
Kalbimi lime lime
Kapım ardından günün
Her akşam kapanınca
Taş yürekli canavar
Karanlıkla beraber
Odaya dalmak ister
Girmek için içeri
Sokaklarda gezerse
Gezsin korkmam ben artık
Sımsıkı kapalı dar
Odada dolaşarak
Bekler beni karanlık
Örtülere sararak
Sabaha kadar gece.

27-28 Temmuz 1935

GECE VE YAS

Bir köşeye büzülüp
Böyle susmazdım ama
Kapılardan süzülüp
Gece doldu odaa.

Bir yağmur ince ince
Çarpıyor şimdi cama
Hasret kaldım sevince
Korku yüzümde yama.

Dalarken gözümde yaş
Ben böyle sonsuz gama
Artıyor yavaş yavaş
Damlardaki ağlama.

(Basılan ilk şiiri; *Varlık*, 54, 1 Ekim 1935)

KENDİME

Vazgeç inadı bırak
Onlar gider koşarak
Yürürsün sen yalnayak
Sana bakan var mı hiç.

Sen bir garip çingene
Gümüş zurna neyine?
Zengin sanat iline
Seni sokarlar mı hiç.

9-10 Kasım 1935

KAPILAR II

Beni ondan ayıran sizler değil misiniz
Neden o duyar diye korkar ürperirsiniz
Önünüzde dolaşsam ve haykırsam kapılar.

Sizler gibi başımda ne olur olsa demir
Ve gerilsem gerilsem bu demir başı bir bir
Hepinize vursam da sizi kırsam kapılar.

İnsafsızca tırnağı etinden ayırdınız
Karşımda durmayınız, karşımdan yıkılınız
Kahr olayım bu hıncı bırakırsam kapılar.

Bu duyduğum acıyla ayrılık yarasından
Süzülen kartal gibi bulutlar arasından
Yükselir yükselir de alçalırsam kapılar.

Bunu düşünmek için geceye dek hürsünüz
Bir çulsuzun elinden ne gelir görürsünüz
İçerde o dışarda ben kalırsam kapılar

27-28 Aralık 1935

KAPILAR III

Neden hemen sindiniz yere geçecek gibi
Gelse o karşınıza kudurmuş köpek gibi
Kapılar girmek için içeri yeri kazar.

Cesur olun da boşa gitmesin emeğiniz
Beni görünce öyle sakın titremeyiniz
Kapılar bu titreyiş tokmağı hızla sarsar.

Bütün istekleriniz bir köpük gibi erir
Geldiğimi bilmeyen ince bir ses seslenir
Kapılar bir el bana içerden sizi açar.

Karşısında görünce gözü kanlıyı o ân
Sizi hızla kapamak isterken korkusundan
Kapılar arkanızda kollarım onu sarar.

Sonsuz bir kıskançlıkla artık kudursanız da
Çık dışarı diyerek haykırıp dursanız da
Kapılar çıkmam çıkmam ve ancak ölüm çıkar.

28-29 Aralık 1935

NİRVANA

Gece gündüz uzaktan
Çağırсан da yanına
Kaçacağımdan korkar
Toprak kıskanç Nirvana

Nasıl gelebilirim
Bir bostan dolabına
Koşulmuş bir beygirim
Sırtta kırbaç Nirvana

Gözdeki bez kördüğüm
Biliyorum belki de
Etrafında döndüğüm
Kuyu mezar Nirvana

Alımdan damlayan ter
Çoğalmakta git gide
Yeter işkence yeter
Beni kurtar Nirvana

22-23 Ocak 1936

SON GÜRLÜĞÜ

Acıların dindiği
Sedir son gürlüğü
Hepsi gördüler belki
Bir bir son gürlüğü.

Beni beklese Gayyâ
Yolum kesse eşkıyâ
Bağlandım ben tanrıya
Verir son gürlüğü.

22-23 Ocak 1936

BEKLEMEK

Tüylerime bir el değse
Diken diken – beklıyorum.
Açar kapıyı nerdeyse
O geciken – beklıyorum.

Şimdi herşey benden uzak
Donmuş zaman kadar korkak
Bir şamdan içinde ufak
Mum erirken – beklıyorum.

(Varlık, 63, 15 Şubat 1936)

ŞAMDAN

Karanlık içinde ve bir sedir
Üstünde belki o tekrar gelir
Diye bekliyorum kaç gecedir
Sönmüş olsun varsın bırak şamdan.

Ve şimdi o ve ben taş gibiyiz.
O, ki bende kalan biricik iz.
Onun gölge gibi sessiz sessiz,
Odaya girdiği bir akşamdan.

(*Varlık*, 64, 1 Mart 1936)

İNTİHAR II

Çeliğin kalbe temâsı
Bir buz gibi dudak vehmi
Bir boşalan kan deryâsı
Suya boğdu kurak vehmi.

Eşya renkler bulanmada.
Bir âlem kaldı arkada
Avuçları soğusa da
Alır belki sıcak vehmi.

28-29 Mart 1936

GECE VE YAS

Kıvransam da ben, kime ne?
Her geceki gibi yine
Alıyor beni içine
Bir örümcek ağı kadar
İnce.. İnce.. İpince yas.

Boş yere derim: Erise
Kor gibi yanan derime,
Sönük, yaşlı gözlerime,
Ateşe, suya düşen kar
Gibi sessiz değince yas...

Mart 1935
(*Varlık*, 66, 1 Nisan 1936)

GEÇENİN İNTİKAMI

Günü koğdunuz diye
Ettimse küfür eşya
Ah ettiniz siz niye
Tuttu beni beddua.

Beni kim darmadağın
Saçımdan sürür eşya
İçinde karanlığın
Geldim çığlık çığlığa.

Bıçağa değdi kemik
Son ânım artık eşya
İşkenceden üstelik
Bir haz almanız da.

Beni sıkan bu kıskaç
Belki, karanlık, eşya
Belki de düştüm kıskaç
Gizli kollarınıza.

İmdattan ümit kestim
Görünce hemen eşya
Sizi kışkırtan
Saklanmış ardınıza.

Duymanız diye kimse
Sesimi emen eşya
Hem yanıldım sevdimse
Tövbe, gündüze veda.

4-5 Nisan 1936

AKŞAMÜSTÜ

Gidende bütün hazlar
Keder kanımda kaldı.
Boşa gitti niyazlar
Korku yanımda kaldı.

Yerinmezdim ben fakat
Yok bütün gece rahat.
Şimdiden durdu saat
Elim bağırında kaldı.

30 Mayıs 1936

ON BİR

Duymaz belki diyerek
İçinde korku saat
Hızlı hızlı demincek
On biri vurdu saat.

Sevmesem de uykuyu
Müşfik bir anne huyu
Gitmeden arpa boyu
Ah çalmasa bu saat.

Nisan 1936
(*Varlık*, 73, 15 Temmuz 1936)

HASTA

Gitmesem de yatakta ne ileri ne geri
Sessizce, birer birer, saatler eksiliyor..
Yapışmış saçlarımdan alınma sızan teri
Bembeyaz bir tülbentle bir el, titrek, siliyor..

Beni çağırın sesi işiteliden beri
Yanımda ağlaşanlar yanımdan çekiliyor..
Gülümsiyen gözlerle beyaz örtülü biri
Üstüme, ağır ağır, üstüme eğiliyor..

Aralık 1935
(*Varlık*, 74, 1 Ağustos 1936)

GEMİLER

Limandan kalkıp yer yer
Gemiler dolu gider
Bomboş gelir gemiler
Kalır bu yükler nerde?

Kayıp denizde olsa
Kıyıya atar dalga
Hangi kervan acaba
Onu sürükler nerde?

5 Nisan 1936
(*Varlık*, 80, 1 Kasım 1936)

BENDE BİR ŞEYLER GEÇER

Eser kalmadı nurdan sönmek üzre buhurdan
Aydınlık gecelerin üstüne titrediği
Ekimi belli etmez görünsem de gururdan
Ben insafsız toprağın düşmemi beklediği.

Avunmak arzusuyla karanlığa sokulan
Gölgelerin ben sessiz yok etmek istediği
Her gece tekrarlanan davetler duyduğum ân
"Bende bir şeyler geçer kimsenin bilmediği"

25-26 Ocak 1938

İNTİHAR

Aylardır hırçınlaşan
Sel yataktan ayrıldı
Sızınca bir parça kan
El şakaktan ayrıldı.

Çığlık dondu dudakta
Karanlıkta bir nokta
Acıdan kıvranmakta
Et tırnaktan ayrıldı.

Mart 1936
(*Varlık*, 111, 15 Şubat 1938)

İHTİLÂL

Esir sabrı tüketti
Az az ve korka korka,
Kamçı canına yetti
Çığlık çıktı ayyuka.

Kar bıraktı tepeyi
Göze al da ölmeyi
Karşı çık derebeyi:
Alt üst oldu kadirga.

(*Varlık*, 119, 15 Haziran 1938)

HEPSİ BİR BENCE, YETER Kİ..

Yok mu beni götüreceğ bir gemi:
Ya bir arpa boyu, ya bir mızrak boyu.

Orda huzur ve yalnızlığın vehmi:
Ha bir arpa boyu, ha bir mızrak boyu.

Aydınlattır ümitle gözlerimi:
Kabir arpa boyu, kabir mızrak boyu.

29 Mart 1937
(*Varlık*, 120, 1 Temmuz 1938)

AYRILIŞ

Hoşnudum Allah razı olsun senden
Sararmış benzime renk geldi biraz.
Artık, kitaplara kapanıp kalmıyacağım evde,
Buralardan firar edeceğim bu yaz...

Seni sevmem iyi oldu sanırım
Hem, taksiratımız olmadan oldu bu iş
Aç, açık kalsam da uzaklarda, üzülmeye
Çok bile bana bu.. Yeniden dünyaya geliş.

(*Varlık*, 122, 1 Ağustos 1938)

ALLAHLA DARGIN

Yıllar var ki Allahla dargınız,
Birbirimizi arayıp sormuyoruz artık.
Ne benim, o başucumda olmazsa uyuyamadığım kaldı;
Ne de onun, beni her görüşünde duyduğu rahatlık.

İçtiğimiz su ayrı gitmezdi eskiden;
Gülerdik beraber, gülersek; ağlarsak, beraber ağlardık.
Bilmiyorum şimdi o, nerededir, ne yapar?
Benim dört yanımda yalnızlık, yalnızlık.

(Varlık, 124, 1 Eylül 1938)

HEP AYNI HİKÂYE

Efkâr basıyor akşamları deme gitsin,
Gece olmaz mı almakta beni bi telâştır.
Avunur diye olur a, bu unulmıyacak dert
Sokak sokak dolan gez, cadde cadde dolaş dur.

Çırpınmada kalbim, haklı da bi taraftan, korkuyor.
Düştüğümüz, belki de, aşka çıkar yol.
Gövdem, o da haklı, yorgun, taşlara serilir;
Ama ne yapsın, var mı başka çıkar yol.

(Varlık, 131, 15 Aralık 1938)

GECELER

Ağlardı gizli ve korkak
Herkes uyurken..

Geceler dağınık ve perişan,
Günleri var seň düşün artık..

Allahtan, ümitlerden uzak!

Azabını bir ben bilirim.

Ve güler korkularıma gaflet içinde
Güler etrafımdakiler..

Mart 1935
(Gençlik, 16, 19 Şubat 1939)

AKŞAMLAR, SAVAŞ, SONU

Güneş dağın ardına
Ateş kanıma düştü.

Gölgeler duvarlara
Elim yanıma düştü.

Secdelerdeymiş Allah
Bulmak alnuma düştü.

Bedbaht kulu teselli
Artık Tanrıma düştü.

(*Oluş*, 10, 6 Mart 1939)

ÜÇ ARKADAŞ

Can çocuklardı onlar,
Şiir yazarlardı aynı zamanda.

İlki çekti gitti uzak elleri;
Daha ay dolmamıştı, kesti mektubu.

Biri öldü, sizlere ömür, geçende:
Kızı başkasını sevmiş.

Öteki kapı karşı komşum,
Bir yalnızlık tutturmuş gidiyor.

Dostlarım vardı kaldım tek başıma,
Korktuğuma uğradım işte nihayet.

(*Gençlik*, 17, 6 Mart 1939)

ÖMÜR

Saat ona geliyor,
Derken on bir olacak.
Saatler yükseliyor
Saatler alçalacak..

Giden günün ardından
Büyük korkularla yan;
Nerde, noldu, ne zaman
Son saatin çalacak...

(*Oluş*, 12, 19 Mart 1939)

NEDAMET

Yıllardır sakladığımız duyguyu
Nasıl oldu açığa vurdu içimiz!
Kalbim kaynayan bir kuyu,
Ruhun çalkalanan bir deniz...

Ve yok mu Allahtan korkuyu
Atabilesek üstümüzden ikimiz...
Bu mahşer anında şöyle uykuyu
Çocuklar gibi saf niçin bekleriz...

(Oluş, 13, 26 Mart 1939)

GECEDE

Ah ben geceyi nasıl sevmem.
Bana kucak açan diyar, gecede.
Bunda mutlak bir tılsım var nedendir bilmem
Susar bütün bu korkular, gecede..

Kaderin dehşetini alnımdan alan el;
Yumşak, tesellikâr, beni arar, gecede..
Gündüzün görünmiyen çektiklerime bedel
Şamdanlar –sönmüş sanın– bence yanar gecede.

Terk etse şu çocuk ta bir gün beklemesini
Eh, artık o yara da kabuk bağlar gecede..
Mâdem rabbim şükrolsun himâyesini
Esirgemez zerre kadar gecede.

(Oluş, 14, 2 Nisan 1939)

ESARET

Ne denir ki bahtım beni mıhlamış
Bu cüceler, bu devler ülkesine.
Sığınmışım ıssız gölde bir kamyş
Gibi küskün, sabrın gölgesine.

Her an yadırgamaktayım yerimi
Uzakta kendim gibilerin vehmi

Yok mu hâlâ demir alan bir gemi
Bu karışık diyarın ötesine?

(*Oluş*, 18, 30 Nisan 1939)

CUMA GÜNLERİ

Cumaları, dâim, ikindiden sonra
Bekler ölüleri dörtgözle pencerem.
Onlar, ölülerim dediklerim de kim:
Uzak akrabalar ve hasretim annem.

Ekseri yalnızdır cama vuruşunda
Kalkıp mezarından gelen o hazinem.
Çocukluğumun iklimini taşıyan Yâsin
Mubarek ruhunu bulur mu bilmem.

Uzaklaşan kanat sesleriyle veda,
Başlar yeniden bir hafta süren matem.
Belki de annemin gözündeki yaşdır
İnce ve belirsiz, gözüme dolan nem.

(*Oluş*, 25, 18 Haziran 1939)

GÖZ YAŞLARI

Çok zaman caddelere
Düşer yolu akşamın;
Bende bugün ey semâ
Keder dolu akşamın!

Eli omzumda kaldı,
Nedir zoru akşamın?
Sebepsiz bir sıkıntı
Ya yağmuru akşamın!

(*Oluş*, 35, 27 Ağustos 1939)

SONBAHAR

Açtı kasımpatları,
Geldi geçti bu yaz da.
Bulutlar hafif sarı,
Kirli, donuk biraz da.

Gitmek için uzağa,
Epey vakit var daha:
Yorgun bir baş, toprağa;
Dal, toprağa niyazda.

(*Varlık*, 177, 15 Kasım 1940)

ÖNSÖZ

Hulyalariyle yaşardı,
Bir Behçet Necati vardı.
Gece yarılarında, sokakta
Kâğıda birşeyler yazardı.
Şairliğinden yadigâr
Bu YELDEĞİRMENLERİ kaldı.

Zonguldak, Temmuz 1942

İSİMSİZ

Evlerde mahrum kızlar oturur,
Kahvelerde mahrum erkekler.
Yataklarını paylaşmak için
Bunlar ne bekler?

Balkonlarda mahrum kızlar gezinir,
Sokaklarda mahrum erkekler.
Ben bilirim onların çektiklerini
Ölüp gidecekler.

(*Karaelmas*, 6, 1 Ocak 1943)

[Ey toplulukların konuşkan insanları!]

Ey toplulukların konuşkan insanları!
Yalnız kalınca konuşamaz olursunuz.
En güzel sözlerimi
Yalnızlığında söyledim.

Ey kalabalıkların gizli insanları!
Kalkıp gitseniz adınız unutulur
Ben ismimi gök kubbeye
Yalnızlığında yazdım.

Ey hayatı onun bunun elinde!
Yalnızlıktan ne korkarsın?
paylaşalım seninle

Ey hayatı kalabalıklarda eriyen kimse
Zaferi ondan iste!

30-31 Ağustos 1943

[Odanın her şeyi tamam.]

Odanın her şeyi tamam.
Konsolu, aynası, halısı.
Eve geldiğimde soba yanıyordu.

Suyum sürahide hazır,
Yatağım yapılmış akşamdan
Yumşak ışıklar düşüyor yere,
Masadaki lambadan.

Gökyüzünde bir iki yıldız
Hizmetime bakan kadın gitmiş.
Ev sahibi çekilmiş odasına
Oturuyorum yapayalnız.
Eşyalar kendi dillerinde konuşur:
Yalnızlık Allaha mahsus.

Odanın her şeyi tamam
Şehrin uyuduğu sırada.
Karım olmalıydı, çocuklarım olmalıydı
Bu dekorda, bu manzarada.

ŞEHRE BAĞLI

Vapurlara koşarım
Geç kalmışım
Trenleri sorarım
Kalkmışlar.

Akşam olunca
Bulutlara bakarım
Onlar da bensiz gider.

YOLLAR VE EVLER

Herkes kendi işinde,
Kadın yemek yaptı gündüz
Ocağının başında.

Erkek çalıştı durdu,
Akşam üstü yoruldu.
Eve ekmek götürdü.

Şehir kapıları kapandı
Yollar kaldı sur dışında.

Kim alır onları evine
Nereye gider onlar;
Gece ayazında
Üşümez mi yollar? ..

Işıklar yandı söndü
Yaşamak durdu evlerde.

Sokaklar تنها,
Sinema dönüşü
Bütün merakım bu evlerde.

EMNİYET

Köşebaşındaki evde
Bir kız şarkı söyler.
Durur genç öğretmen,
Durur bekâr subay,
Şarkıyı dinler.
Ümide düşer ikisi de --
Halbuki mesele,
Benim bildiğim şekilde.

(*Varlık*, 260-261, 1-15 Mayıs 1944)

BAŞ

Bu garip başımızdan neler geçmez.
Ateşler mi yanmaz sırasında,
Gençliğin en tatlı hâtirasında
Sevda yelleri mi esmez.

Kendinden büyük işlere gelmez,
Çağırırverir ağırları.
Olmaz diye kalkınca yukarı,
Dur otur bilmez.

İnsan bu garip baştan neler çekmez.
Dimdik duracağı tutar bâzan,
Ama dara düştüğü zaman
Eğilip yerleri mi öpmez.

Bir başka ki gün demez, gece demez
Yapar aklına eseni.
Kendisine boyun eğmiyeni
Baş, affetmez.

22 Aralık 1946

HAZIRLIK

Kurtlar kuşlar emrim altında,
Yıllarıyla hüküm sürdüm,
Hüküm verdim tahtımda.

Ne elmas, ne altın
Üstümde bir halsizlik - -
Hastalık olmasın?

Benden bahsediyorlar galiba,
Dünyanın değişti tadı,
Aşk dedikleri bu mu yoksa?

Hüdhüdüme ne oldu?
Kalbe saplanmak üzere
Sevda içime doğdu.

KISIK

Ben bir sürü hastalık çektim de gördüm de
Kimse diyemez ki özenmiş yazıyor
Hem ben ne yazdımsa ağırlığı altında
Ezildim de yazdım
Kimse diyemez ki özenmiş yazıyor.
Doğdum dünya harbi, birinci dünya harbi
Çocukluğum veremli inek sütleri
Boynumda kollarımda oyuk lenfa bezleri
Hastane koridoru, beklemek, küvet, irin
Acısını ancak bir ben bilirim.
Derin izleri derimde utanacak değilim.

Hastalar, hiçbiriniz utanacak değilsiniz.
Sağlamaların yüksekten bakışları altında
Ne diye küçülesiniz.
Sağlığın güzelliğini önce siz bilirsiniz.
Gecelerde kıvrınmak, gündüzlerde üzüntü
Hastalar, sakatlar, çirkinler
Gizlemeyin yüzünüzü
Tasadüf sizleri gördü.

Yaşlılar bir gece birden inince inme
Zerrece üzülmeyiniz
Dağlar kaldıramaz insanların kaldırdığını
Yük mü oluyorsunuz, böyle düşünmeyiniz
Hepsi Allahtan oldu
Sağlamlar söyler ancak Allahın yokluğunu
Bir ufak sivilce, bir kaza, büyüyen bir kanser
Onları o zaman görmeli.

Nineler, gözünüze birden inince perde
Artık bütün ümitler sönmüşse neşterlerde
Ne çıkar görmeyiniz
Onları o zaman görmeli
Büyük söylemek için insan akılsız olmalı
Paralar, güzellikler, sağlıklar
Geçici dünya malları.

[Siz gecelere karanlık diyorsunuz]

Siz gecelere karanlık diyorsunuz
Yalandır beyaz
Dağlar var - -
Dağlarda ateş yandıkça
Karanlıktan korkulmaz.

İnsanlar ölünce
Birer yıldız olurmuş gökyüzünde
Allahum bana gerçek yıldızları göster
Yıldızları arayınız mümkünse.

10-11 Eylül 1949

ÇEŞİT

Duyar, lüks koltuklarda yan, duvarlar
Bir zengin seste horultuyu
Feilâtün, feilâtün, feilün
Leylâ üstüne övgü
Alkış üstüne alkış.

Duyar, yoksulluklarda yan, duvarlar
Bir bezgin seste homurtuyu
Yukarkinin zıddına bir şiir
Çünkü buzdan soluklar içerdedir
Kış ve dahi kış, karakış.

Şubat 1950

İPLİK

Bilinmesin daha iyi
Kimin kimden ne aldığı
İplik kördüğüm olmuş
Çözemedim ipliği.

Baki geldi aklıma
Bakiden sonra Nedim
Gül deyince bülbül,
Gece Leylâ deyince

Bunlar benim yazdığım,
Sen başkalarını koy
Bunların yerine.
Siz Fuzûlî diyebilirsiniz,
Ben Fuzûlî demedim.

Titrek mum ışığında
Bir sırça kadeh
Pir-i muganla saki
Kadehim içinde.

Gelir Yahya, Kemâle
Yahya, Kemâlde biter.
İsimler, isimler, isimler
Doldu defter..

Ama bunların topu
Şair mi, nâzım
Ben olsam onların yerinde
Yazmazdım.

İKİ ÇAPRAZ ÇİZGİ

Adam sen de
Tatlı cana eziyet
Öyle, hem de yok yere.

Bu yaşıma gelinceye
Sanki az mı denedim
Bir şey gayet ufak
Kendi ölçünüzde
Sen gel de şu bahta bak
Ellerin gözünde
Bir matah olur, büyür
Yalnız siz isteyince.

Bari bir şeye yarasa
İnsan üzüldüğüyle kalıyor
Yırtın, çırpın boşuna
İş olacağına varıyor.

GECEYE İFTİRA

Gün battıktan sonra
Tortular dolar ruha.
Karanlıktaki sesler:
Hatıralara gömülün!
Bulanık gecede yaşamak
Yarı yarıya ölüm.

Gecede ıslanır yastık
İzbe pansiyonlardaki yalnızlık
Gecede hissedilir
Çürür ay ışığında keten
Gecede kaybolur eşya
Ellerimizden.

Gizli kervanlar yola
Gece olunca çıkar
Dirilir Frankenstein
Girer azaplı ömrüne
Kurt-adam gece olunca.

Suçlu vicdan sesini
Karanlıkta işitir
Gece giyotin gibidir
Sakin uykulara iner
Çığlık çığlık.

Malta taşları döşeli
Ev taşlıklarında
Gece vakti gezer hortlak
Kim demiş gecede rahat
Gecede bunca tuzak
Gecede bunca korku
İnsanı bilmez misiniz
Gecede çağırır toprak.

(Yükseliş, 3, 1 Ocak 1951)

[Ben rahatında mıyım için]

Ben rahatında mıyım için
Ama insaf

Bunaldığım anlar oluyor
Kâğıt dolu her taraf!

Biraz duracak olsam
Vay sen misin duran
Hemen yetişir biri
Atlılar gelir ardımdan.

Ama ne kadar tatlı
Arada bir kaçamak
Yorgun uykulara yattı,
Az dur, yaşamak!

Pazar/Pazartesi gece
12/13 Mart 1952

KARANLIK

Benim bir başka adım tortu
Şehrin damarlarını karanlık doldurunca,
Geceye doğru
Katiyim ruhunuzda.

Sizi üstbaş kurtarıyor, giyim kuşam.
Kumaş der ki: Ben örterim,
Karanlıklarımı gündüzde.
Ben olmasam...

Kumaşların altı yara gecede,
Açılır.
Birisine bakmak yeter,
Hepsi aptaldır.

Göklerin mavisi, aptalsınız,
Yener beni yenerse.
Sizde düşünce yok ki,
Beni söküp atasınız.

Küllemek muradınız
İçkilerde, seslerde.
Sizde düşünce yok ki,
Aşam nerde, ben nerde?

Yapılardan taşar müzik,
Müzik de ne?
Çalgıları bağirtınız,
Baskındır sesim gene.

İçkilerde mi boğacaksınız beni,
Gülerim.
Gafiller, kadehlerde bulanık,
Türkülerim.

Yumuşacık yastıklarınız, yatak
Aldanıyorsunuz.
Keskin cam parçasıyım ben,
Sancır ruhunuz.

Uykunuz tedirgin,
Hiç düşündünüz mü?
Benden kurtulmak için
Değiştirin yüzünüzü.

(Yirminci Asır, 8, 17 Ocak 1953)

SAMANYOLU

Çok uzun boylu olmalıydım
Başın göğsüme yaslı yan yana yürürken yaz gecesinde
Yüzüme yukarı gülümseyince
Bir avuç yıldız alıp gökyüzünden
Saçlarına serpmeliydim.

BURUN OTU

Bakın ne diyeceğim ama çok önemli
Ben bu burnum yüzünden güldünüz hiç burun
Yok öyle demeyin Cyrano de Berjerak
Ya da Kleopatra.
Evet evet hattâ düz orantı
Aşkla burun arasında.

Şey bakın ne diyeceğim neden susar bir adam
Tam konuşacakken vazgeçer hım hım

./.

Siz burnunuzun farkında bile değilsiniz ben
İkide bir elim orda
Hepsi de ıslak, dayandıramıyorum
Pardon arkamı döndümse.

Ana caddelerde şanlı
Rahat nefes alarak
Siz en kestirme yoldan girebilirsiniz kanala
Laçka gemilerini ben zavallı
Ümit burnu uzak muzak
Oradan aşırnak zorunda.

23 Nisan 1958

GÖRÜCÜLER

Biz sizin adınıza dünya evlerini
Gittik gördük.
Biz size en uygun hangisi
Aradık bulduk.

Sonra size söyledik, biz boyuna söylüyoruz,
Sizse gülüyorsunuz yeniçağ bilgiçleri.
Pis sokaklar, uzun tabureler, apsent
Öylesine ayartmış ki sizi
Hep gülüyorsunuz oyuk gövdelerde.

Tevrat yapraklarının yitik oğulları siz,
Biz hep bekliyoruz eski konaklarda.

(*Türk Dili*, 119, 1 Ağustos 1961)

ORHAN GÜRSELE AĞIT

(1923 – 2 Mayıs 1962)

Sürdü sessiz, toprağını bir saban
Tavlandı tarla.
Tam yeşerirken ektiği tohumlar
Esti bora, düştü dolu kâğıtlara
Kaydı gitti dünyamızdan.

Düştü kalem, durdu el
Savrulur boşlukta yapraklar
Yeşildi, diriydi bir zaman
Sallanır dal, susar kuş
Ufku sardı bir duman.

Parladı karanlıkta bir tırpan:
-- Yol yok artık sana bundan öteye!
Oysa güneş daha yeni yükselmişti
Ümitle açılırken kendi denizlerine
Yaslı sular bırakarak ardında
Gömüldü derinlere bir gemi.

Sanki dönüp gelecek kapadığı kapılardan
Dost, hamarat, çalışkan..
Kar kapladı yolları, dindi tipi
Dağ ıssız, ova ıssız...
Yakınların yaktığın ateşin çevresinde
Sen nerdesin Orhan?

3 Mayıs 1962

LÂLE

Şimdi ben bu gemilerde -
Üstelik hiç binmemişim.
Sormadım uzak mı
Tanımasınlar da -

Öyle, kolay bulamazlar
Baskılarda adresim yanlış
Nedir ki korku
Derler yalnız gelmemiş.

Ben size o hüznün - -
Yüzünüzden çekti.
Verdiğiniz numarayı çevirdim
Başkası çıktı.

22-23 Haziran 1967

EDEBİYAT DERSİ

Biri öteki yerine
Yalnız biraz kaydırmaca
Tomurcuk umut demektir
Ağaç siz.

Bir orman kesimi gün
İz süreriz düzleminde
Kıymık ya da diken
Sürüp giden sıkıntı.

Uçurtma, tüy, kurşun
Anlatımı hallerin
Bir bilmece değil ayna
Önce mecaz, öğrenin!

3 Şubat 1972
(*Günümüzde Kitaplar*, 12, Aralık 1984)

GERGİN TEL

Yerine yerinme
Yalnız kuşlar mı onlar - -
Her şeyi doğal karşıla.

Bir ölü ölüm bu başkalarına.
Zehir etmelerimiz!

Nerde ne olacağı önceden bilinse
Poyraz - - çalar hava kara.

Sürerler üstümüze iterler
Her şey bir denge ancak.

Dönüştü yazıya acılar örtülü
Açık yazı kışlardan
Ah ey yazı mayanlar!

1 Haziran 1972

DOĞU-BATI

Koy başını tahta silme
Yedi Uyurlar mağarası
Örer ağlarını,
Bir örümcek kaşla göz arası.

Uzağında utançların
Üzerinde sanki ölü toprağı
Sanki gözlerinde tuz
Erir gibi yavaştan,
Salyangoz.

Kimsin nesin neden geldin
Küçük yerlerde bunlar.
Geçer, iyi ki geçer
Kafanı bulursun.

2 Eylül 1972

ORHAN KEMAL

Bir zamanlar gittiğimiz bir yerdi,
Otuz sene önce,
"Keyif" diye bir de şiir yazmıştım.
Şimdi orda, şişeler önlerinde
Afili, hovarda, çokluk yeniyetmeler - -
Üst kat تنها, ancak beş on müşteri.
Bir kız geldi, karamela uzattı,
"Boş ver!" dedi arkadaşı, beriki aldı,
İki delikanlıydı.
Alan sormaya başladı:
"Kaç yaşındasın, anan baban var mı?"
Ezberlemiş gibi
Kız anlattı.

O gün 27 mayıstı,
"Bil bakalım 27 mayısı!"
İlk'in dördünde kız, bilemedi.
Üç masa beride, plakta ölü bir şarkı,
Issızdı çevre. Oğlan sordu, kız söyledi.
Sıkıldığını görüyordum
Hiç oralı değil gibi.

Bir nutuk çekti uzun,
Dünyadan habersiz serseri
Cıvık gözlerinde parıldılar:
"Ne işin var senin burda gece vakti?
Ablan güzel mi? Yok para! Al karamelanı,
Çek git!" dedi. Duydum hepsini
Yazmaya Orhan Kemal olacaktı.

29-30 Mayıs 1973

BU OZANLAR

Bu ozanlar Tanrının kargışlı kulları
Akraba içi evlenmeler gibi
Dölleyip birbirini ortaya
Gülbüz çocuklar yerine
Hasta şakat saralı
Yaratıklar dizerler.
- - Şiirin kalp zinciri.

Bu ozanlar birbirini çekemez
Sinsi, kıskanç, sinirli
Sırtlarında urgan
Çekerler bir ömür kadırga
Zehir edip günlerini
Öldükten sonra da giderler
Karanlık çarmıhlara gerili.

3 Haziran 1973

VURGU

Vurur başka türlü başa
Kiminde hırçınlık
Kiminde durgunlaşma.

Güneş - - senden/iz
Bir küçük gölge
Çıplak kum, silinip giden/deniz.

Durur başka türlü ortaklaşa
Bir sancı ikiyseniz
Benzer böbrekte taş.

Sestir boğuk, acı buruk
Bakmayın kimselere
İlerlemiş yaşlarda.

3 Ağustos 1973

SİTE

Deniz bir yanı kara
Uzun yol bir yanı
Yazlık siteler deniz kıyısında.

Kara yanı fıkara
Uzanır bozkıra.

Domates, yumurta.
- - Berikiler uyurlar - -
Onlar sabahtan önce
Yol kenarlarında
Onlar akşam olurken
Uzak barakalarda.

Bakıyorum denize
Gülüşenler, yüzenler
Gemi yok ufukta.

21-22 Ağustos 1973

KANI

Geçmiş zaman masalları
Ki dolu hayalle,
Sen de yaşantılarını
Süsle böyle!

Yakıştır
Geçmemiş konuşmalar, olmamış olayları
Hem acı güzelleşir
Hem katlanma kolaylığı.

Açarsın, ağart
Arkada karanlığı.

30 Ağustos 1973

KİL

Yer altında bir tünel
Kazarken korkuyu da büyüttüler:
Zaman pancurunda rüzgâr
İkelet takırtıları.
Ağaçlar, çiçek açar, kuş öter
Güneşlerde yağmurlarda doğa
Sallanır, dillenir: Evet evet!
Yer altına indiler.

Sırtlarında yer üstü ağırlığı
Doğayı, güneşi göremediler.
Oymalarla geçti, karanlıkta günleri,
Derken önlerinde bir duvar.

Ey çömlekçi tezgâhı, kili döndüren usta!
Çarptılar, dağıldılar, bir mayın.
Toz toprak sürüp giden seste.

9 Ekim 1973

YETE

Yollar boyu boyuna - - ya sustu
Ya da haksız konuştu.
Bekledik biraz da o bizi
Anlasın - - bıraktık dostu.

Yet kendine can! Bak, gökler puslu
Boşuna boşanmaz yağmur
Karanlık gecede kirli sünger
Her şey yüzüstü.

10 Kasım 1973
(Gösteri, 9, Ağustos 1981)

GEÇTİYSE...

Kimileri hâlâ kendileridir
Anlar susar çocuklar
Onları düşünelim
Yaşadığı yaşadığı kadar.

Büyükler - - büyüklerin
Katıdır yürekleri.
Oysa onlar bir kaygı
Ya da bir aşk çarparsa

Sarsılır.. sıcaklar!
Biz? Ne yapalım girdikse erken kışa
Geçtiyse çok çabuk bahar - -
Üşüyelim, ısınsın çocuklar.

14 Kasım 1973
(Varlık, 886, Temmuz 1981)

[Yaşlılar, sakatlar, aldatılmış olanlar,]

Yaşlılar, sakatlar, aldatılmış olanlar,
Hastalar; dost şifa umanlar!
Ah ey çaresizliği toprak göğüsler gibi
Bağrında taş duyanlar!
Okşanır bilirim hayal yastıklar
Ve kuru tahtalar yumuşak göğüsler gibi.

Ah ey dertlerini gaztelere radyolara
Adlarıyla ya da rumuz yansıtanlar!
Yalnızlık ateşinde üşümüş ellerini
Gene kendi ellerinde ısıtanlar!
Okşanır bilirim katı duvarlar
Duvarların çıplak soğuk betonları.

Kim anlar bilmesin onlar beni
Ben onları onları.

14-15 Aralık 1973

DEĞ

Artık benim tekliğimi - -
Önümde apartmanlar
Kullanan yok tekniğimi.

Bu çok ağır kalyon
Bilirim tüyce bir taka
Zincirim çektiğini.

22-23 Aralık 1973

TÜRKİYE ATLASI II

Fazla su kaldırmayan yemekler
Gölde yüzer gibi taneleri.
Her uzakta olan bir ölüdür
Çevresi nane
Söz götürür hâneleri.

Geçmiş mazi ise yenmiş kuzu
Dar boğazda bocalar
Peynir gemisi.

Uydulara uydurulan masallar
Uzay çağı fesâneleri
Çekirge aslanı yedi
Gergedanı sincap
Kaç göç terâneleri.

2 Temmuz 1974

UYANMAK

Düşsem
Kan ter içinde
Düşsem uçurumlara
Hemen unutulsam
Uyandıklarında.

Kalkıp size gelsem
İçeri alsanız
Bakmadan yüzünüze
Gene aynı ocakta
Isınsam.

Sonra gene dışarda
O tepeye çıksam
Uyurgezer
Fırtına kar
Düşsem.

5 Ekim 1974
(Yazko Edebiyat, 8, Haziran 1981)

ÇIKRIK

Aranır ayrılar
Birbirlerini;
Yerinme yıllar sonra --
Sürdürmek vardı.

Sarıldıkça ip
Gıcırdar çıkrik
Yedi zaman, inceldi
Eski dayanıklılık.

Bir onların olan duvar --
Tozlu oyuk, içinde gizli
İçinde bir avuç kül.

Gecelerde gelirler
Karşılaşmasız
İkisi ayrı ayrı
Orda, o külde
Isıtmaya ellerini.

21 Ekim 1974

(*Yazko Edebiyat*, 15, Ocak 1982)

KARBON MONOKSİT

Gecikmiş istekler
Vaktinde tükenmeliydi.

Parlar köz
Ateş sanır kendini
Ateş de olsa
Yaş.

Kapanır kapak
Kayar mangal
Kömür-kara boğulmalara.

21 Kasım 1974

(*Yazko Edebiyat*, 15, Ocak 1982)

SİLGEÇ

Şiddetli yağmur
Siler geçer silgeçler.

Camlara düşen damla
Çok kısa tutunmalar
Rastlantı.

Akar gider trafik
Siler geçer silgeçler.

21-22 Kasım 1974
(*Yazko Edebiyat*, 15, Ocak 1982)

BERABER SOLOLAR

Dalgalı denizdesin
Ya da uzun bir yol
Nasıl gideceksin
En küçük bir taşıt yok.

Erir kurşun yavaştan
Gürültülerde,
Acının yumuşaması
Alkol.

İner suskunluğa çığ
Hoparlör
Düşer söz o zaman
Gökte mendil bulut yok.

Aç aç
Görüntüler
Plak ses hoparlör
En ufak bir umut yok.

17 Aralık 1974

KORSAN

Evvel bahar korsan ateş denizler
Ölüm derdim benzemezdi ölüme
Enginler benimdi
Üzülen yok gittiğime.

Köhne bahar geri geldim kendime
Koysan ateş bir mangala hemen kül
İçerden dışardan kilitli
Dirim desem benzemiyor dirime.

7 Şubat 1975

RH NEGATİF

Farkında değil oturan içerdeki
Gelir bilmedik biri:
-- Aç şu pencereyi,
Bu ne duman!

Açar
Hava
Kapanır
Geçilmez dumandan.

22-23 Mart 1975

(Üç Çiçek Şiir Özel Kitabı, Ocak 1984)

SESSİZ SAAT

Sizin de var mı
Sormaktan korktuklarım
Hastaydı, nasıl oldu
Arayıp soramadım.

Uzar gider kaçmalar
Kimi zaman
Ne vakit daha kolay
Susar insan.

27 Nisan 1975

(Gösteri, 9, Ağustos 1981)

KALIN YERİNİZDE

Tenha yerler --
Başkaları gelmediğine göre
Sizden çıkar acısı.

Örneğin bir lokanta
Az kişi varsa
Kimden kazancı?

Örneğin bir yakın
Az kişi uğruyorsa
Bölüşmesi yalnızlığı?

Kalabalık yerler - -
Diyelim bir toplantı
Güldünüz, eğlendiniz
İçiniz rahat mı?

Gitmeyin bir yere
Gitmek şart mı?

Haziran 1975

ŞANS

Ne fırsatlar teperek
Sürçerek arada
Sürer gider geldiğim çizgi.

Beni yazacaktlar,
Öldüler benden önce.

Karanlığı bekledim,
Geçerken bu caddeden
Eğilip beni gördüler.

Benimse bütün bunlar
Dönebilmek dönemeci.

13 Haziran 1975
(Yazko Edebiyat, 8, Haziran 1981)

OLMAK, OLMAMAK

Bizim birisiyle kaldığımız yerler
Şimdi iyi ki yok.
Varsalar bile bizim için
İyi ki yok.

Gitmek saçma
Dursalar bile, bakarlar sana
Kırk gömlek elmiş gibi.

Bir yerde olmayınca yoksak orada
Ne yapayım önce olmaları

15-16 Ağustos 1975

GEÇİT

Düştü payıma benim de
Binitlerden, içitlerden
Kimdi geçen ey genç
Şimdi senin de
Geçtiğin geçitlerden.

Bendim yaya
Gerili oklardan biri,
Kim yürüdü o yolları
Serildi yapraklara
Hayal kırıklıkları...

Bilendim ey genç
Yakınlıklar
Yaydı alev, ateş
Geçtim sonra da
Yakındıklarını.

26-27 Kasım, 1975
(Üç Çiçek Şiir Özel Kitabı, Ocak 1984)

BODRUM

Eski bir dost
Bir yüzü unutmak
O yüzden görmeyin!

Araya giren yıllar
Sanki bir başka mısınız
Yalnız ondan bilmeyin!

Arardınız, yazardınız
Tavsadı
Bıaktınız sonradan
Söyleyin, çekinmeyin!

Çoktu, çöktü
Soğuklar, yakıtsız
Variller kül dolu
Bodruma inmeyin!

28-29 Kasım 1975
(*Yazko Edebiyat*, 8, Haziran 1981)

NOT

Görünene bakınca
El yüz ayak içinizden biriyiz
Gittiğiniz yerler
Nerdesiniz, geliriz.

Üzer gibi haberiniz, sevindirir bâzan
Kaç parça bölünürüz
Ancak yalnız kalınca
Kendi bütünlüğümüz.

19-20 Mayıs 1976
(*Yazko Edebiyat*, 15, Ocak 1982)

TÜKENİŞE BİR YORUM

Kaç kişiyiz en az dört
Bir arada olmamız
Onun şu engeli, bunun bu
Bekleriz.

Kaç eve bölündük en az iki
Gider ona göre
Uğraş kapatmak için
Açılmış gedikleri.

Kimlerle ilişkimiz
Benim şu akrabam yakınım
Onun bu
Çağırılar, çağırırız.

Koşar o, bir dostuna
Benim şu
İkili dileklerden kalan mı
Evlerle tükeniriz.

8 Haziran 1976
(*Varlık*, 886, Temmuz 1981)

MEDDAH İSMET

(*Cevdet Kudret, Karagöz,*
cilt II, 1969,
129 da, not:)

Meddah İsmet

1851-1914

Ünlü meddah ve ortaoyuncusu

Camcı esnafındandı

Ölümünden sonra

Beşiktaş'ta bir sokağa

Adı verildi

Ben de ona benzesem

Dipnot bir kitapta:

Behçet Necatigil

Doğum ölüm yılları

Şair, radyo oyunları yazarı

Öğretmendi

Ölümünden sonra

Beşiktaş'ta bir sokağa

Adı verildi.

29 Ekim 1976

ONUR

Oturduğunuz masada utandığınız olduysa

Düşündünüz yitenleri

Ben de onu diyorum: yitenler!

Sessizce geriye çektiyse kendini

Kaldıysa bir şeyler havada

Ben de onu diyorum havada.

10-11 Kasım 1976

İNCE UÇ

İçimizde bir engel, her şeyi
O korku kadar anlıyoruz.
Sarsılırsa bir denge pek yalnız kalırız
Uçup giden bir koku sürülür sürülmez
Biz bazı şeyleri o kadar anlıyoruz.

Örneğin bir şeyi yanlış gibi anlatsam
Gelir de yıllar sonra ermiş gibi bir adam
Söylerse doğrusunu
Adam sen de! Gene de yazarken
Az çok utanıyoruz.

16-17 Şubat 1977

[Çoktur bekleyenler]

Çoktur bekleyenler
Suçtur uzun yaşamak
Ama elimizde mi
Batı için geçerli intihar.

Düşerdi paylarına
Yakınlarımız olsalar
Yalnız bizim bir mühür dışında
Çözemeyecekleri acılar..

27-28 Mayıs 1977

[Defterimiz dürenlere]

Defterimiz dürenlere
Bırakın biz dürelim!

27-28 Mayıs 1977

[Çok oturdum sizinle]

Çok oturdum sizinle
Kalkıp gidebilir miyim
Gitsem de
Gene sizinleyim!

Bizi hangi kitaplarda
Hangi dillerde var
Diye değerlendirirler
Önemlidir istatistik.

Yalnız kalacaksınız
Gitmem
Çektik kendimizi geri
Biz istedik.

11-12 Haziran 1977

BİR KADINI SAVUNMAK

Bir kadın tek başına
Alınır bir yerlerde kalmaktan
Oysa ona alınmış
İster görsünler kocası da var
Görünmek istemez adam.

Saplandığı karanlıklar
Alışmış bunaltıcı odalarda oturmaya
Şimdi bu ferahlık, bu rüzgâr
Ama kadın da haklı - -
Gelir, mutlu görünür adam.

Değişmezin bir yerde değişmesi
Kaç gün
Bir sıkıntı, sessiz, sonra
Kaçar bir yarasa göz alan güneşlerden
Düşünmeden yaşamak, rahatsız
Çeker gider adam.

27-28 Haziran 1977

KİMYA

Küçüğün yarısı yarım
Doymak kana kana
Önünde iki parmak
İdareli yudumla.

Açılmadan hızlı, yasak
Aşklara
Yetin, yerin olanla!

Kaç sene tütünler
Kararttı gökleri is
Çevre kirlenmelerinde
Siz de yiteceksiniz!

Bir topak toprak kimya
Bu, o
Tükenecek bardakta.

(*Yazko Edebiyat*, 8, Haziran 1981)

[Ortalarda olurduk]

Ortalarda olurduk
Çok şeyler çıkardı aradan
Ya da kavun dilimleri, sevgiler
Biterdi başlamadan.

Bizimdi, biteceği belliydi
Bir şey kalmadı oralardan.
Ancak hayal bir kedi
Geçip gider odalardan.

4-5 Aralık 1977

PAZARCILAR AKŞAMI

Sormamak ne zaman iyidir
İstemiyorsa karşımızdaki.
Çerçöp, süprüntü pazar yeri.

Sesti, hareket gün boyu
Sattılar sattılarsa
Götürdüler kalanları.

(*Gösteri*, 1, Aralık 1980)

KALDIRAÇ

Doğuştan bir hüüzün
Dönüşür sevinçlere
Bulamaçlarda yaşarız.

Yol ayırımı, ileri ya da geri
Eser rüzgâr, yalpalar
Dönemeçlerde yaşarız.

Kapalı kazan
Nasıl açarız,
Kaldıraçlarda yaşarız.

(Gösteri, 9, Ağustos 1981)

[Nerelere gideriz]

Nerelere gideriz
Bir ülkeye gitsek
Kiliseler, camiler, büyük yapılar
Taşlara gideriz.

Ne yazlar, ne yazılar
Kıştır kalan
Taşlara gideriz.

28 Ocak 1978

SIFAT

Yok ad
Çıplak manken
Yoksa sıfat.

Karış ne sıfatla karışırın
Giydir kuşat
Bir şeye benzesin ad.

Limanda gemiler, fırtına
Demir tarar, sürüklenir engine
Kalır sıfat.

20-21 Şubat 1978
(Günümüzde Kitaplar, 12, Aralık 1984)

BİR DUYGU

Ben kullanmayalı
Hiç defter, hiç mürekkep, hiç silgi
Kalktı satışlardan
Bulunmaz dükkânlarda

Ya da ben uğramayalı
Kapandı bütün okullar
Hiç sınıf, hiç kürsü, hiç zil.

Sanki ben görmeyeli
Yok kent
Şiirin uzun dalgası.

4-5 Haziran 1978
(*Gösteri*, 1, Aralık 1980)

YAZLIK

Herkes önde otursa
Önüne baksa, ileriye baksa
Önünde bahçe, ilerisi deniz!

Arka odalarsa
Başkasının bahçesi
Bahçenin gerisinde hele perdeler yoksa
İçleri odalar aydınlıksa!

28-29 Ağustos 1978

KOPUŞ

Sizin beni aramanız bundan sonra
Nasıl olanaksızsa
Benim de sizi görmek istemem
Ah, işte bir zaman nasılsa!

5-6 Ekim 1978

GEÇ İLİŞKİ

Vakit azaldıkça çoğalmam gerekiyor
Hemen yetişmeliyim kaçan taşıtlara
Yaşansın son bir anılar
Zaman yok bir daha.

İnsan yaşlanınca yollarda kalıyor
Yaşansın kendimi atacağım odalarda
Bir gazino, bir kahve, bir deniz kıyısı
Güzel ama ya sonra?

Sonra ben hep yalnızdım
O gazino, o kahve, o deniz kıyısında
Olsaydınız
Bir mutluluk yanınızda.

Şimdi ben iyi kötü **eski anularım**la
Açmaya bir **odada solgun** sayfaları
Giderim bir **gün gelir** anlarsınız
Benim **gibi ortalarda** kalınca.

22-23 Aralık 1978

AYRILIK DURAĞI

Sen şimdi ev - - bana bırak
Yaşıma gelince taşırırsın
Sen benim yaşımda da taşımışsın
Kim söyledi?

Ya o şiirleri sen
Neden yazmışsın
Bilme, erken
Kim söyledi?

Belli bir oranda
Yaşa gençliğini
İlerde çocuklarına - -
Kim söyledi?

27-28 Aralık 1978
(Gösteri, 1, Aralık 1980)

[Ne çok şairmişiz sevindim]

Ne çok şairmişiz sevindim
Bir yıl sonu dökümünü görünce.

İçimizin zehiri nasıl alınır
Bir şiirle belki ya da bir gezi.

Bu ince tel çok
Ağırlık kaldırır görünmeyen başka
Teller desteğinde.

Makineli tüfeklerdeki atış biçimi
Konuşanlar
Biz boyuna dura dura
Savaşlarda bile.

4 Ocak 1979

[Her şey bir çeviri]

Her şey bir çeviri
Değişiktir, aynı şeyin çevirisi
Örnekler:
Gözlerini açsa da kapasa da onu görüyordu
Gözlerini ha açmış, ha kapamış
Gözlerle onu gö-
Gözlerini..... onu görüyordu
Ara değişir, örnekler:
Diyelim onu görüyordu
Neyle görüyordu? Diyelim gözleriyle.

Her şey bir çeviri
Kendimize çeviriyoruz her şeyi
Kendimize göre her şey
Değişir parçalar
Diyelim "Hep onu görüyordu" demek istiyoruz
Anlatabiliriz bunu başka başka
Örnekler:
Gözlerini açsa da kapasa da...
Gözlerini ha açsın, ha kapasın...
Gözlerini ister açsın, ister kapasın...

Gözlerini açıyor, kapıyor, yine de...
 Gözlerini.....
 İçerik onu görüyordu (sürdürün daha da)
 Arada biçimler değişir,
 Zevkimize kalmış,
 Koltuğu şöyle çevir, ya da böyle
 Koltuk eski koltuk
 Ama
 Yine de
 Bir şeyler değişti!

Ben her şeyi kendime çeviriyorum
 Ayrıntılarda fark oluyor
 Bir habere, bir acıya, bir sevgiye bakışımız
 Sende başka, bende başka.

9-10 Ocak 1979

ARKASI

Ödünçlerde ödünsüz
 Paralar aşklar ölümler
 Gelir gider farkına var varma
 Hepsi katkı bitmez yalnızlığına.

18-19 Ocak 1979

[Biz isteyip isteyip de]

Biz isteyip isteyip de
 Kopamayanlar suskunluktan
 Bu belki de yaratılış
 Belki de yorgunluktan.

Sonra bir de şu oluyor
 Bizim olduğumuz yerde
 Çok şeyi inkâr eden
 Onun da olduğundan.

5-6 Şubat 1979

PEYGAMBERLER

Çıkar Golgota yokuşunu
İner Hıra dağlarından
Bir balığın karnında yaşar kırk şu kadar yıl
Kaynaşan kurtları yarasında
Taşır ömrü boyunca
Peygamberlerdir.

Katlanmak babında
Her iyi şair
De biraz peygamberdir.

9 Şubat 1979
(Gösteri, 1, Aralık 1980)

BİR ŞAİRE AĞIT

Ölümü bir kayıptır
Ama neden kaybolsun
Bir hayalet gezinir
Olduğumuz odalarda
Yalnız gecedir
Görülmeyebilir karanlıkta
Uygunuz kaçmamışsa.

19-20 Şubat 1979

DURAK

Onlar şimdi hangi çizgi
Çizgilere geldiler
Kurdular çadır, orda burda sergi
Ve sofralar kurdular.

Belli bir yerde bir gün
Bir kündeğe geldiler
Gittiler yeniden geldiler
Gittilere geldiler.

Verildi alındı
Sorulacak çok şey var

Şimdi artık altından kalkamayacakları
Vergilere geldiler.

16-17 Nisan 1979
(Gösteri, 9, Ağustos 1980)

DUYURU

Ezanlar okunuyor
Tanrı'ya çağrı,
Kiminin her an içinde
Kiminin duymadığı.

Şiirler yazılıyor
İçlerinde sancı,
Kiminin her an içinde
Kiminin tınmadığı.

Mezarlar kazılıyor
Gerçeğe ulaştırıcı,
Kiminin bir an için de
Oralı olmadığı.

19 Mayıs 1979

[Kızmak için nedenler]

Kızmak için nedenler
Çoğalır yaşlandıkça
Anımsanır, yapılmamalıydı
Şunlar şunlar gençlikte.

Biz güzel bir şiir, güzel bir öykü
İçin yaşarız daha bir süre
Tartarak
Gençliğimiz ne çaktı bozuk basküllerde.

Gün sayardık
Günler bitti.

2-3 Haziran 1979

[Onlar şak şak verdiler]

Onlar şak şak verdiler
Ben vurdum kellemi
Borç borçtur
Sekiz on çeviri

Ne kadar sonra
Öderim belki.

15-16 Ağustos 1979

DEĞİŞME

Ölüm bizi birtakım
İlişkilerden kurtarıyor
Ölendi, yandakiler
Olmasa da olandı
Bizden aldıkları.

(Üç Çiçek Şiir Özel Kitabı, Ocak 1984)

[Yaşlıların büyük bencilliklerini]

Yaşlıların büyük bencilliklerini
Anlayan yaşa geldim
Sinekler çekildi, hattâ görmeyelim diye
Göz kapaklarımızı sokan sinekler
(Her şey bir vakti bekler, çekilir
Çekilen sular ansızın yer altına
Koca Hades, yaman unutturucu!
Sana neler borçluyuz!
Sen çekiyorsun belleğimizden kötü anıları, acıları
Gece yaraları birden uyanıp hatırlasak da
Gün ışığında bulamazsın onları!)
Şimdi ben örneğin bir köye gitmişim
En acı çocukluk anılarımın yaşadığı
Gün ışıklarında rahattım
Gece yineledim bütün acıları!
Ki bizim yaşamamız yalnız anımsamadır
Hele yıllar geçince!

Öyle, ne diyordum yaşlılık bencillikleri
Kim kurtarır bizi bir gün gelince yalnız,
Savunmaya geçmemiz kendimizi!
Yolları bir köşeye çekilmek mi ne yolu
Geçmiş bütün ticaret ve ipek eski yollardan

24-25 Eylül 1979

ZAMANLA TERS ORANTILI

İlk mevsim dört şey oluyorsa
Sonra üç, daha iki
Sonra uzun bir kış dönemi
Tek şeydir hep yinelenir
Çalacak telefon, gelecek torun,
Gelecek anılar.

11-12 Ekim 1979

ATATÜRK'Ü DUYMAK

Ulu rüzgârlar esmedikçe
Yaşamak uyumak gibi.
Kişi ne zaman dinç
Dalgalanırsa bayrak bayrak gibi.

Ne var şu dünyada ekmekten daha aziz?
Sürdüğün tarlalara sevginle serpildik,
Ekmek olmak için önce
Buğday olmak gibi.

Silindir sözlüklerden sen hatıra geldikçe
Cılız sözler: usanmak, yorulmak, durmak gibi.
Kuvvettir yaptıkların her yeni yetişene,
Bir ışık-kaynak gibi.

En yakınlar zamanla fersahlarca uzak gibi:
Bir sen varsın kalacak, bir sen ölümsüz.
Daha da yakınsın, daha da sıcak.
Bıraktığın toprak gibi.

Kaç Türk var Şu dũnyada, bir o kadar susuz:
Hepsinin gŕnlũnde sen; bir pınar bulmak gibi.
Ancak senin havanda sağlıklar, esenlikler;
Olmaya devlet cihanda Atatũrk'ũ duymak gibi.

(Varlık, 866, Kasım 1979)

BRONSKOPİ

Genel anestezi altında
Sağ ana bronŐa girildi
Kısmen mobil ve normal mukoza
Açık bronŐ ağızları, segment ve lob
Sekresyon yok, tũmŕal bir kitleye rastlanmadı.

Dışardan ve sol yandan baskı altında
Sol ana bronŐ
Rijit bronskopiyle gŕrũlebilen kısımda
Mukoza normal.
İntrabronŐit bir patolojiye rastlanmadı.

Sol plevrada sıvı gŕrũnũmũndeki yere
Torosentez yapılması gerekir.
Hasta bu durumda bir mediasten tũmŕũ
Bir mediasten tũmŕũ
İzlenimini veriyor
İnoperabl bir tũmŕ.

10 Kasım 1979

[Sana bu yaradan ŕlũm yoktur,]

Sana bu yaradan ŕlũm yoktur,
Anan sũtũ, çiçekler merhemdir sana!
Bir doktor sizi falanca hastalıktan
Yatırıp tedavi etmek ister
Zararsızdır bugün yarın ertelersiniz
Bir gũn gittiğinizde
Sert bir hastalık bir el hareketiyle
İter ŕtekini geçer ŕne.
Siner eski hastalık, ŐaŐırır doktor

Ve hasta Şimdi can derdinde.
Ben sizi başka Şey işin
Yatıracaktım.

[Gözlerinizi kapatmanız gerekir]

Gözlerinizi kapatmanız gerekir
Sizi ölmek üzere görürlerse
Bir bağ olsa da
Bağlasanız iyidir
Gözlerinizi.

Çözmeseniz iyidir
Bağ ayırır sizi
İstemediğiniz Şeylerden.

[Çıt yok bellekte]

Çıt yok bellekte
Acı anıları ilerlere kaŐırmuŐtır
Çocuklarını kurtaran bir anne gibi.

(*Günümüzde Kitaplar*, 12, Aralık 1984)

“NOTLAR” ÜZERİNE

Behçet Necatigil’in şiirlerinin bu yeni basımı, şairin bütün şiir kitaplarını ve kitaplarına girmemiş şiirlerini bir ciltte topluyor.

* * *

Necatigil’in “Bütün Yapıtları”nın tenkidli basımı işini üstlendiğimizde, şairin *Kapalı Çarşı*, *Çevre*, *Arada* ve *Dar Çağ* adlı şiir kitaplarını el yazısı ile değişiklikler yaparak yeni basıma hazırlamış olduğunu, ayrıca *Çevre*’nin 1. ve 2. basımına almadığı bazı şiirleri hazırladığı yeni basıma aldığını gördük. Bu dört kitaptaki şiirleri notlarken, doğallıkla, bu hazır metinleri esas aldık. Öteki şiir kitaplarında ise Necatigil’in sağlığında yapılmış olan son basımlar esas alınmıştır.

“Notlar”da göreceğiniz “kitap Necatigil tarafından yeni basıma hazırlanırken” diye başlayan ibare, şairin *Kapalı Çarşı*, *Çevre*, *Arada* ve *Dar Çağ*’ı yeni basıma hazırlarken şiirler üzerinde kendi el yazısı ile yaptığı son değişiklikleri belirtmek için kullanılmıştır.

* * *

“Notlar”ı hazırlarken şiirleri, hem dergilerde ilk kez yayımlandıkları şekilleriyle, hem de kitabın (2. basımı yapılmışsa) 1. basımındaki şekilleriyle karşılaştırdık. Notlamada, şiirlerin son şekli ile dergide yayımlandıkları şeklin karşılaştırıldığı bir sistem uyguladık. Buna göre;

12. Sokakların çağırışı : Şafakların dâveti
örneğinde olduğu gibi, dize bütünüyle değil de kısmen değiştirilmişse,

(12.), şiirin kaçınıcı dizesi olduğunu; (:) işaretinden önceki ifade (Sokakların çağrışı), kitabın son basımındaki şekli; (:) işaretinden sonraki ifade (Şafakların dâveti) ise, dergide yayımlandığı şekli göstermektedir.

Öte yandan;

1. : *Yaşamamın azabı, bazan!*

örneğinde olduğu gibi, dize bütünüyle değiştirilmişse,

(:) işaretinden sonra yer alan (italik dizilmiş) ifade, dizenin dergide yayımlandığı şekli göstermektedir.

5., 6. : 5.

örneği ise, dizelerin (sırasıyla) kitap ve dergideki sıralarını göstermek için kullanıldı. Bu örnek, dergideki 5. dizinin kitaba alınırken iki ayrı dizeye bölündüğünü göstermektedir.

Kitapların değişik basımlarında görülen dizgi yanlışlarını belirtmek gereğini duymadık, bu yanlışları düzeltmekle yetindik.

* * *

Bu kitap, Necatigil'in hiçbir yerde yayımlanmamış ya da yayımlanmış ama kitaplarına alınmamış şiirlerini de kapsıyor. Bu grubu oluşturanlar, şairin *Kapalı Çarşı* öncesi ilk şiirlerinden başlayarak, ölümüne kadar yazdığı bitmiş/bitmemiş şiirlerdir. Bu şiirlerin yayıma hazırlanması bir hayli uzun sürdü. Önümüzde duran sorun, yayımlanmamış şiirlerin tümünün eski harflerden yeni harflere çekilmesi, bunların arasından da kitaba girecek olanların seçilmesi idi. Necatigil'in büyük çoğunluğu bitmiş izlenimini veren, ama yayımlamadığı şiirlerinin sayısı da bir hayli kabarıktı. Dolayısıyla, hangi şiirlerin seçileceği konusunda bir ölçüt gerekiyordu. Öncelikle, Necatigil'in, sağlığında, bütün şiirlerinden yaptığı seçmeleri içeren *Sevgilerde* adlı kitabına başvurduk. *Sevgilerde*'nin başına koyduğu, "şairin, kitaplarına almadığı ilk şiirlerinden örnekler (1935-1939)" bölümünde bulunan 9 şiiri bu kitaba aldık. Bunların dışında kalan şiirlerin seçiminde, doğallıkla, nesnel bir ölçütten söz edilemez. Biz, Necatigil'in yayımlanmış şiirlerinin düzeyinde gördüğümüz şiirleri seçmeye çalıştık. Kuşkusuz, bu seçmede kişisel beğenilerimizin etkili olmadığı söylenemez.

Şiirleri sıralarken, yayımlanmış olanlar için yayım tarihlerini, yayımlanmamış olanlar içinse yazılış tarihlerini esas aldık. Bazı şiirlerin altında iki tarih bulunuyorsa, parantez içindeki tarih yayım, paranteze alınmamış tarih ise yazılış tarihleridir. Yazılış tarihleri belli olmayan şiirlere ise tarih vermedik, ama Necatigil'in şiir müsveddelerinin bulunduğu dosyalardaki tarihlere göre sıraladık.

Necatigil'in yıllara göre düzenlenmiş olan şiir dosyalarında, 1967-1972 yılları arasında yazılıp da yayımlanmamış şiirlere rastlamadık. Öte yandan, bazı şiirlerin başlıksız olduklarını da göreceksiniz. Bunlardan özellikle son bölümdekiler, şairin ölümünden önce, hastanede yazdıklarıdır.

Necatigil'in 1935-1939 yıllarında yazıp da *Kapalı Çarşı*'ya aldığı "Yeldeğirmenleri" adlı bir şiir (bu kitapta s. 17) vardır. Bir konuşmasında (bkz. *Düzyazılar 2*, YKY, 1999, s. 35) belirttiğine göre, bu adla bir şiir kitabı çıkarmak istemiş, bu kitap için bir de "Önsöz" (bu kitapta s. 444) yazmıştır.

"Önsöz"de geçen "YELDEĞİRMENLERİ" sözcüğü, Necatigil'in yayımlamayayı tasarladığı bu kitaba gönderme yapmaktadır.

* * *

Necatigil'in "Bütün Yapıtları"nın yeni basımlarının yapılmasına ilişkin çalışmalarımız sırasında şairin özel kitaplık ve belgeliğinden yararlanmamıza olanak sağlayan Sn. Huriye Necatigil'e, notların hazırlanmasında emekleri geçen Sn. Selma Esemem, Sn. Ayşe Sarısayın, Sn. Fatih Esemem ve Sn. Hüseyin Sarısayın'a teşekkürü bir borç biliriz.

Ali Tanyeri-Hilmi Yavuz

NOTLAR

KAPALI ÇARŞI

Yel Değirmenleri

1. : *Yaşamının azabı, bazan!*
12. Sokakların çağırışı : Şafakların dâveti

Haltercümesi

3. Çivilenip : Çivilendi
Hamle dergisinde 1. ve 2. dörtlük arasında aşağıdaki dörtlük bulunmaktadır:
Beni almadı beraberine
Selvilerin selâmeti.
Çitler aşıldı bahçeyi çeviren;
Eller, bayrakları ellere devretti.
11. ele verdi : fâş etti
13. bitti : gitti gider
14. : *Korkulara geldi nöbet!*
16. kurtar! : halâs et!

Gece Vakti

5. korkunç : daha korkunç
7. delikanlı, : , gönül
Dergide 2. dörtlükten sonra, aşağıdaki dörtlük bulunmaktadır:
Gösterdi madem akşam,
Bir gurbet gurubunu;
Bulut artık ayaklar
Cinnetin hududunu.
9. bekleyiş, : intizar

Boşuna

- Bu şiir dergide "Sızlansan Da Ne Fayda" adıyla yayımlanmıştır.
- 5., 6. : 5.
8. karşılaşırım, : görürüm onu artık,

Kara Sevda

Bu şiir dergide "Geçti İş İştin" adıyla aşağıdaki şekilde yayımlanmıştır:
*Delicesine daha dün kitaplara düşkündü,
Almış yürümüş diye duydum serserilikte..
Akıl mı bu, dayalı döşeli evi bırak t a sen
İğri büğrü sokaklara dal geceyle birlikte.*

*Bir kız seveli hanidir.. yüz bulmadı gelgelelim:
Oldum olası gülmedi zâten, tâli ne gezer.
İflâh olmaz sanırım.. geçti iş işten
İmkânı var mı Allah bile bilmez nerlerde gezer.*

Dost

Bu şiir dergide "Nedense Unutulduk Artık" adıyla yayımlanmıştır.
3. caddelerde. : caddelerde bütün gün
4., 5. : *Günün birinde birisine gönül vermez mi üstelik
Kapıp koyverdi kendini büsbütün...*

Mezar Yolu

Bu şiir herhangi bir dergide yayımlanmamıştır. Ancak elimizde bulunan müsveddedeki tarihi, Mayıs 1943'tür.
Kitap ve müsveddenin 5. dizesindeki "bulunuyorum," sözcüğü, kitap Necatigil tarafından yeni basıma hazırlanırken "oturuyorum," şeklinde değiştirilmiştir.
6. dizeden sonra müsveddede:
"Srasında uykum kaçıyor,"
dizesi bulunmaktadır.

Ayrılıklar

11. dizenin sonundaki - - işareti, kitap Necatigil tarafından yeni basıma hazırlanırken eklenmiştir.

Soru

5. Güzel : Küçük

İlkteşrin

Bu şiir *Karaelmas* dergisinde bu adla, *İnkılâpçı Gençlik* dergisinde ise "İkin-citeşrin" adıyla yayımlanmıştır.

Başka Türllü

Kitap Necatigil tarafından yeni basıma hazırlanırken 4. dizedeki "türllü türllü", "çeşitli", şeklinde; 5. dizedeki "çeşit çeşit", "pek çok" şeklinde değiştirilmiş ve ilk basımdaki 7. dize ("Göremedim kendimi.") çıkartılmıştır.

Hayır Sahibi

Bu şiirin ilk üç dizesinden sonraki aralık, kitabın ilk basımında yoktur.

Kabul Günü

Necatigil, Kâmuran Şipal'le yaptığı bir söyleşide (*Yeni Gazete*, 28 Temmuz 1970) bu şiir için şöyle demektedir:
"İtiraf ederim: 1940 şiiri benim uzağı görmeme engel oldu. Ama gene de benim o dönemde de yazdığım şiirlerde kendi mizacımı verdim. Ben şii-

rimi o zaman da divan estetiği ile kurdum. İlk kitabım *Kapalı Çarşı'da 'Kabul Günü'* adlı bir şiirim var:

*Biliyorum saadet
Bana dünyada gelmez
Ölümü bekliyorum.*

Kabul günü hanımların bir çay günüdür. Saadet hem kız ismidir, hem de mutluluk anlamı taşır."

Yabancı Şehir

Bu şiir dergide "Bu Şehirde" adıyla yayımlanmıştır.

Balık

Kitabın ilk basımında 8. ve 9. dizeler aşağıdaki şekildedir:

*İftihar ve sevgi dolu
Kalpler ortasında geçirdiğin tatlı korku,*

Ana Cadde

Kitabın ilk basımında 4. ve 5. dizeler aşağıdaki şekildedir:

*Ben ne onu bilirim,
Ne ötekini.*

Ayrıca,

Bu şiirin son üç dizesinden önceki aralık, kitabın ilk basımında yoktur.

Okumak Hakkında

Behçet Necatigil, "Necatigil" soyadını ilk kez bu ve bununla birlikte yayımlanan "Bu Şehirde" ve "Gençken II" şiirlerinde kullanmaya başlamıştır. Daha önceki şiirleri "Behçet Necati" imzasıyla yayımlanmıştır.

Misa fır

5. dizenin sonundaki - - işareti, kitap Necatigil tarafından yeni basıma hazırlanırken eklenmiştir.

Ex Libris

Kitap Necatigil tarafından yeni basıma hazırlanırken 8. dizedeki "beşyüz" sözcüğü "beş" şeklinde değiştirilmiştir.

Üzüntülü

2. Halime : Haline

Bir Başkasına Karşı

2. dize, dergide yoktur.

Müjdeciler

Sondan 4. Onda da : Ona

Sondan 2. : *Güzel saksağan*

Hamarat örümcek

Bir Ölümden Kalanlar

Bu şiir dergide aşağıdaki şekilde yayımlanmıştır:

*Doğuşundan beridir sakladığı
Allahın bir emaneti vardı kendisinde.
Yatağa düştüğünün üçüncü günü akşamı
Sahibi isteyince geri verdi-gülerek-
-Kalsın bende temelli diye ağlar bazıları-.*

*"Pişirdiğim aşlan, bağladığım başlan gideyim,
Üç gün yatak, dördüncü gün toprak olsun menzilim" derdi.
Geleni gideni yoktu-gençliğinde bile-
Hüzünlenirdi akşamları, açığa vurmamak isterdi ama
Anlaşırdı halinden, birisini gözlerdi.*

*Tanrının sevgili kuluymuş meğer,
İstekleri bir bir oldu, yalnız, içimi parçalayan:
Gözleri yine kapıdaydı, muhakkaktı birini beklediği!
Hatırmadadır son sözü: bir kadın ismi, hiç duymadığım
Lâkin anlaşılmadı gitti söylemek istediği.*

Kitabın ilk basımında ise aşağıdaki şekli almıştır:

*Doğuşundan beridir sakladığı.
Tanrının bir emaneti vardı.
Yatağa düştü,
Üçüncü gün akşamüstü*

*Geri verdi güler yüzlü.
— Kalsın bende temelli,
Diye ağlar bazıları. —
"Pişirdiğim aşlan,
Bağladığım başlan gideyim
Üç gün yatak,
Dördünde toprak olsun yerim!" derdi.
Geleni gideni yokken gençliğinde bile,
Akşamları gizli gizli, bilinmez
Kimi gözlerdi.*

*Tanrının sevgili kuluymuş,
Muhtaç olmadan öldü.
Ama gözleri yine kapıdaydı,
Belliydi birini beklediği.
Son sözü bir kadın ismi oldu
Hiç duymadığım.
Şu var ki anlaşılmadı gitti,
Söylemek istediği.*

Kır Şarkısı

Bu şiir dergide başlıksız yayımlanmıştır.

Kovboy Filimleri

2. para : param

ÇEVRE

Şayet Aşk

2. Düşmüşse : Yeşermişse

Şayet Aşk II

14. Aşkın : Ömrün

Kördüğüm

14. ufacak : ufak

Zor Geçit

Kitap Necatigil tarafından yeni basıma hazırlanırken 4. dizedeki "zalim" sözcüğü "zalım" şeklinde değiştirilmiştir.

Yenilik

13. yalnızlık ayları : eski yalnızlık ayları

Yarı Gece

Kitap Necatigil tarafından yeni basıma hazırlanırken 8. dize "Yine o yeryeyim şimdi." iken "Gene oradayım şimdi."; 10. dizedeki "yine", "gene"; 15. dizedeki "yine", "gene" şeklinde değiştirilmiştir.

Evlər

"Yeni yeni tüterken ocakların dumanı" diye başlayan dörtlük dergide yoktur.

Ayrıca,

Sondan 2. Duvar dipleri, : Ey duvar dipleri,

Son dize. Külhanlarda, : Ey külhanlarda,

Evcik

16. ucu yanmış : yanmış

Yıldızlar

8. Ne olurdu : Ah ne olurdu

18. seninçin : senin için

Gençlik

7. Geçici : Bu fâni

8. Kalıcı : Kaim

Tahta, Kürsü, Çocuklar

25. çürüyüp : çürümüş

Yazlık Bahçe

Kitap Necatigil tarafından yeni basıma hazırlanırken 1. dize ("Fasıl heyetleri olan") "İçkili, çalgılı" şeklinde değiştirilmiştir.

Ayrıca,

7. Bunca insan : Bunca ahali

Varyete

Kitap Necatigil tarafından yeni basıma hazırlanırken son dize ("Geliriz yine geliriz.") çıkartılmış, ayrıca son dizedeki "hele", "gene" şeklinde değiştirilmiştir.

Renkli Fener

Bu şiirin 1. ve 2. bölümleri dergide aşağıdaki şekilde yayımlanmıştır:

Kızlı kadınlı Beyoğlu geceleri-
Bir kere gülüşlerine bakınca
Sonra yürüyüşlerine bakınca
Yollu oldukları belli.

Onlar Beyoğlunda geceleri.
Tramvay duraklarında olanlar,
Sinema önlerinde duranlar-
Pastanelerde oturanlar,
Onlar, pazarlıkta uyuşulan
İnce eleyip sık dokumadan,
Alıp çıktığımız kadımlar.

Ayrıca,

Sondan 2. dizedeki "yine", Necatigil tarafından "gene" şeklinde değiştirilmiştir.

Barbaros Meydanı

13. yoksulların : fakirlerin
19. sıra sıra : küme küme
27. o nemli topraklara : toprakların üstüne
29., 30. : Gözü arkada kızım

Necatigil, *Kaynak* dergisine (Sayı: 1, 1 Ocak 1948) "Dünya" şiiriyle birlikte şu açıklamayı göndermiştir:

("Behçet Necatigil, çıkmış şiirleri içinde en çok, Barbaros Meydanı I, II başlıklarını taşıyan iki şiirini beğeniyor. Onca Barbaros Meydanı I daha başarılıdır, ama ikisi birden bir bütün teşkil eder. Bu iki şiiri nasıl bir ruh hali içinde yazdığı sorusuna Necatigil, şu cevabı veriyor:

'Beşiktaşta oturuyorum. O dediğim meydanda çok dolaştım, havası içime sindi. Orası için daha çok şey yazılabilirdi. Ben bu kadarını yazdım.'")

Elif

15. parmaklık : parmaklıkl
39. Geçilmez taşittan : Taşittan geçilmez
70. gene : yine
Sondan 11. gölge gibi : bir gölge gibi
Sondan 6. gece yarısı : bir gece yarısı

Nineler

2. ve 3. beşlik ile son iki üçlük, dergide bir arada yayımlanmıştır.
Ayrıca,
dergide 13. dizeden sonra "Unutulursunuz" dizesi bulunmaktadır.

Dünya

6. : Verdiğini toplasan etsen
9. : Gündüziimde tehdit,
Gecemde korku.
10., 11. : Bana rahatım lâzım:
Al malımı, çal başına;

Fıkra

2. bana : sana
3. üstüm başım : üstün başın

Kumar

2. dize dergide ve birinci basımda “*Bu hususta*” iken, 2. basımda “*Bu konuda*” şeklinde değiştirilmiş; kitap Necatigil tarafından yeni basıma hazırlanırken, tekrar “*Bu hususta*” şeklini almıştır.

İthaf Edilmeyen Şiir

Bu şiir *Çevre*'nin 1. ve 2. basımlarında yoktur.

Kitap Necatigil tarafından yeni basıma hazırlanırken 9. dizedeki “*kalkışsam*” sözcüğü, “*kalksam*”; 10. dize “*Taş gibi duruyor.*” iken “*Yerden yere vuruyor.*” ve 13. dizedeki “*sâir*” sözcüğü “*başka*” şeklinde değiştirilmiştir.

Ayrıca,

dergide 10. dizeden sonra, şu dizeler bulunmaktadır:

Yahut aksi oluyor

Sussam, hiç konuşmasam

Yerden yere vuruyor

Bayram Ziyareti

1. biri : kimse

Bâri

Bu şiir *Çevre*'nin 1. ve 2. basımlarında yoktur.

Kitap Necatigil tarafından yeni basıma hazırlanırken 2. dizedeki “*Nöbetini*” sözcüğü, “*Nöbeti*” şeklinde değiştirilmiştir.

Sizin Hikâyeniz

6. sonunda : eninde sonunda

16., 17. : 17., 16.

18. uzansın : sarılsın

20., 21. : 21., 20.

29. bir felâket : büyük bir felâket

Ayrıca,

Kitap Necatigil tarafından yeni basıma hazırlanırken, 10. dizedeki “*Hürsünüzdür*” sözcüğü, “*Hürsünüz*” şeklinde değiştirilmiştir.

Hülyâların Şiiri

Kitap Necatigil tarafından yeni basıma hazırlanırken 2. dizedeki “*fırsat bu fırsat*” ifâdesi, “*fırsat*” şeklinde değiştirilmiştir.

Uykusuz Gecede Dörtlükler

19. öteki : önceki

27. duymaz mısınız : hissetmez misiniz

Kar Fırtması

8. zamana : zamanlara

Yakarış

Bu şiir dergide, “*Münâcât*” adıyla yayımlanmıştır.

Denizaltı

3. ülkenin : milletin

Kaydi Silinen

- 2. batılardan : gruplardan
- 15. görünüyor : gözüktüyor

Omzumdaki Cenaze

Bu şiir *Çevre*'nin 1. ve 2. basımlarında yoktur.

Kitap Necatigil tarafından yeni basıma hazırlanırken, birlikte olan 2. ve 3.; 4. ve 5.; 7. ve 8. dizeler, ayrı dizeler şeklinde yazılmıştır.

Buğulu Cam

Bu şiir *Çevre*'nin 1. ve 2. basımlarında yoktur.

Kitap Necatigil tarafından yeni basıma hazırlanırken, 9. dizedeki "lezzeti" sözcüğü, "tadı"; 10. dizedeki "memleketimin" sözcüğü, "yurdumun"; 11. dizedeki "Artık kalkın da" ifadesi, "Kalkın da artık" şeklinde değiştirilmiştir.

Lamba

Kitap Necatigil tarafından yeni basıma hazırlanırken 4. dizedeki "Var eski" ifadesi, "eski"; 6. dizedeki "esiyor ne" ifadesi de "ne" şeklinde değiştirilmiştir.

Değişen Dünya

Sondan 5. o evler : o günler

Sondan 2. : Zenginlik nedir, fakirlik nedir

Alicengiz

Bu şiir dergide aralıksız dizilmiştir.

Maskeli Balo

Bu şiirdeki bütün "yine"ler, kitap Necatigil tarafından yeni basıma hazırlanırken "gene" şeklinde;

ayrıca 17. dize,

"Maskeli balo bitti, Yine gece. Evinize döndünüz"

iken

"Maskeli balo bitti, gene gece, evinize döndünüz"

şeklinde değiştirilmiştir.

Oyun 4 Tablo

Bu şiir gazetede "Piyas, 4 Tablo" adıyla yayımlanmıştır ve *Çevre*'nin 1. ve 2. basımlarında yoktur.

Zincir

Kitap Necatigil tarafından yeni basıma hazırlanırken 14. dizedeki "tabii," sözcüğü, "evet"; 17. dizedeki "dedim de" ifadesi, "dedim" ve 31. dizedeki "Tabii," sözcüğü, "Evet," şeklinde değiştirilmiştir.

Duman

Kitap Necatigil tarafından yeni basıma hazırlanırken 30. dize "Kazan kaynar" iken "Kaynar kazan"; 32. dize "Bir duman çıkar" iken "Bir duman"; 33. dize "Duman gider dağlara" iken "Vurur gider dağlara"; 48. dize "Gören gözler görmez olur dumanı" iken "Gören gözler görmez olur" ve 49. dize "Duman girer dolanı dolanı" iken "Duman girer kıvrıla kıvrıla" şeklinde değiştirilmiştir.

Dağlarda Ateşler Yandıkça

Bu şiir dergide Necatigil'in elyazısı ile yayımlanmıştır.

EVLER

Evlerle Savaş

11. Çeker evler : Evler çeker

30. halimizden : derdimizden

Son iki dize: *Ev çöker*

Kuvvetiniz yetmedi mi.

Kurşun

23. Ya : Yahut

Son dize: *Pusudaki tepelerden*

Bir kurşun

Serin Mavi

Bu şiir dergide "*Serin, Mavi*" adıyla yayımlanmıştır.

Raf

3: *Esvapların, paketlerin, tahtaların artığı*

6. Örtüsü : Tahtası

9-12. : *Kadınım neler yok rafında*

Entipüften, kırık dökük

İkinci şiirin yanında

Birinci şiir güdük

Bu şiir dergide iki bölüm (I, II) halinde yayımlanmıştır. Kitaba alınmayan

II. bölüm şöyledir:

II

Kadınım, şu adamı

Al koy rafa

Dursun yıllar yılı

Kellemi keserim bir işe yararsa.

Sonra şu beriki

Eski çorap konçları var ya,

Bir çıplağın ayakları altında

Kullanılır belki

Kadınım, şu adamı

Aman, sakla!

Her kilide maymuncuk,

İnci taklidi boncuk..

Hünerleri bitmez saymakla.

*Şu adam kaptan
Gemisini yürüttü her rüzgârda
Şimdi iskarta
Bizim oğlanın aylandızdan
Kırık kayığında yer varsa
Koy kaptanı içine,
Şanlı seferlerini
Seyre delim seninle.
Neye durdun, bu kadar mı?
Yok, yer dar!
Benim kırpntılarımı
Almaz raflar.*

Fareli Köy

7. Sigaramı : Cıgaramı

Perili Ev

4. Besbelli : Herhalde

5. Allahım : Hey Allahım

Çizgi

3. Düşsem de karanlığa : Karanlıklara düşsem de
Sondan 5. Parlayınız ufukta. : Siz sadece parlayınız ufukta!

Varsa Ev

3. Gözü beni görmez : Gözü bende değil

Ayrı Evlere Çıkmak

12. Hortlatır gerilerde : Hortlatır eski

17. Kesildiğini : Gerilerde kaldığını,

Sondan 7. bazı : tektük

Sondan 6. Yeni yere götürülmesin : Götürülmesin,

Keyif

3. kısılmış : ufalmış

Dolmak Boşalmak

2. : Korkunç

Kumaş örtüyor

4. Görünüyor : Gözüküyor

8. Beklemek : Sıra beklemek

Sokaktan Gelmek

10. Yavan gelir : Yavan yavan

Gözleri Badem

Sondan 2. : Kızlar günün birinde

Sevip evlenirseniz

Hallerin Esiri

Bu şiir dergide "Meydan, Meydanın Ortasında" adıyla yayımlanmıştır.

ESKİ TOPRAK

Çalar Saat

2. korkunuz : korkumuz
15. biraz şeyin : biraz bir şeyin
Sondan 2. koşuda : bu koşuda

Geceye Girerken Balad

14. : Elleri boş gezmek..
Sondan 4. : Bir elimde çanta, sabahtan beri;
Sondan 3. : Bir elimde file, pazarlarda doldu.

Kör Işık

5. tahtalara : tahtalar,

Yaz Ayları Dinlenmek

2. : Yokuşlarda düzlerde yorgunluktan
sallanarak, yayan
11. Hasta : Öksüz
15. dalan : yatan
Sondan 4. gövdem daha, : daha, gövdem,
Sondan 3. pınarların : odaların

Havasız Soluklar

- 8., 9. : 8.
17. giysilerin : giyeceklerin
20. Boğulmuş, boğulmakta : Boğulmuş boğulmak üzere
22., 23. : Sonra karanlığa alışan gözlerimle gördüm, pencere
25. : Kıpırdıyordu açık, karanlığım içinde.
30. : Karanlıkta duydum, gördüm, korkunç:
33. aynı : bu
36. yetsin : yetecek
36., 37. : 36.
38. adına : namuna
39., 40. : Bana artan kıvrımlar kalıyor, ciğerde tortu, zehir, karbon dioksit

Kış Korkusu

11. adam sen de : size ne
Sondan 3. Kayalarla : Koca kayalarda

Geçim

12. yemeğimize : boğazımıza
14., 15. : 15., 14.
Son dize. gider, : çıkar,

Çarmıh

3. : Yaşamak uzak şehirlerde.
Nerde!
4. : Ev kirası
Elektrik, su parası
20. uzaklarda : uzak şehirlerde

23. : *Ne olmuşsa bize olmuş
Ara yerde.*

Yapışkanotları

12. küçük : küçük, esmer

Uzun Ev

3. Çok da : Gayet

8. Çok da : Gayet

Elmalar

9. : *Kadın, adam, çocuk*

Gece Vakti Bir Sokağı Düşünmek

2. Ansızın : Birdenbire

Sondan 7. anlam : mâna

Gülüşleri

4, 5. : 4.

11, 12, 13. : *Gözleri dalgın delikanlı*

Gülümser, çekingen, bilirim,

19. : *Gülümser, şeytanca*

Bu şiirin 32. dizesi dergide yoktur.

34. Yaşar dinmiş acıları : Dinmiş acılarını yaşar

Ayrıca,

bu şiirdeki bütün "*Bilirim*"ler, dergide bir önceki dizinin sonundadır.

Kan

Sondan 7. : Hâbil

Sondan 3. : İnsanoğulları

Sondan 2. : *Hava toprak su beyaz sonradan*

Kırık Cam

2. daha da : büsbütün

4. Yaşamadınızsa : Yaşıyamadınızsa

Engeller

Bu şiir dergide kitaba alınmayan şu dörtlülle bitmektedir:

Dağıtırken gündüz

Belki biraz daha az

Toplarken gece

Biraz daha fazla.

Tekinsiz

Sondan 3. Vurdunuz mu : Vuruldu mu

Astar

Sondan 2. kıskanç : sırasız

Birikir

5. iplik-ince : iplik iplik

13. iplik-ince : iplik iplik

Dar Dörtgende Günler

12. yaygaracı : aldatıcı

12. dolmuşsa : dolmuş

19. sevinçlerimde : sevinçlerde
Bu şiirin sondan 7. dizesi dergide yoktur.
Sondan 4. Ve boşluğa birden : Ve boşluğu

Edebiyat Matinesi

Sondan 7. düşer : atılır
Sondan 5. Gördünüz işte : Görürsünüz birden
Son dize: *Bir daha eğilirsiniz*

Şimdi Değil Sonra

Sondan 12. yollara : konulara.
Sondan 9. açık : apaçık.

ARADA

İçerlek

2. : *Onlar evlere hiç uğramazlar, evlerde hiçbir iş yapmazlar*
 3. Bir şeye : Hiçbir şeye
 7. düşler : hayaller
 10. : *Evlere sona ermez mi, şaşıyorum*
Ayrıca,
dergide 10. dizeden sonra
evler onlara hiçbir şey vermez mi şaşıyorum.
dizesi bulunmaktadır.
 11. yaymak : sermek
 12. serin ama : serin ama sakat,
 13. : *Bir ümidi bölüşmek, bir acıyı paylaşmak, bunalmak, çekişmek,*
Bu şiirin 15. dizesi dergide yoktur.
 17. : *Hiçbir şey yansıtmaz mı onlara?*
 19. çorapları : çoraplarımızı
 25. kavgalar, dargınlıklar : kavgalar, surat asmalar, dargınlıklar
 27. kaynaşmaların : muhabbetlerin
 - 33., 34. : *Ay başlarını hiç mi bilmezler, şaşıyorum.*
 35. : *Ömürler geçer gider; kuşlarla, bulutlarla değil*
 36. : *Eriyen yağlarla, sabunlarla, mumlarla geçer gider.*
 37. başlayan şarkılarla değil, : boy atan fidanlarla değil,
 38. : *Daralan giysiler, aşmanın eşyalarla büyür gider*
 40. hastalık nedir : hiç hastalık
- Kitap Necatigil tarafından yeni basıma hazırlanırken 41. dizedeki "*dışın da mıdırılar*" ifâdesi, "*dışında mı,*"; 44. dizedeki "*bile*" ifâdesi, "*da*"; 49. dizedeki "*oyan kezzap*" ifâdesi, "*kezzap*"; 50. ve 52. dizelerdeki "*Bazı geceler*" ifâdesi, "*Kimi gece*"; 54. dizedeki "*Bir gizli şifalı*" ifâdesi, "*Bir şifalı*"; yine bu dizedeki "*dönüşler...*" ifâdesi ise "*arı dönüşler*" şeklinde değiştirilmiştir.
57. boşluktan : boşluktan sokaklarla

Kilim

6. üzüm : hep üzüm
Sondan 18. kimi : bazı
Sondan 15. kartalların ölü : ölü kartalların
Sondan 12. Kimi : Bazı
Sondan 10. belki biraz! : biraz, belki!
Kitap Necatigil tarafından yeni basıma hazırlanırken sondan 9. dizedeki “*bu kilimdeki*” ifâdesi, “*Kilimdeki*” şeklinde değiştirilmiştir.
Sondan 3. çılgn : kısık
Sondan 2. bu ensiz : ensiz
Son dize. Bizim! : Bu kilim bizim!

Camgöz

- 3., 4. : 4., 3.
Kitap Necatigil tarafından yeni basıma hazırlanırken 4. dizedeki “*karışık-
lık oldu*” ifâdesi, “*karışıklık*” şeklinde değiştirilmiştir.
5. diri : alev
7. öne : önüne
8., 9. : 8.
9. O gözle : Onun gözüyle
13. öyle : yukardan
14. bana geçti bakışı : bakışı bana geçti
15. gibi : gibidir
16. : *Koosak da yürür birlikte..*
20. bir ölü yolda : bir ölü
21. öyle : bana öyle
22. : *Kedi gözleri, ince ışıklı çizgi, tutuşmuş*
23. parlar : parlarsa
24. içten : içten içe
26., 27. : *Ancak bu gözle okunur, dedim okunursa*
En çapraşık kitaplar.
Kitap Necatigil tarafından yeni basıma hazırlanırken 33. dize (“*Bir kör
adam resmi çizdi duvara*”), şimdiki şekline (“*Çizdi kör bir adam resmi duva-
ra*”) değiştirilmiştir.
34. adam : duvardaki adam
35. dünyayı : dünyayı, dedim,
36. dedim, nasıl olsa! : nasıl olsa!
37., 38. : *İyimsen gözlerimden ikisini ona verdim*
39. önce : önceki
41. bakışı : bakışdır
45. kurt, meleyen kuzu : kurtlar, meleyen kuzular
47. evrene. : önüme.
Son dize : *Ben gelin demedim hepsi de*
Kendileri geldi.

Coğrafyada Şart Kipi

Bu şiir dergide "Coğrafyada" adıyla yayımlanmıştır.

Bu şiirin sondan 5, 4. dizelerinin dergideki şekli "Koca koca şehirler / Nüfusları milyonların üstünde" iken, kitabın 1. basımında "Koca koca şehirler, nüfusları / Milyonların üstünde" şeklini almış; kitap Necatigil tarafından yeni basıma hazırlanırken "Koca koca şehirler / Milyonların üstünde-" şeklinde değiştirilmiştir.

Sınır

Sondan 6. ilk adımda : yarı bardakta

Dörtlü Yonca

6. : Dolar içeri soğuk

Çocuklar

10., 11. : 11., 10.

Kırk

8. O sizin : Sizin

15. O sizin : Sizin

17. Gördünüz : Görüldü

18. O sizin : Sizin

21. Parlıyor : Parlar

Birey

Kitap Necatigil tarafından yeni basıma hazırlanırken 6. dizedeki "fazla iken" ifadesi, "fazla" şeklinde değiştirilmiştir.

Baş Sağlığı

11. dilemek : , teselli

14. : Der gibi...

Hakarete benziyor

Eşyalar, Sessizlik

Kitap Necatigil tarafından yeni basıma hazırlanırken 9. dizedeki "sessizlikte ümit" ifadesi, "sessizlikte" şeklinde değiştirilmiştir.

Genişliğe Övgü

7. : Der de yine gider burnu dikine,

Gece Durumu

4. : Vâdilerde,

6. üstünden. : üzerinden.

10. Kara : Siyah

12. : Bulamık.

Karanlık Oda

Dergide, bu şiirin 2. dizesinden sonra "Gülümser" dizesi bulunmaktadır.

3. gene : tekrar

Kitabın birinci basımında "yine" olan bu sözcük kitap Necatigil tarafından yeni basıma hazırlanırken "gene" şeklinde değiştirilmiştir.

Ayrıca,

8. dizedeki "Duygun" sözcüğü de kitap Necatigil tarafından yeni basıma hazırlanırken "Doygun" şeklinde değiştirilmiştir.

Heraklit'in Suları

Son dize. Duymuyorlar : Durmuyorlar

Ölüme Yol!

13. sağır : korkunç

Kitaplarda Ölmek

8. basıldığı : basıldıkları

10., 11., 12. : *Kitap isimleri can çekişen kuşlar*

Gibi elinizde.

Sondan 1., 2. : 2., 1.

DAR ÇAĞ

Eli Kalem Tutmak

5. dizede "Tuttuğu" sözcüğünden sonra gelen (...), kitap Necatigil tarafından yeni basıma hazırlanırken (- -) şeklinde değiştirilmiştir. Kitabın 1. basımında,

Bir gün gelir bırakırsa

şeklinde olan 7. dizedeki "gelir" sözcüğü, kitap Necatigil tarafından yeni basıma hazırlanırken çıkartılmıştır.

Yorum Korkusu

Kitabın 1. basımında,

Ben eli kolu bağlı

Ağzı dili bağlı

şeklinde olan 13. ve 14. dizeler, kitap Necatigil tarafından yeni basıma hazırlanırken bu basımdaki şekline dönüştürülmüştür.

Sinek

2. kaldıkça : kaldıkça

İlık Saat

Kitabın 1. basımında

Hepiniz sağsız ya

yattınız ya güle oynaya —

şeklinde olan 2. ve 3. dizelerdeki "ya" sözcükleri kitap Necatigil tarafından yeni basıma hazırlanırken çıkartılmıştır.

Ayrıca,

7. dizede "sayısı" sözcüğünden sonra gelen (- -) çıkartılmış, 8. dizede "cümlemizin" sözcüğünden sonra gelen (...) ise, kitap Necatigil tarafından yeni basıma hazırlanırken (- -) şeklinde değiştirilmiştir.

Bahara Girerken Balad

1. Biz : Ben

12. o azgın : kış yüklü

Mask, Maske

Kitabın 1. basımında,

Anlamak mı yok öyle şey

Yaşarken tanımadımsa.

şeklinde olan 3. ve 4. dizeler, kitap Necatigil tarafından yeni basıma hazırlanırken bu basımdaki şekline dönüştürülmüştür. Ayrıca,
Pırıl pırıl vitrinlerde içsiz manken.

şeklinde olan 8. dize, kitap Necatigil tarafından yeni basıma hazırlanırken bu basımdaki şekline dönüştürülmüştür.

Travers

Dergide, 18. dizeden sonra,

Çalık otlar, kırık taşlar, ayaz

dizesi bulunmaktadır.

Su

2. kuyularda : kuyularda hani,

3., 4. : *Kızgın yorgunlukların yanı sıra serin uykularda hani.*

5., 6., 7., 8. : *Yüksek köprülerin altından enginlere doğru*

Dinç kırsaklar, çatlak kuru toprakların içtiği

Su, bayağ su!

10. Milyonluk bir kent : Kalabalık kentlerin

Kitabın 1. basımında,

Gözler altında torba, sonra dikken sarkık

şeklinde olan 17. dizedeki "sonra" sözcüğü ile

Göçtü en güzel yerler içeri çentik dış

şeklinde olan 20. dizedeki "içeri" sözcüğü, kitap Necatigil tarafından yeni basıma hazırlanırken çıkartılmıştır.

Ayrıca, dergide

Yüksek köprülerden akar enginlere doğru.

şeklinde olan 25. ve 26. dize, kitabın 1. basımında

Yüksek köprülerden akar

Enginlere doğru.

şeklinde yayımlanmış; kitap Necatigil tarafından yeni basıma hazırlanırken "Enginlere" sözcüğü "Engine" şeklinde değiştirilmiştir.

Ve Çiçek

18. o eski : eski

19. çok derinlerde : derinlerde

İncir Yaprakları

Kitabın 1. basımında,

Bu yatağa, bu koltuğa, bu kuru tahtalara

şeklinde olan 4. dizedeki ikinci "bu" sözcüğü, kitap Necatigil tarafından yeni basıma hazırlanırken çıkartılmıştır.

Kadımlar

Bu şiir dergide "Kadınlar" adıyla yayımlanmıştır.

Kopuşlar

Bu şiir dergide aşağıdaki şekilde yayımlanmıştır:

Ayrılxsa kapanmışsa çantalar tam ya da çoktan

Yitik arkalarda yol yarı hiç gel olur mu?
Denmeliydi açıkken pencere esmelere gel asmalardan
Ama şimdi damlar yaş kırık uçlarında sürgünlerin acı
Az mı beklediymi gece duymak için vakti gel.
Çiğ çarparken ışıklar gerçeği gün ortası yataklar
Ki çıplak acımasız vurur utancı yüze hiç gel olur mu?
Güzeldi varken düştü öyle aydın ki perdesiz hiç
Yoksa ellerde çiçek dinç diri karanfil çoktan ölü
Uzatılıyorsa hiç gel olur mu?
Yine de bağlıysa yollar ya da çekiyorsa uzaklara doğru
Gel hiç olur mu?

Geçmek

Bu şiirin 5.-14. dizeleri dergide ve kitabın 1. basımında aşağıdaki şekilde yayınlanmıştır:

Bizse sadece geçelim dedik üste gençlik
Sonra ev bark geçitleri mal mülk geçitleri
Kırlı kaypak dostluklar geçildi sonra
Geçti süürün gen köşelerde kaçak, elbet ilerde...

İlerde de geçerdi, şans, geçti üçe dörde beşe
Azdı hırsı son sınıflara doğru güür kırlarda
Derken durdu çok çetin sınav ölüüm
Sarp kayalı burundu bu, dönemedi borda.

Geriledi yeni dolaplar doktor odalarında
Atlasa ya ileri- -

Ağır Yaprak

7. Çarpıntılı : Ürpertili

Kıral Suyu

Kitabın 1. basımında,
İşler yine zemberekler
şeklinde olan 13. dizedeki “yine” sözcüğü, kitap Necatigil tarafından yeni
basıma hazırlanırken “gene” şeklinde değiştirilmiştir.

14., 15. : Rüzgâr anahtar deliklerinde
Eser.

Kitabın 1. basımında,
Yok karnilerde, imbiğerde, potalarda
şeklinde olan 17. dize, kitap Necatigil tarafından yeni basıma hazırlanırken, bu basımdaki şekline dönüştürülmüştür.

Ödemek

Kitabın 1. basımında,
İster kavuşma isterse ayrılık
şeklinde olan 11. dizedeki “isterse” sözcüğü, kitap Necatigil tarafından
yeni basıma hazırlanırken “ister” şekline dönüştürülmüştür.

17. fidandı : fidansa

Dal

Kitabın 1. basımında,
Giyisiler bol hem gülünç gövde küçülürken
şeklinde olan 5. dizedeki "hem" sözcüğü, kitap Necatigil tarafından yeni basıma hazırlanırken "ve" şekline dönüştürülmüştür.

9. çürük : kurur

Atatürk

1. eskiden : evvelden
2. bir düş : rüya
13. eskiden : evvelden
23. üzgün : hazin

Resim

Sondan 14. önderim : rehberim;
Sondan 8. her : bir

Atatürk'ü Duymak

5. kutlu? : aziz?
6. sevinçle : sevginle
13. yüzyıllarca : fersahlarca
19. yolunda : havanda

1960 (28 Nisan-27 Mayıs)

2. çok : fazla
5. Ve dedim : Dedim
18. : İçerde veya dışarda
40. : Temsil, talebeyim
III. Şehit Teğmen : Teğmen
57. Örneğin, : Temsil,
61. ardından : ardında

Her Zaman Atatürk

9. Yanıp : Parlar
10. olur : gelir

YAZ DÖNEMİ

Öğreti

11. gölge : bir gölge
14. Ve silinir : Silinir

Zaman Kayması

Bu şiirin 3. ve 4. dizeleri, dergide
Sanki ilk kez yaşanır çok öncelerde kalmış;
Oluşur yenilerde bir Eski-gitgide
iken, kitabın 1. basımında aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

*Sanki ilk kez yaşarız yaşanmışı geçmişte
Ya da başlar ansızın tâ ilerde gelecek.*

7. oysa : henüz

Küf

3. kalkınırdı : dağılırdı karanlık

10. Kumaş, deri : Deri, kumaş

Günedoğrulum

1. güne dönerler! : dönerler güne!

2., 3. : 2

Çayır Çimen

3. ineklerim : ineklerim de

Bu şiirin 5. dizesi, dergide

Sonra ne güzeldi sesimdeki yankı

iken, kitabın 1. basımında aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Hem de ne güzeldi sesimdeki yankı

6. Ben oraya : Sonra ben oraya

12. Daha : Ama

Zaman Denen Bir Tren

Bu şiir dergide "Bir Tren, Zamandır..." adıyla aşağıdaki şekilde yayımlanmıştır:

Yoktur da dudaklarda, göğüslerde bunca

Bir çiçektir açabilir bir eli sıkarken;

Ya da kuğu şarkılı bir zarfın içinden

Gelir gizli ezgiler kuytu köşelerde.

Yoktur da damlıyan kalın mühür mumlarında

Görkemli kâğıtlara kibrit alevlerinden;

Varır yağmurlara açık bir durakta,

Binip bir taşra taşıtına – gidebilir.

Uzanırsa kollar silebilir,

Güçsüzdür, bir dokunu

Ürkütür, öldürür, gömebilir.

Duyabilir en uyunmuş saatlerde

Varla yok arasında bir yankı;

Gündüz savaşlarında, kalabalık ağızlı,

Hırpalanır, küçümsenir, itilir.

Yazar, çizer, beğenmez, dost, kardeş, sevgili...

Hiçbiri, ya da hepsi-olabilir.

Durabilir hem de uzun bir süre

Geçerken birbiçim karanlık yaylalardan

Bir tren-zamandır-,

*Uzakta bir çoban, gözleri kamaşmış,
Bakar özlem içinde arımdan;
Ömrünün tek sevinci
Bu gördüğü olabilir.*

*Kınarlar, düşer öniüne kargılar, kargışlar
Siren'ler, Kalypso-
Bilse bile girdiği bir yasak bölge,
Daha nasıl durabilir?*

Ölü

4. var : var ki

Çıkmak

3. : *Başlar kaplumbağa bir yola sessiz*
7. sokaklarında : sokaklarda
9. aşk bu! : bu aşk!
10. : *Bakar bir gün kendi gibi biri*
12. : *Hero! Söner ışık, kapkara karşı kıyı*
18. Kumaşlar hışırtyla : hışırtyla kumaşlar

Hangi Kaç

3. Ve kalkar : Kalkar
5. Büyülü bir şişede : Tılsımlı gecede
14. Ne yapsak : Ancak

Abdal

6. Ve fırlar : Fırlar
16. bu lambalar : lâmbalar-

Pars

11. Şiirlerimden : Şiirlerden
13. hâlâ : yine

Limit

5. Saçlar, aynalar-- : Aynalar, saçlar —

DİVANÇE

Şiir Döllemesi

8. elleri : eli

Panik

13. onların : fakirlerin
19. : *Hastalar, açlar, yoksullar sürünürken*
20. Kentlerin göbeğinde : Göbeğinde kentlerin
21. sanki : gibi
24. Yarınlar? : Yarınlar mı?
26. : *Düşmüşse gölgesi hattâ çocuk yüzlerine;*
27. dizeden sonra, dergide
Kararmış evlerinde kimler mutsuz değildir?

dizesi bulunmaktadır.

28, 29. : 29., 28.

31. : *Ne kalır ki geriye
Yüzyıllardan?*

Sergi İzlenimleri

3. çiçekler : en harika çiçekler

5. --Açıldı, : --Ve açıldı,

11., 12. : 12., 11.

Apartman

9. Aşağıda : Aşağılarda

Mekik

7., 8. : 8., 7.

Evlilik

13. , tuzları : , evleri

17. Döner dünya boşa, : Boşa döner dünya,

21. O nedir, : Kimin bu?

22. : *Belki ortak diye güzel, bir bunun için güzel!*

23. Düzeler : Düzeler kimi de

24. Yanında olunca : Birlikte olunca herşeyi

25., 26. : 25

27., 28. : *Sizin olan,*

Geçmişlerde yaşamış

Yaşarsınız şimdi de.

Siyah Beyaz

Bu şiir dergide "Siyah-Beyaz" adıyla yayımlanmıştır.

2. gömesin : gömmeli

4. veresin? : vermeli.

6. karanlığa sığınmış : duruyor karanlıkta

10. akları : beyazları

10. birden : bazan

Korku

4. gayrı : ayrı

Güz Kahvesi

6. Üstlerinde : Sızar üstlerinden

11. : *Tabağına korken tıkrırdar*

12. yankı : kırk yankı

14. geriye iter : iter de geriye

15. : *Çok vakit unutarak öğlen aşlarını*

17. gecede : gecelerde

19. : *Güzdür bir şeyler düşer anıların dışına*

Açık

4. sözü : sözcüğü

Yine

10. Gel biz de : Biz de

Zar

2. hatırlasam : hatırlarsam

Kuş

14. : *Ne yapar ne yapar eğmiş de başını*

İKİ BAŞINA YÜRÜMEK

Alırsız

10. Çok canlı ve ritmik : Canlı ve çok ritmik

Giz

1. Parlayarak gözleri : Gözleri parlayarak

Sürgün

1. o turanlar : oturanlar

6. giderken : gidince

6. gö türürler : götürürler

7. çamaşırlardan : kat kat çamaşırlardan

Yatak

7. Gene : Yine

Çıkar Çıkmaz/da

8. (Sevdiği) : (Gördüğü)

8. ne kadar : o kadar

10. : *Eğri çizgiler yorumu.*

11. bu kadar : ne kadar

EN/CAM

Yazı

4. onlara : boyuna

Bir Yangında En Önce

19. bile- - : de kurtaramaz

Otel

15. bir başka öldürmesi- - : bir öldürmesi vardır

19. kolay : kolaydır

21. o yukarda : yukardaki

Dağ

8. Yaslanır : Yaslanarak

11. ince : çok ince

Onlarda

11. çıkarak : çıkmak.

Burç

.3. : *-Gitmiş bilinmiyor.*

Gülmeleri

10. gömülmüş : unutmüş

Kunduz

2. tek kişi - : tek kişi oldum - -

12. , bahar : , bir bahar

14. : *Bir şeyleri biraz da unutmüş görünmeli!*

Köprüünün Ayakları

2. Fısıltı : Fısıltıdır

8. Daha değmeden : Değmeden daha

9. kadar : kadardır

Neden/siz

5. bohça : bohçayı

Ölü Örgü

15. örgü. : ölü örgü.

Yük

8. , bunaldım. : , küçüldüm.

ZEBRA

Gibi Kar

1. ısıyı : bir ısıyı

2. : *Evlerin içi*

İlk son

4. yaz : yazlar

7. Son un : Son/un

8., 9., 10. : *Gelme*

Gücün yoksa kimsen

Gücün yoksa kimsen

Son/un- -Eski bir mangırı

Ağzın almaya.

Döşek

6. yola : yola—

Çekül

3. Çekilir : Çekilir—

Durak

1. oyunu çocukların : oynayan çocuklardan

Gele Geç

1. in en gece : in/en geceye

2. : *Var/sa/hi/sar*

3. : *Tellen/diren sal ince telleri*

4., 5. : *Şiş tulum yüzer ceset geceye*

Gel/e geç/e

7. : *Eğlen/sinler geceye*

Teyel

11. çıkma : çıkma,

Ev-el

1. pazar : pazara

Siper

8. yakınları: yakınları,

Yün

10. : *Belli bu şiir çıkmış bir şairin elinden*

11. parlar : parlar- -

Yüz Yazmak

7. : *Beni göremezsın Len terâñî*

Boz

Dergide, 2. dizeden sonra ara yoktur.

Kibritler

1. Çıkışları- - : Çıkışları

7. bakınır hâlâ : hâlâ bakınur :

Uzaklarda Çok Ölü

Bu şiir dergide "Durak" adıyla yayımlanmıştır.

2. Sokak saat : Saat sokak

5., 6. : *Bakarım duvarlara uzun*

Beklerim ya geçer mi çok ölü bir gece

8. *Gölgeler yağmur ince*

Göz

7. ısıtamazsa : ısıtamazlarsa

KTL

Dergide 16. dizeden sonra,

Siz deyin arena ben deyim sinema

dizesi bulunmaktadır.

Yadsı

11. Sevgi saygı : Saygı sevgi

KARELER AKLAR

Ah Akşam Oldu

Soldan 2. değişir : ne değişir

Karışık Tarife

4. katarları. : trenleri.

6. kayıp : yitik

7. : *karışık cetvelleri*

Fosil

11. ne yaptın! : ne yaptın?

Lâle

7. bakışlarda : bakışlarla

10. çevre : karşınızda
11. içe : sürer kendinize

Uzun Köprü

6. de/midir. : de midir
12. bitme misin? : bitme misin.

Remil

6. gözlerimizi : gizlerimizi

Hece Okumak

2. takılır kayarken : kayarken takılır
3. : yayılır boşuna leke.
4. tek kâğıttı, : tek kâğıt.
8. nerde : nerde - - kaldı

Yazmalar

1. Bir vakti : Bir zamanı
7. dehlizde : mağarada

Hassas Terazi

3. ibresi : önümde ibresi

Kırağı

7. yıl yıla döndü : döndü yıl yıla

Gömlek

7. kovukta : delikte
8. nerden : nerden toplar
10. kaşıklar : kaşıkları
11. çorbada : bir çorbada

Sınav

7. Değişmez : Değişmez yer

Savaş

Bu şiirin müsveddesinde, Necatigil el yazısıyla şu notu düşmüştür:
"5 Mayıs 970 salı/evde
Bu biçimde ilk şiir budur."

Engiz

3. travmatoloji : traumatologie

Bir Sözlükte Kitap Adları

Bu şiir dergide, "Bir Sözlükten Kitap Adları" adıyla yayımlanmıştır.

Merdiven

12. dik : silik

Çatışma

6. umut : ümit

Kenet

Bu şiir dergide beyit düzeninde yayımlanmıştır.

Ters Yorum

- 3, 4. : 110 volt, 220, ampuller kaçır mumluk
- 5, 6. : İdare lâmbaları - - çocukluğu geçirdik
7. aldığı : aldığı - -

Dolama

1. : *Gerili önümüzde*
İp - - dolanırız,
7. yaşlı hasta, : yaşlı, hasta
8. mutsuz : mutsuz.

Eprik

1. elinde : elinde - -
6. içleri : içleri - -

Stadyum

9. göz, : kanlı göz.

Yad Kapı

6. Sürgün : Sürgün,
7. açardı : açardı.

Üç Beş Damla Denize

6. göster ki : göster ki:

Testi

3. ömrün : yılların
9. ömrün : yılların

Tâtî

- Dergide 6. dizeden sonra
Ölü veya diri
dizesi bulunmaktadır.

Yosun

6. ötekine : geçerek ötekine
7. , yosun : , yosun tutar

Çömlek

2. döndüren : çeviren
4. tıkrıtları : gürültüleri
5. Serviler : Sallanır serviler:
6. : *Sevince say!*
9. Kayar : Kaymalar:

Üstün Esre

6. Gelmedi : Gelemedi

Türkiye Atlası

10. Binlerin : Birlerin

Kent

1. yanları : tarafları

Gölde

3. eritir : arıtır
12. ve 19. dizeler dergide yoktur.

Eski Sokak

8. yoktu. : yoktu ki!
37. Hadi : Hani

Kirli Masa

19. : *Saatler ilerledi*

Tat

3. : *Sonra zaman geçer*

19. *Uzansın : Uzansın*

Bir Albümden Resimler

Bu şiir dergide, "Bir Albümden Resimler" adıyla yayımlanmıştır.

3. : *Görülüyor sargıdan*

5. : *Lise, bitirmeden önce*

6. resimleri : resmi

7., 8. : *Adlarını unuttuklarını*

Gülümüyor yüzleri.

9. köşe, : köşelerde,

11. Yüksek okul, : Üniversite,

13. her şey : çok şey

15. : *Ağaçlar, çalılar ve ceylan*

19. : *Girip dinlenmek istedim*

20. : *Bu benim kovulduğumun resmi.*

Kopuşlar

8. *Önlenmez: Önlenemez*

Maytap

8. *Az gül biraz : Az biraz gül*

Duyguseptil

6. : *Soğuk yerde tutun*

Sinanpaşa

Dergide bu şiirin başlığının altında "10/11 ekim 1974, Beşiktaş" ibaresi bulunmaktadır.

22. *ihtiyar : ihtiyarı*

50. : *Öteden geliyordu*

Yoyo

1. *bir lastik : lastik*

14. : *Döner geri.*

Sıcak Mutfak

Bu şiir dergide, aşağıdaki şekilde yayımlanmıştır:

Fırın, kuyu, kızartma

Çeşit

Buğu, bastı, kapama

Çengel, kiremit.

İsli çömlekte taş

Pişecek şimdi

Ağlaşır torunlar

Ocak başında

İhtiyar bir kadın

Üfle odunları.

Sülün, midye, lüfer
Yürek, beyin... onlar gibi
Korku da yenir
Çoktur yiyenleri.

Az pişsin
Kaldıramaz her mide
Ve neler katmalı
Ve ne kadar her biri
Yok kesin ölçü
El kararı.

Birkaç öğün
Bıktırır fazlası
Çok da sıcak zararlı
Az ılık daha iyi.

Yarına kalmasin
Dokunur çocuklara
Onlar hiç yemesin
Bu nokta çok önemli
Başka sofraya onlara
Başka şeyler yapmalı.

Lobut

1.-4. : Kargaşa kırlarında
Yaban beygiri eyersiz,
Lobut boşluğa sallıyor kendini
Egzersiz.

Unutmak

Bu şiir dergide "Unutmam" adıyla yayımlanmıştır.

Ek Sayfa

3. otuzda : otuz
6. : Söndü yarı lambalar, elli.
12., 13. : 13., 12.

Kar Kar

2. : Yığılacak karları kapına
6. - - koş aç, koş aç! : , koş aç koş aç!

BEYLER

Vantuz

5. yanda : yandan

Abdal Musa

2. Kalmamı : Kalayım

Ekalk Gtlvnce

5. gtlvncelerde : gtlvncelerle

Yerde

1. : Dağlık yazıkistandan

Uygarlık Raporu

3. : Kurtarıcı ekip aramış onları

Varlık dergisinin Haziran 1977 tarihli 837. sayısında şu not bulunmaktadır:

şairin mayıs sayımızda çıkan "Uygarlık Raporu" şiirinde 3. dize "Kurtlanmış dökülüyorum" olacakken, son düzeltmede yanlış çıkmıştır.

Maden

Bu şiir gazetede aralıksız dizilmiştir.

Nice

10. Yıllar : Yollar

Yol Çantası

1. Hazırlık : "Hazırlık"

5. İlk yardım: "İlk yardım"

Dergide bu şiirin 3. ve 4. beşlikleri yer değiştirerek yayımlanmıştır.

11. Kayıp eşya : "Kayıp eşya"

Duyuru

2., 3. : 3., 2.

Yalnızlığa Çıkma

2. dize dergide yoktur.

Der Biri Sizin İçin

4. yakınlığı, : yakındığı,

Saatler

13. aygıtlar : aygıtlar diktası

KİTAPLARINA GİRMEMİş şİİRLER**RH Negatif**

Bu şiir *Bile/Yazdı*'nın "şiircikler, şiir Uçları" başlıklı Birinci Bölüm'ünde yer alan bir parçaya (bkz. *Bile/Yazdı*, YKY, 1997, s. 16, alttan ikinci parça) çok benziyor.

[Çoktur bekleyenler]

Bu şiir *Beyler*'de yer alan "Istampa"ya (bu kitapta s. 373) çok benziyor.

Behçet Necatigil: Şiirde "hikmet burcu"nun seçkin sakini: Şiirimizin, en köklü gelenek tadıyla en köktenci yenilik çabasını şiirinde buluşturmuş, altın oranı bulmuş şairi...

Necatigil'in Türk şiirinin serüveni içindeki kendine özgü yeri gün geçtikçe daha da belirgin, vazgeçilmez, çekici bir anlam kazanıyor. Hem Doğu'yu hem Batı'yı, hem klasikliği hem çağcılığını, hem bireyi hem de bireyi kuşatan dünyayı, tarihi sindirmiş, özümsemiş bir yapıt.

Bütün Yapıtları'nın bu cildi, Necatigil'in kitaplaşmış (*Kapalı Çarşı, Çevre, Evler, Eski Toprak, Arada, Dar, Çağ, Yaz Dönemi, Divançe, İki Başına Yürümek, En/Cam, Zebra, Kareler Aklar, Beyler, Söyleriz*) ve kitaplarına girmemiş bütün şiirlerini bir araya getiriyor. Ali Tanyeri ve Hilmi Yavuz'un, her şiir için ince ince düşünülmüş notlarıyla.

Fotoğraf: Ara Güler

ISBN 978-975-08-0392-2

9 789750 803925

